

Miloš „Inky“ Píkala

HOVORY

ozvena nevypovedateľného medzi človekom a Bohom

XIV

leto 2023

Úvod

Tieto texty sú trinástou časťou Hovorov z leta roku Pána 2023.

Samotný text je upravovaný len minimálne, z podstatnej časti ostáva tak, ako bol zapísaný počas adorácií. Text neprešiel ani žiadnou jazykovou korektúrou. Berte to ako ďalšiu súčasť autenticity toho, čo čítate.

Neberte ho preto, prosím, ako teologický traktát s precízne vycizelovanými formuláciami. Sú to slová, vety, ktoré vznikali tak ako vznikali, počas modlitby a hľadania na Pána. Ak by sa Vám aj náhodou zdalo, že si možno niektoré časti akoby odporujú – neodporujú si 😊. To len kresťanstvo, ktoré žijeme a Boh, s ktorým žijeme, sú paradoxné v samej svojej podstate. V Bohu však aj to, čo sa môže na prvý pohľad javiť ako protirečivé, nachádza svoje prekvapivé zjednotenie.

Jednotlivé kapitoly na seba nejako veľmi nenadväzujú. Sú zaznačené v takom poradí, v akom vznikali. Každá je svojim spôsobom samostatná. Predsa však možno niekomu príde užitočné čítať ich v takom poradí, v akom napísané sú.

Obsah

ÚVOD	2
KEĎ SA Z CIRKVI STANE OBDOBA DOPRAVNÉHO PODNIKU...	9
PREDPOKLADOM JE VYKÚPENIE - DOKONALÁ SLOBODA, DOKONALÁ ODPÚTANOSŤ OD VŠETKÉHO OKREM BOHA	11
MILOVAŤ ZNAMENÁ PRIJÍMAŤ DRUHÉHO, AKO SME MY SAMI PRIJÍMANÍ.	14
BOH JE. MY SME. SVET JE. TO JE VŠETKO.	16
NIET KAM ÍŠŤ. VŠETKO UŽ JE.	17
MODLITBA JE NAVYKANIE SI PROSTO BYŤ	19
SME PRESÝTENÍ SLOVAMI	20
BOH JE ÁNO A V ŇOM SA VŠETKO STÁVA ÁNO	22
AKÝ JE ROZDIEL MEDZI ADORÁCIOU A MEDZI ČASOM MIMO NEJ? MOŽNO ŽIADEN.	24
ČO JE VÄČŠIE? JEDNOTA S BOHOM, ABY SME V ŇOM BOLI AKO ON, AKO BOH? ALEBO BYŤ AKO BOH, ABY SME MOHLI ŽIŤ V JEDNOTE A SÚZVUKU S BOHOM?	25
STAČÍ SA POZRIEŤ NA EUCHARISTIU - A ZAČNEŠ SA DOTÝKAŤ ÚPLNEJ INAKOSTI BOHA	28
NEREDUKOVATEĽNÁ JEDNODUCHOSŤ KROKU VIERY...	30
ČO VLASTNE POTREBUJEŠ AKO KREŠŤAN TRÉNOVAŤ?	33
UČENÍK MISIONÁR A EVAKUÁCIA	34
PREČO SVÄTÍ PRI EUCHARISTII UPADALI DO VYTRŽENIA A MYSTICKEJ EXTÁZY	39
ČRIEPKY I	41
POLIA SA UŽ BELEJÚ, PRIPRAVENÉ NA ŽATVU!	43

UVOĽNENOSŤ A NEHYBNOSŤ	45
V LÁSKE NIET STRACHU	46
CHCEŠ ŽIŤ ŽIVOT BOHA? POUŽÍVAJ NÁSTROJE!	47
PREČO ZAŽÍVAME ROZPOLTENOSŤ A FRUSTRÁCIU?	49
AKO ŽIŤ VO SVETE, V KTOROM STÁLE VIAC VLÁDNE HLÚPOSTĽ, ZÁVISIŤ, NENÁVISIŤ A TÚŽBA NIČIŤ?	51
JE TO TAK PROSTÉ: STAČÍ SI VYBRAŤ STRANU!	54
SPÁSA JE DE FACTO ODMENA ZA APOŠTOLÁTI!	57
BYŤ, ŽIŤ, KONAŤ AKO BOH, TIETO TRI	60
UČIŤ SA KONAŤ STARÉ VECI PO NOVOM, V BOHU A S BOHOM	61
MESTO POSTAVENÉ NA NÁVRŠÍ NEMOŽNO UKRYŤ	64
BOH POD POJMAMI DOBRO A ZLO MYSLI ČASTO OPAK TOHO, ČO SI PREDSTAVOVALI NAŠI RODIČIA, KEĎ SME BOLI DETI.	66
... A JEDEN SPOMEDZI NÁS JE BOH.	68
UŽ ZA CHVÍĽU ODTIAĽTO ODÍDEME. OSTÁVA NÁM UROBIŤ UŽ LEN JEDNO.	70
VO SVETE DAR PONIŽUJE, PRETOŽE ODHAĽUJE NAŠU NESCHOPNOSŤ A ZÁVISLOSŤ NA DRUHOM. ALE V BOHU...	72
KAM PATRIŠ? KOMU PATRÍ TVOJA VERNOSŤ?	74
JEDNODUCHO SA ZOBUDIŤ A VSTAŤ!	78
AKO BARÁNOK BOŽÍ SNÍMA HRIECHY SVETA?	79
UVOĽNENOSŤ ŤA NAUČÍ VŠETKO.	81
ČRIEPKY II	83
VNÚTORNÁ MODLITBA SA ODOHRÁVA NA TROJAKEJ PÚŠTI...	85
POSLANIE HLÁSAŤ EVANJELIUM A POZVANIE K PRIATEĽSTVU	89

BOH NIE JE AKO ČLOVEK A NEBO NIE JE AKO SVET!	92
RABBI, POVEDZ, ČO JE TO NEBO, A ČO JE TO PEKLO?	94
MALÉ HOMILETICKÉ ZAMYSLENIE...	97
TAJOMSTVO PRÚDENIA - KEĎ UŽ NIČ NEODVÁDZA!	102
PRÍJEMNÉ JARMO ZJAVENÉ MALIČKÝM...	103
POKOJNÁ TEMNÁ VIERA	105
ČAS JE NÁSTROJ LÁSKY	107
KTO JE TO, HRIEŠNIK?	108
NAOZAJ MUSÍŠ NAJPRV ZOMRIEŤ. ÚPLNE.	111
MALÉ POJEDNANIE O MEDITAČNÝCH SLOVÁCH	112
ANI NAPRAVO, ANI NAĽAVO	115
V ČOM UROBILA REFORMÁCIA FATÁLNU CHYBU	117
ČO ŤA DO TOHO? NESTARAJ SA!	119
JE TO AKO BYŤ ZAHNANÝ DO KÚTA...	121
JE ČAS ÍSŤ. ĎALEJ.	122
ČRIEPKY III	123
ROBIŤ NIEČO SKUTOČNÉ...	126
AŽ KTO ZOMREL, JE NAOZAJ SLOBODNÝ	126
KTO MILUJE OTCA ALEBO MATKU VIAC AKO MŇA NIE JE MA HODEN...	128
NAOZAJ JE TO ÚPLNE NOVÁ IDENTITA A ÚPLNE NOVÝ ŽIVOT!	131
PŠENICA A KÚKOĽ	133
VEĽA PROBLÉMOV A SMÚTKU A DEPRESII V NAŠEJ SLUŽBE MÁ SVOJ PÔVOD V TOM, ŽE ZA HLAVNÉHO AKTÉRA POVAŽUJEME SEBA A NIE BOHA	137

MUSÍŠ VYFUČAŤ A SPLASNÚŤ	139
BYŤ DOKONALÝ A POMÁHAŤ INÝM STAŤ SA DOKONALÝMI	142
SCHOPNOSŤ BYŤ SÁM JE PREDPOKLADOM ŽIVOTA V KOMUNITE	144
VŠETKO, SAMA EXISTENCIA SA STÁVA ZÁZRAKOM!	145
BOŽIE KRÁĽOVSTVO ČAKÁ NA TO, ŽE BUDE HLADANÉ	147
EVANJELIUM JE ŽIVOT, EVOLÚCIA A RAST, NIE REVOLÚCIA, NÁVRAT ANI SMRŤ!	152
AKO BYŤ V SMUTNOM SVETE PLNÍ RADOSTI	155
V KRISTOVI PRE OTCA ŽIŤ A KONAŤ - A NIČ ĎALŠIE NADTO	158
SLASŤ BOŽIEHO KRÁĽOVSTVA	160
CHVÁLA TANCA A SPEVU	162
TRI PODOBENSTVÁ O KRÁĽOVSTVE A CENE ZAŇ	164
VŠETKO JE MÁRNOŠŤ, OKREM SPOČÍVANIA V TEBE, JEDINOM!	166
ČRIEPKY IV	168
KONEČNE NECHAŤ SEBA TAK	171
BOH NÁS NEVEDIE ZA RUČIČKU AKO NESAMOSTATNÉ DETI	172
PREMENENIE PÁNA, ALEBO AKO FUNGUJE NEBO	174
LÁSKA ZAČÍNA, KEĎ UŽ NIČ NECÍTIME	179
DOKONALOSŤ NIE JE NIEČO VZDIALENÉ V BUDÚCNOSTI	180
MODLITBA OČISŤUJE SRDCE	182
SVÄTOSŤ JE OVOCÍM POKOJA	184
AK NÁM SRDCE NIČ NEVYČÍTA, ALEBO CUDZINEC V CUDZEJ ZEMI	185
SLÁVA, ČESŤ A NESMRTEĽNOSŤ	188

NEUROBÍŠ SI MODLU...	190
ZÁKON IDENTITY	192
BRATOVO TELO A BRATOVA KRV	195
NIE, TADIAĽTO NAOZAJ CESTA NEVEDIE: CEZ NEKONEČNÉ ZÁPASY, DISKUSIE, VÝSMECH, PONIŽOVANIE JEDEN DRUHÉHO,...	196
PRIVILÉGIUM ZÁVISIEŤ IBA NA BOHU	199
VERIŤ ZNAMENÁ PRECHÁDZAŤ SA S BOHOM PO VODÁCH	200
NETÚŽIM. ŽIJEM. NEUSILUJEM. KONÁM.	206
CELKOM OBYČAJNÉ (A DNES VÄČŠINOU UŽ ZABUDNUTÉ) PRIATEĽSTVO	207
V JEDNEJ SLABIKE, JEDNOM POHYBE...	210
VIERA JE ZLADENIE SA S BOHOM	211
TO, ČIM SI NÁS BOH ZÍSKAVA, NIE JE SILA, ALE JE KRÁSA	213
PREČO JE PONIŽENOSŤ KLÚČOM A ČO TO VLASTNE JE	215
ČRIEPKY V	217
PÁN JE NAOZAJ PRÍTOMNÝ	220
ODPUSTIŤ. TO JE VŠETKO. CESTA, NÁSTROJ I CIEĽ.	221
KANAÁNSKA ŽENA	223
AKO PREŽIŤ VO SVETE A BYŤ PASTIEROM	233
CESTA ZRNKA	235
KEĎ SA NÁBOŽENSTVO STANE NEPRIATEĽOM BOHA	237
ČÍTI SA BOH ZAVIAZANÝ VIEROU TÝCH, ČO SA NA NEHO SPOLIEHAJÚ?	238
SPIRITUALITA HROBU, ALEBO KEĎ SI LÁSKA MUSÍ ZATVRDIŤ SRDCE...	240
OPÍSALI SME CELÝ KRUH A SME ZNOVA NA ZAČIATKU?	242

SPIRITUALITA HROBU JE SPIRITUALITA ROZSIEVAČA	243
DOKONALÁ SLOBODA A PRIRODZENÉ DOBRO AKO JEJ OVOCIE	245
TY SI PETER!	246
ČO NÁS V CIRKVI SPÁJA?	255
ABY NIEKTO MOHOL BYŤ KREŠŤANOM, MUSÍ SA ÚPLNE ODELIŤ OD SVETA	258
UVERIŤ ZNAMENÁ ODPÚTAŤ SA A ZAČAŤ ŽIŤ	260
SLOBODA A SLÁVA BOŽÍCH DETÍ, O TOM TO JE	263
ORTODOXIA LÁSKY, ALEBO AKÉ JEDNODUCHÉ TO JE, VOJŠŤ DO NEBA!	264
ŽIVÁ CIRKEV, ALEBO PREČO V LETE NENOSÍME ZIMNÍK	268
SVÄTOSŤ, TO JE DOKONALÁ UVOĽNENOSŤ	270
UČENÍK MISIONÁR, ALEBO O PODSTATE KREŠŤANSKEJ PRAXE A BOŽSKEJ ARCHEOLÓGII	271
TÚŽBA PO MUČENÍCTVE? VLASTNE ČOSI VEĽMI LOGICKÉ!	275
"POZITÍVNE POKRYTECTVO"	276
PREJEŠ, ALEBO PREINVESTUJEŠ?	279
ABY SI SA SPASIL, STAČÍ TI CHCIEŤ.	288
PREČO BOŽIE DETI TRÉNUJÚ V SKRYTOSTI	290
AK LOĎ, AK BALÓN NEPRESEKNE AJ POSLEDNÉ LANO, KTORÉ HO PÚTA K ZEMI, NEVYPLÁVA, NEVZLIETNE.	293
ČRIEPKY VI	294
SLOVNÍČEK A VYSVETLIVKY	296

Ked' sa z Cirkvi stane obdoba dopravného podniku...

Myslím, že pre väčšinu pokrstených katolíkov je Cirkev niečo, ako MHD: nie je to *ich* Cirkev, necítia sa s ňou spriaznení, je to niečo ako *verejný podnik* a oni len využívajú jej služby, niekto viac, niekto menej - a svorne nadávajú, sťažujú sa a kritizujú, ak 'nejazdí' presne podľa ich preferencií alebo ich 'obťažuje' nad rámec tohto využívania.

V zásade by pre mnohých mala Cirkev byť dokonale neviditeľná a anonymná inštitúcia v pozadí, ktorá najlepšie zadarmo poskytuje na označených miestach omše, pohreby, svadby a podobné produkty, ktoré dotyčný človek podľa vlastnej potreby využije podobne, *ako keď sa niekam zvezie MHD-čkou* a tým je to vybavené.

Stále viac to takto vnímam. Cirkev niečo žije - zhmotnením jej života je dnes obzvlášť Synoda o synodalite, ale napríklad toto svoje žitie, konanie, skúsenosť toho, čím je, oslavuje aj v liturgii. Ale pre ľudí v kostole je to niečo cudzie. Netýka sa ich to. Ich život, veci, ktoré sa ich dotýkajú - to je *záhrada, kde sa treba starať o trávnik a zeleninu. To je dom, ktorý prerábajú. Robota, kde pracujú a kolegovia v nej. Obchody, kde nakupujú. Lekár, ku ktorému chodia a lieky, ktoré užívajú.* Toto sa ich týka. Ale Cirkev? Veľkonočná či turičná radosť? Obrady plné jasotu a chvály a vychutnávania si všetkej tej milosti, ktorej sa jej od Boha dostalo? Občas vyzerajú skôr zaskočení a pýtajú sa: Bude to dnes dlhé? Alebo rovno prídu inokedy či idú inam, lebo tam je tá omša kratšia...

*Spoločenstvo, spoluúčasť, misia... Nie, to nie, hovoria... tomu ani nerozumieme... nemáme kedy... vlastne nás to nezaujíma... To je predsa vec Cirkvi, onoho 'dopravného podniku', nie? Ale čo s tým mám ja, hovoria. To si musia oni tam vyriešiť. Ja len 'jazdím autobusom', čiže chodím do kostola na omšu a to je všetko. Som len konzument, 'cestujúci', 'obyčajný veriaci'. Kým môžem ísť do kostola a kým ma má kto osobášiť a pochovať, tak ja som spokojný. A keby nie... no, tak budem aj bez toho, čo už... *asi rovnako, ako keď niekde zrušia autobusovú linku... Svet nespadne, dom bude ďalej stáť, zelenina ďalej rásť a obchody i lekár ďalej fungovať!* Tak už má tým neotravujte, ja na takéto veci nemám čas, to sa týka Cirkvi a to si musí Cirkev sama vyriešiť... A možno ešte dodá: Hoci podľa mňa, mala by to urobiť takto a takto a vôbec sa mi nepáči, že to robí takto a takto. Zbytočne tým len obťažuje ľudí a tí potom odchádzajú preč...*

V poslednej dobe mám pocit, že oznámiť nejakú pobožnosť alebo nejaký kurz, katechézu pri omši či po omši je spoľahlivý spôsob, ako docieľiť, aby ľudia na tú omšu neprišli. A tak sa potom stane, že napríklad *na taký celosvetový deň modlitieb za Synodu o synodalite príde, ak odrátame kostolníčku a miništranta, presne jedna farnička a ešte aj tí, ktorí zvyčajne na túto omšu chodia, ostanú doma... Nie, že by niekto navyše prišiel, to už vôbec nie!* Pretože, nás, farníkov, 'klientov dopravného podniku' sa tieto veci vôbec netýkajú, to je vnútorná záležitosť Cirkvi, tak nech si to nejako vybaví, ak ju takéto veci bavia a nás nech s nimi neotravuje! My len chodíme do kostola... Tak sa predsa medzi nami katolíkom hovorí, že 'chodia do kostola', nie? O tom to je a to je všetko. Dokonca ani nie 'zúčastniť' sa omše so sv. prijímaním. Prosto len, *byť v kostole...*

Ale tak to je keď aj farári a biskupi sme kládli a v praxi príliš často stále kladieme dôraz naozaj len na to, *chodiť do kostola, byť v kostole osobášení a mať na poriadku sviatosti.* Nemáme za to koho iného viniť!

Predpokladom je vykúpenie - dokonalá sloboda, dokonalá odpútanosť od všetkého okrem Boha

Boží Život je dokonale slobodný. Preto len v rovnakej dokonalej slobode môže byť žitý. Preto sme museli byť najprv oslobodení, vykúpení. *"Ježiš im povedal: "Veru, veru, hovorím vám: Každý, kto pácha hriech, je otrok. A otrok neostáva v dome navždy; navždy ostáva syn. Až keď vás Syn vyslobodí, budete naozaj slobodní. Viem, že ste Abrahámovo potomstvo; a chcete ma zabiť, lebo sa moje slovo vo vás neujíma.""* (Jn 8, 34-37). Prečo Ho chcú zabiť? Zo strachu? Zo žiadostivosti? Z obojeho, lebo toto sú pohnútky človeka, ktorý v hriechu žije a hriech plodí. A prečo sa v nich Jeho slovo neujíma? Ako by mohlo? Nevedia si slobodu detí Boha ani predstaviť, nieto žeby v nej žili! Ako by mohli rozumieť životu a pohnútkam života v tejto slobode, života Boha? Vo svete Božie konanie nedáva zmysel rovnako, ako to pozemské nedáva zmysel a je absurdné vo svete Boha!

Dokonalá sloboda je, že sme v Bohu a On nás vyslobodil zo všetkého tým, že nás naplnil.

Nie sme ničoho žiadostiví, lebo všetko máme.

Nie sme o nič ustarostení ani sa ničoho neľakáme, lebo našim Otcom je Boh.

Ani si z ničoho a nad ničím a voči ničomu nezúfame, lebo všetko je v Otcovi a v Jeho ruke a *"môj Otec... je väčší od všetkých a nik ich nemôže Otcovi vytrhnúť z ruky"* (Jn 10, 29)

Sme konečne slobodní, ako vraví aj Apoštol: *"Vo všetkom sa odporúčame ako Boží služobníci: vo veľkej trpezlivosti, v súženiach, v núdzi, v úzkostiach, pod ranami, vo väzeniach, v nepokojoch, v námahách, v bdení a v pôstoch; v čistote, v poznaní, v zhovievavosti, v добрote, v Duchu Svätom, v nepokryteckej láske, v slove pravdy, v Božej moci; zbraňami spravodlivosti v pravej i ľavej ruke, slávou aj potupou, zlou aj dobrou povestou; ako zvodcovia, ale pravdiví, ako neznámi, a predsa dobre známi, akoby zomierajúci, a hľa, žijeme, ako trestaní, ale nie usmrtení, akoby smutní, no vždy sa radujeme, ako chudobní, a mnohých obohacujeme, akoby sme nič nemali, a pritom nám všetko patrí"* (2Kor 6, 4-10).

V tejto slobode potom ostáva už len láska.

Láska k sebe, skutočná a slobodná, nie jej karikatúry sebecko a samolúbošť a lakomstvo a pýcha! Milujeme seba a preto si s radosťou a bez rozpakov dopriavame Boží Dar, svätosť, dokonalosť, Život. Žijeme, úplne, slobodne a naplno a užívame si krásu a slobodu detí Boha!

A je v tom aj láska k druhým, pretože v tejto slobode skutočná láska k sebe neodporuje nijako láske k druhým, je to jedna láska. A tak sa s radosťou a pasiou delíme o svoju skúsenosť s druhými, s radosťou sa delíme o to, čo máme a čím sme a s rovnakou radosťou prijímame každého, kto sa k nám rozhodne pridať a žiť to, čo my - každého, koho práve nám takto zverí Otec, aby sme mu ako Jeho synovia takto božsky poslúžili! Veď najlepší spôsob, ako milovať blížneho, je byť *"svetlo sveta"* (Mt 5, 14), maják, svedectvo,

dôkaz a volanie pre všetkých ostatných, pre celý svet, že iný lepší, slobodnejší a živší život je možný, ba už je tu!

Ale východiskom a základom je naozaj úplná a dokonalá sloboda od všetkého, skutočné a opravdivé vykúpenie, ako o ňom hovorí Písmo: "*Ved' viete, že zo svojho márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch, boli ste vykúpení nie porušiteľným striebrom alebo zlatom, ale drahou krvou Krista, bezúhonného a nepoškvrneného Baránka. ... Poslušnosťou pravde ste si očistili duše, aby ste mali bratskú lásku bez pokrytectva. Preto sa zo srdca navzájom vrúcne milujte! Ved' ste sa znovurodili nie z porušiteľného semena, ale z neporušiteľného: Božím slovom, živým a večným*" (1Pt 1, 18-19.22-23).

Život bez smútku. Bez strachu. Bez zúfalstva. Bez smädu a pocitu nedostatku a nedostatočnosti. Bez potreby neustále sa za niečím pachtieť, neustále sebe či iným čosi dokazovať. Bez súperenia, bez porovnávania sa, bez súdenia, bez hnevu a zlosti, bez závidy a nenávidy, bez sklamaní, bez urážok, bez pocitov krivdy a zranení, bez potreby iných ponížiť, ovládať, manipulovať, pohoršovať sa, bez pretváranky, bez klamania, bez ľudských ohľadov, bez trápenia sa pre čokoľvek a pritom bez ľahostajnosti, bez starosti o čokoľvek, lebo všetko to je v Božej moci, v Božej prozreteľnosti, v Božom milosrdenstve a preto "*o nič nebud'zte ustarostení, ale vo všetkom modlitbou, prosbou a so vzdávaním vďaky prednášajte svoje žiadosti Bohu*" (Flp 4, 6)... Prosto život. Slobodný. Plný. Živý. Život Boha v Bohu. Večný Život. Ten Večný Život. Jediný. Skutočný.

Nič nemáme a preto nám všetko patrí.

Bodaj by sme nemilovali Boha, nášho Otca, keď sám takto nádherný a plný slávy Je, a nám dal schopnosť byť Jeho synmi, rovnakými ako je On?! A v tejto slobode a plnosti naozaj jediné čo ostáva, je dobro a láska - pretože sebestvo i zlo viac nedávajú žiaden zmysel! Preto je Boh svätý, preto je Boh láska, preto je Nebo *spoločenstvo svätých* v láske.

Milovať znamená prijímať druhého, ako sme my sami prijímaní.

Milovať znamená prijímať druhého. Milovať bezpodmienečne znamená prijímať ho bezpodmienečne.

Takto miluje Boh. A ani si neuvedomujeme, čo to znamená, takto bezpodmienečne milovať, takto bezpodmienečne byť milovaní. Nikdy sme to nikde nevideli, nezažili.

Celý svet okolo nás koná zistne a podmiennečne, aj miluje tak. V láske každého človeka vo svete sú od začiatku podmienky a hranice, pokiaľ sme ochotní ísť vo svojej priazni a prijímaní druhého.

Automaticky to prenášame aj na Boha. Pýtame sa, či sa urazí, nahnevá, či nás zavrhne, odsúdi,... Nedokážeme minimálne sprvu prijať a srdcom uveriť, že Boh takto stojí bezpodmienečne a bezvýhradne na našej strane, takto nás prijíma, takto nás miluje, že dokonca ak my sami "*sme neverní, on ostáva verný, lebo seba samého zaprieť nemôže*" (2Tim 2, 13), pretože JE láska.

A pre nás samých je nepochopiteľné a nepredstaviteľné milovať podobne, ako Boh, ako Ježiš. Nedá sa to nijako prikázať, vnútiť takto milovať. Vo svete je niečo podobné vpravde nemožné, bláznivé a nemožné.

Dá sa to len ako ovocie uverenia a obrátenia, zmeny myslenia - ako výsledku novej situácie a novej identity, v ktorých sme sa ako deti Boha ocitli, ako vraví aj Písmo, že "*tým, ktorí ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi: tým,*

čo uverili v jeho meno, čo sa nenarodili ani z krvi, ani z vôle tela, ani z vôle muža, ale z Boha" (Jn 1, 12-13) - grécky "ἐξουσία", právomoc, postavenie: "Grécke slovo ἐξουσία (exousia) v biblickej koine gréčtine označuje „autoritu“ alebo „moc“. Toto slovo sa v Novom zákone často používa na opis moci alebo authority Boha alebo Ježiša Krista, ako aj moci alebo authority danej ľuďom, ako sú vládcovia alebo vodcovia. V niektorých kontextoch sa tiež vzťahuje na slobodu alebo právo niečo urobiť" (Nova AI). Nie je to teda nejaká tajomná zázračná moc, ale právo plynúce z nového postavenia synov Boha, adoptovaných a znovuzrodených - a táto nová situácia nás robí schopnými myslieť, žiť, správať sa a teda aj milovať, ako Boh miluje, lebo nás stavia do rovnakej situácie a postavenia, v akom sa nachádza Jednorodený Syn Ježiš Kristus. A v tejto situácii takto žiť, myslieť, milovať už úmysel dáva. Jediné to zmysel dáva! Ako vraví Ján vo svojom liste: "Ved' všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera" (1 Jn 5, 4) – ktorou túto novú situáciu, identitu, postavenie prijímame.

A tak, slobodní od všetkých a od všetkého, dokážeme a môžeme milovať všetkých a všetko. Ako sám Boh - lebo sme Jeho deti, Jeho synovia a dcéry, vo všetkom Mu podobní, nechceme povedať *rovní*, ako si len Darca a obdarovaní byť môžu, keď Darca dáva samého seba!

Boh je. My sme. Svet je. To je všetko.

Jednoducho sme: synovia a dcéry Boha. Toto sme, toto žijeme, tak sa správame, tak konáme, tak hovoríme. V dokonalej jednote ducha, duše i tela. Bez strachu z ľudských ohľadov, bez okolkov, prosto, priamo.

A takisto všetko ostatné prosto je. Je, aké je. Bez dôvodu na žiadne naše súdenie, porovnávanie, zápasenie s tým. Všetko to žije, dýcha, jestvuje samo osebe, samo pre seba, na potechu a dobro celku, na slávu Boha. Všetko - okrem človeka, ktorý zabudol, poblúdil. Stále je, len o tom nevie a zúfalo hľadá, kto vlastne je a kde vlastne je.

My sme. Tamto je. Boh je. To je všetko.

Je to úplne nový a prevratný pocit, zistenie a objav, skúsenosť, že všetko to, na čom nám tak záležalo, od zdravia a života cez zábavu až po uznanie a pocit dôležitosti môžeme celkom prosto pustiť, nechať byť, pretože - čo? Pretože toto všetko sa týka sveta, ale my už svetu nepatríme ani svet nám, nie sme zo sveta, patríme Bohu a Jeho Kráľovstvu - a Boh a Jeho Kráľovstvo nám.

Sme slobodní. Oddelení od sveta, svätí. Bez utekania pred čímkoľvek, bez naháňania sa za čímkoľvek. Je a sme. Tu a teraz. V pokoji uvoľnenosti, v uvoľnenosti pokoja. Prijímajúci každý okamih, každé miesto, každý skutok, všetko úplne rovnako, pretože nič vonkajšie nemôže nič zmeniť na tom, že Boh Je a my sme, s Ním a v Ňom - a všetko ostatné okolo nás prosto je, nie na to, aby sme to súdili alebo s tým zápasili, ale aby sme to všetko využili, prešli tým a v tom všetkom stále iba prosto boli, boli, čím sme.

A tak sme ako dva navonok prelínajúce sa, ale pritom neprelínajúce sa svety. My sme. Svet je. Toť vše. Slobodní, voľní, vykúpení. Oddelení. Svätí. Práve toto je jeden z dôvodov a predpokladov radostnej uvoľnenosti a pokoja, v ktorom žijeme. Musíme sa stať Bohom, musíme sa stať Kristom, aby sme toto mohli. Preto *"ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť"* (Jn 15, 4-5).

... išiel som okolo polí a kvitol mak. Každý kvet sám osebe, sám pre seba, však spolu boli ako hudba, ako symfónia, spolu so všetkým čo dýcha, čo je, s trávou a obilím a vtákmi a oblakmi a ľuďmi a autami na ceste a domami na kraji poľa, mocný chválospev samého života a bytia, na slávu Boha. A mne sa v mysli vynoril ten pocit, keď som sledoval Miyazakiho film *Doručovacia služba slečny Kiky*...

Niet kam ísť. Všetko už je.

Boh je. Ja som. Svet je. Ľudia sú. To je všetko.

Ničím sa nič nenadobúda, lebo Boh už každému všetko dal a niet, čo by sme nadto ešte mohli nájsť a získať, veď *"pozrite, akú veľkú lásku nám daroval Otec: voláme sa Božími deťmi a nimi aj sme"* (1Jn 3, 1) - a v tom je všetko a nad to už ničoho niet.

A ničím sa ani nič nestráca, pretože *"kto nás odlúči od Kristovej lásky? Azda súženie, úzkosť alebo prenasledovanie, hlad alebo nahota, nebezpečenstvo alebo meč? ... V tomto všetkom slávne víťazíme skrze toho, ktorý nás miluje. A som si istý, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosti, ani výška, ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi"* (Rim 8, 35.37-39).

Malosť, veľkosť, nadobúdanie a strácanie, všetko toto sú len preludy a ilúzie. Utekáme a pachtíme sa - a je to len *"márnosť a honba za vetrom"* (Koh 1, 14)! Ved' všetko už je, už teraz, práve tu. Ved' Boh v Kristovi *"si nás ešte pred stvorením sveta vyvolil, aby sme boli pred jeho tvárou svätí a nepoškvrnení v láske; on nás podľa dobrotivého rozhodnutia svojej vôle predurčil, aby sme sa skrze Ježiša Krista stali jeho adoptovanými synmi na chválu a slávu jeho milosti, ktorou nás obdaroval v milovanom Synovi"* (Ef 1, 4-6).

"Čiang rozprával pomaly a pritom nežne hľadel na mladšiu čajku. „Lietat rýchlosťou myšlienky kamkoľvek," povedal, "začína spoznaním, že, že si tam v skutočnosti už dorazil..." (Richard Bach, *Čajka Jonathan Livingstone*)

Sme. To je všetko a v tom je všetko. Svet je. My sme. Boh Je. Stačí sa zastaviť a byť. Stačí otvoriť oči a byť. Stačí pochopiť - a žiť! Sám Boh, celé Nebo je tu a teraz, už je, už dané. Niet kam ísť, niet za čím pachtieť. Niet dôvodu pre žiadostivosť, niet miesta pre strach. Ostáva len láska, lebo láska je synonymom samého bytia. Čo je, delí sa, rozdáva vyžaruje - a to je láska. A *"v láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske"* (1Jn 4, 18). Všetko už je. Čo nie je, smädí a bojuje a lúpi. Čo je, delí sa a dáva zo svojho bohatstva.

Svet s jeho pachtením sa rozplynie ako dym, keď konečne pochopíme a uveríme a konečne sa zobudíme pre Skutočnosť! Jeho smiešne a smutné boje

o zdanie veľkosti a pocit moci či ilúziu bohatstva - či nie sú ako blúznenie chorého človeka zajateho v halucináciách horúčky? Nič nie je väčšie, nič nie je menšie, nič nie je prvé a nič nie je posledné. V Bohu je všetko jedným. Je len jeden rozdiel - a je to nič menšie, než priepasť medzi Nebom a Peklom! - a tým je, že v Nebi bdejú a žijú túto skutočnosť Bohu, Ktorý Je. A v Pekle stále snívajú, už navždy zajatí v horúčke svojich vlastných malicherných myslí!

"Bojuj dobrý boj viery a zmocni sa večného života" (1Tim 6, 12) - tak, že uveríš. Že on prestaneš bojovať ako o niečo, čoby si ešte len mal nadobudnúť, ale začneš ho žiť ako Dar, ktorý už máš, veď "kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nepôjde na súd, ale prešiel zo smrti do života" (Jn 5, 24), vysvetľuje Ježiš.

Neexistuje lepšie ani horšie miesto, príhodnejší ani menej príhodný čas, lebo každý čas je Boží a každé miesto je zem svätá, *"lebo v ňom žijeme, hýbeme sa a sme, ako to aj niektorí z vašich básnikov povedali: "Veď aj jeho pokolenie sme.""* (Sk 17, 28).

Modlitba je navykanie si prосто byť

Modlitba, adorácia,... sprvu potrebujeme slová a myslíme si, že modliť sa znamená niečo hovoriť, robiť.

Časom ale začneme chápať, že skutočná modlitba znamená *byť*, byť so Ženichom. Ešte potrebujeme malú oporu, meditačné slovo či vetu, alebo pár

slov z Písma, alebo rytmus dychu... Ale časom aj to pominie a my už iba prosto *sme* - ako o tom píše napríklad Molinos.

Tu si navykáme prosto byť, byť v Bohu, byť v sebe, byť uprostred sveta, ale už nie zo sveta. A keď si navykneme takto ostať aj po skončení času vyradeného na modlitbu či adoráciu, potom sa celý náš život začne stávať modlitbou tak, ako sa naša modlitba z činnosti zmenila na život a samo bytie. "*Boh je duch a tí, čo sa mu klaňajú, musia sa mu klaňať v Duchu a pravde*" (Jn 4, 24).

Potom ostáva už len láska. Čo nie je, musí dychtiť a smädiť. Čo vlastní, musí sa strachovať, aby nestratilo, o čom si myslí, že to má. Čo je, môže sa dávať a dáva sa, delí sa s tým, čím je - samým činom, že je.

Ja som. Boh je. Aké slová, aké pocity by mali byť ešte potrebné tam, kde takto sme? "*V ten deň spoznáte, že ja som v svojom Otcovi, vy vo mne a ja vo vás*" (Jn 14, 20).

Byť, ako Boh Je. Prosto byť, ako On Je. On Je a my len sme, Stvoriteľ a stvorenia, ale napriek tomu, toto je Boží Dar: byť, ako On Je. To je svätosť. V tom je svätosť. Jej si v modlitbe navykáme, "*lebo ako je on, tak sme aj my na tomto svete*" (1Jn 4, 17), tak isto!

Sme presýtení slovami

Najskôr preto, že sami ho nežijeme. A ak niečo nežijeme, ale chceme si udržať ilúziu, že to žijeme, potom musíme nachádzať zložité spôsoby, ako vytvoriť zdanie, náš hriech je svätosťou, strach vierou a ľahostajnosť zbožnosťou.

A čo sa na to hodí viac, než prázdne slová? A ako lepšie zakryť nepríjemnú skutočnosť a prostú pravdu, než komplikovanými slovami? Ako lepšie sa vyhnúť "t'ave", než vymyslieť hoci aj celú vedu "preciedzania komára"?

A ako lepšie poslúžiť svojej pýche, než používať učené slová a zvraty a pôsobiť dojmom, že hovoríme nejakú úžasnú múdrosť, ktorá sa ale netýka ani nášho srdca, nedotkne sa srdce tých, čo počúvajú a v ich pamäti z nej neostane nič iba pocit, že aký učený človek im aké učené a tajomné veci hovoril?

Skrývame sa za slová, aby sme nemuseli čeliť skutočnosti - seba i Boha, i sveta okolo nás. Aby sme nemuseli čeliť skutočnosti svojho hriechu, odvážiť sa skutočne uveriť, vydať sa skutočne na skutočnú cestu obrátenia. Utešujeme a chlácholíme slovami sami seba. *"Ako môžete veriť vy, ktorí sa navzájom oslavujete, a nehľadáte slávu, ktorú dáva len Boh"* (Jn 5, 44)?!

Ľudia stále viac kašľú na kresťanstvo, na Boha - vlastne nie, v skutočnosti ani na jedno z toho. V skutočnosti kašľú *na nás*, lebo cítia prázdnotu tohto hradu postaveného zo slov, kde *"len uši sú orgánom kresťana"* (Luther) namiesto srdca, zvuk a slová namiesto skutočnosti a skúsenosti, namiesto bytia a života. Namiesto Živého Boha.

Musíme sa naučiť modliť tichom a veriť telom, aby sme sa naučili prebývať v skutočnom.

... a potom môžeme ísť a vysvetliť to všetko prostými slovami, ktorým by porozumelo aj päťročné dieťa, pretože sú prosté, jasné a majú skutočný obsah a význam! Netreba veľa slov, keď majú váhu!

Boh Je Áno a v Ňom sa všetko stáva Áno

Byť kresťanom znamená úplne a naplno byť, úplne a naplno žiť. S výkrikom sa vrhnúť do Hlbiny Boha, ktorý je Skalou a plnosťou Bytia aj Života a "v Ňom žijeme, hýbeme sa a sme" (Sk 17, 28) s Ním aj my.

Lebo kým sme nenašli, unikalo sme. Do spomienok. Do predstáv o tom, čo bude. Do fantázie a predstáv toho, čo by mohlo byť, alebo len prostého snívania. Dnes viac ako inokedy s pomocou bezmála nekonečnej virtuálnej pseudoreality na internete.

Keď sme našli, už nepotrebujeme a ani nechceme unikáť, veď všetko je tu, už je všetko tu, pretože sme spoznali, že kým sme my blúdili tam i hentam, Boh vždy bol a čakal na nás tu a teraz - a s Ním všetko! "*Ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života*" (Jn 6, 68), ba viac, hovorí: "*Ja som cesta, pravda a život*" (Jn 14, 6)! Nepotrebuje hľadať a utekať, kto našiel a bol nájdený!

A tak, bez unikania *sme*, bez vyhýbania sa *konáme*, lebo sám život je cesta a čin. *Prúdime* životom, *prúdime* konaním a znova a znova sa presviedčame, že všetka plnosť a dobrodružstvo a vzrušenie i pokoj a uspokojenie duše i ducha a veru aj tela, ktoré im už neodporuje, sú tu a teraz, lebo "*ozaj, Pán je na tomto mieste*" (Gn 28, 16)! A čím viac si na toto navykáme, čím viac v tomto umení vynikáme, tým viac sme, tým viac žijeme a ostáva už len to posledné, "*keď si toto porušiteľné oblečie neporušiteľnosť a toto smrteľné si oblečie nesmrteľnosť, vtedy sa splní, čo je napísané: "Smrť pohltilo víťazstvo."*"(1Kor 15, 54). A tak v tomto jedinom "*vo svojom vnútri vzdycháme a očakávame... vykúpenie svojho tela*" (Rim 8, 23).

"Sám Boh pokoja nech vás celých posväti, aby sa zachoval váš duch neporušený a duša i telo bez úhony, keď pride náš Pán Ježiš Kristus" (1Sol 5, 23). A keď takto žijeme, naozaj celé naše bytie nachádza v Ňom svoju stratenú jednotu.

To pochopenie, že Boh je číre Bytie. Boh je bytie. Boh Je. Nič iné, Je. Vysoko a ďaleko nad a za kategórie ľudí a ich nálad, pocitov, hnevov, túžob, urážania sa a všetkého. Boh Je, úplne Je - a v Ňom je všetko jedným veľkým "Áno" nám, aby sme aj my takto v Ňom a s Ním boli. *"Ved' Boží Syn Ježiš Kristus, ktorého sme u vás hlásali, ja, Silván a Timotej, nebol aj "áno" aj "nie", ale v Ňom bolo iba "áno". Lebo všetky Božie prisľúbenia, koľko ich je, v Ňom sú "áno", a preto je skrze neho aj naše "amen" Bohu na slávu. A Boh nás i vás posilňuje pre Krista, on nás pomazal, on nás označil svojou pečaťou a vložil nám do srdc závdavok Ducha" (2Kor 1, 19-22).*

Božie Meno by kludne mohlo byť (a vlastne aj je): "Áno". *"Lebo všetko, čo je, miluješ a nič nemáš v nenávisti z toho, čo si urobil; lebo keby si bol nenávidel niečo, nebol by si to utvoril. Akože by mohlo obstať niečo, keby si to nechcel ty? Ako by sa bolo zachovalo niečo, keby si to nebol ty k jestvoté povolal? Lež ty šetriš všetko, lebo je to tvoje, Pane, priateľ života" (Múdr 11, 24-26). Boh Je, Ktorý Je, JHWH - a toto Jeho Bytie je súčasne mocným ÁNO každému bytiu, všetkému skutočnému, všetkému pravému, všetkému opravdivému. Všetkému čo je, každému, kto je!*

"Rozštíep drevo a budem tam, nadvihni kameň a nájdeš ma" (Ježiš Kristus). Blažený, kto pochopil. Blažený, kto takto našiel Boha, v každej veci, v každom pohybe, vo všetkom, čo je. Blažený, kto takto žije Nebo, s otvorenými očami, už v tele! Blažený, kto sa takto už v tomto svete vo všetkom svojim telom dotýka Boha, ktorý spoznal a pochopil, že celý svet a všetko v Ňom je sviatosťou, prvotnou sviatosťou, miestom prítomnosti Boha a nástrojom spásy a zbožštenia človeka!

"... počuli hlas Pána, Boha, ktorý sa za denného vánku prechádzal po záhrade." (Gn 3, 8)

Aký je rozdiel medzi adoráciou a medzi časom mimo nej? Možno žiaden.

Aký je rozdiel medzi adoráciou a medzi časom mimo nej? Možno žiaden. Veď skutočný život je život. Nie póza. Nie nejaký úkon, ktorý teraz začne a o hodinu skončí. Ak mimo adorácie sme iní a žijeme iné, potom to nie je Božie synovstvo! A ak v adorácii nemá miesto to, čo robíme mimo nej, potom čo to je? Aký život, aké synovstvo, ak sa nehodí na čas strávený v prítomnosti Vteleného? Alebo raz sa hodí a raz nie?

Ak je niečo sväté, potom je to sväté vždy a všade, nielen niekedy. A ak je niečo konané sväto, potom je to modlitbou a adoráciou samo osebe, pretože je to konané s Bohom a v Bohu. Ako vtedy, keď svadba v Káni bola adoráciou a miestom zázrakov - a Chrám peľochom lotrov a zlodejov.

Boh sa vtelil, aby bol prítomný v našom živote a aby náš život bol žitý v Ňom. Bez rozdielu. Všetok, všetko, celý a celé. Svätému je všetko sväté. Nesvätému bude nesväté všetko.

Žiť bežný život sväto. Konat' všedné veci sväto. Potom už niet rozdielu medzi modlitbou a konaním, medzi životom a adoráciou.

Čo je väčšie? Jednota s Bohom, aby sme v Ňom boli ako On, ako Boh? Alebo byť ako Boh, aby sme mohli žiť v jednote a súzvuku s Bohom?

Čo je väčšie? Jednota s Bohom, aby sme v Ňom boli ako On, ako Boh? Alebo byť ako Boh, aby sme mohli žiť v jednote a súzvuku s Bohom?

Oboje je veľké, ale to druhé ešte viac. Sám Boh na to dáva odpoveď. Keby platilo to prvé, mali by sme dnes alebo jedného Boha v jednej Osobe, alebo troch Bohov. Trojica je potvrdením toho druhého. Tri Osoby, rovné v Božstve, aby mohli tvoriť Jednotu a zdieľať samé seba v tomto Spoločenstve. A tak sa Boh stal Láskou.

Preto kresťanstvo je vzťah. Nedá sa žiť individualisticky. Duch nás zbožšťuje, aby sme mohli v Kristovi vstúpiť do tohto vzťahu, tejto harmónie,

jednoty, súzvuku Trojice. A rovnako ako Ona, dychtíme aj my po podobnom súzvuku a jednote s ostatnými ľuďmi - preto to hľadáme a v Duchu a Tele Krista aj vytvárame - a to je Cirkev!

Až toto zdieľanie robí z Boha Lásku a Jeho Život dokonale blaženým. Dokonalosť bez zdieľania, to je opak, to je Peklo. Diabol, opojený vlastnou dokonalosťou a krásou sa stal opakom Boha a Peklo, ktoré si vytvoril "enem pro nás a pro naše dzeci" (ako sa to v jednej časti Slovenska hovorí) je všetko iné, než blaženosť.

Kiež by sme konečne pochopili, že toto je cesta do Neba i samo Nebo: *"Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať"* (Jn 13, 34-35)!

A ak stále nevidíme a nepočujeme v týchto slovách o vzájomnej láske príkaz a pozvanie k tejto jednote spoločenstva v láske, tak nám to Kristus zopakuje ešte raz: *"Slávu, ktorú si dal mne, ja som dal im, aby boli jedno, ako sme my jedno — ja v nich a ty vo mne. Nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa"* (Jn 17, 22-23).

A keby sme ešte stále boli na pochybách, stačí sa pozrieť na Cirkev, ako ju Apoštoli budovali: *"Množstvo veriacich malo jedno srdce a jednu dušu. ... Všetci, čo uverili, boli pospolu a všetko mali spoločné. ... Deň čo deň svorne zotrúvali v chráme, po domoch lámali chlieb a s radosťou a úprimným srdcom požívali pokrm"* (Sk 2, 44.46; 4, 32) a k čomu jej členov nabádali: *"Znášajte sa navzájom v láske a usilujte sa zachovať jednotu ducha vo zväzku pokoja. Jedno je telo a jeden Duch, ako ste aj povolani v jednej nádeji svojho povolania. Už niet Žida ani Gréka, niet otroka ani slobodného, niet muža a ženy, lebo vy všetci ste jeden v Kristovi Ježišovi* (Ef 4, 2-4; Gal 3, 28). Čo viac ešte potrebujeme, aby sme pochopili a uverili?

Zhromažďujeme sa v kostole len preto, aby sme mohli byť na omši, alebo pristupujeme k Eucharistii, aby sme v nej mohli medzi sebou vytvárať a žiť túto jednotu, hlbšiu a intenzívnejšiu, než akékoľvek ľudské spolky a zväzky? To prvé sa deje v praxi, bohužiaľ, a je to cesta do Pekla. K tomu druhému nás povoláva Boh a je to cesta do Neba, pretože sama táto jednota Je Nebom, ako aj Duch hovorí: *"Nie je kalich dobrorečenia, ktorému dobrorečíme, účasťou na Kristovej krvi? A chlieb, ktorý lámeme, nie je účasťou na Kristovom tele? Keďže je jeden chlieb, my mnohí sme jedno telo, lebo všetci máme podiel na jednom chlebe"* (1Kor 10, 16-17).

Bez tejto jednoty, bez tohto zdieľania životov, Ducha, skúsenosti a Daru nového Života a novej Dokonalosti zomierame. Hynieme. Prepadávame sa do Pekla a strácame nakoniec aj onoho Ducha, onen Život, onú dokonalosť. Kresťanstvo, Evanjelium, to je volanie k tejto jednote. Byť kresťanom znamená dychtiť po nej *ako ryba po vode*. A nemať ju znamená trpieť a nakoniec zomrieť *just ako tá ryba bez vody, na suchu, horiaca na slnku a rozpálenom piesku...*

Preto kam prídeme, hľadáme Cirkev, túto jednotu bratov a sestier. Preto hlásame všetkým Evanjelium a svedčíme o Kristovi a privádzame ľudí k Nemu, aby sa nám stali podobní a aby sme potom spolu a v tejto podobnosti mohli žiť túto vytúženú jednotu. Vlastne robíme len to, čo robí sám Trojjediný, keď nás stvoril, oslovil a pozval do svojej vlastnej Jednoty. Sme ako On.

Aj preto zbožštenie je možné iba účasťou na Bohu, pretože Boh Je *Jednota* a jednota je v samej svojej podstate iba *jedna* - ak by ich vedľa seba bolo viac, už by neboli jednotou, ale konfliktom. Preto *"Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst. Jeden je Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, preniká všetkých a je vo všetkých"* (Ef 4, 5-6). Nebyť touto jednotou znamená nebyť ako Boh. Nebyť zbožštený.

Žiť si sám za seba, bez skutočnej jednoty s Bohom - "*Ostaňte vo mne a ja vo vás*" (Jn 15, 4)! - , hoci sa aj pravidelne pomodlíme, ideme do kostola a na spoveď, ale potom v praxi žijeme *ako keby Boha nebolo*, podľa seba a sami, je niečo hlboko neprirodzené. Podrobne ako byť vo farnosti ľudia, ktorí sa stretnú v kostole a potom si každý už žije sám za seba a sám pre seba. To je opak toho, čím Evanjelium, čím kresťanstvo, čím Cirkev je. Byť svätý znamená byť vyčlenený, oddelený od sveta. Čo je svet? *Každý si žijeme sám za seba*. A ako sa od neho oddelíme? Tak, že sa stávame Cirkvou, kde žijeme *jeden za druhého, jeden pre druhého, jeden s druhým*.

Stačí sa pozrieť na Eucharistiu - a začneš sa dotýkať úplnej inakosti Boha

Stačí sa pozrieť na Eucharistiu - a začneš sa dotýkať úplnej inakosti Boha. Neľudskej, lebo je božská. A ľudskej viac, než si ľudským ty, lebo ty sám si bol na tento obraz stvorený a On prišiel, aby ho v tebe obnovil. Vlastne je to tak, že On je ľudský, lebo je tvojim vzorom pri stvorení - a ty si neľudský, *podľudský*, lebo si hriešnik, zmietaný strachom a žiadostivosťou.

Počúvaj, čo hovorí Písmo: "*Každý dobrý údel, každý dokonalý dar je zhora, zostupuje od Otca svetiel, u ktorého niet premeny ani tieňa zmeny.*" (Jak 1, 17). Čo je dokonalé, už sa nepotrebuje meniť a ani nemôže. Boh sa nemení.

Vlastne by sa dalo povedať, že ani nerobí žiadne rozhodnutia. Iba Je, Ktorý Je, aký Je, čím Je. V každej situácii ten istý a úplne rovnaký: v Nebi, vo Vtelení, na Kríži, v monštrancii, všade je rovnaký, nič sa na ňom nemení.

Táto Nehybnosť Boha je aj našim cieľom. Dokonalá svätosť je rovnako nehybná. Nie preto, že by nekonala, ale preto, že v nej samej už niet žiadneho sporu ani zmeny. Je z *jedného kusa*, povedal by Tolkien. Nezmieta sa medzi rôznymi protichodnými žiadosťami, ani ju nedesí žiaden strach. Je pokojná vo vnútri, pretože presne vie, kto je, odkiaľ je, čo chce a kam kráča. Veci okolo takého človeka sa menia, situácia sa mení, menia sa príležitosti, menia sa ľudia, ale on ostáva stále rovnaký, stále ten istý, v každej chvíli je tým istým, žije to isté, hoci v rôznych podmienkach, koná to isté, hoci rôznymi spôsobmi v rôznych okolnostiach: *"A ja, hľa, urobil som ťa dnes opevneným mestom, železným stĺpom a kovovým múrom proti celej krajine, proti kráľom Júdska a jeho kniežatám, proti jeho kňazom a ľudu krajiny. Budú s tebou zápasíť, ale nepremôžu ťa, lebo s tebou som ja — hovorí Pán"* (Jer 1, 18-19). Tak, ako ju na jednom mieste odhaľuje Pavol, keď hovorí sám o sebe: *"Od Židov som päť ráz dostal štyridsať bez jednej, tri razy ma bičovali, raz kameňovali, trikrát som stroskotal na lodi, noc a deň som bol na morských hĺbinách; často na cestách, v nebezpečenstvách na riekach, v nebezpečenstvách od zbojníkov, v nebezpečenstvách od vlastného rodu, v nebezpečenstvách od pohanov, v nebezpečenstvách v meste, v nebezpečenstvách na púšti, v nebezpečenstvách na mori, v nebezpečenstvách medzi falošnými bratmi; v námahe a lopote, často v bdení, o hlade a smäde, veľa ráz v pôstoch, v zime a nahote"* (2Kor 11, 24-27) - ale on sám sa nijako nemenil. Stále bol rovnaký, vnútorne zem istý, nehybný sám v sebe a celý v Kristovi: *"Vďaka Bohu, ktorý nám vždy dáva víťazstvo v Kristovi a naším prostredníctvom zjavuje na každom mieste vôňu jeho poznania"* (2Kor 2, 14).

Toto je "Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápacosť, uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi" (Flp 4, 7). A takto sa uskutočňuje, čo Ježiš sľúbil, že "niet nikoho, kto by pre mňa a pre evanjelium opustil dom alebo bratov a sestry alebo matku a otca alebo deti, alebo polia, aby nedostal stonásobne viac; teraz, v tomto čase, domy, bratov, sestry, matky, deti i polia, hoci s prenasledovaním, a v budúcom veku večný život" (Mk 10, 29-30). Lebo zrazu zisťujeme, že nie veci a činnosti nášho života musíme zanechať, ale spôsob, akým sme ich žili a konali - a keď to urobíme, nájdeme ich očistené a seba slobodných a všetko v Pokoji Boha a to je naozaj stonásobne viac, než keď sme boli otrokmi a veci nám vládli!

"Spustil sa dážď, privalili sa vody, strhla sa víchrica a oborili sa na ten dom, ale dom sa nezrútil, lebo mal základy na skale." (Mt 7, 25)

Neredukovateľná jednoduchosť kroku viery...

Krok Petra od loďky a potom cez okraj loďky. Krok Matúša z mýtnice. Krok viery. Ten jeden krok, keď prestaneme lavírovať, dáme stranou ostatné a začneme byť tým, čím nás Boh urobil, Jeho synmi a dcérami. Toto je viera. Toto je uverenie. Toto je obrátenie, krok, ktorý v tejto viere robíme. Teoreticky je možné tomu veriť a potom sa rozhodnúť tento krok neurobiť - a takáto "viera bez skutkov je neúčinná ... Lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov" (Jak 2, 20.26) - veď takýto človek síce

verí, ale súčasne odmieta to, čomu verí. Lenže - kto a prečo by niečo také robil, ak už verí?

Tento krok viery potom mení všetko a všetko ostatné je len jeho dôsledkom: zmena myslenia a pohľadu na seba, na svet na ľudí, *hesychia apatheie* a *atharaxie*, ten Boží Pokoj, ktorý dáva iba Boh, schopnosť lásky, schopnosť milovať ako Boh, ktorý tento Pokoj a *Hesychiu* dokonalej nesebeckosti žije (lebo žiadne sebeckto ani pýchu nepotrebuje) a tak aj schopnosť vojsť do Spoločenstva Trojice a mať účasť na Živote Boha, do ktorého sme boli povolani. Veď sebeckto je ovocím nedostatku a pýcha ovocím malosti, ale Boh nás od každého strachu a žiadostivosti oslobodzuje a vykupuje v Kristovi!

Lebo kým nie sme ako Boh, nemôžeme žiť to a tak, ako Boh, Jeho Večný Život. Preto nás Boh v krste zbožštil - a preto my musíme vierou prijať a pochopiť, že to tak je a urobiť onen *krok viery*, v ktorom slobodne túto novú identitu prijmem a ktorým tým skutočne začneme byť.

Len ako synovia a dcéry Boha môžeme žiť "*slobodu a slávu Božích detí*" (porov. Rim 8, 21), už ako "*vykúpení zo svojho márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch*" (porov. 1Pt 1, 18). A len v tejto slobode môžeme a dokážeme skutočne žiť, naozaj *žiť* a mať, už slobodní, účasť na Živote samého Boha. Tak, ako vraví Ježiš, že "*otrok neostáva v dome navždy; navždy ostáva syn*" (Jn 8, 35). Ale až keď si uveril, že skutočne si vykúpený z otroctva a skutočne si prijatý za syna Otca a až keď vierou túto identitu skutočne prijmeš a začneš synom skutočne byť, tak len potom "*už nie si otrok, ale syn; a keď syn, tak skrze Boha aj dedič*" (Gal 4, 7).

Je to krok smerom k čírej a prostej realite. Jednoducho opúšťame svet myšlienok s jeho ilúziami, pochybnosťami, strachom, aby sme sa vynorili na čerstvom vzduchu reality. Preto je toto prebudenie sa nielen v kresťanstve spájané s tichom, mlčaním, dokonca odlúčenosťou a samotou, kým k nemu

nedôjde - "v tichosti prijmite zasiate slovo, ktoré má moc spasit' vaše duše. A slovo aj uskutočňujte, nebuďte len poslucháčmi, ktorí klamú sami seba" (Jak 1, 21n), lebo vonkajším skutkom a konaním sa akt obrátenia završuje! A potom sa nám toto vnútorné mlčanie a intenzívne číre bytie stáva samozrejším.

V Božom synovstve sa potom všetko stáva svätým. Otroctvo, čiže hriech - "každý, kto pácha hriech, je otrok [a preto] kto pácha hriech, je z diabla, pretože diabol hreší od počiatku. A Boží Syn sa zjavil preto, aby zmaril diablove skutky" (Jn 8, 34; 1Jn 3, 8) - je odstránené a nemá viac v našom živote miesto. Ved' ktorý oslobodený otrok a väzeň by sa dobrovoľne vracal naspäť do otroctva a väzenia, keď už okúsil opojnú vôňu slobody a skutočného života? A ak by to urobil, potom naozaj platí, že "ak dobrovoľne hrešíme po prijatí poznania pravdy, potom už niet obety za hriechy, ale iba hrozné očakávanie súdu a žiara ohňa, ktorý strávi protivníkov! My však nepatríme k tým, čo cúvajú na záhubu, ale k tým, čo veria, aby získali život" (Hebr 10, 26-27.39)! A všetko ostatné sa ako súčasť tohto nového a oslobodeného života, takto žitého, stáva spolu s nami a v nás svätým, lebo my sami sme svätými: oslobodenými od sveta, slobodnými v Bohu! Ako píše Pavol: "Túto slobodu nám vydobyl Kristus. Stojte teda pevne a nedávajte sa znova zapriať do jarma otroctva. ... Lebo vy ste povolani pre slobodu, bratia, len nedávajte slobodu za príležitosť telu, ale navzájom si slúžte v láske!" (Gal 5, 1.13). A keď sme oslobodení a vykúpení zo strachu a žiadostivosti, hriech sa vskutku stáva absurdným a svätosť jedinou normálnou a prirodzenou!

Čo vlastne potrebuješ ako kresťan trénovať?

Vieru. Vieru, čiže *hesychiu*. Hesychiu, čiže *slobodu* a *odpútanosť* od sveta, keď si vo svete, ale už nie zo sveta. Keď ťa už nič svetské nepúta. Keď už v tebe nie je žiadostivosť po ničom zo sveta ani žiaden strach. Ale nie, že ich premáhaš, ale že naozaj nie sú. Pretože si uveril. Pretože si prijal synovstvo, zamiloval si si ho, nad všetko ostatné. Pretože žiješ už nie pre telo, ale pre Boha, svojho Otca, Brata, Priateľa, Ženícha. Nie z donútenia, nie zo strachu, ale preto, že si Ho spoznal a zamiloval si si Ho.

Trénujeme teda identitu. Zotrvávanie v Bohu, v tomto novom svete synov a dcér Otca. Ostatné je už len dôsledok tohto, veď "*kto ostáva v ňom, nehreší, ... nepácha hriech, lebo v ňom ostáva jeho semeno; a nemôže hrešiť, pretože sa narodil z Boha*" (1Jn 3, 6.9). Preto Pavol nabáda Timoteja: "*Bojuj dobrý boj viery*" (1Tim 6, 12). Lebo vierou prijímame identitu synov, v ktorej sme vykúpení zo sveta a v jej pokoji, *hesychii* sme oslobodení k Láske, ktorá je životom Boha. Život bez strachu, v pokoji *bezžiadostivosti*, schopný skutočnej lásky, to je Večný Život Boha. To je spása, to je Nebo.

Viera znamená zanechať svet a túžbu po svete - a s tým mizne aj strach zo sveta a o veci sveta - lebo sme pochopili, že Boh je väčší a lepší, omnoho! Neexistuje chuť ani nechuť, len pokoj lásky, ktorá sama je prostým bytím. Tak, ako Boh, ktorý nie, že miluje, ale prosto láskou Je. Takýto človek nie je k ničomu pripútaný. Nenaháňa sa, má čas na to, čo je, na toho, s kým je. Je z *jedného kusa*, nie je vnútorne rozpoltený.

A, áno, potom sa začína učenie. Pretože sa musíme naučiť akým spôsobom navonok a vo svete túto novú identitu žiť, ako tu a vo svete čo najlepšie robiť

to, kvôli čomu na zemi ako deti Boha sme. Preto sa veriaci človek automaticky stáva učeníkom. Niekým, synom, sa stal, teraz sa učí, ako v praxi túto identitu uskutočňovať vo svete a medzi ľuďmi, bratmi a sestrami v Cirkvi i ľuďmi sveta. Ale to už je hlavne o spôsoboch a "technike". Základom je viera, čiže identita. Božie synovstvo. *Asi ako keď je niekto lekárom, je ním - a potom sa celý život učí, ako stále lepšie a lepšie ako lekár slúžiť ľuďom a liečiť ich choroby. Byť lekárom je jeho identita. Lekárske postupy sú jeho umenie, ktorým uskutočňuje, čím je.*

Podobne aj my nosíme v sebe identitu synov a dcér Boha, ktorú sme vierou prijali. A učíme sa, čo to znamená, dieťaťom Boha vo svete ľudí byť, aj ako to stále lepšie uskutočňovať a pomáhať a slúžiť iným k tomu istému.

Učeník misionár a evakuácia

"Lebo hľa, ja stvorím nové nebo a novú zem a na predošlé sa nebude spomínať, ani na myseľ neprídu." (Iz 65, 17)

"Videl som nové nebo a novú zem, lebo prvé nebo a prvá zem sa pominuli a ani mora už niet." (Zj 21, 1)

A práve prebieha evakuácia zo starej zeme do tej novej, Božej, večnej, našej novej vlasti v Nebi: *"V dome môjho Otca je mnoho príbytkov. Keby to tak nebolo, bol by som vám povedal, že vám idem pripraviť miesto?! Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja" (Jn 14, 2-3),* vraví Ježiš.

On sám ju začal. Ako táto evakuácia prebieha a v čom spočíva? V tom, že sa zo sveta presunieme do Cirkvi, ktorá je záchrannú archou, loďou poslanou, aby nás zachránila: *"Pán hovoril Mojžišovi a Áronovi: Oddel'te sa od tohoto ľudu, lebo ja ich v okamihu zničím! A preto vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte; a ja vás prijmem a budem vašim Otcom a vy budete mojimi synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán"* (Nm 16, 20-21; 2Kor 6, 17-18).

A ako sa to deje? *"Žime podľa pravdy a v láske všestranne vrastajme do toho, ktorý je hlavou, do Krista. Z neho celé telo, pevne zviazané a pospájané všetkými oživujúcimi spojivami, podľa činnosti primeranej každej časti, rastie a buduje sa v láske. Preto hovorím a dosvedčujem v Pánovi: Už nežite, ako žijú pohania, v márnosti svojho zmýšľania, so zatemneným rozumom, odcudzení Božiemu životu pre nevedomosť, ktorá sa ich zmocnila, a pre zaslepenosť ich srdca. Oni otupeli a oddali sa necudnosti a nenásytne žiadostivo páchajú každú nečistotu. Vy ste sa tak o Kristovi neučili, ak ste vôbec o ňom počuli a v ňom boli vyučení, ako je pravda v Ježišovi, že máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy, a obnovovať sa duchovne premenou zmýšľania, obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti"* (Ef 4, 15-24). Lebo starý svet i ten nový svet nie sú miesto, ale spôsob života, spôsob myslenia, spôsob bytia: namiesto strachu istota, namiesto žiadostivosti plnosť, namiesto zápasu pokoj, namiesto sebeckta láska, namiesto pýchy číre a skutočné bytie. Namiesto živočíšnosti Božie synovstvo. Namiesto zla dobro, pretože tak ako synom sveta dáva zmysel hriech a nedáva zmysel svätosť, u synov Boha je to presne naopak, hriech im viac nedáva zmysel a svätosť je im normálna a prirodzená, preto *"nik, kto sa narodil z Boha, nehreší, ale chráni ho ten, ktorý sa narodil z Boha, a Zlý sa ho nedotkne. Vieme, že sme z Boha a celý svet je v moci Zlého. A vieme, že prišiel Boží Syn a dal nám schopnosť poznať*

toho Pravého. A my sme v tom Pravom, v jeho Synovi Ježišovi Kristovi. On je ten Pravý, Boh a večný život" (1Jn 5, 18-20).

Čím sa to prejaví?

Že ako učeníci, navykajúci si na novú situáciu vykúpených a zachránených ľudí spoločne tvoríme spoločenstvo Cirkvi, spoločenstvo oddanej a vernej lásky - a v tom spočíva naša záchrana, presne v tomto, "*že zo svojho márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch, boli ste vykúpení nie porušiteľným striebrom alebo zlatom, ale drahou krvou Krista, bezúhonného a nepoškrvneného Baránka*" (1Pt 1, 18-19)! Kristus nás prišiel zachrániť a vykúpiť zo sveta, z jeho svetského spôsobu bytia, myslenia, žitia, konania a preniesť nás do nového Neba a novej Zeme, "*na ktorých prebýva spravodlivosť*" (2Pt 3, 13), čiže svätosť, čiže dokonalosť v láske. Nechať sa vykúpiť a zachrániť znamená prijať ponuku a súčasne moc takto žiť a skutočne takto začať žiť, preto "*viera bez skutkov je neúčinná*" (Jak 2, 20). A sama spása a záchrana spočíva v tom, "*že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti. ... Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov*" (1Jn 3, 14,16).

A druhé je, že ako misionári teraz zo všetkých síl pracujeme na tom, aby ako sme my boli zachránení zo sveta, pomohli sme teraz zachrániť iných, ako svedčí Pavol: "*Pre slabých som sa stal slabým, aby som získal slabých. Pre všetkých som sa stal všetkým, aby som zachránil aspoň niektorých. A všetko robím pre evanjelium, aby som mal na ňom podiel*" (1Kor 9, 22-23). Lebo aj toto je prejav tej istej lásky. Sám Ježiš o nej hovorí: "*Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, čo vás prenasledujú, aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je na nebesiach. Ved' on dáva slnku vychádzať nad zlých i dobrých a posielá dážď na spravodlivých i nespravodlivých. ... Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec*" (Mt 5, 44-45,48).

Podobáme sa ľuďom, ktorí sa usilovali v Hanoji zachrániť pred postupujúcimi komunistami či v Bagdade pred prichádzajúcim Talibanom: Najprv zápasili o to, aby sami dostali za plot, na letisko, k lietadlu, ktoré ich odvezie a tí za plotom, na letisku im v tom pomáhali - a keď tam už konečne boli, hneď sa otočili a pomáhali iným, aby sa k nim dostali tiež a tiež sa zachránili.

Ježiš nám presne toto prikazuje: "Chod'te a hlásajte: "Priblížilo sa nebeské kráľovstvo." Chorých uzdravujte, mŕtvych krieste, malomocných očist'ujte, zlých duchov vyhánajte. Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte" (Mt 10, 7-8). Inými ste boli zadarmo zachránení, teraz chod'te a pomôžte zase vy zachrániť ďalších! Už ste *na letisku*, už ste v Cirkvi na zemi, ste za vodou, tak kým *odletíte Domov*, do Večnosti, využite čas, ktorý do *odletu* ešte máte na to jediné, na čom záleží: pomôžte spolu so sebou zachrániť čo najviac ľudí, koľko len môžete a dokážete! Preto aj sama Cirkev opakuje: "Krstom a birmovaním sám Pán určuje všetkých na tento apoštolát, ktorý sa týka všetkých veriacich bez výnimky. Slovom, na všetkých laikov dolieha vznešená povinnosť pracovať na tom, aby sa spasiteľné úmysly Božie čím ďalej tým viac uskutočňovali všade na svete na všetkých ľuďoch všetkých čias. nestačí, aby kresťanský ľud bol v nejakom národe prítomný a organizovaný, ani nestačí, aby konal len apoštolát dobrého príkladu. Ustanovený je tam nato, jestvuje tam za tým cieľom, aby svojim spoluobčanom nekresťanom zvestoval Krista slovom a skutkom a pomáhal im plne prijať Krista. Ich hlavnou povinnosťou, tak mužov, ako aj žien, je vydávať svedectvo o Kristovi životom i slovom v rodine, vo svojom spoločenskom prostredí a v rámci vlastného zamestnania. Musí sa v nich totiž javiť nový človek, stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti. Celá Cirkev je misionárska a dielo šírenia evanjelia je základnou povinnosťou ľudu Božieho. Všetci veriaci ako údy živého Krista, ku ktorému sa pričlenili a pripodobnili krstom, birmovkou a Eucharistiou, sú povinní spolupracovať na vývoji a vzraste jeho Tela, aby ho čím skôr priviedli k

plnosti. Preto všetci synovia a dcéry Cirkvi majú mať živé vedomie vlastnej zodpovednosti voči svetu, pestovať v sebe naozaj katolíckeho ducha a zasvätiť svoje sily dielu šírenia evanjelia" (II. Vatikánsky koncil).

Keby sme to neurobili a vykašľali sa na iných, potom by sme boli obyčajné svine a nie synovia Boha - a dokázali by sme tým len, že sme vlastnú záchranu odmietli a stále sme vo svete, zo sveta a podľa sveta. Preto Ježiš práve o tomto diele zachraňovania iných - áno, presne, o ohlasovaní evanjelia, o apoštoláte! - hovorí: "Kto vytrvá do konca, bude spasený" (Mt 10, 22). Preto "dávajte si pozor, bratia, aby nik z vás nemal zlé a neverné srdce a neodpadol od živého Boha, ale deň čo deň sa vzájomne povzbudzujte, kým trvá to "dnes", aby nikoho z vás nezatvrdilo mámenie hriechu. Ved' sme sa stali účastníkmi Krista, pravda, ak istotu, ktorú sme mali na počiatku, zachováme pevnú až do konca" (Hebr 3, 12-14)!

Vykúpenie, to je *hesychia apatheie* a *atharaxie* adoptovaných synov a dcér Boha. "Tým nám daroval vzácne a veľmi veľké prisľúbenia, aby ste sa skrze ne stali účastníkmi na Božej prirodzenosti a unikli porušeniu, ktoré je vo svete pre žiadostivosť. Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. Ved' nič z toho, čo je vo svete, ani žiadostivosť tela, ani žiadostivosť očí, ani honosenie sa bohatstvom, nie je z Otca, ale zo sveta. A svet sa pomíne, aj jeho žiadostivosť. Kto však plní Božiu vôľu, ostáva naveky" (2Pt 1, 4; 1Jn 2, 15-17).

Spasenie sa, to je nový Život dokonalej svätosti, čiže lásky, už nie podľa sveta vo svete, ale podľa Boha v Cirkvi. "Ako poslušné deti neprispôsobujte sa takým žiadostiam, ako keď ste boli v nevedomosti, ale ako svätý je ten, ktorý vás povolal, buďte aj vy svätí vo všetkom svojom počínaní; ved' je napísané: "Buďte svätí, lebo ja som svätý." Kto nemiluje, nepoznal Boha, lebo Boh je láska. ... Boha nikto nikdy nevidel; ale keď sa milujeme navzájom, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás je dokonalá. A že ostávame v

ňom a on v nás, poznávame podľa toho, že nám dal zo svojho Ducha" (1Pt 1, 14-16; 1Jn 4, 8,12-13).

Prečo svätí pri Eucharistii upadali do vytrženia a mystickej extázy

Začínam tušiť, prečo väčší odo mňa pri Eucharistii upadali do vytrženia a mystickej extázy. Otázka vlastne je, ako vôbec niekto môže neupadnúť? Aké tvrdé musí byť srdce, aby odolalo?

V Eucharistii sa nachádza plnosť Boha a v nej poznávame Boha a Jeho Povahu možno najlepšie na zemi. Javí sa tu ako Boh viac, než keď chodil ako jeden človek po zemi. Tam sa viac javil ako Syn človeka. Tu sa viac javí ako Syn Boha, sám Boh. Oslovuje rozum, dotýka sa srdca, uchvacuje dušu a nevynecháva ani telo. Všetkým a cez všetko nám dáva poznať, aký je Boh, aby sme mohli uskutočniť príkaz: "*Napodobňujte Boha ako milované deti*" (Ef 5, 1).

Medzi Srdcom Boha v Eucharistii a srdcom človeka sa odohráva tajomné dobrodružstvo dvoch srdc. Tajomné spojenie, tajomná výmena, vzájomné prijímanie, v ktorom my sme tí, ktorí sa musia otvoriť, prijať a byť prijatí, podľa slov Pána: "*Dávajte a dajú vám: mieru dobrú, natlačenú, natrasenú,*

vrchovatú vám dajú do lona. Lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám" (Lk 6, 38). Lebo v Kristovi sme boli najprv Vtelením a za cenu Kríža prijatí. Teraz On v Eucharistii čaká, aby bol od nás prijatý a tak bolo *communio*, spoločenstvo završené.

Nehybný Chlieb. Prítomný. Stále. Každému. Čakajúci. A chlieb. Ako lepšie vyjadriť samu podstatu Boha, toho, čím Boh Je? V Eucharistii poznávame, že Kristus naozaj je Pravda, Život a aj Cesta. Tu zažívame skutočnú jednotu s Bohom, blízkosť a smútočné priateľstvo ako druh s Druhom, brat s Bratom, ako spoloční domáci v Dome Otca, ako súrodenci, pretože sami sme sa skrze Ducha narodili z Boha.

Tak, *ako sa človek pred skokom do mora vyzlečie zo všetkého a všetko nechá za sebou na pláži*, aj ten, kto sa v adorácii ponára do Hlbiny, musí nechať všetko, čo ho putá k svetu, lebo ponoriť sa môže iba celý. Kto by ale s radosťou neopustil všetko, keď Boh čaká? Kto by mohol tejto blízkosti odolať? "*Pre mňa je slasťou byť v Božej blízkosti*" (Ž 73, 28)!

Možno sa jej niekedy bojíme, tej závratnej blízkosti - a tak staviame medzi seba a Boha v Eucharistii (a nielen tu) akoby ochrannú bariéru pobožností a obradov, ktoré všetko zakryjú do obrazov a zabalia do slov, ako kedysi Izraeliti: "*Všetok ľud pozoroval hrmenie a blesky, zvuk rohov a dymiaci vrch, chvel sa od strachu a vzdal'oval sa a Mojžišovi povedal: "Ty nám hovor a budeme ťa počúvať. Nech s nami nehovorí Boh, aby sme nepomreli!"*" (Ex 20, 18-19). Tak aj my sa týmto často chránime a všetko toto sa nám stáva nie bránou ale hradou a ochranou pred prostotou a hĺbkou tohto Stretnutia sa s Bohom, ktorý je medzi nami ako Chlieb Eucharistie!

Z tejto jednoty človeka a Boha v Eucharistii potom pramení celý náš ostatný život a konanie vo svete. Ona je našim motívom, táto láska a jednota. Už nekonáme kvôli výsledkom ani kvôli sebe, ale z Neho, podľa Neho, s Ním, v Ňom a pre Neho. Všetko je v Ňom, On je vo všetkom. Tak sa v tejto

Jednote stávame novým človekom. A keby sme sa tejto Jednote poddali úplne, možno by sme naozaj zomreli. Ale kto by sa zdráhal zomrieť, keď Boh čaká? "*A Mojžiš, Pánov služobník, zomrel tam v moabskej krajine podľa Pánovho rozkazu*" (Dt 34, 5)...

V Eucharistii je Boh presne taký, aký Je. Nehybný a Chlieb. Uvažuj o tom!

Čriepky I

Kresťan katolík?

V Kristovi sme našli úplne nový model života, ktorý s radosťou žijeme a užívame si ho.

Kam prídeme, zakladáme ostrovčeky takéhoto života - cirkev, farnosti.

Žijeme ho otvorene, všetkým na očiach - a vítame každého, kto sa k nám rozhodne pripojiť.

***

Svätosť, to je uvoľnenosť.

***

Utrpenie tu nie je na to, aby nás trestalo za hriechy, ale aby nám pomohlo pochopiť, prijať a navyknuť si, že na tomto svete nemáme nič, zato všetko v tom druhom, v Dome Otcovom.

***

Človek je slobodný, keď duch konečne oslobodí aj samo telo, aby zo svojej strnulosti precitlo do voľnosti, slobody, oslavy Boha svojou vlastnou dokonalosťou. Schopnosť modliť sa aj telom je jedným zo znakov tohto oslobodenia. Samo telo sa potom stáva svätým.

***

Nemeň iných podľa seba, nemeň seba podľa iných. Ži svoje a dovoľ iným, aby sa pridali, ak chcú.

***

Byť svätý znamená byť vyčlenený, oddelený od sveta. Čo je svet? *Každý si žijeme sám za seba. A ako sa od neho oddelíme? Tak, že sa stávame Cirkvou, kde žijeme jeden za druhého, jeden pre druhého, jeden s druhým.*

***

Je čas znova začať sadiť semienka...

***

Polia sa už belejú, pripravené na žatvu!

"Nevravíte aj vy: "Ešte štyri mesiace a bude žatva?" Hľa, hovorím vám: Zdvihnite oči a pozrite sa na polia, že sú už biele na žatvu! Žnec už dostáva odmenu a zbiera úrodu pre večný život, aby sa spoločne tešili aj rozsievateľ, aj žnec" (Jn 4, 35-36)

Toto hovorí Ježiš po stretnutí to Samaritánkou. Učeníci vidia problém, veď sú to nepriateľskí Samaritáni. Ježiš vidí príležitosť, vidí ich smäd, zatiaľ len smäd, čakajúci na studňu, ku ktorej ale stačí vyznačiť cestu. Vidí pole zrelé na žatvu, pripravené.

Mojžiš a proroci u Židov, ale aj rôzne verzie "Mojžiša pohanov", od Platóna až po rôzne často neosobné situácie, udalosti dejín, - ľudia sú pripravení na žatvu. V každom čase, na každom mieste. Musíme len vidieť. Uvidieť túto pripravenosť. Porozumieť jej. Lebo ak prídeme siať tam, kde je pole zrelé na žatvu, my sa nadrieme a bez výsledku - o aj obilie zhnije a zahynie na koreni!

Aký "Mojžiš" pripravil zástupy dnes a nám? Aký "Zákon a proroci" ich pripravili pre Krista, ba možno skôr "babylonské zaujatie"? A musí to tak byť, pretože hlad po duchu a po slobode a po krásnom svete je dnes veľký. Ba neskrýva virtuálny svet túžbu po úniku zo sveta niekam inam? Sociálne siete túžbu po spoločenstve, ale aj strach zo skutočného spoločenstva, lebo svet a ľudia sú opakom tejto túžby? Nie je Kristus riešením jedného aj druhého, onou veľkou Odpoveďou?

Len my musíme porozumieť: na akú zrelosť sa pozeráme, aký kosák či iný nástroj vziať do ruky, aby bol primeraný, aby sa mu steblá rôznych druhov rôzne poddali! Nesnažiť sa siať, kde je pole biele na žatvu! Musíme porozumieť povahe smädu, zachytiť tón volania srdca okolo nás! A potom nájsť jazyk - či nie je toto dielo a dar Ducha, hovoriť všetkými jazykmi? - ktorému srdce porozumie a v ňom zvestovať toho istého Krista, to isté Evanjelium o Kráľovstve. Mení sa len jazyk, nikdy nie obsah!

Podobáme sa Jeruzalemčanom, ktorí za *Nehemiáša* jedným okom sledovali prácu, ktorú robili, druhým striehli na blížiacich sa nepriateľov. Tiež by sme mali jedným okom byť upretí k Písmu a cez neho s za ním ju Kristovi, druhým ale k ľuďom, ku smädu a kriku ich srdca!

Naše kázne nemôžu byť ľúbivými rečami ani to nemajú byť učené prednášky rovnako, ako naše ohlasovanie Krista nemôže byť napomínaním či karhaním, či dokonca nakladaním bremena mŕtveho zákona! Oboje musí byť studňou plnou Krista, plnou Ducha - a my nádobami, primeranými ľuďom, aby bol uhasený ich smäd, aby boli polia, už pre nás pripravené, zožaté! Nie tým, že im budeme hovoriť, čo si myslíme, že chcú počuť, ale tým, že im pomôžeme pochopiť, že to, čo naozaj počuť a zažiť chcú, je Evanjelium a Kristovo Kráľovstvo.

Akú podobu, ako sa prejavuje dnes u ľudí okolo nás tento večný smäd po Bohu, po Vykúpení, po Kráľovstve? A akému jazyku porozumejú, aby v ňom pochopili a prijali rovnako večné Evanjelium?

Uvoľnenosť a nehybnosť

Uvoľnenosť a nehybnosť. Čiže Pokoj, Boží pokoj. Vnútoraná nehybnosť človeka, ktorý v Bohu už je, len je a plne je.

Nie je to vonkajšia nehybnosť, pasívnosť. Nie. Tak ako Boh je vnútorne nehybný a pritom navonok voči svetu činný, aj človek, ktorý takto v Bohu je, zažíva oboje.

Na jednej strane sám v sebe je nehybný, pretože spočinul v Bohu, ktorý je jeho naplnením, uspokojením všetkého. Je na svojom mieste. Zapadol do Boha, *ako keď nejaká súčiasťka zapadne na svoje miesto, kam patrí*. Viac niet kam ísť, niet viac čo hľadať.

Na druhej strane z tejto nehybnosti, pokoja *hesychie*, vychádza konanie a aktivita smerom do sveta, viac, než predtým, pretože jej nebránia žiadne vnútorné prekážky, žiadna vnútorná rozpoltenosť. Žiadne ohľady na mienky ľudí a súdy sveta ani na nič iné. Konanie je prejavom nášho nového života, ktorý sa už ale odvíja iba medzi nami a Bohom - a tam sme "*dvaja v jednom tele - toto tajomstvo je veľké; ja hovorím o Kristovi a Cirkvi*" (Ef 5, 31-32). Už viac niet ja a ty. Len my.

A pretože táto nehybnosť nás oslobodzuje od vnútorných konfliktov a zaoberania sa sebou, v nej naplno sme, naplno žijeme, naplno vnímame. Naozaj v nej sme.

Boh je. My sme. Svet je. Žijeme. Konáme. Spočívame v Bohu. Bez strachu. Bez výčitiek. Bez žiadostivosti. To je všetko. A zároveň je to všetko. Plnosť

všetkého. Veď to, čo nami hýbalo, boli žiadostivosť a strach - ale "v láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach. A tak ospravedlnení z viery, žijeme v pokoji s Bohom skrze nášho Pána Ježiša Krista, chodíme vo svetle ako je on vo svetle, máme spoločenstvo medzi sebou a krv Ježiša, jeho Syna, nás očisťuje od každého hriechu" (1Jn 4, 18; Rim 5, 1; 1Jn 1, 7). A tak kde niet strachu a kde niet žiadostivosti, nastáva táto vnútorná nehybnosť, Pokoj Boží. Pokoj samého Boha v Bohu.

Oči srdca, očistené, v tomto Pokoji vidia už jasne a tak sa plní, čo vraví Písmo, že človek "*duchovný posudzuje všetko a jeho nik nemôže posúdiť*" (1Kor 2, 15).

V láske niet strachu

Láska nepozná odsúdenie, preto v láske niet strachu. Láska nemyslí ani na zlo, preto v nej niet hriechu. Hriech a trest, to je ovocie sebeckta a zákona. V láske oboje končí, nemá miesto. Kto miluje a pochopil, že Boh je láska - pochopil a spoznal! - konečne je vykúpený, oslobodený, uzdravený, z hriechu, lebo miluje, i zo strachu, lebo Boh je Láska. Nebojí sa Boha ani odsúdenia, lebo Boh je Láska a v láske nič také neexistuje. A sám nehreší, lebo miluje a láska nemôže konať zlo, hriech, nemôže byť neverná.

Neposlušnosť, hriech, zákon, prikázania, odmeny, tresty, vzdor, sila, toto všetko existuje len tam, kde nie je láska. Kde je láska, tam toto stráca zmysel a zaniká. Preto Písmo píše, že "*zo skutkov podľa zákona nebude pred ním ospravedlnený nijaký človek [a] všetci, čo sú zo skutkov podľa zákona, sú pod kliatbou, veď je napísané: "Prekliaty je každý, kto nevytrvá vo všetkom, čo je napísané v knihe Zákona, aby to konal."*" (Rim 3, 20; Gal 3, 10) - lebo sama potreba zákona a príkazov (ako aj ich porušovanie) svedčia o tom, že

takýto človek ešte "*nie je dokonalý v láske*" (1Jn 4, 18) a teda nie je ešte ani zrelý pre Nebo.

Toto je to konečné sebaodhalenie sa Boha, načrtnuté v Zákone a Prorokoch, naplno zjavené v Kristovi: že Boh JE Láska. Pochopenie a porozumenie a hlavne prijatie, uverenie tomu, že niečo také je možné, že niečo také naozaj existuje a tým niečím, niekým je Boh - to to, čo od základu mení situáciu, mení život, mení nás, mení všetko. "*Hľa, všetko robím nové*" (Zjv 21, 5) - práve a presne a iba tým, že Je, že takto Je, že týmto Je. Boh je Láska! Toto mení všetko! Úplne všetko. Toto je vykúpenie. Toto je uzdravenie. Toto je obrátenie človeka.

Chceš žiť Život Boha? Používaj nástroje!

Nástrojmi, spôsobmi, ktorými čerpáme z Pokladov Bohatstva Živého Boha, je vnútorná modlitba a adorácia, v ktorých najviac zažívame spoločenstvo s Bohom. A spôsob, akým potom toto Bohatstvo, túto slobodu a sám Večný Život Boha žijeme, je v prvom rade spoločenstvo Cirkvi a potom služba lásky, angažovanosť za druhých, apoštolát. A keď takto konáme tieto veci, oni sami sa stávajú formou žitej vnútornej modlitby a adorácie a k jednému aj druhému nás vedú.

A čo je divné na tom, že ak chceme s Bohom žiť a Jeho Život v sebe mať, tak na to musíme používať primerané prostriedky a spôsoby? Veď je to tak všade! *Chceš zažiť zážitok lietania? Sadni na lietadlo, lebo doma na gauči ani na záhrade to nezažiješ! Chceš mať silné telo? Tak bež do posilky, vezmi*

činky a začni cvičiť, lebo chodením po obchodoch a pozeraním telky ho nezískaš! Chceš žiť Boží Život Trojice? Tak potom konaj podobne!

V rozjímaní spoznávaj Boha, aby si s Ním mohol v adorácii a vnútornej modlitbe vytvoriť hlboké a intímne spoločenstvo a aby ťa mohol naplniť Boží Život!

A potom choď do spoločenstva bratov, spolu s nimi slúž dobru všetkých, spolu s nimi hlásaj Evanjelium, spolu s nimi trénuj svoje telo i ducha, čnosti, svätosť, aby si takto načerpaný život žil, stále viac a stále hlbšie!

A znova rozjímanie, vnútorná modlitba a adorácia ako hlboký nádych.

A služba a rast v spoločenstve sú zase ako hlboký výdych.

Takto sa dýcha, žije Život Boha. Srdce sa nadýchne - Božej Reality. Telo vydýchne - do ľudskej reality. Človek žije - Nebo na zemi. Už nikam neunikáme, sme plne a úplne tu a teraz, lebo oboje, Realita Neba i realita sveta sú tu, práve tu a práve teraz, aby sme v nich v sebe spojili Nebo so zemou a tak už teraz žili nebeskú radosť, nebeskú plnosť, Nebo na zemi!

Toto sú nástroje. Chceš Večný Život? Používaj nástroje! Čo je divné na tom, že je to rovnaké, ako v každej inej oblasti? Alebo si myslíš, že môžeš mať výsledky bez toho, aby si používal primerané nástroje? Nikde a v ničom to tak nefunguje. Ani pri spáse nie!

Prečo zažívame rozpoltenosť a frustráciu?

Existuje rozpoltenosť, kedy sa zmietame medzi túžbou a strachom. Platí to aj v kresťanstve, kde na jednej strane túžime po tom, čo Boh hovorí, že nám už dal, a súčasne sa bojíme prekročiť tú 'červenú čiaru' a začať to skutočne žiť, lebo - čo ak...? Čo ak to tak nie je? Čo ak to nebude fungovať, je to také odlišné od toho, čo sme a ako sme žili doteraz? Čo ak nás to sklame, je to predsa len niečo nové a úplne odlišné?

Táto rozpoltenosť je dôvodom frustrácie, ktorú mnoho kresťanov zažíva, až napokon často prejde do rezignácie. Modlime sa ďalej, aj do kostola ideme, my kňazi ďalej kážeme a tak, ale na kresťanstvo sme už rezignovali.

Existuje len jedno východisko, a tým je viera. Znova, je to rovnaké, ako všade inde. Človek musí uveriť, ísť, presvedčiť sa, aby zažil, aby žil čosi nové. Často etapa viery trvá dlho, mesiace aj roky, kým to nové prinesie ovocie - v športe, v hraní na hudobný nástroj, v biznise, v štúdiu... Život s Bohom tiež nie je výnimka. A aj keď na začiatku zažijeme inú "milosť začiatočníka", pre zmenu neskôr prídu noci a krízy, nástroje nášho rastu.

Boh od nás jednoducho vyžaduje vieru nie z nejakého rozmaru, ale preto, že inak to nejde. Bez viery sa človek na túto cestu jednoducho nevydá. A my sami sa musíme nejako vyrovnáť s faktom, že nemôžeme byť veriaci bez viery.

Hoci sa práve o niečo také v praxi väčšina pokrstených ľudí v Cirkvi i mimo nej stále usiluje. Sama Reformácia vznikla ako veľký pokus byť kresťanom a spaseným človekom bez uverenia a bez obrátenia sa, akokoľvek paradoxne to znie! Nehovoriac o zástupoch katolíkov, ktorí tiež hľadajú ono "sola fide", vieru v to, že sa môžu dostať do Neba bez toho, aby uverili, samou vierou v to, že skutočná viera nie je potrebná, že nepotrebujem skutočne uveriť a skutočne sa obrátiť a skutočne začať žiť nový život na to aby som sa spasil a žil týmto novým životom.

Viera tým, že odstraňuje strach a váhanie, vracia nám vnútornú celistvosť, znova sme z jedného kusa. Prepukáme do života, konečne, celí, otvorene, naplno! Znovu žijeme! Sme a vo všetkom, čo zažívame a robíme, takto naplno, bez otáľania, bez zdráhania, bez pochybovania, bez rozpakov sme - prítomní, živí, celí! Radosť a pokoj vo všetkom! Bez strachu, bez toho, aby sme sa pred kýmkoľvek hanbili za to, čím v Kristovi sme a čo s Kristom žijeme. Je to už len medzi nami a Bohom! Preto pokoj a preto súčasne radosť!

Preto je viera konaním. Neviera, strach vedú k pasivite, ku kvietizmu, ale viera je činná, kontemplatívna a činná zároveň, pretože vníma a prúdi tým, čo v Bohu žije a koná - a všetko v úplnej, dokonalej harmónii a jednote. V každej chvíli, v každom okamihu naplno, bdelo, prítomní, celým srdcom a bytím, bez skrývania sa a bez uhybania, otvorene a navonok konáme to jedno, čo práve konáme, lebo je to vyjadrenie a uskutočnenie našej viery a žiaden strach ani rozpoltenosť nás neodvádzajú inam.

"... len nech je každý úplne presvedčený o svojom. Blahoslavený, kto nesúdi seba samého za to, čo uznáva za dobré. Ale kto... má pochybnosti, je odsúdený, lebo to nebolo z viery; a všetko, čo nie je z viery, je hriech." (Rim 14, 5.22-23)

"Ved' Boží Syn Ježíš Kristus, ktorého sme u vás hlásali, ja, Silván a Timotej, nebol aj "áno" aj "nie", ale v ňom bolo iba "áno". Lebo všetky Božie prisľúbenia, koľko ich je, v ňom sú "áno", a preto je skrze neho aj naše "amen" Bohu na slávu." (2Kor 1, 19-20)

Vierou si berieme veci, ktoré nám sú od Boha už dávno dané, darované, preto Ježíš môže opakovať: *"Chod', tvoja viera ťa uzdravila!" A hneď videl a šiel za ním po ceste*" (Mk 10, 52) a vysvetľovať: *"Verte, že všetko, o čo v modlitbe prosíte, ste už dostali, a budete to mať"* (Mk 11, 24). Modlitba s vierou nemení Božie konanie ani nespôsobuje, že Boh niečo vykoná - len si s vďakou berie to, čo nám Boh už do Večnosti dal a nachystal! *"Ved' sme jeho dielo, stvorení v Kristovi Ježíšovi pre dobré skutky, ktoré pripravil Boh, aby sme ich konali."* (Ef 2, 10)

Ako žiť vo svete, v ktorom stále viac vládne hlúposť, závist', nenávisť a túžba ničit'?

Ako žiť vo svete, v ktorom stále viac vládne hlúposť, závist', nenávisť a túžba ničit'? Frustrácia ľudí, ktorí čakajú, že napríklad v štáte (ale aj v Cirkvi) za nich niekto iný všetko urobí, oni všetko dostanú ako na tanieri, nič pre to sami nerobia, ale o to viac sa sťažujú a nadávajú a znova len nenávidia? Keď ľudí nespája to, že za niečo sú, ale to, že niekoho spoločne

takto nenávidia a to im stačí, lebo im to dáva pocit, že niekam patria a spolu proti niečomu bojujú?

Ale môže svet bez Evanjelia, bez Boha dopadnúť inak? Svet, ktorý sa namiesto vzlietnutia k nebesám dobrovoľne zatvoril do klietky?

Sme civilizácia, ktorá narazila na limity. Žijeme v blahobyte a už si nevieme dosť dobré predstaviť, čo iné, ďalšie, väčšie by sa ešte dalo - aby to nebola iba variácia toho, čo už máme. A stále nie sme uspokojení ani naplnení. Sme na konci, len aby sme zistili, že toto je slepá ulička. Ale aj tak si odmietame priznať. Nie, k Bohu sa nevrátíme! Nie, to by bolo strašné, to by bolo peklo, to by boli okovy a reťaze, ktoré sme už raz zhodili, vravíme si. Nie. To radšej budeme prešľapovať na konci slepej uličky - a plní frustrácie stále viac nenávidieť, stále viac plní hnevu túžiť čosi zničiť, na čomsi sa vyvíšiť, čosi obviniť a potrestať za túto našu mizériu!

Čo si v takomto svete počať? *"Neťahajte jarmo s neveriacimi! Ved' akú účasť má spravodlivosť na nepravosti?! Alebo čo má spoločné svetlo s tmou?! Aká zhoda je medzi Kristom a Beliarom?! Aký podiel má veriaci s neveriacim?! A ako súvisí Boží chrám s modlami?! A vy ste chrám živého Boha, ako hovorí Boh: "Budem v nich prebývať a medzi nimi chodiť, budem ich Bohom a oni budú mojím ľudom. A preto vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte; a ja vás prijmem a budem vaším Otcom a vy budete mojimi synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán."* (2Kor 6, 14-18). Preto zakladáme ostrovy iného Sveta uprostred sveta: farnosti, spoločenstvá Cirkvi. A ak ich niet, tak stále sa môžeme aspoň sami takto oddeliť a sami žiť iné - kým sa niekto nepridá alebo my nepridáme k nemu, aby sme spoločenstvo Cirkvi medzi sebou ustanovili.

A naozaj sa dá takto iba oddeliť. Oddeliť sa od sveta.

"A ešte mnohými inými slovami ich zaprisahával a povzbudzoval: "Zachráňte sa z tohoto zvrhlého pokolenia, aby ste boli bezúhonní a úprimní, Božie deti bez hany uprostred zvrhlého a skazeného pokolenia, medzi ktorým svietite ako svetlá na svete." (Sk 2, 40; Flp 2, 15)

Tam, kde ostatných štve a ženie svojimi bičmi žiadostivosť a ktorých trýzni strach, kde rastie frustrácia a s ňou hnev a nenávisť, byť plní uvoľnenosti a vnútornej nehybnosti *hesychie*, pretože sme už našli - a náš jediný pohyb je už len nahor, do Hlbiny Boha. Ani napravo, ani naľavo, ani dopredu, ani dozadu, už vôbec proti niekomu, len nahor. *"Uspokojíme sa s tým, že máme čo jesť a čo si obliecť. Lebo tí, čo chcú zbohatnúť, upadajú do pokušenia a osídla a do mnohých nezmyselných a škodlivých žiadostí, ktoré ľudí ponárajú do záhuby a zatratenia"* (1Tim 6, 8-9)

V tomto tichu, v tejto nehybnosti, uvoľnenosti a pokoji *hesychie*, opaku horúčky, hluku a šialeného zhonu sveta, sa dáva Boh. Kto opíše ten pocit, keď sme takto očisťovaní od špiny sveta a posväcovaní do čirej belosti Božím Svetlom? Aká rozkoš to je, zmyť takto zo seba všetku špinu! *"Budem na vás kropiť čistú vodu, že sa očistíte; od všetkých vašich škvŕn a od všetkých vašich modiel vás očistím"* (Ez 36, 25), hovorí Pán a aj tak koná.

V tomto tichu a v tejto nehybnosti konanie plynie ako rieka, a to je podstata *dokonalejšieho*: nie, keď prekonáva prekážky, ale keď v nás samých už viac niet čo prekonávať, ani nevieru, ani beznádej, ani žiadosti, ani strach, ani hnev, ani sklamanie, ani nič ďalšie, preto môže naše konanie takto voľne plynúť.

Je to tak prosté: Stačí si vybrať stranu!

"Lebo ak svojimi ústami vyznávaš: "Ježiš je Pán!" a vo svojom srdci uveríš, že Boh ho vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený. Lebo srdcom veríme na spravodlivosť a ústami vyznávame na spásu." (Rim 10, 9-10)

Je to tak jednoduché: Stačí si vybrať stranu. Prosto si ju vybrať.

Asi rovnako, ako keď sa človek stane včelárom alebo poľovníkom alebo jogínom alebo športovcom: žije to, navonok, otvorene, bez skrývania, hovorí o tom, dokonca iných ľudí nahovára a lanári k sebe - a ak sa niekto z neho smeje alebo ho kvôli tomu neznáša, len sa tomu smeje, lebo on sa v tom našiel a pre neho je jeho šport, úľ či zelený klobúčik viac, než oni ľudia. Oni nie sú súčasťou jeho sveta, prečo by mu na ich názore a súde malo záležať?

Presne o tomto hovorí Ježiš, len si to všimnime!

"Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, aj ja vyznám pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach. Ale toho, kto mňa zaprie pred ľuďmi, aj ja zapriem pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach. Nemyslite si, že som priniesol pokoj na zem. Nie pokoj som priniesol, ale meč. Prišiel som postaviť syna proti jeho otcovi, dcéru proti matke, nevestu proti svokre. A vlastní domáci budú človeku nepriateľmi. Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden. Kto neberie svoj kríž a nenasleduje ma, nie je ma hoden. Kto nájde svoj život, stratí ho, a kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho. Lebo kto sa bude hanbiť za mňa a za moje slová, za toho sa bude hanbiť Syn človeka, keď príde v sláve svojej i Otcovej a svätých anjelov." (Mt 10, 32-39; Lk 9, 26)

Srdcom veríme na spravodlivosť - veď ak sme o niečom vnútorne, bytostne presvedčení, tak to žijeme! Ak sme takto srdcom uverili Kristovi, potom spravodlivosť, svätosť sú nám prirodzené, jediné normálne, samozrejmé!

A ústami vyznávame na spásu, pretože ak sa skrývame a mlčíme, potom sme si ešte nevybrali. Potom ešte lavírujeme medzi svetom a Kráľovstvom, medzi Belzebulom a Kristom, medzi telom a dušou, medzi časnosťou a Večnosťou. Ale ak sme si už vybrali - potom otvorene a bez strachu žijeme aj hovoríme, nič neskrývame, pretože to už ani nie je možné. Ako by sme mohli mlčať o tom, čo je našim životom? Ako by sme mohli mlčať o tom, čo sme skrže Krista v Kristovi našli, objavili? A ako by sme mohli mlčať kvôli ohľadom voči svetu a jeho súdom, keď svet už nie je viac súčasťou nášho Sveta? Alebo z ohľadov na telo, ak na tele už nezáleží, záleží na duši a na Nebi? Preto vyznávanie ústami, otvorené a hlasné, - bár aj celému svetu a Peklu napriek, - je potvrdením tejto našej voľby: "Čo vám hovorím vo tme, hovorte na svetle, a čo počujete do ucha, rozhlasujte zo striech. Nebojte sa tých, čo zabíjajú telo, ale dušu zabiť nemôžu. Skôr sa bojte toho, ktorý môže i dušu, i telo zahubiť v pekle. Nepredávajú sa dva vrabce za halier? A predsa ani jeden z nich nepadne na zem bez vedomia vášho Otca. Vy však máte aj všetky vlasy na hlave spočítané. Nebojte sa teda, vy ste cennejší ako mnoho vrabcov" (Mt 10, 27-31).

Nezáleží, koľko chýb a nedostatkov máme, ak sme sa takto rozhodli, zvolili si stranu a nasledujeme Krista! Ak srdcom veríme a životom žijeme, čomu srdcom veríme a ústami to vyznávame - a všetko priamo, otvorene, bez zdráhania sa a bez váhania, jasne, priamo, verejne, pretože sme si zvolili stranu, zvolili sme si svoju budúcnosť a na svete už nezáleží, len "jedno robím: zabúdam na to, čo je za mnou, a uháňam za tým, čo je predomnou. Bežím k cieľu, za víťaznou cenou Božieho povolania zhora v Kristovi Ježišovi. A všetci dokonali takto zmýšľajme" (Flp 3, 13-15)! Toto je jadro a podstata významu slova "svätý", čiže oddelený od sveta a patriaci Bohu.

Preto Ježiš aj hovorí: *"Nebojte sa tých, čo zabíjajú telo, ale dušu zabiť nemôžu. Skôr sa bojte toho, ktorý môže i dušu, i telo zahubiť v pekle"* (Mt 10, 28)! Ak milujeme svet, bojíme sa sveta, rešpektujeme svet a uctieваме svet - a preto sa mu prispôsobujeme a žijeme podľa sveta a zapierame Boha, ktorého sa nebojíme, pretože Ho alebo ignorujeme, alebo si v duchu myslíme, že však On je taký „prevažne neškodný“ dobráčisko, takže nakoniec sa nad nami aj tak zmiluje, však sa modlíme a chodíme do kostola tak čo? A naopak, ak milujeme Boha, potom je v nás strach lásky, že by sme mohli nejako zarmútiť alebo dokonca stratiť Milovaného - a naopak, svet ani ľudia nám už žiaden strach nenaháňajú, veď od nich už nijako nezávisíme, ani vo svete doma nie sme, sme na odchode a preto nás už ani svet, ani ľudia nemôžu vystrašiť. Vo všetkom otvorene a verejne, bez skrývania vyznávame Boha - od spôsobu života cez svedectvo o Ňom až po aktívne ohlasovanie Evanjelia o Tom, ktorý takto uchvátil naše životy! Preto Ježiš hovorí: *Ak už sa chcete báť niekoho, o niečo - potom buďte plní tohto sladkého strachu lásky k tomu, ktorý je Váš Život a bez ktorého by Vaša duša už navždy bola iba v Pekle...!*

To je dôvod, prečo "hriešni Galilejčania", ktorí si vyvolili Krista a nasledujú Ho, sú na tom lepšie, než "spravodliví farizeji", ktorí si Krista ne zvolili. Tak, ako vraví sám Ježiš: *"Veru, hovorím vám: Mýtnici a neviestky vás predchádzajú do Božieho kráľovstva. Lebo k vám prišiel Ján cestou spravodlivosti, a neuverili ste mu. Ale mýtnici a neviestky mu uverili. A vy, hoci ste to videli, ani potom ste sa nekajali a neuverili ste mu"* (Mt 21, 31-32)! Preto je spása z viery - a preto už od čias Abraháma a jeho voľby medzi domovom a nasledovaním Boha je v samej svojej podstate *skutok*, inak je mŕtva a je iba pokrytectvom.

Alebo inak, slovami opakovanými pápežom: učeník misionár. Učeník, to je vec srdca a života. Misionár, to je vec svedectva, otvorenosti, verejnosti, ohlasovania, pozývania k tomu, čo sme sami objavili ako *poklad na poli*,

ako *perlu najvzácnejšiu!* Jedno bez druhého neexistuje, alebo ak, tak len ako pokrytectvo a falošná póza. Učeník misionár. Len oboje dohromady tvorí autentické a pravé kresťanstvo!

Spása je de facto odmena za apoštolát!

Vybrať si stranu znamená vybrať si Krista. Boha. Božie synovstvo, ktoré je možné žiť len v Rodine Boha, to je sama jeho podstata: že som syn Otca, brat Brata, člen Rodiny.

Tak dobre. Som súčasť Rodiny Boha. Otvorene, verejne. Nielen v Boha verím (v populárnom zmysle slova v to, že existuje), nielen sa k Nemu modlím, nielen niečo dodržiavam. Skutočne s Ním žijem v Jeho Rodine. A naozaj to je *moja* rodina! Skutočne a naozaj! Čo ďalej?

Táto Rodina má po celom svete miliardy členov, našich bratov a sestier, našich súrodencov, sú všade naokolo, a sú všelikade roztratení. Mnohí trpia, sú vystavení násiliu. A iní jednoducho preto, že sú mimo Rodiny. Stratení. Preto moja Rodina má prácu: previesť všetkých (a všetko) do tejto Rodiny Boha. Všetkých zachrániť. A domáceho člena rodiny definuje práve toto: že sa plne zapája do jej života (spoločenstvo), práce (misia) a má ako riadny člen účasť na všetkom v nej (spoluúčasť). Je domáci, nie je hosť. Je to jeho rodina, nie cudzia, kde by bol iba "navštíviť bohoslužby", napríklad!

Vernosť a teda to, že sme si túto Rodinu naozaj vybrali, že je to naozaj naša definitívna voľba, sa potom prejavuje tým, že v tejto rodinnej práci vytrváme

napriek všetkému. Lebo žiť v nej môže aj človek nie úplne rozhodnutý, nakoniec, je krásne a skvelé žiť v spoločenstve Cirkvi. Ale až ochota pracovať, namáhať sa, dokonca trpieť, obetovať sa v nej je dôkazom, že sme si už naozaj vybrali. Preto Ježiš výslovne hovorí, že spása je de facto "odmena" za vytrvanie v tejto práci až do konca:

"Hľa, posielam vás ako ovce medzi vlkov. Bud'te teda opatrní ako hady a jednoduchí ako holubice. ... Brat vydá na smrť brata a otec dieťa. Deti povstanú proti rodičom a pripravia ich o život. Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený. Keď vás budú prenasledovať v jednom meste, utečte do druhého. Veru, hovorím vám: Nebudete hotoví s izraelskými mestami, kým nepríde Syn človeka." (Mt 10, 16.21-23)

Kto sa zdráha alebo hanbí za túto prácu a vyhýba sa jej, dokazuje tým len, že sa za člena tejto Rodiny sám nepovažuje. Je stále otrok sveta a patrí do sveta, a nie syn Boha, nepovažuje sa za syna Boha. *"A otrok neostáva v dome navždy; navždy ostáva syn"* (Jn 8, 35). Preto Ježiš vysvetľuje: *"Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, aj Syn človeka vyzná pred Božími anjelmi. Ale kto mňa zaprie pred ľuďmi, bude zaprený pred Božími anjelmi. Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj križ a nasleduje ma. Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, zachráni si ho. ... Lebo kto sa bude hanbiť za mňa a za moje slová, za toho sa bude hanbiť Syn človeka, keď príde v sláve svojej i Otcovej a svätých anjelov"* (Lk 12, 8-9; 9, 23-24.26).

A Pavol k tomu dodáva: *"Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti. Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení. A myslím, že utrpenia tohoto času nie sú hodny porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť"* (Rim 8, 16-18). Lebo kde a ako inak by sme mohli trpieť s Kristom, ak nie ako dôsledok toho, kvôli čomu trpel a

namáhal sa On, pri hlásaní Evanjelia, na onej nebezpečnej a riskantnej misii na záchranu našich roztratených a často sprvu nepriateľských, zúrivých a sfanatizovaných, na droge sveta závislých a zotročených bratov a sestier vo svete?

Toto je moja Rodina. Preto v nej žijem. A tamto sú moji bratia, moje sestry, moji súrodenci. Preto ich zachraňujem. Učeník a syn v Rodine, misionár a záchranca vo svete. Ako inak by sa kresťanstvo, Božie synovstvo dalo žiť?

Lebo ak by som tu cúvol a nezapojil sa - potom čo? Nepovažujem ich za svojich súrodencov? Nie je Rodina Boha mojou rodinou? Alebo sú mi ľahostajní, dokonca ich neznášam? A starosť a bolesť Rodiny Boha nad ich stavom sa ma nedotýka, lebo mi táto Rodina je čo? Ľahostajná? Ukradnutá? Lebo nie je moja? Som na ňu iba prisatý ako nejaký *parazit* túžiaci vysávať jej bohatstvo? Takým Ježiš na Konci tiež jasne odhalí ich stav a rozhodnutie: *"Nie každý, kto mi hovorí: "Pane, Pane," vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach. Mnohí mi v onen deň povedia: "Pane, Pane, či sme neprorokovali v tvojom mene? Nevyháňali sme v tvojom mene zlých duchov a neurobili sme v tvojom mene veľa zázrakov?" Vtedy im vyhlásim: Nikdy som vás nepoznal; odíd'te odo mňa vy, čo páchate nepravosť! Vtedy začnete hovoriť: "Jedli sme s tebou a pili, na našich uliciach si učil." Ale on [Kristus] vám povie: "Ja neviem, odkiaľ ste; odíd'te odo mňa všetci, čo pášete nepravosť!" Tam bude plač a škrípanie zubami, až uvidíte, že Abrahám, Izák, Jakub a všetci proroci sú v Božom kráľovstve, a vy ste vyhodení von"* (Mt 7, 21-23; Lk 13, 26-28)!

Vlastne ani veľmi nezáleží, či moja misia bude mať úspech alebo nie, či sa iní obrátia alebo nie, či nás budú počúvať a prijímať, alebo nenávidieť a odporovať. My sme tí, ktorí sme tu skúšaní a u ktorých je takto skúšaná naša láska rovnako, ako tá ich. Vždy to tak bolo: *"A oni, či počúvnu a či si nepovšimnú - ved' sú odbojný dom -, dozvedia sa, že bol medzi nimi prorok. ⁶ Ty sa ich však, syn človeka, neboj ani ich rečí sa neboj, hoci budú pri tebe*

ako trnie a bodľač a budeš bývať medzi škorpiónmi. Ich reči sa neboj a ich samých sa nestraňuj, veď sú odbojný dom! ⁷ A budeš k nim hovoriť moje reči, či počúvnu a či si nepovšimnú, veď sú odbojní" (Ez 2, 5-7). Alebo ako ktosi povedal, otázka nie je, či sa oni spasia a môžu spasiť, ak by sme my sami Evanjelium nehlásali, otázka je, či by sme sa tak mohli spasiť my sami!

Byť, žiť, konať ako Boh, tieto tri

Zbožštenie znamená:

BYŤ ako Boh - a z našej strany je to umenie *hesychie*, ktorá je ovocím *atharaxie* a *apatheie*. Oslobodzuje nás k tomu, aby sme konečne žili, konečne boli, oslobodzuje nás k dokonalosti, pretože nás už nebrzdí ani nevier, ani beznádej, ani strach, ani otroctvo svetu.

ŽIŤ ako Boh znamená žiť v tejto radosti a slobode *spoločenstvo* lásky, pretože keď zmizne žiadostivosť a strach a ich ovocie v podobe pýchy a sebeckta, to, čo ostáva, je už len láska, v ktorej sa s radosťou a pasiou delíme o svoj nový život a nové bytie v Bohu a tak radosť a plnosť ešte viac rastie a završuje sa - ako v Trojici!

KONAŤ to, čo Boh, keď pohnutí súcitom ku všetkým tým, ktorí ešte sú v otroctve sveta a hriechu napínáme, kým sme na zemi, všetky sily k tomu, aby sme *zachránili* čo najviac z nich - tak, ako sme my úsilím iných boli privedení k Bohu a zachránení.

Bez toho, aby sme žili Boží Pokoj *hesychie* a boli ako Boh, nedokážeme skutočne milovať a vzťahy aj služba lásky sú poznačené sebeckým, strachom a sú viac alebo menej bremenom.

Bez spoločenstva sa *hesychia* stáva stoickou apatiou a presným opakom Boha, v podstate absolutizovaným sebeckým a ľahostajnosťou.

A bez služby lásky a lásky v spoločenstve je to znova iba sebecké sebaukájanie sa a pokrytectvo, pýchy a namyslenosť.

DOHRMADY je to ale umenie a súčasne znak Božieho života. A Boh ho potom už len v sebe posúva na "božský level" Večnosti vo svojej vlastnej Sláve, v účasti na Jeho vlastnom Živote, keď On sám a stáva súčasťou tohto Zdieľania.

Učiť sa konať staré veci po novom, v Bohu a s Bohom

Pavol vraví, že všetko, čo nie je z viery, je hriech. Ale ak je to z viery, nezáleží až tak na tom, čo robíme, ak je to z viery a z úprimného a čistého svedomia.

Spolu s Jánom sa potom zhodujú, že všetko, čo nie je z lásky, dokonca aj sama viera, je takisto hriech a je to márne. Lebo cieľom Evanjelia je "*viera činná skrze lásku*" (Gal 5, 6), viera, ktorá uverila, že "*kto nemiluje, nepoznal*

Boha, lebo Boh je láska. ... Boha nikto nikdy nevidel; ale keď sa milujeme navzájom, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás je dokonalá. ... A my, čo sme uverili, spoznali sme lásku, akú má Boh k nám. Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom" (1Jn 4, 8.12.16). Ak tomuto viera neverí, potom to nie je viera kresťanská a ani nás nemôže nijako spasiť, veď "keby som mal takú silnú vieru, že by som vrchy prenášal, a lásky by som nemal, ničím by som nebol" (1Kor 13, 2).

A tak viera a láska spoločne s nádejou sú jedno, jedna čnosť, jeden postoj. Lebo bez viery a nádeje niet slobody a bez slobody niet lásky.

A zase bez nádeje a lásky je viera iba akademický postoj, neskutočný a nereálny. A nádej bez viery je bláznivá a bez lásky hlúpa a sebecká, pretože len z viery vyrastá a len v láske má svoje opodstatnenie, ako píše Ján: *"My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti" (1Jn 3, 14).*

Kresťan zanecháva svet nie v zmysle, že by musel opustiť nejaké miesto, postavenie, prácu. Opúšťa svet ako spôsob života založený na sebeckve a individualizme, kde ľudia žijú sami a pre seba. A miesto toho prijíma Život Kráľovstva, kde sa žije spoločne a jeden pre druhého. Dovtedy bolo pre nás dôležité, čo chceme a robíme a robili sme to sami a len sa modlili, aby nás v tom Boh podporil. Teraz možno to isté - ale kľudne aj niečo úplne iné - konáme s Bohom a v Bohu a z lásky a pre lásku a už nám nezáleží až tak na tom, čo robíme, ak to robíme s Bohom. A nejestvuje bezmála nič, čo by sa takto z lásky v láske s Bohom konať nedalo, ak nás k tomu vedie láska a úprimné svedomie.

Veľká časť duchovného rastu spočíva v pochopení, že náš život sa nedelí a nemôže deliť na časť Božiu a časť profánnu, ktoré dokonca jedna druhej oponujú a preháňajú, ale všetko má a môže byť v láske zladené dohromady a konané v Bohu, až sa všetka činnosť stane kontempláciou a sám život

modlitbou a modlitba životom. Nič nemá byť vylúčené z nášho spoločenstva a života s Bohom - a ak sa to zladíť nedá, potom je to zlo a hriech a musí to byť vylúčené z nášho života úplne. A rovnako Boh sám nesmie a nemôže byť vylúčený z ničoho, čo žijeme a konáme - a ak sa to nedá konať či žiť v Bohu a s Bohom, potom je to zlo a musí to byť alebo zmenené, alebo opustené.

Ovocím je pokoj, keď mizne vnútorné napätie medzi Bohom a zvyškom nášho života, keď všetko, čo robíme, sa stáva Božím a môžeme to konať bez výčitiek a pocitu viny, pretože už to neodporuje Bohu. V Bohu všetko, čo robíme, nadobúda novú chuť a vôňu a stáva sa to novým, iným. Dokážeme si to vychutnať - samý fakt, že práve toto konáme spoločne s Bohom a to je to hlavné. Nič nie je vylúčené a nik nie je vylúčený. A tak sa aj na nás spĺňa zámer Otca: "*zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko*" (Ef 1, 10).

Kresťanstvo dosahuje svoju plnosť a cieľ vtedy, keď Boh pre nás už nie je nič, iba Láska, a náš vzťah k Nemu už tiež nie je nič, iba láska.

A v tejto láske sa potom roztápajú a miznú všetky dielčie príkazy a zákony: Bud' preto, že viac nie sú potrebné a sú zbytočne, "*ved' kto miluje bližneho, vyplnil zákon. Lebo: Nescudzoložíš! Nezabiješ! Nepokradneš! Nepožiadaš! a ktorékoľvek iné prikázanie je zahrnuté v tomto slove: Milovať budeš svojho bližneho ako seba samého! Láska nerobí zle bližnemu; teda naplnením zákona je láska*" (Rim 13, 8-10), alebo preto, že už nie sú potrebné a sú zbytočné, pretože láska ich prekonala a sú ako detské barličky, ktoré dieťaťu môžu byť užitočné, ale dospelému sú zbytočné. O takých píše Pavol, že "*niekto robí rozdiel medzi dňom a dňom, iný nerozlišuje dni; len nech je každý úplne presvedčený o svojom. Kto zachováva deň, zachováva ho kvôli Pánovi; kto je, je kvôli Pánovi, ved' vzdáva vďaka Bohu; a kto neje, neje kvôli Pánovi a vzdáva vďaka Bohu. Nik z nás totiž nežije pre seba a nik pre seba neumiera; lebo či žijeme, žijeme Pánovi, či umierame, umierame Pánovi. Či teda žijeme alebo umierame, patríme Pánovi. Blahoslavený, kto nesúdi*

seba samého za to, čo uznáva za dobré. Ale kto je, hoci má pochybnosti, je odsúdený, lebo to nebolo z viery; a všetko, čo nie je z viery, je hriech" (Rim 14, 5-8.22-23).

Mesto postavené na návrší nemožno ukryť

Byť kresťanom znamená byť slobodným synom, dcérou Boha.

Znamená to na jednej strane byť *plný života*, plný energie, pretože sme plní viery a plní nádeje a milujeme Boha, milujeme to, čím nás urobil, milujeme takto žiť a deliť sa s týmto životom s ľuďmi okolo nás.

A znamená to súčasne byť úplne *slobodný* takto žiť. Nič vo svete ani zo sveta nám v tom už nemôže prekážať, pretože na ničom zo sveta už nezávisíme.

Takýto človek, bez toho, aby o to usiloval, sa stáva stredom, milovaným, nenávideným, ale stredom. Udáva tón, pretože nemá nutkanie prispôbovať sa svetu okolo seba, či už ako žobrák v nádeji na almužnu sveta, alebo zo strachu z hnevu a odmietnutia sveta. Namiesto toho žije svoje, je sebou, koná ako koná, podľa Boha v Bohu. Bude alebo nasledovaný a okolie sa mu prispôsobí, alebo nenávidený, ale nikdy už zo samej podstaty nebude okoliu ľahostajný, lebo vystúpil zo zástupu, nekráča s prúdom, je odlišný - nie preto, že by sa búril, ale prosto samým svojim bytím. Je iný. Jednoducho je iný, inak žije a užíva si to! Je ho vidieť, ako vraví Ježiš: "*Mesto postavené na návrší sa nedá ukryť*" (Mt 5, 14).

Byť kresťanom znamená byť zo samej svojej podstaty osobnosťou.

Aj sama adorácia, tichá a v mlčaní, prosté to bytie pred Bohom, je plná tohto postoja slobody a radosti. Je to súzvuk, spojenie, blízkosť súrodencov, Brata a brata, Brata a sestry. V hlbokoj istote, hlbokom pokoji, hlbokoj blízkosti. Nie je v nej prosba, veď všetko už je dané. Je v nej vd'aka, ale ona sama je viac, než vd'akou. Je to synovstvo. Synovstvo je jej podstatou. Hľadáme na Krista, Brata v Eucharistii a už sa nevieme dočkať, kedy to bude už "*z tváre do tváre*" (1Kor 13, 12).

Už žiaden strach. Len láska. Skutočná, bratská priateľská, chlpská (a obdobne sesterská). Pokoj uvoľnenosti. Dôvera. Priamosť. Otvorenosť. Ľudia sveta sa strachujú o veci sveta. Synovia Boha sa nestrachujú, ani o veci sveta, lebo im sú ľahostajné, ani nemajú strach z Boha, pretože je ich Otec. Sú slobodní. Slobodní byť. Slobodní žiť. Slobodní milovať. A tieto tri sú jedno, jedno a to isté, presne ako v samom Bohu.

Je naozaj rozdiel medzi otrokom a synom! Rovnako, ako je veľkým pokušením nahradiť synovstvo a život pár náboženskými úkonmi a mimo nich ostať otrokom sveta.

"Nebojte sa tých, čo zabíjajú telo, ale dušu zabiť nemôžu. ... Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, aj ja vyznám pred svojim Otcom, ktorý je na nebesiach. Ale toho, kto mňa zaprie pred ľuďmi, aj ja zapriem pred svojim Otcom, ktorý je na nebesiach." (Mt 10, 28.32-33)

Boh pod pojмами dobro a zlo myslí často opak toho, čo si predstavovali naši rodičia, keď sme boli deti.

Ako často sa na kresťanstvo pozeráme *ako nejaký chlapec, ktorý chce lietať a behať po vonku, aj sa popasovať s kamarátmi, aj po stromoch driapať, stvárať pestvá, šantíť, ale mama mu stále len hovorí nerob, nechytaj, nebehaj, neklbči sa, slušne sed', nezašpiň sa* - a my poslúchame, snažíme sa, aspoň trochu, aspoň v niečom, lebo veď Boh nám sľúbil, že ak sa budeme *pekne a slušne správať a budeme dobrí*, tak nám *nedá výprask ale nás vezme na zmrzlinu* - pardon, nepošle nás do Pekla, ale vezme k sebe do Neba kde... čo vlastne? Už konečne nebudeme musieť takýto "dobrý a slušný" byť? Alebo naopak, už naveky a všetko to vzrušujúce bude naveky stratené, utopené v nekonečnej *slušnosti a nude* Neba? A nakoniec bude v Pekle viac srandy a zábavy a práve tam skončia všetci skutoční frajeri, ľudia slobodní, nezávislí, voľní, nepodrobení? Ako s obľubou spievajú kapely: *Nebo nie je pre mňa!* To je len pre *bezkrvných slušákov*, ktorí nemajú v sebe oheň a ducha slobody, pre ponížených servilných *otrokov* Boha!

Lebo tak nám to možno ešte od detstva znie: "*dobré*" *deti sedia v košeli s viazankou s nohami slušne pri sebe za stolom s dospelými a nudia sa, zatiaľ čo tie "zlé" si vonku užívajú tisícoraké dobrodružstvá a zábavy.*

Lenže Boh ma na mysli skutočné *dobro* - dokonalú slobodu, ktorá je bránou k dokonalému a plnému životu, ktorý prekypuje a ktorý sám sa stáva dobrodružstvom zbožštenia. A hovorí o skutočnom *zle*, ktoré človeka zotročuje a bráni mu skutočne žiť a skutočne dýchať. Nie, že by si taký človeka nikdy nič v živote neužil - ale to aj *otrok na galejách či trestanec vo väzenskej kolónii...* Boh nehovorí, buďte slušní, sed'te, nebehajte, neskáčte, buďte ticho. Naopak, hovorí, poď'te sem, ku mne, za plot, za ohradu, von z tesného domca svetského života, vonku na vás čaká obrovský svet, čarovný les a v ňom milióny dobrodružstiev, ktoré sú pre vás pripravené. Prišiel som vás oslobodiť, aby ste mohli konečne zo svojho väzenia von!

Len počúvajme, čo hovorí: "*Vy ste zdola, ja som zhora. Vy ste z tohto sveta, ja nie som z tohto sveta. Nech sa vám srdce nevzrušuje! Veríte v Boha, verte aj vo mňa. V dome môjho Otca je mnoho príbytkov. Keby to tak nebolo, bol by som vám povedal, že vám idem pripraviť miesto?! Keď odidem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja*" (Jn 8, 23; 14, 1-3)! A Pavol dosvedčuje a jasá a plesá v Duchu: "*Túto slobodu nám vydobyl Kristus. Stojte teda pevne a nedávajte sa znova zapriaľnuť do jarma otroctva*" (Gal 5, 1)!

Vlastne je to akoby naopak. Keď rodič povie dieťaťu "*buď dobrý*", často tým myslí, nerob mi problémy, ticho sed' a neruš! Boh by ale povedal, že presne toto je zlo, veď on neprišiel, aby sme ticho sedeli zavretí vo väzení sveta a spútaní reťazou hriechu, ale naopak, aby nás z toho vyslobodil a otvoril nám dvere práve k životu a šanteniu a radosti a slobode a dobrodružstvu Božích detí! Preto hovorí, "*ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojdete do nebeského kráľovstva*" (Mt 18, 3)! Rodič často od dieťaťa chce, aby sa správalo ako dospelák. Ježiš naopak od dospelákov chce, aby

prijali a znova objavili radosť, slobodu a nevinnosť detí. A niečo také je možné iba preto, že Boh sám odstránil putá nášho hriechu, *strach a žiadostivosť* a otvoril nám cestu von z tohto tesného a úzkeho sveta!

Čistota, nevinnosť, prostota, spontánnosť, sloboda, radosť dieťaťa! Čosi tak číre, živé! Bez strachu, bez smädu, bez rozpoltenosti. Dieťa prúdiace prítomnosťou, bez ustarostenosti o zajtrajšok. S ľahkým srdcom, bez urážania sa, bez podlosti, bez pretvácky, bez závidi a všetkých tých ostatných dospeláckych manierov. Bezprostredné, otvorené. Živé. Skutočne živé! Božie dieťa! "*Nečuduj sa, že som ti povedal: Musíte sa znova narodiť*" (Jn 3, 7), musíte vyzliecť svoje upäté *dospeláctvo* ako vyzlieka *had starú a tesnú kožu* a prepuknúť s jasotom a výskaním do tohto nového Božieho detstva!

Musíme zomrieť dospeláctvu, znova sa narodiť a dospieť konečne do skutočného dospelého *malého dieťaťa*, Božieho chlapca, Božieho dievčaťa! Konečne zažiť skutočnú a plnú radosť zo života. Veď sám Ježiš hovorí, že diabol "*prichádza, len aby kradol, zabíjal a ničil. Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie*" (Jn 10, 10), doslova *prekypujúci*!

... a jeden spomedzi nás je Boh.

"*Vám, svojim priateľom, hovorím: Už vás nenazývam sluhami, lebo sluha nevie, čo robí jeho pán. Nazval som vás priateľmi, pretože som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca.*" (Lk 12, 4; Jn 15, 15)

"Lebo ktorých predpoznal, tých aj predurčil, že sa stanú podobnými obrazu jeho Syna, aby on bol prvorodený medzi mnohými bratmi." (Rim 8, 29)

Boh sa najprv znížil na našu úroveň, aby potom nás povýšil na svoju úroveň. Preto nielenže *"voláme sa Božími deťmi, ale nimi aj sme"* (porov. 1Jn 3, 1).

Len si to predstavme! Boh sa stal jedným z nás. Boh je náš druh a spoločník. My sme druhovia a spoločníci Boha. Sme parta ľudí, vraví sa jej Cirkev, a jeden z nás, spomedzi nás, z tejto našej partie a spoločenstva, je Boh. Boh je jeden z nás! Máme medzi nami Boha! Je jeden spomedzi nás, a zároveň je to Boh. Je Boh, a pritom je jeden z nás, jeden spomedzi nás. Nekonečne väčší, a pritom rovnaký a rovný s nami - a nás si vyvolil, aby sme tak boli aj my s Ním. *"Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste išli a prinášali ovocie a aby vaše ovocie zostalo; aby vám Otec dal všetko, o čo ho budete prosiť v mojom mene"* (Jn 15, 16).

"Oni sa rozišli a všade kázali. Pán im pomáhal a ich slová potvrdzoval znameniami, ktoré ich sprevádzali" (Mk 16, 20)

Máme medzi sebou Boha. Preto sme *Boží ľud*. A nie je to žiadna formalita. Je to niečo tak bezprostredné, ako vtedy na opekačke Ježiša a učeníkov na brehu Jazera. Niečo tak bezprostredné, prosté a jednoduché, ako keď Peter povedal: *"Striebro a zlato nemám, ale čo mám, to ti dám: V mene Ježiša Krista Nazaretského vstaň a chod"* (Sk 3, 6)!

Je to ako byť kamarát so supermanom a mať ho v partii, rovnakého, rovného a pritom tak super iného!

Boh je naozaj jeden z nás! Ved' *"ty, Boh, nám si sa znížil za brata..."* (liturgia hodín). A *"ak je Boh za nás, kto je proti nám? Keď on vlastného Syna*

neušetril, ale vydal ho za nás všetkých, akože by nám s ním nedaroval všetko" (Rim 8, 31-32)!?

A tak Boh už pre nás nie je nič, než láska, a aj náš vzťah k Nemu nič, než láska. Je už len a jedine priateľ, a my sme Mu už tiež len a jedine priateľmi. Konečne všetko do seba zapadlo. Konečne je všetko na svojom mieste. "*Je dokonané. Žijeme v pokoji s Bohom*" (Jn 19, 30; Rim 5, 1). Sama Eucharistia je stolovaním priateľov a iba v tomto bratskom, priateľskom spoločenstve bratov a Boha je možné ju skutočne sláviť!

Už za chvíľu odtiaľto odídeme. Ostáva nám urobiť už len jedno.

Boli sme hriešnici a stále nimi ešte sme, hoci stále menej a menej. Ale Boh nám odpustil.

Boli sme slabí a neschopní, ale Boh nám dal seba vo svojom Duchu a urobil nás schopnými a silnými.

Boli sme uväznení v hriechu a v tomto malom a tesnom svete plnom utrpenia a bolesti ale Boh nás vykúpil a oslobodil.

Boli sme bezradní, ale Boh nám ukázal cestu a sám sa ňou stal.

Ostáva už len posledné: prijať tento Dar a začať ho žiť. Naučiť sa ho žiť. Tým jediným spôsobom, a tým je premena myslenia z mysle otrocka a odsúdenca na myseľ syna Boha. Tak, ako o tom už dávno pred nami písal sv. Gregor Nyssenský:

"Tri veci poznačujú a odlišujú život kresťana: čin, reč a myšlienka. Z nich prvé miesto drží myšlienka. Na druhé miesto sa kladie reč, ktorá slovami sprístupňuje a vyjadruje myšlienku vtlačenú do ducha. Po myšlienke a reči po poriadku nasleduje čin, ktorý skutkom napĺňa, na čo duch myslí. Dokonalosť kresťanského života spočíva v tom, že máme účasť na menách, ktoré označujú Kristovo meno."

A dáva aj návod: *"Čokoľvek sa koná alebo myslí, alebo hovorí pod vplyvom vášne, to sa vôbec nezhoduje s Kristom, ale nesie to znak a podobu nepriateľa, ktorý do vzácnej duchovnej perly primiešava blato náruživosti, aby zohavil a zničil jas drahého kameňa. Čo je však oslobodené a očistené od akejkoľvek žiadostivosti, to smeruje k pôvodcovi a kniežat'u pokoja, ktorým je Kristus."*

Hojnosť verzus nedostatok, istota verzus neistota, *atharaxia* verzus strach, *apatheia* verzus žiadostivosť, pokoj *hesychie* a uvoľnenosť verzus boj a zápasenie a ustarostenosť, sloboda verzus pýcha, láska verzus sebeckosť, normálnosť a prirodzenosť verzus pretváрка a námaha, život verzus smrť - toto je to, čo odlišuje synov Boha od synov sveta, *domy na Skale*, ktorou je Kristus, od *domov na pieskoch* neustáleho a neistého, chudobného sveta.

Toto je to posledné a jediné, čo ostáva pre naše zbožštenie ešte urobiť, pretože toto posledné nemôže za nás urobiť Boh, ale len my s Bohom. Táto premena *myslenia*, navonok vyjadrená *slovami* a spečatená a dokázaná skutkami, to je dôvod a zmysel a cieľ nášho pobytu na zemi. A tejto premene hovoríme *viera* a takémuto človeku *veriaci*, pretože uveril, že je tým, čím ho Boh už urobil a podľa toho myslí a teda aj hovorí, koná, žije. Večný Život

Boha už tu, na zemi, tak, ako ho na zemi žil sám Boh, keď sa stal ore nás Synom človeka, ako my.

Vo svete dar ponížuje, pretože odhaľuje našu neschopnosť a závislosť na druhom. Ale v Bohu...

Vo svete dar ponížuje, pretože odhaľuje našu neschopnosť a závislosť na druhom. Preto aj vo vzťahu k Bohu často chceme mať niečo svoje, vlastné, nie len to Božie, aby sme mali pocit, že máme aj čosi sami zo seba, nielen sme všetko bez zásluhy dostali!

Ale čo ak ten druhý nám dáva nielen dar, ale seba ako Dar, samého seba? Takže sa skutočne jeho stáva našim - a takto už z nášho sme obohatení, ako to o sebe a Otcovi vysvetľuje Ježiš: *"Keď príde on, Duch pravdy,... on ma oslávi, lebo z môjho vezme a zvestuje vám. Všetko, čo má Otec, je moje. Preto som povedal, že z môjho vezme a zvestuje vám"* (Jn 16, 13-15)? Jednoducho keď v láske dôjde k takej forme jednoty, v ktorej "moje" a "tvoje", "darca" a "obdarovaný" strácajú akýkoľvek význam a všetko je už

len "my", "naše"? Tak, ako znovu hovorí o tomto vzťahu Syna a Otca Ježiš: *"Všetko, čo je moje, je tvoje, a čo je tvoje, je moje"* (Jn 17, 10)?

V láske nastáva jednota, v ktorej pojmy prvý a druhý, väčší a menší, darca a obdarovaný, ja a ty strácajú zmysel - tak, ako o tejto jednote lásky znova hovorí Ježiš: *"Ja som v Otcovi a Otec vo mne. Ja a Otec sme jedno"* (Jn 14, 11; 10, 30). A do tohto úplne nepozemského stavu a vzťahu sme pozvaní aj my, tak, ako Ježiš znovu vysvetľuje, že *"v ten deň spoznáte, že ja som v synom Otcovi, vy vo mne a ja vo vás"* (Jn 14, 20).

Odtiaľ pramení aj tá istota viery, o ktorej vraví Ježiš: *"Verte, že všetko, o čo v modlitbe prosíte, ste už dostali, a budete to mať"* (Mk 11, 24), a ktorú tak názorne predvádza Peter: *"Striebro a zlato nemám, ale čo mám, to ti dám: V mene Ježiša Krista Nazaretského vstaň a chod"* (Sk 3, 6)! Ak sme synovia, ak naozaj sme vstúpili do tejto Jednoty lásky, potom všetko sme už dostali, všetko už máme, ako jasá a vyznáva Pavol, že keď Otec *"vlastného Syna neušetril, ale vydal ho za nás všetkých, akože by nám s ním nedaroval všetko"* (Rim 8, 32)!?

Je to vzťah, v ktorom Boh v láske všetko dáva, celého Seba a všetko sa stáva našim, našim vlastným - akurát, že toto slovo už pre nás nemá žiaden význam ani zmysel, pretože netúžime nič z toho si privlastniť, vyhradiť pre seba či podľa seba, nechceme, aby niečo bolo iba „naše“, lebo v tej istej láske sa úplne tak isto aj my dávame Bohu, že všetko naše sa stáva Jeho, Božím; bez toho, aby sme to stratili, pretože ani Boh netúži nič si privlastniť či vyhradiť iba pre Seba. A toto je podstata Trojičného života, Trojičnej jednoty a lásky. Podstata Večného Života. Podstata Neba.

Kam patíš? Komu patí tvoja vernosť?

"Prišiel som postaviť syna proti jeho otcovi, dcéru proti matke, nevestu proti svokre. A vlastní domáci budú človeku nepriateľmi. Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden. Kto neberie svoj kríž a nenasleduje ma, nie je ma hoden. Kto nájde svoj život, stratí ho, a kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho." (Mt 10, 35-39)

Nebo je Klan. Rodina. Trojica a spoločenstvo svätých v nej, synov a dcér, adoptovaných Otcom. Manželka a Nevesta Syna.

Je to ako v manželstve, kde "muž opustí svojho otca i svoju matku a prilipne k svojej manželke a budú jedným telom" (Gn 2, 24) - a takisto aj žena: "Čuj, dcéra, a pozoruj, nakloň svoj sluch, zabudni na svoj ľud a na dom svojho otca" (Ž 45, 11). Každý to chápe, že odteraz toto je jeho a jej rodina a tie, v ktorých vyrastali, sa už ocitli na druhom mieste. Ba keby manžel alebo manželka dávali po sobáší na prvé miesto svojich rodičov a nie manžela, svoje bývalé rodiny a nie tú novú, všetci by sme sa zhodli, že to je zlé a nemá to tak byť.

Kristus k nám prišiel ako Ženích uchádzať sa o nás ako o svoju nevestu, ako píše Pavol: "Zasnúbil som vás jednému mužovi, aby som vás odovzdal Kristovi ako čistú pannu" (2Kor 11, 2). Toto znamená byť kresťanom: byť nevestou, manželkou Krista, Jeho si vyvoliť a dať úplne samozrejme na prvé miesto! Preto hovorí: "Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden" (Mt 10, 37). Veď On kvôli nám zanechal Otca i Rodinu v Nebi a stal sa

človekom, aby nás, svoju nevestu, zachránil! Ako by sme Ho mohli byť hodní, ak by sme neboli ochotní z rovnakej lásky na rovnaké? *Aj preto si už v staroveku mnohé ženy zvolili ostať aj navonok panny, aby tak vyjadrili to, že úplne patria Kristovi, Manželovi, ako aj Pavol radí: "Kto je bez ženy, stará sa o Pánove veci, ako sa páčiť Pánovi. Ale ženatý sa stará o svetské veci, ako sa páčiť manželke, a je rozdelený. Aj nevydatá žena a panna rozmýšľajú o Pánových veciach, aby boli sväté telom i duchom. Ale vydatá myslí na svetské veci, ako sa páčiť mužovi" (1Kor 7, 32-34). A mnohé radšej podstúpili smrť, než by sa nechali zlákať späť.*

Kristus nás priviedol k svojmu Otcovi a On nás adoptoval a prijal do svojej Rodiny. Kam teda patríme? Prijali sme toto privilégium? Patrí naša vernosť tejto novej Rodine - pred všetkým ostatným? Aj pred našou doterajšou rodinou, aj pred našimi rodičmi, pred kýmkoľvek? Komu sme verní na prvom mieste? Bohu a Rodine Boha - alebo je naše kresťanstvo iba póza, pretváрка, sme v Rodine Boha a voči Bohu stále iba cudzinci na návšteve a doma sme stále vo svete, v starej rodine, tam stále patrí naša vernosť, tamto je stále na prvom mieste? Kde teda sme doma? Kde je naša rodina? Kam patríme? Čo sme si vyvolili? *"Ak niekto prichádza ku mne a nemá v nenávisti [to jest nemiluje až na druhom mieste, až po Ježišovi] svojho otca, matku, ženu, deti, bratov, sestry, ba aj svoj život, nemôže byť mojím učeníkom" (Lk 14, 26),* vraví Ježiš tak jasne, že viac sa už ani nedá!

Ježiš k nám nakoniec prišiel ako priateľ. Hovorí: *"Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov"* (Jn 15, 13) - a potom presne toto urobí! Dá za nás svoj život. A pýta sa: Dáš ho aj ty za mňa? Si ochotný vstúpiť do takéhoto vzťahu a priateľstva so mnou? Lebo *"kto neberie svoj kríž a nenasleduje ma, nie je ma hoden. Kto nájde svoj život, stratí ho, a kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho"* (Mt 10, 38-39). Budeš môj druh a neopustíš Ma, ani keď to bude znamenať vziať kríž, byť potupený, odsúdený, popravený, zabitý? Alebo utečieš a uprednostníš iné? Lenže ak sa

budeš sústreďovať na seba a svoj život a na svoj pocit šťastia, nakoniec nenájdeš, čo hľadáš, premrháš svoj život a stratíš ho. Ale ak si vyberieš mňa, zistíš, že spolu so mnou a vo mne si našiel všetko, aj novú rodinu, aj život, aj šťastie a blaženosť aj pokoj a radosť, dokonca nesmrteľnosť! Preto *"niet nikoho, kto by pre mňa a pre evanjelium opustil dom alebo bratov a sestry alebo matku a otca alebo deti, alebo polia, aby nedostal stonásobne viac; teraz, v tomto čase, domy, bratov, sestry, matky, deti i polia, hoci sa prenasledovaním, a v budúcom veku večný život"* (Mk 10, 29-30).

Všetko sa točí okolo jedinej podmienky, jediného bodu, podmienky *sine qua non*: Láska ku Kristovi. Oddanosť lásky Kristovi. Vernosť lásky ku Kristovi. Vo všetkom nadovšetko, na prvom mieste - pretože toto znamená, byť nevestou. Toto znamená byť členom rodiny. Toto znamená byť skutočným priateľom. A žiť tento vzťah s Bohom v Kristovi znamená byť v Nebi, tento vzťah je Nebo. Preto o spasených Písmo píše: *"To sú tí, čo sa nepoškrvnili so ženami, lebo sú panvici [zasnúbení ako panna jedinému Ženíchovi, ako píše Pavol]. Tí nasledujú Baránka, kamkoľvek ide. Oni sú vykúpení z ľudí ako prvotiny Bohu a Baránkovi. V ich ústach sa nenašla lož: sú bez škvrny"* (Zjv 14, 4-5).

Ježiš to zahrňuje: *"Chráňte sa ľudí, lebo vás vydajú súdom, budú vás bičovať vo svojich synagógach ... Brat vydá na smrť brata a otec dieťa. Deti povstanú proti rodičom a pripravia ich o život. Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. ... Nemyslite si, že som priniesol pokoj na zem. Nie pokoj som priniesol, ale meč. Prišiel som postaviť syna proti jeho otcovi, dcéru proti matke, nevestu proti svokre. A vlastní domáci budú človeku nepriateľmi"* (Mt 10, 17.21-22.34-36). Ale kto si v tomto všetkom - a ak na to príde, aj proti tomuto všetkému vyberie Krista, lebo On je Ženich a Jeho Rodina je naša rodina a sme Mu a s Ním priatelia a verní a oddaní druhovia, ten dokazuje, že je "hodný" Kristovho priateľstva a lásky, je hodný, *axios*, zodpovedajúci Nebu. Už teraz v ňom touto láskou a oddanosťou žije a ak v

tejto láske verne "vytrvá do konca, bude spasený" (Mt 10, 22) - lebo Nebo, to je len a jedine a presne tento vzťah lásky s Kristom, Bohom. "A my, čo sme uverili, spoznali sme lásku, akú má Boh k nám. Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom" (1Jn 4, 16).

Preto Ježiš hovorí: "Kto by dal piť jednému z týchto maličkých čo len za pohár studenej vody ako učeníkovi, veru, hovorím vám: Nepríde o svoju odmenu" (Mt 10, 42). Všimli sme si? Ako učeníkovi! Alebo inde: "Veru, hovorím vám: Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili" (Mt 25, 40) - mojich bratov, členov rodiny, kresťanov! A zase: "Veru, hovorím vám: Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojdate do nebeského kráľovstva. Kto sa teda poníži ako toto dieťa, ten je najväčší v nebeskom kráľovstve. A kto prijme jedno takéto dieťa v mojom mene, mňa prijíma" (Mt 18, 3-5) - v mojom Mene, čiže kvôli mne! Všetky tieto skutky dôjdu svojej odmeny nie preto, že sú dobré, ale preto, že sú preukázané členom Ježišovej Rodiny práve preto, že sú jej členmi, že patria Kristovi, kvôli Kristovi! Pretože práve táto láska či aspoň náklonnosť ku Kristovi je to, čo do Neba vedie, pretože Nebo je vzťahom lásky človeka a Boha.

Pre tých, ktorí Boha takto milujú, sa tento vzťah stane večnou extázou blaženosti. Ale pre tých, ktorí Krista Boha nemilujú, bude tento vzťah nočnou morou, peklom, hrôzou a desom a utečú pred ním a od neho preč - na jediné miesto, kde sa mu môžu úplne vyhnúť, a tým je Peklo, zatratenie! Pretože ako by mohli byť šťastní, keby museli byť naveky s niekým, koho nemilujú? A tak sú v Pekle preto, lebo Peklo im pripadá ako menšie zlo v porovnaní s Nebom! Preto v ňom ostanú naveky, nezvratne a niet pre nich záchrany!

Láska, ktorá nás do Neba vedie, môže sa zrodiť iba z rozhodnutia viery a obrátenia a dozrieť do svojej plnosti môže iba v ohni utrpenia s Kristom a pre Krista - či na zemi, alebo v mimoriadnych prípadoch z milosti Otca v

očistci, kde môže byť dokončené, čo sa na zemi započalo, ale dokončiť nestihlo. Tak, ako vraví Pavol: "*Ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení*" (Rim 8, 17). Bez prvého nie je druhé.

Jednoducho sa zobudiť a vstať!

Je to ľahšie? Príjemnejšie? Skôr možno sprvu *navykutejšie a pohodlnejšie* žiť vo svete fantázie, obrazov, príbehov, než vo svete reality. Zapnúť si televízor a prežívať príbeh vymysleného hrdinu, než sám hrdinom v skutočnom svete byť.

Napriek tomu by sme to mali urobiť. Ako mnísi a pustovníci, ktorí utekali zo sveta vymysleného, aby sa konečne prebudili do sveta skutočného a aby namiesto snívania začali skutočne konať a žiť. Akurát bez toho, aby sme fyzicky utiekli na púšť alebo do lesa. Vzhľadom na to, že *dnes v zásade všetci už žijeme sami, pretože nikto na nás nemá čas a každý sa venuje sebe a naše domy sú ohradené a oddelené od seba ako kartuziánske pustovne*, postačí už len vypnúť média, zanechať siete a stíšiť myseľ - a je vymaľované!

Koľkí ale chápeme, o čo vlastne ide? A pre koľkých z nás kresťanstvo je, že ďalej žijeme svetsky svetský život, len sa ráno a večer pomodlíme a občas si z neho odskočíme do kostola? Kresťanstvo ale nie je o tom, niečo *urobiť*, ale niekým sa *stať*! Je o *Večnom Živote*, ktorý sa žije, nie o *večnom dodržiavaní* nejakých pravidiel a pokračovaní vo svetskej paródii na život!

Pritom to, čo sa nám snaží brániť - strach, žiadostivosť,... - ani neexistuje! Sú to len pocity a myšlienky, ktoré si sami živíme a chováme vo svojej mysli. Prestaň ich kŕmiť myšlienkami, priškrť ich tichom, prestaň ich rozmaznávať pozornosťou, a zmiznú! Stratia sa, pretože nie sú skutočné, sami osebe neexistujú!

"Hovorím ti: Vstaň, vezmi si lôžko a chod' domov." (Mk 2, 11)

"Prebud' sa, ty, čo spiš, vstaň z mŕtvych a bude ti svietiť Kristus!" (Ef 5, 14)

Lebo tou skutočnosťou je Boh a Jeho Láska. A skutočným bytím je milovať Ho. A skutočným životom je osvedčiť a žiť túto lásku k Láske spoločným dielom, spoločnou prácou na zemi, na ktorú sa On sám podujal preto, aby nám dal práve túto možnosť pripojiť sa k Nemu a mať tak účasť a spoločenstvo milujúceho s Milovaným Milujúcimi.

Ako Baránok Boží sníma hriechy sveta?

"Keď na druhý deň [Ján Krstiteľ] videl, ako k nemu prichádza Ježiš, zvolal: 'Hľa, Boží Baránok, ktorý sníma hriech sveta.'" (Jn 1, 29)

Ako ho sníma, čiže odstraňuje? Nie hriechy, ale jeden hriech sveta? Odpoveďou sú Krst a Eucharistia, Voda a Krv z Boku Ježiša.

Hriech, to je rozdelenie. Sebeckto, pýcha, závisť, hnev, ľahostajnosť a všetko toto.

Na kríži nám Boh najprv ukázal svoju lásku. A potom nás pozval prekonať toto rozdelenie - ako je to Jeho cieľom a zmyslom samého Stvorenstva: znovu *"zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi aj čo je na zemi"* (Ef 1, 10).

A tak v krste z nás zmýva vinu, lebo vina nesie trest a oddeľuje nás od Boha. Potom nám v ňom dáva svojho Ducha, aby sme tak mohli byť s Ním jeden Duch a v jednom Duchu byť aj navzájom jeden Duch.

Tento Duch nás naplňuje a odstraňuje smäd po Bohu, ktorý bol príčinou každého zla u tých, ktorí sa tento smäd snažili uhasiť pieskami sveta namiesto Živej Vody Ducha. A kde mizne smäd a zmizla vina, miznú aj strach a žiadostivosť, ktoré sú silou hriechu a príčinou pýchy a sebeckva a všetkého rozdelenia.

Napokon v Eucharistii toto všetko završuje a privádza k dokonalosti, keď sa stávame nielen jedným Duchom, ale aj jedným Telom v Kristovi, nielen duša, ale aj telo je spojené s Ním a v Eucharistii sa tak stávame jedno Telo s Kristom a v Kristovi aj jedno Telo navzájom, ako hovorí aj Duch: *"Nie je kalich dobrorečenia, ktorému dobrorečíme, účasťou na Kristovej krvi? A chlieb, ktorý lámeme, nie je účasťou na Kristovom tele? Keďže je jeden chlieb, my mnohí sme jedno telo, lebo všetci máme podiel na jednom chlebe"* (1Kor 10, 16-17).

A tak *"potom už niet Gréka ani Žida, obriezky ani neobriezky, barbara, Skýta, otroka, slobodného, ale všetko a vo všetkom je Kristus"* (Kol 3, 11) - a v tejto jednote lásky je konečne hriech sňatý a odstránený v Kristovi, Baránkovi Božom, ktorý takto sňal hriech sveta. Kde bolo sebeckvo, zavládla jednota, pretože kde bola pýcha, zavládla láska a Pokoj a uvoľnenosť *hesychie* nahradili strach a žiadostivosť. V Cirkvi, Tele Krista plnom Ducha Krista, je odstránený hriech sveta.

Uvol'nenosť t'a naučí všetko.

Naozaj celé umenie nového života je uvol'niť sa. Lebo svätosť a láska sú v samej podstate prirodzené, normálne a samozrejmé. Len keď je človek sám neprirodzený - a takým ho robí hriech a jeho strach a žiadostivosť - tak sa mu aj všetko toto normálne a prirodzené zdá nenormálnym a neprirodzeným a teda aj veľmi ťažkým, vyžadujúcim veľkú námahu a premáhanie sa.

Ale platí to, myslím, aj o spôsobe, akým svätosť "vykonávame", teda o slovách a gestách a konkrétnych činoch. Lebo zo starého postoja a návyku hriechu prameňa návyky držať si napríklad ľudí od tela, alebo sklon skĺznuť k formálnosti a povrchnosti namiesto toho, aby sme jednali otvorene, úprimne a priamo, s láskou, bez prekážok, s citom a porozumením. A aj by sme tak konať dokázali - keby nás ešte stále nespútavali tieto rôzne veci a návyky a konvencie a ohľady a všetko toto, čo nakoniec v nás spôsobuje stav, ktorý výstižne popísal Pavol: *"Podľa vnútorného človeka s radosťou súhlasím s Božím zákonom; ale vo svojich údoch pozorujem iný zákon, ktorý odporuje zákonu mojej mysle a robí ma zajatcom zákona hriechu, ktorý je v mojich údoch"* (Rim 7, 22-23).

A pritom naozaj možno stačí vo viere sa *uvol'niť* - a potom prosto už len úprimne a bez pretvácky a bez strachu, čiže uvol'nene, hovoriť a konať dobro! Pretože my vlastne veľmi dobre vieme, čo je správne aj ako to správne konať - len hriech prekáža konať to, a oné návyky "v našich údoch" zase konať to dobre, priamo a správne. *Hesychia* plynúca z viery, nádeje a lásky, odstraňuje jedno aj druhé.

Keď si túto skutočnosť uvedomíme, až sa nám zatočí hlava. Jednak z toho, že naozaj to vieme. A jednak z toho, aké odlišné to je od spôsobov, ako sa správa a koná svet i ako sa možno ešte aj teraz stále správame a konáme my, ako nemotorne a spútane si stále počíname aj vtedy, keď chceme konať dobro.

Len človek úplne slobodný v pokoji uvoľnenosti, čiže hesychie, dokáže *dobro dobre* konať, lebo sám sa dobrým stal. Ako vraví Ježiš: "*Vypestujte dobrý strom a bude dobré aj jeho ovocie, alebo zasadte zlý strom a bude zlé aj jeho ovocie. Lebo strom možno poznať po ovocí. Hadie plemeno, ako môžete hovoriť dobre, keď ste zlí? Ved' z plnosti srdca hovoria ústa. Dobrý človek vynáša z dobrého pokladu dobré veci a zlý človek vynáša zo zlého pokladu zlé*" (Mt 12, 33-35).

Je prekliatím, že mnohí kresťania namiesto toho, aby sa *stali* dobrými - čiže slobodnými od strachu a žiadostivosti, pretože uverili a nechali sa naplniť Duchom - sa snažia, hoci sú stále zlí, iba *navonok konať* nejaké tie dobré skutky, lebo ved' keď už sme tí kresťania a keď už to tak Pán Boh prikazuje... Moc ich ale nerobia, lebo im to v ich sebeckto a pýche a strachu pripadá ťažké a naozaj to u nich také je. A ak to aj konajú, často to konajú zle, nešikovne, možno tým dokonca aj spôsobia miesto dobra zlo, lebo aj spôsob, akým to konajú, je stále poznačený tým istým sebecktom, tou istou pýchou, tým istým strachom aj tou istou žiadostivosťou.

Nič nechcem. Nič nepotrebujem. Všetko mám. Nemám z ničoho strach. Pred ničím ani za ničím neutekám. Žijem úplne a bez zhonu tu a teraz, lebo všetko mám tu a teraz. Netúžim byť inde, konať iné, byť s inými, pretože na tom už vôbec nezáleží. A preto "*všetko môžem v tom, ktorý ma posilňuje*" (Flp 4, 13) - a dáva mi tento hlboký pokoj, uvoľnenosť, slobodu. Schopnosť milovať, čiže sám *dobrý dobre dobro* konať, hovoriť, žiť!

Čriepky II

Hovorí sa, že dieťa najprv usiluje o lásku. Ak ju nedostane, tak sa pokúsi o nenávisť – aj tá je lepšie, ako byť ignorovaný a iným ľahostajný, bezcenný, bezvýznamný. Nerobia to tak aj dospelí? A tak používame moc a slávu – budú si nás musieť všimnúť, poslúchať, závidieť, zbožňovať! A pomsta – aj tá je formou, ako sa „zviditeľniť“ u druhých s príjemným pocitom, že im pritom vraciame, čo nám spôsobili. A tak svet funguje ako funguje – pretože ak odmietne Boha a v ňom túto dokonalú lásku a dokonalé prijatie nenájde, nič iné mu neostáva.

***

Ak sa pozeráte na svoj uplynulý život a ste z neho zhrození a hanbíte sa za to, akí ste boli, jasajte a plesajte! Je to známka, že duchovne rastiete!

***

Našou úlohou nie je priťahovať ľudí do kostola. Našou úlohou je im „zvestovať Krista slovom a skutkom a pomáhať im plne prijať Krista“ (porov. Ad gentes 16), čiže uveriť a obrátiť sa.

***

Klasický protestantizmus je viera v to, že nemusím veriť tomu, čo Kristus a Písmo hovoria, ani sa obrátiť a že viera v to, že nemusím byť veriaci ani obrátený človek, ma môže spasiť.

***

Uvolnenosť, lebo už niet strachu ani žiadostivosti. *Nehybnosť*, lebo už niet za čím ísť ani pred čím utekať. *Ticho* a mlčanie, lebo všetko je už dané, všetko už je, samo bytie.

***

Kresťanstvo dosahuje svoju plnosť a cieľ vtedy, keď Boh pre nás už nie je nič, iba Láska, a náš vzťah k Nemu už tiež nie je nič, iba láska.

***

Dokonalá vôľa, čiže dokonalá sebakontrola a sebadisciplína, je súčasťou krásy svätosti. Nie *cesta* k nej, ale *súčasť* jej krásy, súčasť slobody, čiže úplnej vlády nad sebou, bez ktorej by sme boli stále otroci, neschopní skutočnej lásky.

***

Len vtedy, ak od druhého nič nechceme, nič nečakáme, nič nepotrebujeme, ho môžeme konečne skutočne milovať. Inak je náš vzťah voči nemu stále poznačený práve týmto sebeckým očakávaním, potrebou, nárokom. Preto je odpustenie, čiže úplne prepustenie druhého na slobodu, podmienkou lásky.

***

Čo takto kázne prestať *prednášať*, a miesto toho tie veci v nich priamo, uvoľnene, otvorene, prosto a úprimne ľuďom *povedať*...?

***

Vnútoraná modlitba sa odohráva na trojakej púšti...

Vnútoraná modlitba, kontemplatívna modlitba, sa odohráva na púšti - a to hneď niekoľkými spôsobmi.

Po prvé, ako píše napríklad autor *Oblaku nevedenia*, Boh nie je uchopiteľný rozumom. Skúsenosť Boha dosahuje nie rozum, ale *srdce*, kde svetlom nie sú poznatky, ale láska. Nie nadarmo v Biblii slovo *milovať* je synonymom a vyjadruje sa slovom *poznať*. Láska nás otvára skúsenosti, ktorá prevyšuje uvažovanie rozumu. Je to tak aj v bežnom svete, hoci aj v prípade jedla: *môžete uvažovať, akú chuť má pečená kačica, ale jesť ju je omnoho viac. A keď ju zjete, len ťažko by ste dokázali opísať a vysvetliť, už vôbec nie sprostredkovať jej chuť niekomu, kto nikdy nič také nezakúsil.*

Prvá púšť teda, podľa Oblaku, je *púšť mysle*, keď sa vedome zriekame rozumu (nie navždy, ale počas tohto spôsobu modlitby - *možno podobne, ako keď kováč odloží nástroje, vyjde z dielne, sadne si na lavičku a chvíľu odдыхuje od roboty a kochá sa západom slnka nad morom. A potom vstane, vráti sa dovnútra a pokračuje v práci.* Rozum je našou dielňou, nástrojom, ktorý používame. Ale počas vnútornej kontemplatívnej modlitby ho odkladáme a ideme 'zaň', ďalej, tam, kde rozum nemôže, aby sme spoznali a zažili to, na čo už je rozum prikrátky!

Čím sa dostávame k druhej púšti - a to je púšť od sebestva. Je to uvoľnenosť, *hesychia viery*, v ktorej odkladáme každý strach a ustarostenosť, a *nádeje*, v

ktorej opúšťame každú žiadostivosť a smäd po čomkoľvek pozemskom, lebo máme nádej na lepšie, na nebeské, ba už zažívame prvotiny tohto nebeského. Sama kontemplatívna modlitba je takouto skúsenosťou. Človek, ktorý je zaujatý pozemskými vecami je plný sveta - ako by teda v ňom mohlo byť miesto a láska po Bohu? Ved' takýto ľudia ešte aj Boha milujú tak, "ako milujú kravu. Tú miluješ pre mlieko a syr a pre vlastný úžitok. Tak robia všetci ľudia, ktorí milujú Boha kvôli bohatstvu alebo kvôli vnútornej úteche. Nemilujú Boha správne, lebo milujú Boha kvôli vlastnému pôžitku. V pravde hovorím, všetko, čomu v duchu dávaš prednosť, čo neobsahuje Boha, nech je to najlepšie, stane sa ti prekážkou [na ceste poznania Boha]" (majster Ján Eckhart).

Treťou je potom púšť fyzická. Vonkajšie ticho a vnútorné mlčanie. To prvé časom dokážeme oželiť, hoci aj sám Pán ním nepohrdol, keď mal naň príležitosť: štyridsať dní na púšti a potom často osamote, v noci, na horách a v pustatine, naposledy v Getsemanoch, kde sa od učeníkov "vzdialil asi toľko, čo by kameňom dohodil, klakol si a modlil sa" (Lk 22, 41). To druhé, mlčanie mysle, keď nehovoríme, nie sme plní žiadnej vlastnej vôle, vlastných predstáv, ničoho, ale v mlčaní lásky láskyplne načúvame nie sluchom, ale srdcom Milovanému. Sprvu budeme potrebovať oporné barličky - najčastejšie slovo alebo dýchanie - kým nedospejeme k onej 'modlitbe kl'udu', ako ju popisuje Miguel de Molinos, kde už je len mlčanie, láskyplná pozornosť k Milovanému, prosté bytie v prítomnosti Milovaného, v kl'ude, čiže úplnej uvoľnenosti *hesychie*, v ktorej už iba sme, otvorení, darovaní - a je to Boh, ktorý koná, ako sám chce, podľa Jeho vlastného prísľubu: "*Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha. Kto ma miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať; prideme k nemu a urobíme si uňho príbytok*" (Mt 5, 8; Jn 14, 23).

Je to vlastne *poslušnosť lásky* - ale aby sme to nechápali zle! Dobře to osvetľuje kapucín Pavol Prihatný, keď píše o sv. Františkovi z Assisi: "*Byť*

poslušný pre neho znamenalo podriaďovať sa Milujúcemu a kvôli nemu aj každému človeku: poslušnosť bola pre Františka vyjadrením pravej lásky. Poslušnosť, správne pochopená, vyvierajúca zo vzťahu lásky, je jedinou cestou k opravdivej slobode človeka. Poslušnosť automaticky vyplýva z logiky lásky: osoby, ktoré sa milujú, sa zákonite vzájomne poslúchajú. Ak nie, nemožno hovoriť o láske, nanajvýš o nejakej dohode, ktorá ľudské osoby nemôže do hĺbky uspokojiť. Lepšiemu pochopeniu neodlučiteľného vzťahu medzi láskou a poslušnosťou môže pomôcť aj význam latinského „obaudire“ (poslúchať) s bohatými významovými odtieňmi predložky „ob“ a slovesa „audire“ (počúvať). Pri poslušnosti ide predovšetkým o „počúvanie“, o skutočné, pozorné počúvanie druhého, ktoré počúvajúcemu otvára možnosť vstúpiť do vnútorného sveta počúvaného a obohacovať sa ním. Toto je podstatný rozmer pravej a čistej poslušnosti: poslušnosti, ktorá rozvíja osoby v slobodnom vzťahu vzájomného počúvania a rešpektu. A toto je Trojica! Túto logiku Kráľovstva a Kristovej osoby František pochopil priamočiaro a geniálne, keď si nadovšetko želal, aby on i jeho bratia boli „menší“, podriadení všetkým pre Božiu lásku, pre vzor, aký majú v Trojičnom spoločenstve vzťahov."

Boh sám je takto dokonale *poslušný* človekovi. Nie v zmysle, že by plnil naše rozkazy, ale v zmysle, že dokonale 'počúva' človeka - nie jeho slová a už vôbec nie jeho zblúdené a pomätené vášne a hriech, ale samo srdce človeka, jeho *skutočnú* potrebu a *skutočnú* túžbu, ktorú si hlavne sprvu sám človek nemusí ani vôbec uvedomovať - *podobne, ako si pacienti nemusí uvedomovať chorobu, ktorá je príčinou jeho problémov, avšak lekár ju vidí, a namiesto mastičky na vyrážku mu predpíše antibiotiká na chorobu.* A na túto vnútornú a skutočnú túžbu človeka potom Boh odpovedá bez rozpakov, bez zdráhania, bezvýhradne, ako hovorí sám Ježiš: "*Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby nezhynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život*" (Jn 3, 16) a na margo tohto poznania človeka dodáva, že "*váš Otec vie, čo potrebujete, prv, ako by ste ho prosili*" (Mt 6, 8).

Boh teda počúva a poslúcha v láske a nepotrebuje k tomu dokonca ani žiadne naše slová, nič. Rad je preto na nás - vyprázdniť sa zo všetkého ("*ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojim učeníkom*" (Lk 14, 33)), prestať hovoriť a snažiť sa presadzovať svoje Ego, svoje predstavy, svoju vôľu, a miesto toho začať v láske takto *počúvať, poslúchať* Boha. Nie navonok, nejaké príkazy (aj keď nimi, Zákonom, to začína a "*tak bol zákon naším vychovávateľom pre Krista*" (Gal 3, 24)), ale v láske bedlivo načúvať túžbe Boha, zvuku Jeho Srdca, tepu Jeho Lásky, aby sme mohli z lásky ísť a urobiť všetko, čo takto u Boha spoznáваме a tak vojsť do Kráľovstva tejto obojstrannej lásky, do Communia Trojice, ako vraví aj Ježiš, že "*nie každý, kto mi hovorí: „Pane, Pane,“ vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach*" (Mt 7, 21) a znova opakuje Ján, že "*svet sa pominie, aj jeho žiadostivosť. Kto však plní Božiu vôľu, ostáva naveky*" (1 Jn 2, 17).

Toto sú, nakoniec, pravidlá nielen kontemplatívnej modlitby, ale samej spásy, samého Neba. Veď Nebo nie je nič než večná a dokonalá Kontemplácia spasených svätých! Preto zmyslom nášho pozemského života je, aby "*poslušnosťou pravde ste si očistili duše*" (1 Pt 1, 22). Ako vysvetľuje Katechizmus, "*každý hriech, aj všedný, má za následok nezdravé pripútanie k stvoreniam, ktoré potrebuje očistenie či už tu na zemi, alebo po smrti, v stave nazývanom očistec. Toto očistenie oslobodzuje od takzvaného „časného trestu“ za hriech. Obidva tieto tresty sa nemajú chápať ako určitý druh pomsty, ktorou Boh postihuje zvonku, ale skôr ako tresty vyplývajúce zo samej povahy hriechu. Obrátenie, ktoré pochádza z vrúcnej lásky, môže dôjsť až k úplnému očisteniu hriešnika, takže už nezostane nijaký trest*" (KKC 1472). Kontemplatívna modlitba je spôsob, ako žiť na zemi Nebo - ktoré samo je dokonalou Kontempláciou Boha vo Večnosti. Pravidlá a podmienky pre oboje sú preto rovnaké.

Poslanie hlásať Evanjelium a pozvanie k priateľstvu

Krátko a stručne, Ježiš sa obracia na nás a hovorí: Budeš mi priateľom - ako som ja tebe?

A my sa pýtame: čo to znamená? A On: že si budeme rovní, lebo priateľstvo je presne o tomto, o rovnosti.

A my: Ako ti, Bože, môžeme byť rovní? Ľudia Bohu? Stvorenia Stvoriteľovi? A On na to: Môžete. V láske. Môžete ma milovať tak, ako ja milujem vás! A potom sa obracia na každého z nás a pokračuje:

Ja som kvôli tebe opustil Otca a prišiel som na zem zachrániť ťa (a môj Otec nič nenamietal, lebo ťa miluje rovnako). Budeš ma milovať rovnako? Uprednostníš ma pred akýmkoľvek iným človekom na zemi, bár aj tým najbližším? Lebo o tom láska je, milovať rovnako, byť si rovní v láske. Preto *"kto miluje otca alebo matku viac ako mňa nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden"* (Mt 10, 37)!

Ja som kvôli tebe opustil svoj dom, Nebo, zostúpil som na zem, do cudziny sveta - urobíš to isté aj ty pre mňa? Dáš mi prednosť pred majetkom, domom, kariérou, postavením, pred všetkým? Lebo o tom láska je, milovať rovnako, byť si rovní v láske. Preto *"nik nemôže slúžiť dvom pánom; pretože buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridržať"*

a druhým bude opovrhovať. Nemôžete slúžiť aj Bohu, aj mamone" (Mt 6, 24)!

Ja som za teba vylial Krv, dal svoj vlastný život, zomrel za teba. Zomrieš za mňa? Vyleješ za mňa svoju krv? Dáš za mňa svoje telo, svoj život? Lebo o tom láska je, milovať rovnako, byť si rovní v láske. Preto *"kto neberie svoj kríž a nenasleduje ma, nie je ma hoden" (Mt 10, 38)!*

Ako sa teda rozhodneme? A ak sa rozhodneme naozaj takto *"milovať ... Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou"* (Mt 22, 37) - kde a ako sa k tomu môžeme rozhodnúť a kde sa môžeme osvedčiť, že naozaj sme hodní Krista, že naozaj sme Jeho priatelia?

A v tom je jedno z tajomstiev Kristovho vyslania nás, svojich priateľov, do sveta. Hovorí najprv sám o sebe: *"Ja som sa na to narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde, aby som ... kázal"* (Jn 18, 37; Mk 1, 38). Potom sa obracia na nás a hovorí: *"Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás. Chodte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu"* (Jn 20, 1; Mk 16, 15) - a hneď zbadáte, koľko nenávisti, nepriateľstva, výsmechu, odporu a prenasledovania toto ohlasovanie a svedectvo o Mne voči vám vyvolá! A koľko príležitostí budete mať, osvedčiť svoju lásku a svoje priateľstvo so mnou! Lebo *"ak mňa prenasledovali, budú prenasledovať aj vás! Hľa, posielam vás ako ovce medzi vlkov. Buďte teda opatrní ako hady a jednoduchí ako holubice. Chráňte sa ľudí, lebo vás vydajú súdom, budú vás bičovať vo svojich synagógach a pre mňa vás budú vláčiť pred vladárov a kráľov, aby ste vydali svedectvo im aj pohanom. ... Brat vydá na smrť brata a otec dieťa. Deti povstanú proti rodičom a pripravia ich o život. Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený"* (Jn 15, 20; Mt 10, 16-22) - lebo sa osvedčí ako môj priateľ! A v tomto je zmysel. Práve táto "výprava" do sveta je spôsobom, akým sa môžeme osvedčiť!

Je ti Kristus viac, ako pohodlie? Lebo ak si pohodlný vstať a vydať sa na výpravu, na ktorú ťa povolal tvoj Priateľ, potom nie si Jeho priateľ, ale len "zlý a lenivý sluha! ... *Vyhodte [ho] von do tmy; tam bude plač a škripanie zubami*" (Mt 25, 26.30)!

Hanbíš sa Krista a Jeho slovo Evanjelia pred ľuďmi a radšej mlčíš? Potom máš uznanie ľudí radšej, ako uznanie Krista, iní sú ti viac, ako Kristus! A potom aj On hovorí, že *"kto sa bude hanbiť za mňa a za moje slová pred týmto cudzoložným a hriešnym pokolením, za toho sa bude hanbiť aj Syn človeka, keď príde v sláve svojho Otca so svätými anjelmi. Kto mňa [takto] zaprie pred ľuďmi, aj ja ho zapriem pred svojim Otcom, ktorý je na nebesiach"* (Mk 8, 38; Mt 10, 33)!

Ľakáš sa prenasledovania, nenávisť, výsmechu, odporu, obety, utrpenia alebo aj smrti? Ja, Kristus, som za teba zomrel, lebo som ťa mal za svojho priateľa! Ty za mňa nie? Ja som uprednostnil teba. Ty namiesto mňa uprednostníš seba? Potom si sa sám osvedčil, že nechceš a nie si mojím priateľom! Preto *"kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, zachráni si ho"* (Lk 9, 24) - už naveky!

A tak práve ohlasovanie Evanjelia, naša Misia vo svete je tým skúšobným kameňom, na ktorom osvedčujeme, či Kristovi priateľmi sme, alebo nie! A preto aj onen Ježišov prísl'ub, že *"kto vytrvá do konca, bude spasený"* (Mt 10, 22), sa vzťahuje presne na toto Poslanie: kto v ňom napriek všetkému vytrvá až do úplného konca (*"zvíťazili pre Baránkovu krv a pre slovo svojho svedectva; a nemilovali svoj život až na smrť"* (Zjv 12, 11)), ten sa osvedčí ako skutočný priateľ Priateľa a bude smieť s Ním naveky, ako rovný s Rovným, *"stolovať v Božom kráľovstve"* (Lk 13, 29). Amen!

Boh nie je ako človek a Nebo nie je ako svet!

Boh je láska. A svet a ľudia zase plní sebeckta a pýchy a závisti. Boh ctí lásku a dobro. My uctieваме silu a slávu. Rešpektujeme silnejších a podlizujeme sa im, lebo sa ich bojíme. A utláčame slabších a pohrdame nimi ako otrokmi, lebo si na niekom chceme vyvršiť svoje hnev a frustráciu z tých prvých. A myslíme si, že Boh je rovnaký!

A tak sa Mu podlizujeme v nádeji, že Ho tak zmanipulujeme vo svoj prospech a odstránime hrozbu, ktorú vidíme v Jeho sile. Správame sa ako otroci.

A Boh je pritom úplne iný! Nebo, to je porozumieť tejto inakosti - a to je viera, porozumenie, ako ju charakterizuje Tresmontant. Porozumenie, že Boh žije spoločenstvo a jednotu lásky, Boh nás pozýva do toho istého spoločenstva a jednoty lásky, kde panuje tak hlboká jednota a vzájomné darovanie sa, že už viac nie je rozdiel medzi ja a ty, medzi moje a tvoje, neexistujú rôzne záujmy, neexistuje väčší ani menší, darca ani obdarovaný, posledný je prvým a prvý je zároveň posledný a obe tieto slová strácajú zmysel, lebo v láske sa všetko stalo jedným!

Skúste si to predstaviť! Takéto spoločenstvo, takýto svet! Skúste si predstaviť takýto život s Bohom, kde všetko Božie je vaše a všetko vaše je Božie a samo rozlišovanie stratilo zmysel, pretože my a Boh sme sa stali jeden, Boh je náš a v nás, my sme Boží a v Bohu a všetko je jedno.

Toto je, vážení, Nebo. Toto pochopiť, milovaní, je viera. Toto sa naučiť myslieť a žiť, bratia, je zmysel kresťanstva, pre toto sa rozhodnúť a do tohto vojsť je podstata obrátenia.

K tomuto slúži aj pozemské spoločenstvo Cirkvi - aby sme sa v ňom učili aj medzi sebou žiť tento nový, blažený vzťah, kde jeden s druhým nezápasíme, neporovnávame sa, nesnažíme sa jeden druhého využiť, nezávidíme si ani nie sme lakomí, ale kde nikto nie je ani väčší, ani menší, ani lepší, ani horší, ani silnejší a ovládajúci, ani slabší a ovládaný, dokonca utláčaný, niet viac darcu a obdarovaného, *"množstvo veriacich malo jedno srdce a jednu dušu. A nik z nich nehovoril, že niečo z toho, čo mal, je jeho, ale všetko mali spoločné. Už niet Žida ani Gréka, niet otroka ani slobodného, niet muža a ženy, lebo vy všetci ste jeden v Kristovi Ježišovi. A keď ste Kristovi, ste Abrahámovým potomstvom a podľa prisľúbenia dedičmi"* (Sk 4, 32; Gal 3, 28-29).

A tak človek patrí úplne Bohu a Boh patrí úplne človeku, samo slovo patrí však stráca zmysel, pretože všetko Božie je naše a všetko naše je Božie a všetko je jedno a viac už niet rozdielu v tejto jednote. A tak to platí aj v spoločenstve v Cirkvi, kde sme sa zhromaždili, aby sme tento Život Boha už teraz spoločne žili tak, ako ho budeme žiť spoločne už naveky!

Boh netúži po našej chvále a nepotrebuje naše pochlebovanie. Túži po láske, pozýva do jednoty lásky, do jednoty rovnosti v priateľstve. Pozýva máš do života, jednoty, vzťahu, ktorý je ďaleko, ďaleko za akoukoľvek kategóriou a pojmom podriadenia sa, chvály, uctievania, čohokoľvek. Ostáva už len láska, ona jediná, nič menej, nič viac. Len láska a jej neuveriteľná jednota.

A ani my už viac netúžime ani vládnuť, ani vlastniť, ani po uznaní, pochvale či sláve sveta, majetku ani postavení, pretože sme konečne porozumeli, spoznali túto jednotu a vstúpili do nej a v nej sme našli Nebo.

Rabbi, povedz, čo je to Nebo, a čo je to Peklo?

Rytier Jean V. de Bueil, spoločník a druh sv. Jany z Arku, Panny Orleánskej, v roue 1465 napísal: *"Bitka je plná radosti. Počas boja nás všetkých spája hlboký cit. Keď sme presvedčení, že bojujeme za spravodlivú vec, a vidíme, ako sa naši druhovia odvážne bijú, do očí sa nám derú slzy. Z pocitu nefalšovanej vzájomnej oddanosti vyviera sladká radosť. Keď vidíme, ako náš druh odvážne vlastné telo vystavuje nebezpečenstvu, aby splnil prikázania nášho Stvoriteľa, rozhodujeme sa vyraziť vpred a v mene lásky s ním alebo zahynúť, alebo prežiť. Plynie z toho taká rozkoš, ktorej nádheru nedokáže pochopiť nikto, kto ju neokúsil. Či si myslíte, že ten, kto túto rozkoš pocítil, sa bojí smrti? Ani v najmenšom! Taký človek je tak posilnený a tak nadšený, že stráca predstavu o tom, kde je. Nebojí sa potom vskutku ničoho na celom svete!"*

Rytier Jean ochutnal niečo z Neba. Pretože o tom Nebo je:

Kristus pre nás a pre našu spásu opustil slávu Otca, opustil blaženosť Neba, *"zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľuďom; a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka"* (Flp 2, 7), uprednostnil nás pre všetkým bohatstvom sveta i Neba, *"hoci bol bohatý, stal sa pre vás chudobným, aby ste sa vy jeho chudobou obohatili"* (2 Kor 8, 9), opovrhol mocou i slávou od ľudí, *"namiesto radosti, ktorá sa mu núkala, vzal na seba kríž, pohrdol potupou"* (Hebr 12, 2) a dal svoj život, svoje telo, svoju krv. *"Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno, ktoré je nad každé iné meno"* (Flp 2, 9).

No a teraz sa obracia k nám a volá: Kto sa ku mne pridá? Kto sa stane mojim priateľom, druhom? Kto bude pracovať a namáhať sa spolu so mnou? Kto pre mňa zanechá všetko, ako som ja zanechal kvôli nemu? Kto bude so mnou trpieť a neutečie? Kto so mnou dá svoje telo, vyleje svoju krv, *"kto stratí svoj život pre mňa"* (Lk 9, 24)?

"... a oni prišli k nemu" (Mk 3, 13), pridali sa. Ako vraví Pavol, *"Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista"* (Flp 3, 8). Od tej chvíle sa medzi nimi a Ježišom začína rozvíjať úplne jedinečný vzťah bratstva, blízkosti, družentva, oddanosti, aké je možné a vzniká len medzi tými, ktorí jeden za druhého dávajú život, ktorí jeden za druhého v spoločnom boji a diele spoločne vylievajú krv, spoločne znášajú horúčosť dňa i mrazivosť noci, svetlo i tmu, radosť i bolesť, život i smrť, áno, i smrť. Je to spoločenstvo tých, ktorí zomierajú, lebo len zomretý môže byť vzkriesený, *"lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu"* (Rim 6, 7). Iba kto zomrie s Kristom a za Krista, môže byť s Kristom aj vzkriesený a oslávený, ako uisťuje Písmo, že *"ak sme s ním zomreli, s ním budeme aj žiť"* (2 Tim 2, 11).

Tento jedinečný vzťah, táto jedinečná jednota ukutá v spoločnej námahe, spoločnom boji, spoločnom súžení, spoločnej blízkosti, v spoločnom preliatí krvi, toto je tá jednota lásky a priateľstva vo vyvolenej Družine Krista, Bratstve Krista, ktorému hovoríme Nebo, ako vraví sám Ježiš: *"Vy ste vytrvali so mnou v mojich skúškach a ja vám dávam kráľovstvo, ako ho môj Otec dal mne, aby ste jedli a pili pri mojom stole v mojom kráľovstve"* (Lk 22, 28-30).

A toto je Peklo: zistiť, že sme mimo. Von. Že títo ľudia žijú vzťah a spojilo ich a spája niečo, čo v spoločnej láske spolu vykonali, spolu zažili, spolu podstúpili, čo ich jedinečným spôsobom spojilo a urobilo v tejto láske a jednote rovnými - a z čoho sme my ostali vylúčení von, lebo keď Ježiš volal a pozýval, my sme sa rozhodli ostať divákmi. On volal, *"Chod'te aj vy do*

mojej vinice a dám vám, čo bude spravodlivé" (Mt 20, 4) - ale my sme povedali, prepáč, Pane, nemôžeme, nemáme kedy. Vzácnjšie sú nám veci sveta, vzácnjšie sú nám peniaze, ich zarábanie, majetok. Dôležitejšie je pre nás, ako na nás hľadajú ľudia, než Ty, či sa im páčime, nie Tebe - veď vieš, Ty si dobrák, odpustiš, zmiluješ sa, ale ľudia, ľudia sú svine, neodpúšťajú! Chceme byť preto zadobre s nimi, prepáč! A nie, netúžime namáhať sa, netúžime trpieť, netúžime obetovať sa, už vôbec nie zomrieť pre ohlasovanie Evanjelia, svedectvo o Tebe, pre Teba, pre Cirkev, pre Kráľovstvo, pre spásu iných! Nie! My chceme žiť v tomto svete a v zdraví príjemný, pohodlný a "požehnaný" život, čo najdlhšie, než odtiaľto budeme musieť odísť preč!

A zrazu zistíme, že ako sme boli divákmi na zemi, sme divákmi aj vo Večnosti: pozeráme sa na druhých, ako sú v Nebí, ale sami v ňom nie sme, sme mimo, von, ako varuje Ježiš, že vtedy *"bude plač a škrípanie zubami, až uvidíte, že Abrahám, Izák, Jakub a všetci proroci sú v Božom kráľovstve, a vy ste vyhodení von"* (Lk 13, 28). Vtedy *"začnete klopať na dvere a volať: "Pane, otvor nám!" A on vám povie: "Ja neviem, odkiaľ ste!" Vtedy začnete hovoriť: "Jedli sme s tebou a pili, na našich uliciach si učil." Ale on vám povie: "Ja neviem, odkiaľ ste; odíďte odo mňa všetci, čo pášete nepravosť"* (Lk 13, 25-27) - lebo keď sme pracovali, nepracovali ste s nami. Keď sme sa namáhali, vy ste oddychovali. Keď sme trpeli, vy ste utekali a odvracali tvár a keď sme vylievali svoju krv, vy ste si zachraňovali svoje životy. Keď sme sa starali jeden o druhého a kládli životy jeden za druhého (1Jn 3, 16), vy ste sedeli, každý u seba doma a zabávali ste sa a užívali si pozemský život. *"Teraz sa on tu teší a ty sa trápiš. A okrem toho je medzi nami a vami veľká priepasť, takže nik - čo ako by chcel - nemôže prejsť odtiaľto k vám ani odtiaľ prekročiť k nám"* (Lk 16, 25-26) - pretože čas pridať sa a vstúpiť do tohto vzťahu, stať sa spoločníkom Krista, aby sme z lásky spolu s Ním trpeli, spolu s Ním zomreli a spolu s Ním boli oslávení, skončil. Je preč. Bodka. Môžeš sa už len dívať - alebo utiecť a zahrabať sa do najhlbšej nory Pekla, aby sa dívať nemusel...

A tak to, priatelia, je. Toto je tajomstvo Neba, tajomstvo Pekla, tajomstvo toho, ako sa spasiť.

Malé homiletické zamyslenie...

Začnem dvoma zamysleniami.

Prvé je o púťach na Kalváriu v Banskej Štiavnici z roku 1901, vyberiem najprv krátky úryvok:

"Keď v ceste prídete ku kostolom, krížom, sochám svätých alebo k obrazom, pozdravte ich. Nadovšetko dajte pozor, keď idete vedľa kostola, v ktorom je sviatosť oltárna. Tu je sám živý Boh, Pán a Majster; navštívte ho, klaňajte sa mu. V ceste nemusíte vždy spievať. Medzi spevom modlite sa sv. ružence, raz za povýšenie Cirkve, raz za zomrelých, už za pápeža, už za kráľa, zas za domácich, alebo za zomrelých, zas za umierajúcich, za dobré spolky, za národ alebo na iný dobrý úmysel. Ako processia do kostola dôšla, v oltári na ňu čakajúceho predraheho Spasiteľa a patróna kostola pozdravila a dobre sa k sv. zpovedi pripravila: vodca processie dostane od kňaza, spovedného otca, v sakrestii alebo vo zpovedelnici číslované zpovedné lístky (cedulky) pre svojich pútnikov. Tieto lístky rozdá svojim pútnikom, ktorí potom dľa ich čísla pristupujú k zpovedi jeden za druhým" (Arpád Hidvéghy o púťach na banskoštiavnickú kalváriu). Takáto púť bola vskutku zážitkom: už samo putovanie do mesta, spoločne, so zástavami, v sprievode, za spevu a modlitby. Kvalitní spovedníci, krížová cesta s kaplnkami a živými, sugestívnymi výjavmi v nich (predchodcovia dnešného filmu), na omši

výreční a kvalitní kazatelia, ktorí neraz svoju kázeň aj tlačou vydali (predchodca našich dnešných nahrávok a streamov). Všetko dohromady tvorilo veľký, nevšedný zážitok duchovný, kultúrny, aj praktický - nákupy v meste, v stánkoch,...

Druhé zamyslenie je o móde a je veľmi krátke, ale myslím, že dôležité: Kedysi chudobní ľudia chodili v otrhaných šatách a bohatí nosili šaty nové, vyžehlené, nepotrhané. Dnes sa situácia obrátila: čisté, nové, vyžehlené šaty nie sú výsada nejakých horných vrstiev spoločnosti. Sú niečo bežné. Ísť niekam v košeli, s viazankou a v "tesilkách" s nažehlenými pukmi je niečo prístupné na 99,9% každému. A tak, výnimočným sa stal presný opak: dnes je znakom zámožnosti a módy chodiť v štýlovo (a za drahé peniaze) otrhaných a roztrhaných šatách, v spratých drhnutých džínsoch, v neformálnom vyťahanom oblečení. Všimli sme si, ako sa to preklopilo do v zásade opačnej polohy?

Aký to má vplyv na našu pastoráciu a kázanie v kostole?

Keď som bol v seminári, učili nás na homiletike (predmet, venujúci sa kazateľstvu) tomu, ako vystavať kázeň a skvelý rečnícky prednes. Určite si dodnes pamätáme na mnemotechnickú pomôcku AI-KE-DI-PAR-MY-ADE, ktorá v sebe zhrňuje štruktúru takto skvelo vystavanej reči, aj so zásadou "príklad na záver" a s tým, že kázeň sa má napísať, potom naučiť, a nakoniec prednášať z hlavy s otvorenosťou k vnuknutiam Ducha a prípadnej improvizácii.

Lenže... lenže!

Vráťme sa k Arpádovi Hidvéghymu do roku 1901. Žiadne rádio. Žiaden internet. Žiadna televízia. Možno noviny - ale kto každý ich kupoval? Možno boli nejaké vystavené v lepšom hostinci alebo oficíne, v drevenom držiaku, aby si ich mohol niekto prelistovať. Kto ale mal na to čas? Sedliak?

Remeselník? Robotník? Možno. A možno skôr nie. A tak pre väčšinu ľudí bola takáto homília zážitkom. Pôžitkom. Niečím *nezvyčajným*, čo sa im hlboko vrylo do pamäte a na čo ešte dlho spomínali a žili z nej.

Prešlo 122 rokov. Čo sa zmenilo? Podobné reči a prejavy nie sú nič dnes výnimočné. Rečia politici, dejatelia, aktivisti, kdekto všelikde. Týchto rečí (a videí a diskusných relácií) sú plné médiá, vyskakujú na nás zovšadiaľ. A potom prídeme do kostola - a hľa! Ďalší prejav! Prejav, ktorý na nás - po skúsenosti s politikmi a falšou sveta a jeho pozlátkom - pôsobí rovnako umelo. Nedôveryhodne. Ako nejaká namáhavo naučená a odprednášaná lekcia, ako niečo, čo sa od farára čaká, že povie (podobne, ako sa to na nejakej akcii čaká od starostu, politika, riaditeľa,...) a čo ako Cirkvou platený zamestnanec musí poslušne odprednášať - ale to neznamená, že on sám tomu verí! Vlastne to na nás môže pôsobiť presne opačne, ako niečo neprirodzené a umelé. Skôr to možno vnímame ako vec marketingu, reklamy, snahy manipulovať... A tak tá úžasná, dlhá, kvetnatá a skvelo vystavaná reč, ktorá v roku 1901 uchvacovala zástupy na štiavnickom *Scharffenbergu*, dnes neuchváti v zásade nikoho a nemá v zásade žiadnu váhu. Je ako všetky ostatné. Všedná. Tuctová. Rovnako umelá, rovnako neprirodzená. Potenciálne nedôveryhodná. A keby aj - dnes už poslucháč nie je sedliak, ktorý sa vráti do ticha chalupy a role a ešte dni, možno týždeň uvažuje nad tým, čo počul, rozjíma. Dnes sa vrátíme do hluku médií, kde zakrátko už "ani nevieme, o čom bola kázeň"...

Čo teda? No, tu nastupuje ono poučenie z módy a potrhaných, rozstrapkaných riflí!

V čase, keď oné "tesilky a kravata" v podobe vyumelkovaných rečí a agitácií sa stali bežnou normou a ktokoľvek kdekoľvek kedykoľvek reční, stáva sa vzácnou prostá a priama a úprimná reč, oné "rozstrapkané rifle", reč, pri ktorej sa človek na nič netvári, nesnaží sa o nejaké zvláštne rečnicke obraty, komplikovanú krasoreč, ale prosto a zo srdca hovorí, čomu sám verí, čo sám

žije, čo sám zažil: "Čo bolo od počiatku, čo sme počuli, čo sme na vlastné oči videli, na čo sme hľadeli a čoho sa naše ruky dotýkali, to zvestujeme: Slovo života. - Lebo zjavil sa život a my sme videli, dosvedčujeme a zvestujeme vám večný život, ktorý bol u Otca a zjavil sa nám. Čo sme videli a počuli, zvestujeme aj vám, aby ste aj vy mali spoločenstvo s nami" (1 Jn 1, 1-3).

Tak vyučoval Ježiš. Prosté slová. Žiadne prejavy, žiadne rečenie. Prosté vyjadrenia, prosté podobenstvá z prostého života. A hlavne, žil a konal, čo hovoril - a čo hovoril, to aj žil a konal. Jeho prosté slová mali silu rovnako, ako bezprostrednosť priamosti a jednoduchosti.

Nie je to nakoniec žiadna novinka. Už pred nami si ľudia uvedomili túto silu. "Výrečnosť svätých v nadprirodzenom poriadku spočíva vo váhe ich slov. A platí to nielen o svätých, ale o všetkých kresťanských kazateľoch, v miere ich viery a lásky. [...] Svätý František Saleský hovorí, že ,je potrebné byť presvedčený o tom, o čom chceme presvedčať iných. Najväčšou obratnosťou je nemať žiadnu obratnosť. Slová nech sú zapálené nie zvyšovaním hlasu či gestami, ale vnútornou náklonnosťou. Nech vychádzajú viac zo srdca ako z úst. Nech by sme akokoľvek pekne hovorili ústami, predsa je to srdce, ktoré sa prihovára k srdcu, jazyk iba naráža na ušné bubienky." (John Henri Newman).

Zrejme to vyžaduje, aby sa kazateľ otvoril, aby to, čo hovorí, bolo jeho osobnou skúsenosťou, životom, ktorý spolu so sebou zdieľa s tými, ktorí počávajú. Ani to nie je novinka, je to nakoniec podstata učeníctva: že učiteľ otvára svoj život svojim žiakom, aby poslucháči, učenici mohli doň vstúpiť, vojsť, aby on s nimi zdieľal seba a tak im odovzdával to, čo sám žije a čomu sa oni od neho môžu učiť - v našom prípade Krista. Myslím si, že táto osobnosť, otvorenosť, priezračnosť kazateľa, jeho prosté a pravdivé zdieľanie samého seba (vrátane svojej slabosti, na ktorej sa ešte viac zjavuje Kristova sila) je dôležitejšie, než nejaká dokonalá výstavba a štruktúra kázne

a skvelý príklad na záver. V tom je rozdiel medzi rečníkom – profíkom, ktorý si splní svoju úlohu a odchádza do svojho súkromia, ktoré je už mimo dohľadu poslucháčov a nijako sa ich už netýka, a kňazom, *rabínom, učiteľom*, ktorý odovzdáva život a spôsob bytia a to tým, že zdieľa, aj v kázni, samého seba s tými, ku ktorým je poslaný a ktorým hovorí.

Má to len jedinú chybu: kňaz, kazateľ, evanjelista - musia byť to, čo hovoria, žiť to, čo hovoria, veriť, celým srdcom, to, čo hovoria. Musia to byť jednoducho veriaci a obrátení kresťania. Len potom sú naozaj *svedkami* Krista.

Lebo ak nie, tak sú iba akýmisi *lektormi*, prednášateľmi niečoho, čo nie je ich, čo nie je z nich, čo sami nie úplne veria, čo sami nie veľmi žijú. Posolstvo, ktoré takto podprahovo odovzdávajú poslucháčom, potom znie: *No, takto nejako by to malo asi byť, Ježiš to tak hovorí, Cirkev to tak hovorí, ale... no... ja osobne tak nežijem, ani vy - a nerobíme z toho žiadnu tragédiu, nie sme zhrození ani znepokojení, nepovažujeme tento náš stav za nič tragické, sme nakoniec slabí a hriešni ľudia, takže je to asi v poriadku. Vlastne v zásade veríme, že sa do Neba dostaneme aj bez toho, takže... takže vlastne môžeme ostať všetci ako sme a spokojne sa spoliehať, že Boh je milosrdný... Samozrejme, asi by sme sa mali aspoň pokúsiť polepšiť, ukázať aspoň nejakú tú známku snahy, ale ak sa nezmeníme, nič strašné sa nestane. Sme nakoniec dobrí ľudia a isto sa všetci stretneme v Nebi aj bez toho, aby sme uskutočnili to všetko, čo som vám práve hovoril... Takže, don't worry!* No a tento nedostatok viery a obrátenia sa potom naozaj snažíme nahradiť keď už nie iným, tak aspoň rečníckym umením, ako už kto vie a vládze (nie každý má dar slova ako taký Chesterton, že?). Aspoň sa snažíme na úrovni a sofistikovane "predniesť" to, čo sa od nás očakáva, že budeme hovoriť ako ľudia... no, naozaj ako ľudia, ktorí "sú za to platení"... a keď už teda "sme za to platení"... tak ukážme aspoň nejakú tú snahu...

Tajomstvo prúdenia - keď už nič neodvádza!

Tajomstvo *prúdenia*...

Prúdenie nie je možné bez sústredenia, keď sme úplne a celí pri tom a v tom, čo práve žijeme a práve konáme.

To znamená, že nie sme ničím vyrušovaní, neutekáme, ani žiadostivo za ničím, ani v strachu pred niečím.

Tento stav sa ale nedá dosiahnuť násilne, snahou koncentrovať sa. Je ovocím blaženej *hesychie*, jej pokoja, uvoľnenosti, ľahkosti, keď všetko už v Bohu máme, o nič nie sme ustarostení a ani za ničím sa neponáhľame, lebo to, čo hľadáme, nášho Otca, Kráľovstvo a jeho spravodlivosť, sme našli a vlastnime to práve tu a práve teraz a práve v tom, čo prežívame.

A tak *prúdim* tým, čo práve je - nie v nejakej extáze vytrženia, ktorá po chvíli skončí a my sa unavení vrátíme do rozpolteného sveta, ale ako ovocie pokoja, Božieho Pokoja, toho, že sme Kristovi a Kristus v nás - a preto v tomto stave môžeme byť a ostať už naveky. Sme doma. Konečne.

A tak všetko, každá maličkosť, detail, každý pohyb rovnako ako každý lúč slnka a zrnko prachu víriace vo vzduchu môžu byť konané a vnímané s touto plnou pozornosťou, nie preto, že sa snažíme, ale preto, že nás nič neodvádza preč, sme v pokoji uvoľnenosti, v jej vnútornom tichu, vnímaní, vnútornej nehybnosti po vzore Nehybného Hýbateľa.

Boh Je. My sme. Svet je. Neexistuje žiaden lepší čas, žiadne lepšie miesto, žiadna lepšia situácia, ako práve to, kde práve sme.

Prúdime - a nielen myseľ, pozornosť, ale aj telo. Aj telo je súčasťou, je to prúdenie samého bytia, celého človeka. Všetko je spojené, všetko je zjednotené. Duch, duša aj telo. Celý človek.

Takýto život sa v samej svojej podstate žije "v skrytosti" (Mt 6, 6), dokonca aj keď je žitý a konaný verejne, aj tak je stále v skrytosti, pretože už vôbec nezáleží, či sa niekto pozerá, ani ako a či ho niekto hodnotí. Prosto je žitý, v radosti pokoja a v pokoji plnosti. Plne vedome, plne prijato, plne prítomne.

Príjemné jarmo zjavené maličkým...

"V tom čase Ježiš povedal: "Zvelebujem ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým. Áno, Otče, tebe sa tak páčilo. Mój Otec mi odovzdal všetko. A nik nepozná Syna, iba Otec, ani Otca nepozná nik, iba Syn a ten, komu to Syn bude chcieť zjaviť. Poďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu. Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké." (Mt 11, 25-30)

Začnime od konca. Jarmo - čiže Ježišov Zákon - je "príjemný a ľahký". Prečo? Pretože, ako hovorí Pavol, Ježiš "zrušil zákon prikázaní, spočívajúci v nariadeniach" (Ef 2, 15) a "urobil [nás] súcich za služobníkov Novej

zmluvy, a nie litery, ale Duchu; lebo litera zabija, kým Duch oživuje" (2 Kor 3, 6). O tomto Duchu Ježiš hovorí: "Ak je niekto smädný a verí vo mňa, nech príde ku mne a nech pije. Ako hovorí Písmo, z jeho vnútra potečú prúdy živej vody." 39 To povedal o Duchu, ktorého mali dostať tí, čo v neho uverili" (Jn 7, 37-39). Učiť sa príkazy a zákazy a teórie z kníh, to je námaha a človek sa naozaj cíti zaťažovaný, až preťažovaný - a čo potom ich ešte aj dodržiavať a denne na sebe vliecť "jarmo, ktoré nevládali niesť ani naši otcovia, ani my" (Sk 15, 10)?! Ale Duch... Duch oživuje. Rozlieva Lásku Boha a potvrdzuje Božie synovstvo toho, kto ho má. Ako by mohlo byť niečo podobné ťažké a nepríjemné? Ved' dokonca aj keď nás svet bude preto nenávidieť a prenasledovať, sami v sebe sme stále plní tohto pokoja a radosti od Boha, takže "všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera" (1 Jn 5, 4)

Preto, ak nám kresťanstvom samo osebe - nie prenasledovanie, nenávisť sveta a vonkajšie ústrky a súženie, ale kresťanstvo a kresťanský život sami osebe - pripadá ťažké, potom niekde robíme chybu. Najskôr sme skĺzli od Evanjelia späť k mŕtvjej litere a zákonníctvu!

Nájdete odpočinok - od driny zákonníctva. Prečo? Lebo Duch nás vyučuje inak, cez skúsenosť, ved' *"Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Duchu Svätého, ktorého sme dostali" (Rim 5, 5), sám Ježiš prisľubuje, že "Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, naučí vás všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám povedal" (Jn 14, 26). Je to nanajvýš ľahké a príjemné učenie pre všetkých, ktorí sa takto nechajú vyučovať samým Bohom. Nie ako suchá teória učená z kníh, nie ako bremená príkazov a zákazov, do ktorých sa musí človek nútiť. Čím viac takto žijeme duchovne, tým viac si uvedomujeme, že svätosť je normálna, prirodzená, živá a krásna!*

A to znamená, že na to, aby sme boli synmi a dcérami Boha, nemusíme byť plní nejakých poznatkov a vedomostí ani prehnanej bojzlivosti a opatrnosti. Naopak, čo potrebujeme je prostota a jednoduchosť malého dieťaťa. Prsto

veci nekomplikovať, nedumať a vo všetkej jednoduchosti dieťať a prosto iba prijať fakt, že našim Otcom je Boh a my sme Jeho deti, so všetkým, čo k tomu patrí a čo z toho vyplýva. Svätosť je tá najnormálnejšia vec (len svetu, pokrútenému hriechom, pripadá jej priamosť ťažká a nedôveruje jej). A na to, aby sme žili prosto a normálne, v radosti, slobode a pokoji, nepotrebujeme nič mimoriadne. Stačí byť dieťaťom. Treba byť dieťaťom. Dospieť do dieťaťa, skutočného dieťaťa, ktoré takto priamo a prosto vidí, priamo a prosto chápe a prijíma, priamo a prosto žije a koná. Preto Ježiš hovorí: *"Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojdete do nebeského kráľovstva. Kto sa teda poníži ako toto dieťa, ten je najväčší v nebeskom kráľovstve"* (Mt 18, 3-4).

Pokojná temná viera

Viera uprostred krízy... Alebo ani nie krízy. Skôr normálneho života? Je to, *ako keď si manželia ráno spoločne dajú raňajky a objímu a pobožkajú jeden druhého a potom sa rozídu každý do svojho zamestnania. Niekoľko hodín sa nevidia, necítia, predsa sú si ale jeden i druhý istý láskou (o existencii nehovoriac) toho druhého. A nie je to ani v tom žiadna kríza ani dráma ani tragédia!*

Viera, to nie sú pocity. Viera nie je ani hrdinské vzopätie sa. Skutočná viera je vtedy, ak potrebu pocitov a uistení zo strany Ženicha (lebo stále pochybujeme?) vystrieda pokojná istota. Prostá pokojná istota. Ženich je, Ženich ma miluje, Ženich znova príde. Nič tragické sa nedeje, aj keď Ho práve teraz nevidím, necítim, nepočujem. Všetko je stále v dokonalom poriadku. *"Deti moje, ešte chvíľku som s vami. Budete ma hľadať, ale ... nech sa vám srdce nevzrušuje,... zasa prídem"* (Jn 13, 33; 14, 1.3).

Toto je oná "temná viera" Jána z Kríža, o ktorú jediná sa kresťan opiera v takomto čase. A nie je na nej nič zvláštne, už vôbec nie dramatické ani tragické. Je to prostá istota *dieťaťa, ktoré v noci nepotrebuje svetlo a bez strachu leží a spokojne spí v tme a vie, že svetlo znova príde a slnko znova vyjde, je to len vec času. Nič zlé sa nedeje.*

V tomto sa viera Bohu líši od viery ľuďom. Na svete neexistuje nik, kým by sme si mohli byť takto úplne a bezvýhradne istí. Či už istí si jeho vernosťou a bezpodmienečnou láskou, alebo aj fyzicky - môže ho niečo zdržať, niečo sa mu prihodiť a zabrániť mu vrátiť sa... U Boha nehrozí ani jedno, ani druhé. U Neho je istota absolútna. Preto aj dôvera, ktorú k Nemu máme, je absolútna a nepotrebuje, keď dozrela, každú chvíľu nejaké uistenia, pohladenia, pocity, útechy. Je to viera, istota dokonale pokojná. Dokonale a úplne prirodzene, samozrejme si istá tým, komu verí.

A práve táto nemennosť Boha, nemennosť Jeho Vernosti, Jeho Lásky, je to, čo Ho tak neskutočne odlišuje od ľudí, od sveta, nad čím žasneme a len pozvoľna nejako uchopujeme túto úplnú Inakosť Boha.

Tu pramení aj dokonalá modlitba, kde On Je, ja som, spolu sme. A to je všetko. Nič viac netreba. Žiadne slová. Nič. Len blízkosť nevesty a Ženícha v hlbokom pokoji, *"ktorý prevyšuje každú chápanosť"* (Flp 4, 7). *"Aj keby sa proti mne postavili šíky, moje srdce sa nezľakne. Aj keby proti mne vzbĺkol boj, zotrviám v dôvere"* (Ž 27, 3). Tu sa láska a viera stávajú spolu s nádejou jedno a už niet rozdielu. Viera sa stáva láskou a láska je vierou a *"dokonalá láska vyháňa strach"* (1Jn 4, 18).

A takto je žitý aj celý život. Žiadne miesto nie je lepšie ani horšie, žiaden stav alebo situácia nie sú lepšie ani horšie, pretože Ženich je stále ten istý, rovnaký, nemení sa, nie je bližšie ani ďalej, ale rovnako. A tak sa náš život, navonok aktívny, vnútri zastavuje až do akejsi blaženej nehybnosti - v tej pokojnej "temnej" istote viery a lásky.

Čas je nástroj lásky

"More vydalo mŕtvych, čo boli v ňom, aj smrť, aj podsvetie vydali mŕtvych, čo boli v nich, a každý bol súdený podľa svojich skutkov. Hľa, prídem čoskoro a moja odplata so mnou; odmením každého podľa jeho skutkov."
(Zj 20, 13; 22, 12)

... pretože naše skutky neomylnne ukazujú, čo naozaj milujeme, čo sme si vyvolili. Čas je vzácna komodita, je ako peniaze. Každý ho vynakladáme na to, čo nám pripadá tohto času hodné. Doslova to tak hovoríme, že *trávime čas* - tým, čo nás zaujíma, čo milujeme.

"Večný život je v tom, aby poznali teba, jediného pravého Boha, a toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista" (Jn 17, 3). A čo sa stane, ak takto Boha spoznáme? Zamilujeme si Ho. Bez poznania niet lásky. Poznanie ale k láske pozýva - a vtedy si Ho zamilujeme *"celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou"* (Mt 22, 37), pretože nič väčšie, vzrušujúcejšie, skvelejšie ani blaženejšie si už ani predstaviť nedokážeme!

Alebo nie - a potom opúšťame Boha v akte 'smrteľného hriechu', ktorý *"ničí v srdci človeka lásku. Odvracia človeka od Boha, ktorý je jeho posledným cieľom a jeho blaženosťou, a to tým, že človek dáva prednosť nejakému nižšiemu dobru pred Bohom"* (KKC 1855). Vyberáme si niečo iné a toto takto milujeme, nad všetko ostatné. Môže to byť rozkoš tela. Majetok. Ego a jeho pýcha. Prosto sebeckto. Ale v žiadnom prípade touto láskou nad všetky ostatné nie je Boh.

Preto Boh hovorí: *"Milosrdenstvo chcem, a nie obeť a poznanie Boha viac ako celopaly"* (Oz 6, 6). Lebo modliť sa, postiť sa, prinášať obeť a chodiť na bohoslužby sa dá aj so sebeckým motívom a nie kvôli Bohu a z lásky k Nemu. Tak varuje aj Pavol: *"Kto by teda jedol chlieb alebo pil Pánov kalich"*

nehodne, previni sa proti Pánovmu telu a krvi. Nech teda človek skúma sám seba, a tak je z toho chleba a pije z kalicha" (1Kor 11, 27-28). Poznanie Boha ale otvára bránu k láske a láska je tá, na ktorej záleží.

Nie je aj ohlasovanie Evanjelia život s Bohom, ktorého milujeme, a potom radostné hovorenie, svedčenie o tomto Bohu, o živote a Ním, o skúsenosti s Ním, tak prirodzene a spontánne, ako keď svetskí ľudia hovoria o svojich svetských láskach a záľubách?

A vtedy sa nám svet mení na svadobnú hostinu, pretože kam ideme, čokoľvek robíme, sme ako tí na púšti, ktorí *"všetci jedli ten istý duchovný pokrm a všetci pili ten istý duchovný nápoj, lebo pili z duchovnej skaly, ktorá ich sprevádzala, a tou skalou bol Kristus"* (1Kor 10, 3-4). A viac už človek nijako nehľadá na seba ani mu nezáleží na sebe, ani sám sebe na um nepríde, lebo je tak upnutý k Milovanému, tak je Ním uchvátený.

A sama modlitba sa v mlčaní a tichu stáva tým, čím má byť a je: prostým milovaním, prosto láskou v lone Milovaného. *"Tiahni ma za sebou! Pobežme! Zaved' ma, kráľ, do svojej komnaty! Tam jasat' budeme a z teba tešiť sa a ľúboš' tvoju vynášať viac ako víno. Ozaj, právom ťa milujú"* (Vl p 1, 4).

Kto je to, hriešnik?

"Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov, aby sa kajali." (Lk 5, 32)

Kto je hriešnik? Nie v zásade dobrý človek, ktorý kde-tu zhreší a potrebuje sa, isteže, ešte polepšiť, ale inak v zásade je v poriadku a na dobrej ceste.

Hriešnik je... hriešnik. Človek, ktorý pochopil, že ním je. Že možno občas urobil dobrú alebo zbožnú vec, ale v zásade a vnútri je hriešnik. Je to človek, ktorý pochopil, že všetko je zle, že v samom koreni je všetko zle.

Keby som to chcel k niečomu prirovnať, je to, ako keby ste sa roky tuho a tvrdo pripravovali na prácu IT-čkára. Neboli ste, samozrejme, dokonali, niečo ste horšie chápali, občas ste niečo odflákli, inokedy zase ste to prehnali s večierkami a zábavou, ale v zásade ste boli dobrý študent, boli ste na dobrej ceste a oprávnené ste predpokladali, že keď skončíte školu, a skončíte ju a isto dobre!, odmenou vám bude dobré zamestnanie v tomto segmente. A zrazu príde správa: Zdedil si farmu v Argentíne. Si boháč! Ale rýchlo sadni na lietadlo a príď, treba sa jej ujať a viesť ju! A vy si v tej chvíli sadnete na stoličku, ako obarení, na jednej strane sa tešíte, je to lepšie, než akékoľvek zamestnanie, ale na druhej strane - farma? Rožný dobytok? Pampa? Kone? Gaučovia? Čo je to gaučo? Ako taká farma vlastne vyzerá? A čo sa na nej vlastne robí? A zrazu zisťujete, že všetko, čo ste doteraz robili, je nanič, nezáleží, či ste bol dobrý alebo zlý študent informatiky, pretože to, čím potrebujete byť, je farmár. K čomu vám je, že viete písať kódy v pythone, keď neviete odlišiť kravu od býka? Zrazu ste na konci a viete, že cesta, ktorou ste ešte včera kráčali, nikam nevedie, je slepá, nemá zmysel. A tá nová - na tej ste ako malé decko. Úplný začiatočník. Nič neviete. Len viete, že váš život sa musí úplne a od základu zmeniť, Vy sám sa musíte od základu zmeniť a stať niečím novým. A tak so všetkou pokorou ale aj nádejou prídete tam, do tej Argentíny, a spýtate sa: Prosím, čo mám robiť? Prosím, učte ma! Prosím, ja som tu úplný nováčik, vaše malé deti vedia viac, ako ja. Prosím, pomôžte mi!

Toto znamená byť hriešnikom. Človekom, ktorý pochopil, že sa mu núka Božie Kráľovstvo a Božie synovstvo v ňom. Ktorý pochopil, že všetka jeho snaha byť dobrým a zbožným človekom bola síce pekná, ale on je povolaný stať sa synom Boha - a to je čosi úplne iné, úplne odlišné, ako konštatuje

lakonicky Ján: *"Voláme sa Božími deťmi a nimi aj sme. Preto nás svet nepozná, že nepoznal jeho"* (1Jn 3, 1). Ježiš vysvetľuje: *"Keby ste boli zo sveta, svet by miloval, čo je jeho, ale preto, že nie ste zo sveta, že som si vás ja vyvolil zo sveta, svet vás nenávidí"* (Jn 15, 19). Vidíte tú úplnú odlišnosť od sveta, ktorého síce možno na jeho pomery *dobrou* a *zbožnou*, ale stále pevnou súčasťou sme až doteraz boli?

A tak si tento človek uvedomuje, že jednak jeho doterajšia cesta nemá budúcnosť, nikam nevedie a nemá zmysel v nej pokračovať - nie, ak chce túto ponuku synovstva v Kráľovstve prijať. A na tejto druhej, novej ceste je ako malé dieťa, inak to ani nemôže byť, preto Ježiš hovorí, *"veru, hovorím vám: Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojдете do nebeského kráľovstva"* (Mt 18, 3). Preto so všetkou pokorou ale aj dôverou a nádejou prichádza s pýta sa: *"Čo máme robiť, bratia"* (Sk 2, 37)? Lebo vie, že sa musí veľa, strašne veľa učiť. Ved' o Božom synovstve a živote vo svojej novej Rodine a v samom Kráľovstve vlastne nič nevie! A keď sa porovná so svojím starším Bratom Kristom, s hrôzou zisťuje, že hoci dobrý a zbožný človek akým bol, žil bezmála - či dokonca úplne? - opačný život a zastával opačné postoje, ako On!

Z toho sa rodí pokánie, čiže obrátenie. To, o ktorom si *spravodliví* myslia, že ho nepotrebujú, lebo sú predsa *dobří* na ceste, ktorou kráčajú - len ešte nepochopili, že do stratená. A to, ku ktorému Ježiš prišiel povolať *hriešnikov*, lebo tí už pochopili, už vedia, že ho potrebujú a zúfalo prosia Boha, aby im *"daroval pokánie, aby mali život"* (Sk 11, 18)! Sú naň pripravení a k nemu rozhodnutí!

"Vnútorne pokánie je radikálne preorientovanie celého života, návrat, obrátenie sa k Bohu celým srdcom, zanechanie hriechu, odvrátenie sa od zla spojené s odporom k zlým skutkom, ktorých sme sa dopustili. Zároveň zahŕňa v sebe túžbu a rozhodnutie zmeniť život s nádejou na Božie milosrdenstvo a s dôverou v pomoc Božej milosti. Toto obrátenie srdca sprevádza spasiteľná

bolesť a spasiteľný zármutok, ktoré cirkevní Otcovia nazvali animi cruciatus (trýzeň duše), compunctio cordis (skrúšenosť srdca)." (KKC 1431)

Naozaj musíš najprv zomrieť. Úplne.

Nezáleží na tom, či sme boli ľudia dobrí alebo zlí, zbožní alebo bezbožní, pretože máme byť *synmi Boha* a my sme *synmi sveta* a toto je podstata hriechu a jadro problému, na ktorý je pokánie a obrátenie liekom. *Čo vám pomôže lepší alebo horší škorpión, keď potrebujete chlieb? Čo závaží lepší alebo horší človek, ak to, čím byť má a nie je, je syn Boha?*

Preto len *"kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu"* (Rim 6, 7), pretože *"musíte sa znova narodiť"* (Jn 3, 7) a ako by sa niekto mohol znova narodiť ako nový človek do nového života, ak by najprv nezomrel tomu starému? Len keď *"sme zomreli s Kristom, veríme, že s ním budeme aj žiť"* (Rim 6, 8), ba nielen veríme, ale už teraz sa tým stávame, *"lebo ani obriezka [starého človeka] nie je nič, ani neobriezka, ale nové stvorenie, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom"* (Gal 6, 15; Rim 6, 4).

A ako zomrieť starému človekovi? Nie tak, že zomrie svojej starej vôli, starým túžbam, starým spôsobom, stane sa malým čerstvo narodeným dieťaťom s konečne sa začne učiť? Aspoň tak nám to radí Ježiš: *"Veru, hovorím vám: Ak sa neobrátime a nebudete ako deti, nevojdete do nebeského kráľovstva"* (Mt 18, 3). Lebo veď ako vraví, *"hľa, stojím pri dverách a klopem. Kto počúvne môj hlas a otvorí dvere, k tomu vojdem a budem s ním"*

večerať a on so mnou" (Zjv 3, 20). A čo iné mu bráni, než vrstvy a hradby nášho Ega, jeho predstáv, žiadostivostí a strachov?

Či teda nie je táto smrť *uvolnením sa* od všetkého? "Ak chceš byť dokonalý, chod', predaj, čo máš, rozdaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma! Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho. Ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom" (Mt 19, 21; 16, 25; Lk 14, 33). Veci, návyky, názory, postoje, spôsoby,... - "Hľa, všetko robím nové" (Zjv 21, 5)!

Ostáva len púšť, prázdnota, a na nej sa začína rodiť to nové, nový človek, nový život, nové spôsoby. Syn Boha. Tu, v prítomnosti, na jednom metri štvorcovom, v jednej práve plynúcej minúte. Bez fanfár, bez hluku, bez nafúkanosti, bez zložitosti. Kde slová sú len slová a skutky sú len skutky, všetko už len tým, čím je. Otec otcom. Syn synom. Púšť púšťou.

Jediná skutočná modlitba je modlitba mlčania. Jediný skutočný život je život mlčania.

Malé pojednanie o meditačných slovách

Výsledkom rozjímania býva (popri obraze alebo príbehu) najčastejšie *meditačná veta*, ktorá v sebe obsahuje a vystihuje silu toho, čo sme v rozjímaní objavili. V meditácii nám potom pomáha prebudiť city a je srdcom afektívnej modlitby. Pre túto vetu je dôležitý jej obsah, to, ako v sebe dokáže

skomprimovať a súčasne vystihnúť hĺbku myšlienky, ku ktorej nás priviedlo rozjímanie.

Ale keď potom prechádzame už do kontemplácie, podľa autora *Oblaku* by sa mala zmeniť už len na jedno slovo, dokonca jednoslabičné - ako napríklad 'Boh'.

Toto slovo totiž už nemá zmysel v tom, že by nás malo naplňovať nejakým obsahom, ale je len kotvou sústredenia sa, zotrávania pred Bohom. Preto jedno, preto krátke, ideálne jedna slabika. *Podobá sa úderu gongu, ktorý upúta našu pozornosť a prekryje ostatné rušivé zvuky.* Tak aj toto slovo, z času na čas v duchu mysl'ou vyslovené, nás má iba ako onen *zvuk gongu*, vrátiť z roztržitosti späť do prítomnosti a reality, do zotrávania pred Bohom. Na rozdiel od východných meditácií sa pritom nesústred'ujeme na slovo, ani na jeho zvuk, ale na Boha. V duchu toto slovo vyslovíme a necháme, aby v nás jeho ozvena znela *práve ako onen zvuk zvona alebo gongu*, aby z nás vytlačila a dohnala iné rušivé myšlienky a obrazy, vyčistila a tak stíšila našu myseľ a my sme sa znovu vrátili do prítomnej reality, pred Pána.

Vlastne možno by sme si toto slovo mohli pokojne naozaj nahradiť zvukom, cinknutím zvončeka, zvukom gongu, sú mobilné aplikácie, ktoré v pravidelnom intervale presne toto ponúknu.

Alebo, ako hovorí Keating, môže byť toto slovo nahradené aj rytmom dychu - kde znova, nesústred'ujeme sa na samotný dych ako v jóge, ale skôr *dýchame s Bohom*, dýchame v Duchu, dych je niečo podobné, ako keď *spievate s priateľmi a nesústred'ujete sa na pesničku ani jej text, je jedno, aký je, ale na priateľov, s ktorými vás tento spev spája.* Takto aj my dýchame s Bohom a v Bohu a dych je oporou, rámcom tohto zotrávania. Naša pozornosť, nim podopretá, však celá v mlčanlivej a láskyplnej pozornosti je upriamená na Boha, otvorená Bohu.

Dokonca môže túto funkciu splniť chôdza - keď sa ako stredovekí mnísi prechádzame po nádvorí, cestičke, niekde, kde nemusíme venovať pozornosť tomu ako a kam ideme a ceste, aby sme nezakopli (takže nie v meste behom do práce, ani nie niekde v lese, v prírode, to je možné pri rozjímaní, ale nie pri tejto modlitbe) - kráčame s Bohom a samotný úkon pomalej, pokojnej chôdze je to, čo nám pomáha takto zotrvať pri Bohu.

Keď čítame púštnych otcov, isto si všimneme, že aj oni používali podobnú pomôckou a tou bola manuálna práca, mechanická a automatická, ktorá nevyžadovala uvažovanie a dala sa použiť ako práve takáto *opora reality*, zotrávania v nej: *splietanie povrazov*, *pletanie košíkov* a podobne.

Neskôr, keď už na ceste pokročíme, nebudeme potrebovať tieto pomôcky. Ako opisuje Miguel de Molinos, nastane čas, kedy modlitba bude už len a jedine mlčaním v prítomnosti Pána, *čakaním na Pána* nie v tom zmysle, že by nebol prítomný, ale v zmysle pripravenosti a otvorenosti Jeho Konaniu. Už nebude treba slova ani dychu ani gongu, pretože nás bude držať sama láska.

Cieľom je, aby tento stav pretrval čo najdlhšie aj po skončení modlitby. Aby sme si tak navykli na prebývanie v tichu v prítomnosti Boha, že aj keď budeme konať vonkajšie veci, náhliť sa do roboty, riešiť problémy, čokoľvek, budeme to stále robiť v Bohu a s Bohom, v hlbokom vnútornom mlčaní, ktoré pretrvá, v pokoji a uvoľnenosti *hesychie*. A objavujeme tú úchvatnú vec, že totiž *všetko* môže byť konané a žité takto, v pokoji, v Bohu a s Bohom - a že stále menej záleží na tom, čo *presne* nám pripadne práve robiť, pretože každá práca, každá činnosť sa stáva *matériou* (a lásky a dôvery plná *hesychia* formou) takéhoto vskutku *sviatostného* života.

Ani napravo, ani naľavo

"... neodchylujte sa ani napravo, ani naľavo!" (Dt 5, 32)

Existuje v nás ten stred, kde nielen je Boh prítomný a čaká na človeka, ale kde aj človek je sebou, tým, čím je a kde nachádza samého seba a je skutočne sám prítomný.

Nájsť tento stred a zotrvať v ňom je podstata dokonalosti, z neho potom vyviera aj láska, ktorej dokonalosť je svätosťou.

Na začiatku sa ale podobáme *guličke, ktorú niekto vrhol do misky a ona obieha okolo tohto stredu, krúži okolo, ale sám stred nedokáže dosiahnuť a už vôbec v ňom ostať*. Podobáme sa *kyvadlu, ktoré keď ten stred dosiahne, zotrvačnosť starého človeka a jeho návykov ho nesie ďalej, preč, od stredu k obvodu*. Stále znova a znova sa v nás ozýva pýcha s jej porovnávanie sa a súdenie, ustarostenosť o veci sveta a strach s lakomstvom a sebeckvom a snažia sa nás vytrhnúť z tohto stredu preč. Znova a znova musíme prekonávať túto zotrvačnosť a odstredivé sily, aby nás nestrhávali ani napravo, ani naľavo - a naozaj to tak v sebe cítime! *Je to ako byť v oku búrky, všade dookola je tma, hukot a zúrenie hurikánu, ale v strede je pokoj, ticho, bezvetrie, modrá obloha a svieti slnko... ale stačí jediný krok, vpred, vzad, napravo, naľavo, a svetlo zmizne a rachot búrky je späť*.

Tento stred, to je dokonalá *hesychia*, stav dokonalej viery, nádeje a lásky. Stav dokonalej slobody a dokonalého pokoja. Stav dokonalého, plného života. Keby všetci ľudia na svete toto poznali a tu žili, nebolo by vojen, zločinu, ničoho zlého. Také je a bude Nebo. A toto je kritérium pre život v ňom. *"Preto nechabujeme; a hoci náš vonkajší človek chradne, náš vnútorný sa zo dňa na deň obnovuje"* (2Kor 4, 16). Lebo *"blízko teba je slovo, v твоjich ústach a v tvojom srdci"* (Rim 10, 8). *"Iba v Bohu spočív,*

duša moja, lebo od neho mi prichádza spása. Iba on je moje útočisko a moja spása, moja opora, nezakolíšem sa nikdy viac" (Ž 62, 2-3). Nezakolíšem sa. Nevychýlim sa, ani napravo, ani naľavo.

"Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom. Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?! Alebo za čo vymení človek svoju dušu" (Lk 14, 33; Mt 16, 26)?! S ľahkým srdcom zanechávame všetko okrajové, aby sme dosiahli tento stred. Vnútorň Chrám. Samo srdce. Boha, ktorý je v nás, aby sme aj my boli v Ňom.

"Marta, Marta, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci, a potrebné je len jedno..." (Lk 10, 41-42). K čomu je jedlo a pitie a hodovanie a rozkoš a bohatstvo a moc a sláva človeku, ktorý toto všetko má? Kto sa pachtí za týmito vecami, stráca tento svoj stred, míňa Boha, len aby akosi obsiahol, privlastnil si, získal okraj - a nakoniec aj ten stratil! "Nuž, teraz toto hovorí Pán zástupov: Všimnite si, ako sa vám vodí! Siali ste veľa, málo ste zväžali; keď ste jedli, nenasýtili ste sa; keď ste pili, nenapojili ste sa; obliekaním ste sa nezohriali a kto robil za mzdu, dával mzdu do deravého vrečka" (Ag 1, 5-6).

Kto opíše, kto vyjadrí rozkoš z Boha, z jednoty s Ním v tomto strede, keď už zmĺklo každé slovo, každá túžba, každá myšlienka, každý pohyb a všetko vo všetkom je už len Boh, Boh a my, my a Boh? Človek až chápe *kvietistov*, že túžia prsto už len ostať v tejto blaženosti. Lenže oná blaženosť, onen stred začína až vtedy, keď zmizne aj táto sebecká túžba po pokoji - a ostane len jediný, Boh. A vtedy je konečne *"Boží človek dokonalý a pripravený na každé dobré dielo"* (2 Tim 3, 17). Konanie a pokoj, pohyb a zotrvávanie, všetko sa stáva jedným.

V čom urobila Reformácia fatálnu chybu

Pavlove listy sú, ako sám píše, pre začiatočníkov. Hovorí: *"A ja som vám, bratia, nemohol hovoriť ako duchovným, ale ako telesným, ako nedospelým v Kristovi. Mlieko som vám dával piť namiesto pevného pokrmu, lebo by ste ho neboli zniesli. Ale ani teraz ešte neznesiete, lebo ste ešte stále telesní. Ved' keď je medzi vami žiarlivosť a svár, to nie ste telesní a nežijete len po ľudsky"* (1Kor 3, 1-3)? Nehovorí o veciach, s ktorými dané komunity nemali problémy, reaguje na problémy.

Ak by sme teda chceli ostať len pri nich a nešli ďalej po ceste, ktorej počiatok opisujú, tak to je, *akoby sme v škole ostali už nadosmrti pri šlabikári*. Ako hovorí *Tresmontant: protestantizmus chce Bibliu opakovať, katolicizmus naopak v Biblii pokračuje*.

A navyše, uniklo by nám to, čo bolo pre oné komunity bezproblémové a samozrejmé, fungovalo to u nich, takže sa tým Pavol ani iní apoštoli vo svojich listoch nijako nemuseli zaoberať, maximálne to okrajovo spomenuli ako čosi bežné, napríklad: *"Lebo hoci by ste po toľkom čase sami mali byť učiteľmi, znova potrebujete, aby vás niekto učil začiatočným prvkom Božích slov. Stali ste sa takými, čo potrebujú mlieko, a nie pevný pokrm. ... Preto nechajme bokom začiatočné učenie o Kristovi a povznesme sa k dokonalosti. Nekladme znova základy: o pokání z mŕtvych skutkov a viere v Boha, učenie o krstoch, o vkladaní rúk, o vzkriesení z mŕtvych a večnom súde"* (Hebr 5, 12; 6, 1-2).

Presne toto sa veľmi paradoxne stalo protestantizmu. Pripomína mi to príbeh z 2. svetovej vojny. *Výskumníci z Centra pre námornú analýzu urobilo analýzu, ktoré časti bombardérov, ktoré sa vracali z náletov na Nemecko, boli najviac poškodené protiletadlovou palbou nepriateľa. Usúdili, že tieto časti lietadiel by mali byť zosilnené. Potom ich ale štatistik Abraham Wald upozornil, že posilniť treba časti, ktoré u lietadiel, ktoré sa vrátili, až tak často poškodené neboli - lebo to znamenalo, že lietadlá s týmto poškodením sa nevrátili vôbec a teda zásahy do týchto častí boli pre lietadlá najnebezpečnejšie Na základe tohto nového pohľadu konštruktéri posilnili kokpit bombardérov, motory a pancierovanie chvosta. Výsledkom bolo menej obetí a väčší úspech bombardovacích misií.*

Podobne v Biblii tie najdôležitejšie veci a úplne samozrejme fungujúce veci jednoducho nie sú, pretože nebol dôvod sa im v príležitostných listoch apoštolov venovať. A tak protestantizmus urobil presne túto chybu, ktorú takmer urobilo britské letectvo - a orientovaním sa len na Bibliu opustili celú oblasť toho, čo v ranej Cirkvi bolo všeobecne prijímané, žité, bezproblémové, pretože v tom panoval všeobecný konsenzus a bolo to úplne samozrejmé - a čím sa teda apoštoli vo svojich listoch nemuseli vôbec zaoberať, a v evanjeliách sa o tom zase tiež nepísalo, pretože tie sa sústreďovali len na prvú zvesť o Kristovi a Jeho skutkoch, na dobu *pred* Cirkvou.

Čo ťa do toho? Nestaraj sa!

"Peter sa obrátil a videl, že za nimi ide učeník, ktorého Ježiš miloval, ten, čo sa pri večeri naklonil k jeho hrudi a spýtal sa: "Pane, kto ťa to zradí?" Keď ho teda Peter zazrel, povedal Ježišovi: "Pane, a čo bude s týmto?" Ježiš mu odpovedal: "Ak chcem, aby zostal, kým neprídem, čo teba do toho? Ty pod za mnou!" (Jn 21, 20-22)

Je znakom nedôvery, ak sa znepokojujeme nielen kvôli veciam nášho časného života, ale napríklad aj kvôli osudom sveta, budúcnosti Cirkvi či spásu ostatných ľudí.

Tak ako vo veciach nášho pozemského života nás Ježiš aj tu volá k tomu, aby sme sa o tieto veci *starali*, ale neboli kvôli nim *ustarostení*. Ako hovorí Lewis, aby sme mohli Boha prijať ako svojho boha, musíme veriť tri veci: že je *dobrý* a chce dobro pre všetkých ľudí viac, než my sami. Že je *múdry* a vie, ako toto dobro dosiahnuť lepšie, než si to vieme vymyslieť my sami. A nakoniec že má *moc* to aj dokázať a uskutočniť, d nami či bez nás.

Byť ustarostení znamená nemať túto vieru. Znamená to hovoriť: *Pane, pozri, toto je dobré, prečo dopustiš, aby sa dial opak? Ved' to je zlo! Pane, pozri, nerobíš to ani dobre, takto by sa to dalo robiť lepšie! Pane, ja už neverím, že s tým dokážeš niečo urobiť, všetko je na zlej ceste, márne, stratené... A presne takto často veru konáme a myslíme a sme možno dokonca znechutení a skleslí. A pritom iba smensadli na lep diabľovi! A Boh nám odpovedá: "Či mi je ruka prikrátka spasiť? A či nemám sily vyslobodiť" (Iz 50, 2)?*

Presne takto odpovedal Ježiš Petrovi: *Záležitosti stratégie nechaj mne. Ty prosto pod', nasleduj ma, vykonaj na svojom mieste to, čo od teba na tomto mieste a v tejto funkcii čakám - a starosť o všetko ostatné nechaj na mňa! Nezabúdaj, že by som mohol spasit' svet aj bez teba - ale ako by si sa potom ty sám osvedčil ako učeník a kresťan? A tak ťa nechám vykonať časť tejto práce nie preto, že by som to sám nemohol, ale preto, aby si ty mohol mať podiel so mnou. Urob, čo vieš a zvládzeš! Osvedčíš sa, a ja doplním všetko ostatné. Neboj sa teda a nebuď ustarostený o osud sveta a Kráľovstva, "lebo ako sprýchne z neba dážď a sneh a nevráti sa ta, ale opojí zem, zúrodní ju, dá jej kľičit' a dá semä na siatie a chlieb na jedlo: tak bude moje slovo, ktoré mi vyjde z úst, nevráti sa ku mne naprázdno, ale urobí, čo som si želal, a vykoná, na čo som ho poslal"* (Iz 55, 10-11)!

Nemáme skutočnú vieru, kým sme takto znepokojení a ustarostení. Byť *ustarostení* o tieto veci je rovnaké zlo a rovnaká nevier, ako keď sa o ne *nestaráme!* Uverit' znamená odpútať sa od tohto strachu s nedôvery a ustarostenosti, dokonca skleslosti a prosto konať to svoje, tu a teraz - a starosť o všetko ostatné prenechať Bohu, ktorý *"má moc rozhojniť vo vás každú milosť, aby ste mali vždy vo všetkom úplný dostatok a aby ste mali hojne na každý dobrý skutok ... a dá vzrast plodom vašej spravodlivosti"* (2Kor 9, 8,10).

"Aj keby sa proti mne postavili šíky, moje srdce sa nezľakne. Aj keby proti mne vzbĺkol boj, zotrvám v dôvere. O jedno prosím Pána a za tým túžim, aby som mohol bývať v dome Pánovom po všetky dni svojho života, aby som pociťoval nehu Pánovu a obdivoval jeho chrám" (Ž 27, 3-4) - aby som neustále prebýval v onom *strede, oku búrky*, kde vládne svetlo a pokoj, hoci naokolo je všade temnota a zúri orkán.

Svet ide svojou cestou do zániku, je ako loď, ktorá sa potápa - a našou úlohou je zachrániť seba v lodi, *Arche Cirkvi*, a potom pomôcť zachrániť a evakuovať zo sveta čo najviac ďalších ľudí. A pôjdu za nami, pôjdu - ak naň

nás uvidia, že my sami už zachránení sme, že sme medzi nimi ako *príslušníci inej, rozvinutejšej civilizácie*, "Božie deti bez hany uprostred zvrhlého a skazeného pokolenia, medzi ktorým svietite ako svetlá na svete" (Flp 2, 15).

Je to ako byť zahnaný do kúta...

...: to poznanie, že ani napravo, ani naľavo, ani v tomto, ani v tamtom to naplnenie nie je. A že kedykoľvek sa v nás objavuje túžba po čomkoľvek pozemskom, v skutočnosti je to túžba po nebeskom a my len márne znova a znova hľadáme v pozemských veciach nebeskú krásu.

A tak, akoby zahnaní do kúta, stojíme pred oným osudovým a nevyhnutelným: prestať unikať a priamo a úplne sa ponoriť do toho Jedného, o čom už vieme, že tam je to, čo hľadáme: do Boha.

"Nebeské kráľovstvo sa podobá pokladu ukrytému v poli. Keď ho človek nájde, skryje ho a od radosti z neho ide, predá všetko, čo má, a pole kúpi. Nebeské kráľovstvo sa podobá aj kupcovi, ktorý hľadá vzácne perly. Keď nájde veľmi cennú perlu, ide, predá všetko, čo má, a kúpi ju." (Mt 13, 44-46)

Preto *"ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom"* (Lk 14, 33). Nie z donútenia, nie s bolesťou a smútkom, ale preto, že konečne pochopil, že *"dvoch ziel sa dopustil môj ľud: mňa opustili, prameň živých vôd, aby si vykopali popraskané cisterny, ktoré vodu udržať nemôžu"* (Jer 2, 13). A jediná alternatíva sú práve tie *popraskané cisterny* -

peklo... A tak, "Asýrsko nás nezachráni, už nebudeme jazdiť na koňoch a nebudeme viac hovoriť: "Naši bohovia!" dielam svojich rúk, lebo u teba nájde milosť sirota" (Oz 14, 4).

A Boh odpovedá: "*Ved' ja poznám zámer, ktorý mám s vami — hovorí Pán. Sú to myšlienky pokoja a nie súženia: dám vám budúcnosť a nádej. Keď budete volať ku mne, keď prídete a budete sa ku mne modliť, vyslyším vás. Budete ma hľadať a nájdete ma; ak ma budete hľadať celým svojím srdcom, dám sa vám nájsť — hovorí Pán*" (Jer 29, 11-14)!

"Čo je vnútri, rozdajte ako almužnu... " (Lk 11, 41) - nielen veci, ale ešte viac pozornosť a čas. Konaj ako apoštoli, "*pritiahli lode k brehu, opustili všetko a išli za ním*" (Lk 5, 11). Vypni telku. Prestaň blúdiť po nete. Prestaň sa porovnávať, prestaň hľadať uznanie sveta a obdiv ľudí. Zavri chladničku a vyhlás pôst, lebo ani v jedle nie je skrytý raj. Odlož všetky ostatné formy úniku. A potom "*vyjdi a postav sa na vrchu pred Pána*" (1Kr' 19, 11), lebo "*jediný je a okrem neho iného niet; a milovať ho z celého srdca, z celého rozumu a z celej sily je viac ako všetko [ostatné]*" (porov. Mk 12, 32-33). Je to brána do Života, ktorý je v Ňom, ktorým je On. "*Ved' u teba je zdroj života a v tvojom svetle uvidíme svetlo*" (Ž 36, 10).

Je čas ísť. Ďalej.

Je čas nechať za sebou, odpútať sa, zomrieť tomu, čo bolo... Je čas ísť. Ďalej. Minulosť je minulosť. Bola a nevráti sa. Prítomnosť je tá, ktorá je - v ktorej je všetko. Bez ľútosti za tým, čo bolo, bez smädu po tom či ustarostenosti o to, čo bude. Všetko je len tu, všetko je len teraz, *vesmír ukrytý v orechovej škrupinke prítomnosti.*

Ako by mohol naozaj *žiť* človek pripútaný k minulosti, uhranutý budúcnosťou, otrok vecí a vlastníctva? Len kto sa všetkého zriekne, všetko vlastní. Len kto sa odpúta od toho čo bolo aj od toho, čo bude, vlastní všetok čas sveta, pretože vlastní prítomnosť. Vtedy sa prítomnosť, čas aj miesto, náhle rozvinú a vesmír v nich sa vylúpane a brána Neba sa otvorí tomu, kto nič nemá a nikomu ani ničomu nepatrí - a tak má už len Boha a patrí iba Bohu a väčšie bohatstvo nejestvuje ani hlbšia sloboda.

Už žiaden beh. Žiadne unikanie. Žiaden klam. Žiadna pretváarka ani súdenie. Žiaden boj. "*Muž, ktorý riadi svoje vášne, je pánom sveta, musíme im byť vládnuť, alebo byť nimi ovládaní, je lepšie byť kladivom ako nákovou*" (sv. Dominik). A čo potom, ak všetky tieto svetské vášne zaniknú v blahu *hesychie*? V Bohu takto umierame a v Bohu takto vstávame z mŕtvych do Jeho blaženého Pokoja.

Bezžiadostivosť. Bezstarostnosť. Uvoľnenosť. Život. Konečne.

Čriepky III

Dokonalé prúdenie - keď už nič neodvádza preč.

***

Naozaj je to o tom, nebyť upnutý k tomu niekam ísť alebo niečo ísť robiť, pretože to najdôležitejšie, Boh a Boží Večný Život, sú práve tu a práve teraz a touto upnutosťou sa im vzd'aluujeme.

***

Možno užitočné poznatky a schémy:

- MANŽELSKÁ / RODINNÁ JEDNOTA: Peckove etapy zrodzenia komunity + Kübler-Rossovej štádiá reagovania na krízu v etape chaosu.
- VÝCHOVA DETÍ – postupnosť: Maslowova hierarchia hodnôt, zjednodušená na Alderferovu ERG schému, až k Stephen Covey, 8. návyk (Hlas) / Collinsov Koncept ježka.
- VÝCHOVA DETÍ – nástroje pre úspešný život: Stephen Covey, 7 návykov.
- VÝCHOVA DETÍ – spôsob: Blanchardove etapy situačného vedenia tímu (vrátane 5. úrovne *konsenzuálneho* vedenia, ktoré už svet korporácií presahuje).
- OSOBNOSŤ RODIČA – Collinsova vízia lídra piatej úrovne.

No, to by vyzeralo zaujímavo, že?

***

Alderferova *ERG schéma* by sa dala chápať aj ako roviny *tela* (E), *duše*, psychiky, dôležitosti (R), nakoniec *ducha*, autentického človečenstva (G) a nakoniec v *transcendencii* Božieho synovstva (T) – tu už schému opúšťame a prekračujeme ju. Takže kompletne: ERGT.

Ako malé dieťa človek prechádza najprv *savým* obdobím (E), dôležité je pre neho jedlo a istota matky, rodiny, bezpečie, ale aj veci, hračky,... Všetko skúma a ochutnáva ústami, dotykom, telom. Pre tínedžera sú dôležité vzťahy a postavenie a dôležitosť (R). Dospelý človek je dospelý práve preto, že opustil túto ešte nezrelú fázu osamostatňovania a porovnávanie sa a, vedomý si svojich schopností, vydáva sa na cestu sebaaktualizácie, na cestu za dokonalosťou (G). Nakoniec, keď spoznáva Boha, dáva sa do služby lásky, vstupuje do vzťahu lásky s Bohom a dosahuje v Ňom svoje naplnenie a završenie i zmysel svojho rastu a svojej dokonalosti (T). Kresťanstvo sa tak javí ako ďalší stupeň dospelosti a tak, ako človek vyrastie z dieťaťa

a neskôr vyrastie aj z tínedžerského veku (hoci zďaleka nie každý, mnohí ostanú *kidultmi*), vyrastie aj zo svetského človeka a dospeje do Božieho synovstva. Je to jeden a ten istý kontinuálny proces dospievania.s

***

Robiť niečo skutočné...

Začíname ochutnávať skutočný svet, ten Boží. A začíname túžiť po skutočných veciach. Žiť skutočne. Konat' skutočné. Lenže ako? Ako v tomto svete žiť a konať skutočne skutočné?

Skutočné je pravdivé. Zčať tým, že začneme byť. Tým, čím sme. Už to je revolúcia! Lebo sami v sebe cítime, že sme, vo vnútri, niečo úplne iné, než čo navonok hráme. Zčať aj navonok byť tým, čím vnútri sme - to je niečo tak veľké, že si s tým sprvu ani nevieme poradiť a stále sklzávame do onej starej vonkajšej hry. Najskôr preto, že ani nevieme, ako prosto byť a nehrať.

A potom, je v tom čosi radiálne, je to radikálne. Skutočne byť, nielen to hrať, je v tom radikalita onoho Ježišovho "*predaj všetko, čo máš, rozďaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma*" (Lk 18, 22). Skutočne byť. Skutočne žiť. Hovoriť skutočné slová. Konat' skutočné skutky. A teda opustiť všetky zdanlivé spôsoby,, na ktoré sme si tak zvykli vo svete!

Až kto zomrel, je naozaj slobodný

"Kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu" (Rim 6, 7) - a je slobodný.

Môžete sa vyhrážať smrťou inému človeku - ale čo, ak on sám netúži žiť?

Môžete sa mu vyhrážať ujmom a zmrzačením - ale čo ak on po zdraví netúži?

Môžete mu hroziť stratou majetku - ale čo ak on sám už po vlastníctve ničoho netúži?

Čo ak netúži po jedle, netúži po pití, netúži po pohodlí, netúži po uznaní, netúži po postavení, po moci, netúži po ničom?

A je vôbec niečo také možné? Je - ak miesto toho túži po inom: "*Svoj život si však veľmi necením, len aby som dokončil svoj beh a službu, ktorú som dostal od Pána Ježiša: svedčiť o evanjeliu Božej milosti. Už mám pripravený veniec spravodlivosti, ktorý mi v onen deň dá Pán, spravodlivý sudca; a nielen mne, ale aj všetkým, čo milujú jeho príchod*" (Sk 20, 24; 2 Tim 4, 8). A inde: "*Zvíťazili pre Baránkovu krv a pre slovo svojho svedectva; a nemilovali svoj život až na smrť*" (Zjv 12, 11).

Toto je skutočná sloboda Božích detí, ktoré už zanechali svet za sebou a sú slobodné, pretože závisia už len a jedine na Bohu. Kto zomrel, je konečne a úplne slobodný. Vášne utíchajú a ich reťaze padajú, ale len preto, že sme v Bohu, "*ako nasýtené dieťa v matkinom náručí, ako nasýtené dieťa, tak je moja duša vo mne*" (Ž 131, 2).

Kto takto zomrel, stáva sa, myslím, aj dokonalým. Veď všetko, čo nám bráni žiť a konať dokonalo, pramení práve z týchto obáv a žiadostivostí a komplexov a frustrácií a strachu a ohľadov a ostychu - ale ako by mohlo niečo podobné byť u človeka, ktorý tomuto všetkému zomrel? U takéhoto človeka ostáva iba láska a dobro, ktoré vyviera z vnútra a nič vonkajšie mu už nevaďí, ako o tom píše Pavol, že "*náš vonkajší človek chradne [a] náš vnútorný sa zo dňa na deň obnovuje*" (2 Kor 4, 16). A tak takýto človek je konečne slobodný prasto a bez zábran a prekážok byť tým, čím je. Byť, čím

je. Byť sebou. Už nehrá divadlo, nepretvaruje sa, nesnaží sa prispôbovať a vtierať svetu a iným. Je, čím je. Prosto je. A v tomto prostom bytí je elegancia i sila, pretože nič nehrá.

Takémuto človekovi vskutku nikto nie je nepriateľom, veď aký pozemský dôvod by k tomu už len bol? Veď zomrel svetu a jeho život je už s Kristom v Nebi. A nebeský dôvod mení všetkých ľudí na priateľov. A tak nemá problém ku každému sa ako k priateľovi správať, lebo každý mu priateľom vskutku je - aj keby ho ten druhý mal za nepriateľa. A nielen sa tak k nemu navonok správať. Skutočne v ňom priateľa, hoci aj strateného, vidí!

Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa nie je ma hoden...

"Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden. Kto neberie svoj kríž a nenasleduje ma, nie je ma hoden. Kto nájde svoj život, stratí ho, a kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho." (Mt 10, 37-39)

Toto je "sprisahanectvo", klan, *rytiersky rád*, nazvime si to ako chceme, oficiálne sa mu vraví *Cirkev* - a jeho podstatou je, že tí, ktorí doň patria, sa zaviazali jeden za druhého život dávať a stáť pri sebe bez podmienok a do krajnosti. Tak ako to urobil Prvý z nás, Kristus, keď pre nás prišiel na svet. *"Namiesto radosti, ktorá sa mu núkala, vzal na seba kríž, pohrdol potupou a sedí po pravici Božieho trónu"* (Hebr 12, 2). *"Čo je láska, poznali sme z*

toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov" (1Jn 3, 16).

Uveril si, veríš, že žiť v takomto spoločenstve, kde jeho členovia sú spojení takouto láskou, vernosťou a oddanosťou - a kde členom je sám Boh a všetko toto sa deje skrze Neho, s Ním a v Ňom! - je to najlepšie, čo jestvuje?

Rozhodol si sa, že chceš do tohto spoločenstva aj ty patriť? Môžeš! Je len na tebe, či vojdeš, či budeš a rozhodneš sa k jeho pravde a životu: "*Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, zo všetkých svojich síl a z celej svojej mysle a svojho blížneho ako seba samého*" (Lk 10, 27)! Toto je Ústava Neba! Toto je *rytiersky sľub*, ktorým sa zaväzujú voči svojmu Kráľovi a voči sebe navzájom jeho členovia, aby mohli naplniť svoje pasovanie v krste a birmovaní s zasadnúť s Kráľom za Okrúhly stôl Eucharistie a stolovať s Ním ako rovní s Rovným. Ved' sám vraví: "*Už vás nenazývam sluhami, lebo sluha nevie, čo robí jeho pán. Nazval som vás priateľmi*" (Jn 15, 15).

A potom sa spoločne s Kristom vydávame na *krížovú výpravu* do sveta, poslúchajúc Jeho príkaz: "*Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi. Choďte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Duchu Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta*" (Mt 28, 18-20).

Ako by sme Mu mohli patriť, ak by sme odmietli tejto Jeho príkaz? A ako a kde by sme sa mohli osvedčiť, ak nie na tejto záchranej výprave do sveta? A kde a ako by sme mohli spoločne s Ním žiť s konat' a dokonca trpieť a tak vstúpiť do jednoty s Ním, ktorá sa nijako inak vybudovať nedá, len spoločným žitím, spoločnou prácou, spoločnou obeťou? Ved' počúvajme: "*Kto ide za mnou a nenesie svoj kríž, nemôže byť mojím učeníkom*" (Lk 14, 27)! Len vtedy sme "*Boží dedičia a Kristovi spoludedičia;... ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení*" (Rim 8, 17). Len kto spolu s Kristom bojoval,

namáhal sa a trpel môže si spolu s Ním vychutnávať aj spoločné víťazstvo a spoločnú slávu. Ako by to však mohol zbabelý divák? Kto sa na Kristov boj a zápas Jeho Cirkvi iba *díva*, bude sa aj na Nebo a jeho Slávu tiež iba *dívať* - z Pekla! "*Zbabelci, neveriaci,... budú mať podiel v jazere horiacom ohňom a sírou; to je tá druhá smrť*" (Zjv 21, 8).

A tak to, čo Ježiš hovorí v úvodnom texte z Písma, to nie sú nejaké podmienky na vpustenie do Neba - a ak sa nad nami zľutuje a prižmúri oči, tak nás tam môže vziať aj bez toho aby sme ich splnili. Nie. Tie slová vyjadrujú *podstatu* Neba! Kto ich žije, je v Nebi a nikto ho tam prijímať nemusí, lebo už tam je. A kto ich nežije, nie je v Nebi a nikto ho doň vziať nijako nemôže, lebo on sám sa z Neba vylúčil, sám sa rozhodol v Nebi nežiť: "*A súd je v tomto: Svetlo prišlo na svet, a ľudia milovali tmu viac ako svetlo, lebo ich skutky boli zlé*" (Jn 3, 19).

On dal za teba život. Ako by si s Ním mohol mať spoločenstvo ako *rovný s rovným* (lebo v tom podstata spoločenstva je), ak by si rovnako nedal život za Neho? Ako by si s Ním mohol zasadnutia k Stolu Eucharistie, ak by si aj ty nedal svoje vlastné telo a svoju vlastnú krv? Ved' inej cesty niet, ako píše aj Pavol: "*Ja mám vyliat' svoju krv na obeť, nastáva čas môjho odchodu. Dobrý boj som bojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval. Už mám pripravený veniec spravodlivosti, ktorý mi v onen deň dá Pán, spravodlivý sudca; a nielen mne, ale aj všetkým, čo milujú jeho príchod*" (2Tim 4, 6-8). Pri každej tejto Hostine vyznávame: *Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod nohu strechu* - aj preto, že ešte stále som takto úplne nedal za Teba svoj život. *A povedz iba slovo, a duša mi ozdravie* - od akejkol'vek túžby a pokušenia *zachrániť si svoj život* namiesto toho, aby som ho, ako dar a obeť, ktorú Otec sám vložil do mojej tuky, z lásky položil za Neho a za Evanjelium!

Naozaj je to úplne nová identita a úplne nový život!

Tak, ako vraví Ježiš: *"Nečuduj sa, že som ti povedal: Musíte sa znova narodiť. Vietor veje, kam chce; počuješ jeho šum, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide. Tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha"* (Jn 3, 7-8).

Tak, ako opakuje Pavol: *"Lebo ani obriezka nie je nič, ani neobriezka, ale nové stvorenie"* (Gal 6, 15).

Sprvu si myslíme, že je to len vec nejakého nového správania sa, dodržiavania nejakých pravidiel, držania sa nejakých hodnôt. Ale chyba lávky! Je to omnoho hlbšie! Je to o úplne základnom spôsobe myslenia, videnia seba a videnia sveta, vnímania seba a vnímania sveta, chápania, identity! Nedá sa do toho iba "odsakovať", len to robiť namiesto byť, nedá sa to polovičato. Človek sa týmto novým musí stať, skutočne stať. Musí sa to stať jeho životom, spôsobom konania, správania, nie na povrchu, ale v hĺbke a z hĺbky. Ako hovorí Boh: *"Dám vám nové srdce a nového ducha vložím do vás; odstránim z vášho tela kamenné srdce a dám vám srdce z mäsa. Svojho ducha vložím do vášho vnútra a spôsobím, že budete kráčať podľa mojich nariadení, zachovávať moje výroky a plniť ich"* (Ez 36, 26-27).

Preto podmienkou tohto znovuzrodenia je smrť starého človeka, jeho úplné vyzlečenie a zanechanie, preto *"máte odložiť starého človeka s predošlým*

spôsobom života, ktorý sa ťenie za klamnými žiadosťami do skazy, a obnovovať sa duchovne premenou zmysľania, obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti" (Ef 4, 22-24). Inak by toto znovuzrodenie možné nebolo. Nemôžeme byť naraz dvomi ľuďmi, nemôžeme žiť naraz dva životy!

Ovplyvní to aj vzťahy so svetom a s inými ľuďmi. Svet sa kamarátil s naším Egom. Aj naši známi a priatelia mali vzťah s naším Egom. A zrazu, bác! Miesto Ega tu stojí syn, dcéra Boha! Niektorým sa to bude páčiť. Iným nie, opustia nás, dokonca znenávidia. Preto Ježiš hovorí, že s tým musíme rátať a musíme si vybrať, čo chceme radšej, svet alebo Jeho. Otvorene varuje, že prišiel *"postaviť syna proti jeho otcovi, dcéru proti matke, nevestu proti svokre. A vlastní domáci budú človeku nepriateľmi. Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden"* (Mt 10, 35-37). Ale *"každý, kto pre moje meno opustí domy alebo bratov a sestry, alebo otca a matku, alebo deti, alebo polia, dostane stonásobne viac a bude dedičom večného života"* (Mt 19, 29).

Takýto človek víťazí nad hriechom, pretože hriech, to je v prvom rade jeho staré a bezbožné Ego, ktoré prirodzene rodí zlé ovocie hriechu. Keď zomrie, s ním mrie aj hriech, *"ved' všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera"* (1Jn 5, 4), ktorou sme túto novú od Boha darovanú identitu prijali. Preto *"nik, kto sa narodil z Boha, nehreší, ale chráni ho ten, ktorý sa narodil z Boha, a Zlý sa ho nedotkne. Vieme, že sme z Boha a celý svet je v moci Zlého"* (1Jn 5, 18-19).

Je to ako *skok do vody*. Nedá sa skočiť čiastočne, iba trochu. *Je to prechod cez Červené more a cez Jordán*. Nedá sa prejsť len čiastočne, len trochu, len na chvíľu. Omočiť si nohy vo vode ani opláchnuť si len tvár nestačí!

Ako teda začať, keď sme už uverili? Mlčaním. Mlčaním *hesychie*, mlčaním *apatheie*. Mlčaním *atharaxie*. Mlčaním a vnímaním. Naše nové srdce, očistené a uvoľnené bezžiadostivosťou a bezstarostnosťou vie, ako byť, vie, čo vykonať - ak mu nič nebráni, žiadna spútanosť ani strach hriechu! Ako vraví Ježiš: "[Zrno,] ktoré padlo do dobrej zeme, to sú tí, čo počúvajú slovo, zachovávajú ho v dobrom a šľachetnom srdci a s vytrvalosťou prinášajú úrodu" (Lk 8, 15), lebo Boh skrze Evanjelium "vierou očistil ich srdcia" (Sk 15, 9) a oni uverili, že "voláme sa Božími deťmi a nimi aj sme" (1Jn 3, 1).

Znamená to žiť, konať, hovoriť z hĺbky srdca, bez bariér, bez zábran, bez ostychu, priamo a úprimne a k veci, bez vyhýbania sa kvôli nejakým ohľadom alebo strachom. V stave hriechu by to bola pohroma - a ani toho nie sme bežné schopní. Ale ak je srdce čisté, potom je to zázrak a svedectvo o svätosti.

Pšenica a kúkol'

"Predniesol im aj iné podobenstvo: "Nebeské kráľovstvo sa podobá človekovi, ktorý zasial na svojej roli dobré semeno. Ale kým ľudia spali, prišiel jeho nepriateľ, prisial medzi pšenicu kúkol' a odišiel. ... Predniesol im ešte iné podobenstvo: "Nebeské kráľovstvo sa podobá horčičnému zrnku, ktoré človek vzal a zasial na svojej roli. Ono je síce najmenšie zo všetkých semien, ale keď vyrastie, je väčšie než ostatné byliny a je z neho strom, takže prilietajú nebeské vtáky a hniezdia na jeho konároch." Ďalšie podobenstvo im povedal: "Nebeské kráľovstvo sa podobá kvasu, ktorý žena vezme a vmiesi do troch mier múky, až sa všetko prekvasí."" (Mt 13, 24-25.31-33)

Nebeské Kráľovstvo. Je plné života, plné sily. Plné radosti a jasia. Aj tá najmenšia čiastočka má silu vyrásť na veľký strom. Aj ten najmenší kúsok

dokáže pretvoriť štyridsaťlitrovú diežu plnú múky sveta. Byť kresťanom znamená už teraz v tomto žiť, už teraz byť *synom Kráľovstva* a teda jeho súčasťou, členom, časťou, ako vraví aj Pavol, že Otec "*nás vyrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna*" (Kol 1, 13). Znamená to už teraz byť *synmi Svetla*, "*Božie deti bez hany uprostred zvrhlého a skazeného pokolenia, medzi ktorým svietite ako svetlá na svete*" (Flp 2, 15) - a keď pominú prekážky tohto sveta a zlá, ktoré s týmto jasom detí Boha bojujú, "*vtedy sa spravodliví zaskvejú ako slnko v kráľovstve svojho Otca*" (Mt 13, 43). Ježiš neprináša bremeno. Prináša život, prináša slobodu, prináša radosť a pokoj a svetlo a slávu, sám hovorí, že "*prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie*" (Jn 10, 10). Kresťanstvo je o živote! O zmŕtvychvstaní! O vykúpení zo smrti, z väzenia a pút sveta!

Podľa toho spoznáte katolíka: že už teraz je *synom Kráľovstva* a žije v ňom a podľa neho s radosťou, že naozaj žije, je plný života a plný svetla, vskutku žiari a "*z jeho vnútra tečú prúdy živej vody*" (porov. Jn 7, 38) a raduje sa, veď "*túto slobodu nám vydobyl Kristus*" (Gal 5, 1)!

A potom ešte pár vecí...:

BYŤ PŠENICOU, plnou dobra, života, hodnoty, slávy, o tom kresťanstvo je, ako vraví opäť Pavol, že "*Boh, bohatý na milosrdenstvo, pre svoju nesmiernu lásku, ktorou nás miluje, hoci sme boli pre hriechy mŕtvi, oživil nás s Kristom — milosťou ste spasení — a s ním nás vzkriesil a daroval nám miesto v nebi v Kristovi Ježišovi*" (Ef 2:4-6).

NESPAŤ! Kúkoľ je tu aj preto, že "*ľudia spali*". Pozrime sa na cirkev na Slovensku! Ako dlho sme spali, spokojní, že však "*ľud je zbožný*" a "*kostoly sú plné*"...? Nehlásalo sa Evanjelium, lebo sme si mysleli, veď ho isto poznajú, doma, z rodín,... a oni nepoznali! A možno ani kňazi a biskupi ho vlastne až tak úplne nepoznali. Nevolali sme ľud k obráteniu, lebo veď predsa oni už obrátení sú, nie? Sú z rodín katolíckych! A oni neboli! Ba ani

mnohí kňazi a biskupi neboli a nie sú. Miesto *pokrstového katechumenátu* sme sa uspokojili s formálnym, až "priemyselným" postupom: tretiaci všetci hŕf, na prijímanie, siedmáci, ôsmaci na birmovku, nech to majú "kým sú ešte zbožní" (výrok biskupa) a fajront. Oni potom síce prestanú chodiť do kostola, ale to je v poriadku, tak to chodí, oni sú stále veriaci (tiež výrok biskupa), tak načo sa znepokojuvať? Môžeme ďalej spať! Hej, stále na Slovensku spíme. Inak by sme už dávno "*robili pokánie v kajúcom rúchu a popole*" (Mt 11, 21) za to, čo sme spôsobili a súčasne by sme konečne začali čosi robiť, veď to, čo sme robili doteraz, spôsobil, že tu už pomaly ani nie je *pšeničné pole s kúkolom*, ale *kúkolové pole s kde-tu pšeniceou!*

NEPOHORŠIŤ SA. Kúkol' bude v Cirkvi vždy, až do samého konca. Vždy v nej budú pokrytci (jedno, či zlomyseľní alebo úprimní), synovia sveta, "*sebeckí, chamtiví, chvastaví, pyšní, rúhaví, neposlušní voči rodičom, nevďační, bezbožní, bezcitní, nezmierní, ohovárační, nezdržanliví, suroví, bez lásky k dobru, zradní, bezhlaví, nadutí, milujúci viac rozkoše ako Boha; budú mať výzor nábožnosti, ale jej silu budú popierať*" (2Tim 3, 2-5), navonok sa budú vyhlasovať za kresťanov a aj sa tak budú navonok tváriť, ale vnútri budú *kúkolom* (ktorý je tiež sprvu od pšenice na nerozoznanie a korene s ňou si silne preplietajú). Ak toto vieme, nepohoršia nás žiadne pády, škandály, zlyhania kohokoľvek v Cirkvi. Pán má stále nad všetkým moc a kontrolu. Nič sa nepokazilo, všetko je, ako má byť. Na konci časov, keď sa všetko završí, "*Syn človeka pošle svojich anjelov a vyzbierajú z jeho kráľovstva všetky pohoršenia a tých, čo pášu nepravosť, a hodia ich do ohnivej pece. Tam bude plač a škripanie zubami. Vtedy sa spravodliví zaskvejú ako slnko v kráľovstve svojho Otca*" (Mt 13, 41-43). A kým sa tak stane, usilujme sa byť *pšeniceou*, aj keby dookola bol just len samý *kúkol'* vlašných, formalistických, falošných bratov - aby si to bol ty, kto na konci ostaneš a zažiariš! Kúkol' okolo teba nech ťa nepohorší, ale motivuje: pozrieš sa nich, ktorým Pán hovorí: "*máš meno, akoby si žil, ale si mŕtvy*" (Zjv 3, 1), na ich smútok, prázdnotu, na to, ako je im kresťanstvo bremenom

ktoré s úpením vlečú ako reťaze a okovy a povieš si: Tak toto nie! Takýto byť nechcem! Toto nikdy! A dodáš: Budem svetlom aj *kvôli nim* - aby videli. Aby uverili. Aby sa obrátili. Aby mohli aj oni žiť a byť zachránení!

NEZÚFATĽ NAD MALOSŤOU! Božie Kráľovstvo má v sebe silu! Presadzuje sa vlastnou silou. Aj z malého zrnka bude strom. Aj trocha kvasu prekvásí desiatky kíl mŕtvej múky. Kráľovstvo si získava ľudí preto, že je plné života, plné krásy, je podmanivé a preto ich láka a priťahuje. Je to Duch a Boží Život v nás, ktoré toto pôsobia, ako vraví Ježiš: "*Ste sol' zeme... ste svetlo sveta, mesto postavené na návrší*" (Mt 5, 13-14)! Nestaraj sa čo a ako. Neprepadni beznádeji! Ži, užívaj si naplno život a slobodu v Duchu - a dovoľ ostatným, aby sa k tebe pridali! Lebo "*ak sol' stratí chuť, čím ju osolia? Už nie je na nič, len ju vyhodíť von, aby ju ľudia pošliapali*" (Mt 5, 13)! Ak zhasne Svetlo v tebe, sám ostaneš v tme a svet s tebou. Ale ak žiariš, potom aj keby si celý svet zvolil tmu, ty budeš aj tak stále vo svetle, živý medzi mŕtvymi! A to stojí za to, nie? Len sa v tomto zmysle musíš od nich odpútať, nečakať, kým niekto z nich začne aby si sa k nemu pridal. Ako "*hovorí Pán: 'Zlorečený je muž, ktorý dôveruje v človeka a telo urobil svojou oporou. ... Požehnaný je muž, ktorý dôveruje v Pána, Pán bude jeho nádejou.'*" (Jer 17, 5.7). Nespoliehaj sa na ľudí, ale na Boha. Nehľadaj oporu u ľudí, ale v Bohu. Nečakaj, kým začnú iní, neporovnávaj sa s tým, čo robia alebo nerobia iní, "*nechaj, nech si mŕtvi pochovávajú mŕtvych, ty chod', ži a zvestuj Božie kráľovstvo*" (porov. Lk 9, 60)!

SVET ODCHÁDZA, SYNOVIA OSTÁVAJÚ. Všimnime si: *Synovia Kráľovstva* nikam neodchádzajú! Je to svet a *kúkol'* falošných bratov, ktoré sú *odňaté* od nich preč! Bola im daná šanca, možnosť byť v Kráľovstve, žiť v ňom, stať sa tiež *synmi Kráľovstva*. Ale keď si zvolili ostať radšej *synmi sveta, synmi Zlého*, je im vyhovené. Sú z Kráľovstva vyňatí "*do večného ohňa, ktorý je pripravený diablovej a jeho anjelom*" (Mt 25, 41). *Synovia Kráľovstva* však nikam neodchádzajú! Kam by išli? Sú predsa

v Kráľovstve! Sú doma, tu sú doma! Už v ňom žijú, už dávno! Nemajú kam ísť. Len sa teraz, keď už ich nič nezastiera, konečne naplno "zaskvejú ako slnko v kráľovstve svojho Otca" (Mt 13, 43)! Ako hovorí Simeon Nový Teológ: *Kto vidí Boha zaživa, bude Ho vidieť aj po smrti. Kto nevidí Boha zaživa, neuvidí Ho ani po smrti.*

Veľa problémov a smútku a depresii v našej službe má svoj pôvod v tom, že za hlavného aktéra považujeme seba a nie Boha

Veľa našich problémov a smútku a depresii v našej službe má svoj pôvod v tom, že za hlavného aktéra považujeme seba a nie Boha. Myslíme si, že je to nás a nie na Bohu.

V skutočnosti na tom niečo pravdy je. Boh skutočne nechal niečo na nás, aby sme mali príležitosť konať a osvedčiť sa ako synovia a naučiť sa nimi byť.

Ale samotné dielo nikdy nebolo na nás. Ved' by sme niečo také ani neuniesli! Celkové dielo je na Bohu a v Jeho rukách a to je naozaj dobrá správa!

Nemusíme sa teda strachovať o osudy sveta a Cirkvi a tak. Miesto toho môžeme pokojne a s radosťou pracovať pre Božie Kráľovstvo na tom mieste, kde práve sme. "*Nech nás takto každý pokladá za Kristových služobníkov a správcov Božích tajomstiev. A od správcov sa už vyžaduje, aby bol každý verný*" (1Kor 4, 1-2). O toto ide. Osvedčiť sa ako dobrý správca zverenej časti *Božieho majetku*, onoho *talentu*, *míny* nám zverenej.

Nie je to teda *naše dielo*, ktoré od nás závisí a my sa možno v duchu sťažujeme, že Boh by nám s tým mohol veru aj viac pomôcť. Nie. Je to *Božie Dielo*, na ktorom nám On láskavo dal podiel a v ktorom práve to, že môžeme konať sami a Boh nerobí všetko za nás, je tým dôležitým! V strede je ale stále Boh, nie my. Je to stále Božie Dielo, nie naše. A výsledok závisí od Boha, nie od nás - od nás naozaj a skutočne závisí to jediné, či sa my sami osvedčíme ako oní *dobří správcovia!*

Musíš vyfučať a spl'asnúť

Človek sa rozpína... nie rozpína, skôr iba akosi nafukuje, plný žiadostivosti a strachov a predstáv a ilúzií a fantázií a všetkého tohoto, o vlastnej pýche a ilúzii veľkosti ani nehovoriac.

Ak sa chce stretnúť s Bohom, musí sa zmenšiť. Vyfučať. Vrátiť sa späť do toho jedného maličkého bodu, v ktorom skutočne je. A tam, v tom bode, na jeho, *ako vtedy Ježiš pri ohni na brehu jazera*, čaká Boh. A On sa stáva novou *veľkosťou* človeka, nekonečne väčšou a skutočnou.

Nejde teda o to, stíšiť počas modlitby svoju myseľ, ale samého seba takto *vyfučať*, vyprázdniť, stíšiť. Ved' ako by sme mohli stíšiť myseľ, keby naše vnútro bolo stále plné tohto balastu? A ako by sme mohli v srdci stretnúť Boha, keby sme stále blúdili po týchto nafúkaných perifériách nášho ja, vlastne ani nie nášho ja, len iluzórneho, umelého, vymysleného Ega? Pochopili sme, že toto rozpínanie sa nie je cesta. Ved' nim nerastieme, iba redneme, až do úplného zániku, rozptýlenia sa v nekonečnej ničote zatratenia.

"V tú hodinu pristúpili k Ježišovi učeníci a pýtali sa: "Kto je podľa teba najväčší v nebeskom kráľovstve?" On zavolať k sebe dieťa, postavil ho medzi nich a povedal: "Veru, hovorím vám: Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojдете do nebeského kráľovstva. Kto sa teda poníži ako toto dieťa, ten je najväčší v nebeskom kráľovstve." (Mt 18, 1-4)

Počas modlitby potom zrazu zistíme, že nás už nič vonkajšie nevyrušuje. Lebo to, čo nás vyrušovalo, boli naše vlastné myšlienky a predstavy a

očakávania a túžby a pýcha. Ale keď sme sa zmenšili do seba a zanechali nafúkanosť, zrazu je všetko v pokoji a vonkajšie beci6, zvuky, ľudia, nič nás neruší, všetko sa stáva súčasťou modlitby, pretože už zmizlo pokušenie ich nasledovať, alebo naopak s nimi zápasit', aby sme dosiahli v modlitbe "nejaký výsledok" a tak nakfímili svoju pýchu. Ale neplatí to iba počas modlitby, tento stav ostáva. Aj to je ovocie slobody Vykúpenia.

A tak si zamilovávame malosť, lebo vtedy je s nami a v nás Božia Veľkosť. "Preto mám záľubu v slabostiach, v potupe, v núdzi, v prenasledovaní a v úzkostiach pre Krista; lebo keď som slabý, vtedy som silný" (2Kor 12, 10). Ale trvá nám, kým to pochopíme! Kým sa odhodláme *spl'asnúť!* "Preto som tri razy prosil Pána, aby odstúpil odo mňa, ale on mi povedal: "Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti."" (2Kor 12, 8-9). Je blažené byť malý Božou Veľkosťou!

Svet sa túži rozpínať, dobývať, ovládať. Boží človek sa naopak zmenšuje - a tým zmenšovaním dorastá do pravdy o sebe, vracia sa k samému sebe, na to miesto, kde na neho čaká Kristus, *pri ohni, s chlebom a rybou spoločenstva*. Byť dieťaťom Kráľovstva znamená zmenšiť sa na svoju skutočnú veľkosť, či skôr malosť, a vrátiť sa k tomuto *stredu*, zmenšiť sa do tohto *bodu*. Nikam sa už neponáhľame, pred ničím neutekáme, o ničom nesnívame, konečne sme, prítomní, sme. Predtým dokonca aj naša nábožnosť bola zmietaná týmto nafúkaným Egom a jeho vírmi a búrkami a často sama sa stávala formou excesu a realizácie Ega a jeho nadutosti, žiadostivosti a strachu. Teraz už nie. Ego pomínulo a všetko sa vrátilo na svoje miesto.

V tomto zmenšení človek súčasne *odpúšťa*, zrieka sa pyšných nárokov a očakávaní voči ľuďom, voči svetu, voči Bohu. Prepúšťa a sám je tak prepustený na slobodu, ako vraví Ježiš: "*Odpúšťajte a odpustí sa vám*" (Lk 6, 37).

Aký hlboký pokoj je v tejto malosti! A aká ohromná Veľkosť Božia sa v nej otvára! Koľká blaženosť ňou preteká! Je to skutočná *domáckosť* Božieho Domu, Otcovho Kráľovstva! Tu, v nej sne konečne deti. A Boh konečne Otec. V pokoji žijeme s Ním, v Ňom - a nechávame, aby On bol naším *agentom, impresáriom*, aby On nás priviedol k tomu, čo On sám chce, aby sme vykonali. Koľká voľnosť, pokoj a radosť sú v tejto malej veľkosti a veľkej malosti!

"Zlož svoju starosť na Pána a on ťa zachová; a nikdy nedopustí, aby bol spravodlivý zmietaný." (Ž 55, 23)

"Hľa, nechal som pred tebou otvorené dvere, ktoré nik nemôže zavrieť." (Zjv 3, 8)

Možno je Boh nekonečne veľký preto, že je nekonečne malý... Malosť má svoju vlastnú kvalitu! Malý potrebuje pocit veľkosti. Veľký nič také nepotrebuje. Pre skutočne veľkého pojem veľkosti stráca význam. Len malý rozlišuje veľkých a malých a snaží sa vyzerat' veľký, pretože si bolestne uvedomuje svoju malosť. Všetka veľkosť sa nachádza v tomto jedinom na pohľad malom bode *skutočného*, do ktorého sa musíme stiahnuť - pretože všetko mimo neho je už len *ilúzia* a ničotnosť a zdanie a čím viac sa takto rozpíname, tým menší sme, tým menej sme.

V tomto strede vládne pokoj *hesychie*. V tomto strede je dokonalá sloboda, v ňom je všetko možné. Tu vládne *dokonalosť*. Sebaaktualizácia, ako jej hovorí Maslow. Kým sa pohybujeme ešte na rovine *dôležitosti*, usilujeme o veľkosť v porovnaní s druhými. Ale na úrovni *sebaaktualizácie-dokonalosti* už žiadna veľkosť nemá žiaden zmysel. Záleží na dokonalosti, nie na tom, akí sme v porovnaní s inými! A u *lásky-transcendencie* potom stráca pojem akejkol'vek vlastnej veľkosti a malosti zmysel definitívne!

Byť dokonalý a pomáhať iným stať sa dokonalými

Žiť po svetsky znamená, ak by sme to premietli na pyramídu Maslowa, žiť na úrovni najviac ak dôležitosti. Preto stále porovnávanie sa, ako sa aj učeníci, kým ešte boli ľuďmi sveta, "*medzi sebou hádali, kto z nich je väčší*" (Mk 9, 34).

Ako kresťania sme prijali od Krista novú cestu. Hovorí najprv: "*Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec*" (Mt 5, 48). Buďte najlepši možní, akí len môžete v daných podmienkach byť. Preto aj Pavol a Jakub nabádajú a povzbudzujú: "*Dávajte si teda veľký pozor, ako máte žiť: nie ako nemúdri, ale ako múdri. Využívajte čas, aby ste boli dokonalí a neporušení a v ničom nezaostávali*" (Ef 5:15-16; Jak 1, 4). Maslow tomu hovorí *sebaaktualizácia* a považuje to za tajomstvo šťastného a dokonalého života. Ak takto žijeme, *veľkosť ani malosť* už viac nemajú význam, veď jediné, s čím sa porovnáваме, je naše dokonalé Ja, stvorené na obraz Otca. Ani nie je možné sa porovnávať s iným človekom, veď ako môžeme posúdiť, kto z nás je bližšie svojej vlastnej dokonalosti? A ako by nás urobilo dokonalejšími, keby sme k tej svojej just boli bližšie, než niekto iný? Normou dokonalosti, vzorom, je sám Boh, s Ním jediným sa pomeriavame!

A druhé Ježiš prikazuje: "*Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec! Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať. [Preto] choďte do celého*

sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu" (Lk 6,36; Jn 13, 34-35; Mk 16, 15)! Lebo toto je láska: nielen skutky *láskavosti*, keď niekomu s niečím pomôžem, ale *láska*, keď inému pomáham spoznať túto pravdu a tuto cestu: byť dokonalý a pomáhať iným (ako Jonathan Livingstone v diele Richarda Bacha) túto dokonalosť objaviť a v láske sa s ňou deliť s druhými, pretože práve táto láska znásobuje blaženosť dokonalosti a robí samu dokonalosť dokonalou, ako pochopil Frankl a nazval to *zmyslom, transcendenciou*.

Takýto je a takto žije "*nekonečne dokonalý a sám v sebe blažený Boh*" (KKC 1), ktorý Je Láska. K takémuto životu a bytiu sme v Ňom povolani aj my a takýto byť a toto žiť v spoločenstve dokonalých a milujúcich zbožštených ľudí, v *spoločenstve svätých*, je Nebo. Lebo toto je svätosť: dokonalosť a láska. Láska, ktorá motivuje k dokonalosti, aby sme mohli stále lepšie slúžiť, a dokonalosť, ktorá motivuje k láske, lebo sa túži deliť sama so sebou.

Svetskí ľudia si myslia, že Boh sa uctieva preto, že je väčší ako my. Zo strachu a podriadenosti, lebo je silnejší. Alebo zo žiadostivosti, lebo má moc dať nám čokoľvek, po čom prahne. Ale skutočnosť je úplne iná. Uctieваме Ho, pretože je dokonalým naplnením dokonalosti a lásky. Je ten najlepší možný. Je ten, komu sa túžime podobať, náš vzor, idol. A nielen to! On nás stvoril práve preto, aby nás zbožštil, aby nám "*dal účasť na svojom blažennom živote*" (KKC 1) a dal nám v Kristovi "*moc stať sa Božími deťmi*" (Jn 1, 12), slobodu a schopnosť takými ako On sa skutočne stať! Uctieваме Boha, klaniam sa Bohu lebo je náš Vykupiteľ, Osloboditeľ, náš Vzor, náš Cieľ, stelesnenie všetkého toho, čo milujeme, za čím ideme, čo obdivujeme, po čom túžime - a čo od Neho dostávame a prijímame!

Preto žijeme prítomný okamih, prúdime prítomnosťou, pretože všetko toto, naša cesta k dokonalosti a láske i blaženosť cieľa, ktorého sa zmocňujeme - "*Bojuj dobrý boj viery a zmocni sa večného života; ved' doň si povolaný a zložil si pred mnohými svedkami dobré vyznanie*" (1Tim 6, 12) - sa odohráva len a jedine tu a teraz, práve tu a práve teraz!

Schopnosť byť sám je predpokladom života v komunite

Čo je komunita? Ľudia, ktorí sú slobodní a samostatní a jeden druhého naozaj nepotrebujú. Nie sú žiadostiví moci ani slávy, že by mali na druhých ľudí nároky a očakávania a snažili sa ovládať a meniť a nejako sa na nich realizovať. A nemajú ani strach, že by boli na ni závislí a bez nich boli stratení, ani sa neboja poníženia či ublíženia, keď sa im otvorí a zdieľa svoj život s nimi - vlastne u človeka, ktorý žije *hesychiu*, ani veľmi nie je ako by mu normálne mohli ublížiť či zraniť ho.

Ak teda dokážeme žiť aj sami - "len medzi nami a Bohom" - a nepotrebujeme od iných ľudí neustále dostávať nejaké potvrdenia, pomoc, podporu, nejaké ukávanie svojej túžby po dôležitosti (o nižších túžbach nehovoriac) a ak teda ako zrelí synovia a dcéry Boha žijeme skutočnú *sebaaktualizáciu* detí Boha v Bohu, v komunite s Bohom, ktorý sám nám všetko toto poskytuje, potom sme pripravení a zrelí na komunitu a schopní komunitu žiť, dokonca aj keby sme nikdy v žiadnom spoločenstve nežili! Je to tak? Myslím, že hej!

Kristus pre nás - tým, že *"tým, ktorí ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi: tým, čo uverili v jeho meno"* (Jn 1, 12) - vytvoril objektívne podmienky pre dokonalú komunitu, akú vedľa seba vytvoriť iba deti Boha. A to, čomu hovoríme *viera* a *obrátene*, má za efekt, že sa takto schopnými komunity aj naozaj stávame, vďaka slobode a samostatnosti, ktoré sme v Bohu obsiahli.

A tak na rozdiel od ľudí, ktorí na ceste ku komunite prechádzajú zápasom chaosu a agóniou prázdnoty, kresťan by do komunity mal prichádzať už pripravený, pretože v procese obrátenia už má toto za sebou. Ak by sme parafrázovali Pavla, vie žiť sám a vie žiť aj v komunite - práve preto, že vie žiť sám a nie je odkázaný na ľudí, tak, ako nebol ani Ježiš: *"Hľa, prichádza hodina, ba už prišla, keď sa rozprchnete, každý svojou stranou, a mňa necháte samého. Ale nie som sám, lebo Otec je so mnou"* (Jn 16, 32). A v tom tá pointa je!

Jednoducho, schopnosť žiť sám s Bohom a vzhľadom na seba sa bez problémov zaobísť bez ľudí, nás robí schopnými tvoriť s inými (alebo aspoň jednostranne voči druhým) komunitu, v ktorej nijako nehľadáme seba, žiadne svoje uspokojenie, podporu, potvrdenie, úspech ani nič iné, len v láske zdieľame to, čím sme a pomáhame druhým k rovnakej dokonalosti. Schopnosť byť slobodný a sám, len v spoločenstve s Bohom, nás robí schopnými zdieľať sa a tvoriť jednotu lásky v skutočnom spoločenstve, v komunite. Vyrásť z nezrelej závislosti na ľuďoch a na nárokoch a očakávaniach voči nim nás robí schopnými zrelejších vzťahov s nimi a k nim.

Všetko, sama existencia sa stáva zázrakom!

Keď konečne "vyfučíme a splasneme" do onoho stredu a bodu, kde všetko naozaj je, keď opustíme ilúzie a ocitneme sa v prítomnosti, ktorou prúdime, keď nič nečakáme, len prosto prijímame, čo je, vtedy sa všetko stáva trvajúcim zázrakom. Všetko. Dokonca samo bytie, to, že vôbec niečo

existuje, my sami sme, že veci okolo nás sú, že existujú ľudia a svet a Vesmír a všetko, v nás vzbudzuje trvalý úžas!

Svet sa pred nami odhaľuje a stáva sa plný slávy Boha tak, ako to zažíval *Baal Šem Tov* a jeho *chasidi*, oslavujúci Boha tam, kde iní plakali, vidiaci Božiu slávu tam, kde iní videli len smútok a zmar.

Toto znamená, byť *mystik*: človek, ktorý *vidí skutočné*. Človek, ktorý žije skutočné. Iným pripadá divný, zvláštny, ale len preto, že je zobudený, kým oni ešte spia a skutočnosť im preto pripadá ako nejaký od ich sveta a života odtrhnutý sen. V skutočnosti nič nie je ďalej od pravdy a skutočná mystika je veľmi skutočná, vskutku zemitá, práve preto, že znamená prebudiť sa do skutočného a žiť skutočné!

Moc? Sláva? Dôležitosť vo svete? Postavenie? Bohatstvo? Zábava? Všetko toto sú ilúzie, ktoré ľudí ale tak zahlcujú (ako nejaký hackerský útok), že nedokážu vnímať to, čo je skutočné. Riešia problémy a sú nimi úplne pohltení a ani si neuvedomujú, že 99% ich problémov korení práve v týchto ich ilúziách (a teda vlastne reálne ani neexistujú a sami si ich stvorili) a keby sa z nich všetci ľudia zobudili, tak by sa svet stal rajom a život potešením ľahkým ako pierko!

Mystik je človek, ktorý žije vo vďačnosti a úžase. Nie tým povrchným citovým spôsobom, ale v hĺbke, je to jeho stav bytia, spôsob žitia, úžas a vďačnosť a radosť - všetko plné pokoja a samozrejmosti človeka, ktorý si navykol žiť v *paláci zázrakov*, bez toho, aby mu to zovšednelo a bez toho, aby sa znova potopil do hmly ilúzií.

Nikam sa neponáhľa, pred ničím neuteká, pretože všetko a vo všetkom je prítomný ten istý Boh, všetko a vo všetkom s ním žije a koná ten istý Boh, všetko a vo všetkom sa uskutočňuje ten istý zázrak. Teplo, zima, svetlo, tma, jedlo, hlad, samota, zástupy, modlitba, práca, všetko sa stáva jedným, všetko

je jedným zázrakom, všetko je chrámom, lebo Boh Je Tu. Nič, žiadne miesto, žiadna situácia nie sú lepšie, nič nie je horšie. Všetko je rovnako zázračné. Každá vec je dar, každý človek je brat. Každé miesto je rajom a každý okamih je Nebom. Ale len toto maličké miesto, len tento okamih času! Uhni len o trochu nabok - a si späť v pekle ilúzií!

Takéto srdce, prebudené, priame a prosté ako dieťa, je milé Bohu a Boh mu otvára svoje vlastné Srdce a otvára mu spoločenstvo, ktoré iní ani netušia, že niečo také je, a keby tušili, tak by sa na ňom možno aj pohoršili, pretože v ich svete ilúzií, ovládanom mocou a postavením a zápasom, by im to pripadalo ako rúhanie! Ale ako by mohli poznať Boha, keď Ho stále pomeriavajú podľa seba a myslia si, že Boh je ako oni, len o niečo väčší, ale inak rovnako malý a malicherný, otrok rovnakých ilúzií?

Božie Kráľovstvo čaká na to, že bude hľadané

"Nebeské kráľovstvo sa podobá pokladu ukrytému v poli. Keď ho človek nájde, skryje ho a od radosti z neho ide, predá všetko, čo má, a pole kúpi. Nebeské kráľovstvo sa podobá aj kupcovi, ktorý hľadá vzácne perly. Keď nájde veľmi cennú perlu, ide, predá všetko, čo má, a kúpi ju. A zasa nebeské kráľovstvo sa podobá sieti, ktorú spustia do mora a ona zachytáva všetky druhy. Keď je plná, vytiahnu ju na breh, posadajú si, dobré vyberú do nádob a zlé vyhodia von. Tak bude aj na konci sveta: vyjdú anjeli, oddelia zlých od spravodlivých a hodia ich do ohnivej pece. Tam bude plač a škrípanie zubami." (Mt 13, 44-50)

Božie Kráľovstvo túži byť hľadané. Slovo nájst', *heurisko*, je v Písme vždy použité na označenie výsledku hľadania niečoho. Muž tuší, že niekde tu je poklad - a ako výsledok hľadania ho nájde. Aj ten druhý hľadá pekné perly a obchoduje s nimi - keby nehľadal, nenájde tú mimoriadne vzácnu a hodnotnú perlu. Ježiš hovorí: "*Proste a dostanete! Hľadajte a nájdete! Klopte a otvorí vám! Lebo každý, kto prosí, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvorí*" (Mt 7, 7-8). Ak je človek spokojný sám so sebou a so svetským životom, k čomu by mu bolo Božie Kráľovstvo? "*Každý, kto pácha hriech, je otrok*" (Jn 8, 34) a jemu sa otrokom byť páči. "*Im, neveriacim, boh tohoto veku zaslepil mysle, aby im nezažiarilo svetlo evanjelia o Kristovej sláve, ktorý je obrazom Boha. Ich koniec je záhuba, ich bohom je brucho a hanba je slávou tých, čo zmýšľajú pozemsky*" (2Kor 4, 4; Flp 3, 19). Ale kto je nespokojný, kto chce viac a cíti, že existuje, musí existovať niečo viac, niečo lepšie ako tento svet, ten hľadá. Klope. Pátra. Prosí. Študuje a báda. Preto Ježiš hovorí nie otvorene, ale v podobenstvách. Kto je otrok, vypočuje si ich, ale mávne rukou a vráti sa do svojho otroctva. Ale kto túži a hľadá, ten urobí to isté, čo učeníci: "*pristúpili... a vraveli mu: 'Vysvetli nám podobenstvo...'*" (Mt 13, 36). Prichádzajú, pýtajú sa, počúvajú, nasledujú Krista, lebo už túžia, už ich Otec, Jeho Krása a Veľkosť, ktorú tušia, priťahuje ku Kristovi: "*Pane, a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života*" (Jn 6, 68)! Božie Kráľovstvo k nám nepríde zadarmo ako na podnose, ani nám nebude a ani nemôže byť vnútené. Musíme po ňom smädiť a dychtiť, hľadať ho, aktívne hľadať. Ako hovorí Pán: "*Budete ma hľadať a nájdete ma; ak ma budete hľadať celým svojím srdcom, dám sa vám nájst'*" (Jer 29, 13-14).

Čo ale Božie Kráľovstvo je? Nie je to miesto, dokonca ani nejaké časové trvanie: "*Vo všeobecnosti je vážnou chybou prekladať frázu „kráľovstvo Božie“ ako odkaz na určitú oblasť, v ktorej vládne Boh. Význam tejto frázy v NZ nezahŕňa konkrétne miesto alebo špeciálne časové obdobie, ale skutočnosť vládnutia. Výraz ako „vstúpiť do Božieho kráľovstva“ teda*

neodkazuje na „*ísť do neba*“, ale mal by sa chápať ako „*prijatie Božej vlády*“ alebo „*prijatie Boha, aby vládol*.“ (Louw-Nida). Je to vláda Nebies, čiže Boha. Uskutočňuje sa na každom človeku, ktorý sa rozhodne žiť len a jedine podľa Božej Vôle, podľa Evanjelia, ako hovorí Ježiš, že "*nie každý, kto mi hovorí: „Pane, Pane,“ vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach*" (Mt 7, 21). Preto je prvotinou Kráľovstva na zemi Cirkev, lebo je ľudom, ktorý sa zhromaždil, aby túto Vôľu žil a vytvoril tak na zemi spoločenstvo, kde Boh skutočne vládne a Jeho vôľa je zákonom. Božie Kráľovstvo a Nebo sú dve odlišné veci a platí, že Nebo je odmena od Boha pre tých, ktorí Božie Kráľovstvo žijú na zemi a patria doň, lebo "*vytrvalosťou v dobrých skutkoch hľadajú slávu, česť a nesmrteľnosť*" (Rim 2, 7) - rovnako, ako Peklo je odmenou od diabla pre tých, ktorí sa na zemi rozhodli patriť do jeho svetského kráľovstva.

Nebo by bolo dostatočným dôvodom žiť na zemi Božie Kráľovstvo, ale ako vraví Ježiš, ono samo je pokladom a perlou nesmiernej ceny! Prečo? Pretože je prvotinou Neba na zemi! Ved' Nebo je miesto, kde sa *Božia vôľa uskutočňuje a žije úplne a bez najmenej prekážky* (Youcat 52) a teda Kráľovstvo, kde táto istá vôľa je žitá už na zemi, je krásne a nádherné samo osebe, už teraz. Preto ten, kto ho nájde, "*od radosti z neho ide, predá všetko, čo má*" (Mt 13 44), nie z donútenia, ale plný radosti "*stratí svoj život pre Krista a pre evanjelium*" (porov. Mk 8, 35), aby získal ten nový život, omnoho lepší, omnoho šťastnejší - a s istotou ešte väčšej blaženosti, samého Neba! Božie Kráľovstvo je hodné všetkého čo máme - a presne toľko, všetko čo máme, nás bude aj stáť. Taká je jeho cena, pretože žiť v ňom znamená nič menej, než byť "*novým stvorením. Staré sa pominulo a nastalo nové*" (2Kor 5, 17).

Žiť v Božom Kráľovstve, čiže Božiu vôľu - čo to znamená konkrétne?

Len si pripomeňme, že to znamená najprv tri postoje, ktoré sú reakciou na uverenie Evanjeliu a na prijatie Ducha Svätého, ktoré nás oslobodzujú k takémuto životu podľa slov Písma, že "*zo svojho márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch, boli ste vykúpení ... drahou krvou Krista*" (1Pt 1, 18-19). To sú oni: bezžiadosť *apatheie*, bezstarosť *atharaxie*, uvoľnenosť *hesychie*. Výsledkom je život oslobodený k dokonalosti - "*Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec*" (Mt 5, 48) - a z nej pramení blaženosť na spôsob Boha, ktorý je "*nekonečne dokonalý a sám v sebe blažený*" (KKC 1).

Tato dokonalosť dosahuje plnosť a jej blaženosť maximum, keď sa zdieľa v láske - skutočnej láske, ktorá pomáha druhému k rovnakej dokonalosti. Učíme sa tak trom umeniam Božieho Života: *Odpustenie*, kedy prijímame druhého bez nárokov a očakávaní takého, aký je a dovoľujeme mu byť taký, aký je. *Milosrdenstvo*, keď ho takéhoto verne a oddane milujeme, sme mu oporou, inšpiráciou, povzbudením a dodávaním odvahy a pozvaním, volaním k dokonalosťou, na cestu spolu s nami. A toto sa završuje v tom treťom, a tým je *jednota a zdieľanie* v spoločenstve na obraz samej Trojice a Trojičného Života Boha. Tak naplňame druhý Kristov príkaz: "*Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec*" (Lk 6, 36) a ovocie tejto milosrdnej lásky, "*aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno*" (Jn 17, 21).

A toto je Božie Kráľovstvo: Dokonalosť umožnená slobodou *apatheie*, *atharaxie* a *hesychie*. A láska uskutočnená v zdieľaní tejto dokonalosti, v prijímaní druhého v postoji *odpustenia*, vo vernej oddanosti a službe *milosrdenstva*, v zdieľaní a jednote *spoločenstva*. To všetko v *skutkoch*, navonok, čím vydávame *martyrio*, svedectvo. Takto žiť znamená doň patriť. A patriť doň znamená mať nádej Neba, završenia časného života v Kráľovstve Večným Životom Boha v Nebi.

Toto je súčasne aj *kritériom* Kráľovstva a života v Nebi, kde Kráľovstvo dosahuje plnosť a završenie. Podobenstvá o *poklade* a *perle* hovoria o nás, že na to, aby sme boli súčasťou Kráľovstva, musíme to naozaj chcieť, musíme po tom túžiť, vynaložiť námahu na jeho hľadanie a potom zaplatiť cenu za to, byť jeho súčasťou. Tretie, o *sieti*, hovorí, že (podobne ako v podobenstve o *kúkoli*), Božie Kráľovstvo na zemi zachytáva (doslova *zhromažďuje* - je tam použité rovnaké slovo ako v slove *synagóga*, *zhromaždenie veriacich*, synonymom je slovo *ekklesia*, cirkev, ktoré tiež znamená *zhromaždenie*) všetkých, ktorí ho hľadajú a túžia po ňom, - ale na konci do Večného Života v Nebi "postúpia" iba tí, ktorí zodpovedajú týmto kritériám Kráľovstva a už takto žijú - podľa príslovia "*Chciet' je pekná vec, ale môcť ešte lepšia.*" Na život v Nebi potrebujeme oboje. Aj *chciet'*, aj *môcť*. Tak, ako to hovorí o členoch Katolíckej Cirkvi, Kráľovstva Božieho na zemi, aj Katechizmus, že "*nespasí sa, hoci je začlenený do Cirkvi, kto nezotrvá v láske, lebo zostáva síce v lone Cirkvi ,telom', ale nie ,srdcom'*" (KKC 837). Z našej strany teda musí byť túžba a hľadanie, z Božej strany zase sa vyžaduje, aby sme sa skutočne štandardom Kráľovstva prispôbili a mohli tak byť "*uznaní za hodných [kataxiou] tamtoho veku a zmŕtvychvstania*" (Lk 20, 35). Preto Boh "*súdi bez nadŕžania osobám, každého podľa jeho skutkov*" (1 Pt 1, 17) - skutok, gr. *ergon*, dielo, to, na čom tu, na zemi, pracujeme, do čoho investujeme svoj čas, svoju námahu, svoje zdroje, áno, aj svoje peniaze, pretože nám na tom záleží, pretože je to naša priorita. Syn Kráľovstva sa od *kúkoľa* odlišuje práve tým, že investuje do Božieho Kráľovstva a do dokonalého života v ňom, lebo v ňom našiel svoj *poklad*, svoju *perlu* nesmiernej ceny: "*Nezhromažďujte si poklady na zemi, kde ich mol' a hrdza ničia a kde sa zlodeji dobývajú a kradnú. V nebi si zhromažďujte poklady; tam ich neničí ani mol', ani hrdza a tam sa zlodeji nedobývajú a nekradnú. Lebo kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce*" (Mt 6, 19-21). Syn sveta a Zlého naopak investuje do diablovho Kráľovstva a do tohto sveta, lebo ten si vybral za svoj domov a svoj poklad, nie Nebeské Kráľovstvo - aj keď sa pritom možno modlí a chodí do kostola. Preto ho

čaká "plač a škripanie zubami", keď všetko toto jeho dielo nakoniec zhorí a zanikne a všetko, čo miloval, mu zhorkne a stratí sa ako prach vo vetre časnosti.

Evanjelium je život, evolúcia a rast, nie revolúcia, návrat ani smrt'!

Obrátenie vo svojej podstate ani tak nie je návrat späť, ako skôr evolúcia. Hriech znamená *zastaviť sa* na úrovni svetskej dospeláckosti. Na úrovni dôležitosti alebo aj nižšie. Alebo naozaj ísť až na úroveň sebaaktualizácie, ale stále len v rámci sveta, spútaný jeho putami a limitovaný jeho obmedzeniami. Ale Božie synovstvo znamená *pokračovať* po ceste, zanechať detinské spôsoby sveta, znova dospieť, tentoraz vyrásť zo sveta do dospelosti synov a dcér Boha a vstúpiť do "zrelosti muža, [dospieť] k miere plného Kristovho veku" (Ef 4, 13).

Alebo ak to chceme vidieť názorne: *Keď Mojžiš vyviedol Izraelitov z Egypta, tak skutočné obrátenie znamenalo pokračovať v ceste, od otroctva cez slobodných pútnikov až po víťazov nad nepriateľmi a vlastníkov nádhernej krajiny. A bol to naopak hriech, ktorý znamenal obrátiť sa, ale zlým a falošným spôsobom, späť k otroctvu, späť k malosti, späť k nevere, späť k porážke.*

Dobre to vidieť aj na Maslowovej pyramíde, kde kresťanstvo začína na rovine sebaaktualizácie (čiže dokonalosti) a pokračuje k transcencii (čiže láske).

Takže napríklad aj kresťanská výchova: Najprv na rovine prostej existencie (EXISTENCE v zjednodušenej Alderferovej schéme) poskytujeme dieťaťu istotu, bezpečie, bezpodmienečnú lásku. Potom, v latentnej puberte, (na rovine RELATIONS, vzťahov ERG teórie Alderfera) mu začína dodávať pocit sebaistoty, sebadôvery - napríklad aj formou športu, umenia, niečoho, v čom si môže overiť, že práca + čas = úspech, že naozaj môže uspieť, že naozaj môže byť výnimočným. A nakoniec, v puberte a v procese dospievania, ho učíme, v čom dospelosť spočíva, že toto všetko môže ešte viac rozvinúť, samého seba môže rozvinúť do netušenej výšky v Bohu, ktorý nás volá k sebaaktualizácii a transcencii, čiže k dokonalosti a láske, k presahujúcemu zmyslu a k účasti na väčšom, než sami sme - a to je svätosť (na rovine GROWTH, rastu Alderfera a TRANSCENDENCIE Frankla). Otvárame mu bránu skutočnej slobody, skutočnej veľkosti človeka vykúpeného - syna Boha!

A ako prechádzame týmito etapami, tak Blanchard nám vo svojich *štýloch líderstva* šepká, ako meniť svoj prístup k dieťaťu a neskôr mladému človekovi: najprv ho viesť *direktívne*, potom mu začína veci *vysvetľovať*, ich zmysel. Neskôr sa s ním o veciach už *radíť* a časom na neho už veci rovno *deleguje*, ako mladý človek dozrieva. Toto je tajomstvo *autoritatívnej výchovy detí*, ktorá sa vo výskumoch javí ako najlepšia: "*Štyri štýly rodičovstva sú: Zhovievavý štýl: Rodičia sú veľmi priateľskí a podporujúci, ale stanovujú málo alebo žiadne pravidlá; autoritatívny štýl: Rodičia stanovujú vysoké očakávania a pravidlá a sú dôslední pri ich presadzovaní, ale tiež sú otvorení komunikácii a vysvetleniam; ľahostajný štýl: Rodičia sa o svoje deti nezaujímajú a nestanovujú žiadne pravidlá; a nakoniec dôsledný štýl: Rodičia stanovujú vysoké očakávania a pravidlá a sú dôslední pri ich*

presadzovaní, ale nie sú otvorení komunikácii a vysvetleniam. Štúdie ukazujú, že deti vyrastajúce v autoritatívnych rodinách sú najnezávislejšie, spoľahlivejšie a majú najväčšiu pravdepodobnosť toho, že sa stanú úspešnými v škole a v živote. Autoritatívni rodičia stanovujú jasné pravidlá a očakávania, ale tiež sú otvorení komunikácii a vysvetleniam. Dávajú svojim deťom zodpovednosť a učia ich riešiť problémy. Najlepší štýl rodičovstva je autoritatívny štýl. Autoritatívni rodičia vychovávajú deti, ktoré sú nezávislé, spoľahlivé a úspešné" (Google Bard AI).

To, čo by sme mali komunikovať je, že "Boží Syn Ježiš Kristus ... nebol aj "áno" aj "nie", ale v ňom bolo iba "áno". Lebo všetky Božie prisľúbenia, koľko ich je, v ňom sú "áno", a preto je skrze neho aj naše "amen" Bohu na slávu" (2 Kor 1, 19-20). Ako sám vraví: "Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie. Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké" (Jn 10, 10; Mt 11, 30). Ako často si ľudia myslia - a my, kňazi, to tak často kážeme! - že kresťanstvo je niečo *proti životu*. Zapieranie sa. Smútok, strata, obeta. Áno, všetko toto v ňom je - ale nie je to jadro kresťanstva rovnako, ako bolesť, zapieranie sa a aj obeta je súčasťou tréningu olympijského atléta, ale ani náhodou to nie je podstata toho, čím je - tým je radosť z pohybu, radosť zo sily, radosť z restu, z prekonania seba, z triumfu! Kresťanstvo je život. Je to pokračovanie v umení byť! Od dieťaťa, pre ktoré žiť znamená jesť, piť, spať, byť pri matke a mať hračky, cez tínedžera, pre ktorého žiť znamená niečo znamená, presadiť sa, uspieť, cez dospelého pozemšťana, pre ktorého žiť znamená (ak je naozaj dospelý) dosahovať tú najväčšiu dokonalosť, akej je ľudsky na zemi schopný, až po nebešťana, syna Boha, ktorému sa otvára úplne nový Vesmír a úplne nová Sloboda a úplne nová Veľkosť v úplne novej sile, k čomu všetkému ho uschopňuje Boh, ktorý sa mu stal Otcom! Ako vraví Písmo, "v tomto všetkom slávnne víťazíme skrze toho, ktorý nás miluje. A som si istý, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosti, ani výška, ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá

je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi" (Rim 8, 37-39)! Sme povolani k životu, k veľkosti, k sile, k víťazstvu, "vy, deti moje, ste z Boha a zvíťazili ste nad nimi, lebo ten, ktorý je vo vás, je väčší než ten, čo je vo svete" (1 Jn 4, 4), volá Ján plný nadšenia, veď "zjavil sa život a my sme videli, dosvedčujeme a zvestujeme vám večný život, ktorý bol u Otca a zjavil sa nám" (1 Jn 1, 2)!

Ako často však miesto veľkosti ohlasujeme priemernosť, miesto víťazstva porážku, miesto života smrť! A myslíme si, že toto je Evanjelium, toto je kresťanstvo! Vo svojej podstate nejde o to *zanechať* život, či niečo podobné, skôr ide o to *vymeniť* neúplný život za úplný, obmedzený pozemský za neobmedzený, nekonečný, tak veľký a tak plný, že staré pojmy *veľkosti* a *malosti*, na ktorých sme si dovtedy tak zakladali, strácajú zmysel. Kresťanstvo znamená doplniť neúplné, vyrásť z nedospelosti pozemšťana do dokonalosti nebešťana!

Ako byť v smutnom svete plní radosti

Áno, práve uprostred zlých časov žiť dobro, uprostred sebeckva lásku, uprostred hlúposti múdrosť, uprostred skazenosti dokonalosť, uprostred smútku radosť, uprostred zúfalstva nádej, toto znamená, byť *svetlom sveta a soľou zeme*. Pretože je to ovocie toho, že sme vo svete, ale už nie zo sveta, že sme síce telom na svete, ale už v Božom Kráľovstve. Chodíme uprostred sveta, ale už len ako "*cudzinci a pútnici*" (porov. 1Pt 2, 11).

To ale znamená naozaj žiť v Kráľovstve, už teraz, ako vyzýva Ježiš: "*Vchádzajte tesnou bránou, lebo široká brána a priestranná cesta vedie do*

zatratenia a mnoho je tých, čo cez ňu vchádzajú. Usilujte sa vojsť tesnou bránou, lebo hovorím vám: Mnohí sa budú pokúšať vojsť, a nebudú môcť" (Mt 7, 13; Lk 13, 24) a ako svedčí Pavol o Otcovi, ktorý nás *"urobil súcimi mať účasť na podiele svätých vo svetle. On nás vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna, v ktorom máme vykúpenie, odpustenie hriechov"* (Kol 1, 12-14).

Kráľovstvo je stav, v ktorom je prijímaná Vôľa Boha. Ale to nie sú iba príkazy, ako si často v prvej chvíli pomyslíme. To sú ešte viac Božie zámery a s nimi spojené dary. Istota do prítomnosti. Nádej do budúcnosti. Záchrana a vykúpenie. Toto je dôvod tejto radosti, ktorú žijeme uprostred smútku sveta, *"Božie deti bez hany uprostred zvrhého a skazeného pokolenia, medzi ktorým svietite ako svetlá na svete"* (Flp 2, 15).

A ak teda naozaj sme už teraz srdcom presťahovaní do Kráľovstva a srdcom už sme v Nebi - hoci stále ešte *"dušu zaťažuje pomínuteľné telo a pozemský stánok stláča myseľ"* (Múdr 9, 15) - potom nielenže žijeme túto skutočnosť, ale aj chápeme veci okolo seba v súvislostiach, svet v kontexte Neba, čas v kontexte Večnosti. Vidíme ďalej, za obzor, na ktorom končí poznanie smrteľníkov. Sme vskutku *mimozemšťania*, ľudia nie z tohto sveta, nie jeho väzni ani zajatci. Preto sme plní radosti, plní pokoja, plní nádeje - ale nič z toho nepramení z tohto sveta, z nejakej bláznivej nádeje, že *"však bude lepšie"*, ale z Boha, v ktorom už teraz žijeme.

Ľudia okolo sú smutní s zúfajú si alebo sa opíjajú majetkom, vínom či zábavou, aby sa *"odreagovali"* a zabudli, lebo pre nich tento svet je všetko a tento čas je všetko. Pre nás je tento svet drobný ostrovček v nekonečnom Božom svete, tento čas len malý okamih, púhy záblesk v nekonečnom mori Večnosti. Prečo by sme mali byť skleslí alebo zronení kvôli niečomu tam pomínuteľnému, tak ničotnému? Veď my už žijeme v Božom Svete!

Len musíme naozaj vojsť. Vyjsť z malého a úzkeho a zmietaného sveta a vojsť do Božieho Sveta, do Jeho Kráľovstva. Tam sa napĺňa, čo Ježiš sľubuje: *"Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, naučí vás všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám povedal. Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva. Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrachuje"* (Jn 14, 26-27). *"Lebo Boh, ktorý povedal: "Nech z temnôt zažiarí svetlo," zažiaril aj v našich srdciach na osvietenie poznania Božej slávy v tvári Ježiša Krista"* (2Kor 4, 6).

Svet sa rozpadáva? Všetko ide akosi zle? A čo ste čakali? Ale nezúfajte! Je tu cesta von, môžeme z toho uniknúť *"tou novou a živou cestou, ktorú nám [Kristus] otvoril cez oponu, to jest cez svoje telo"* (Hebr 10, 20)! Nemusíme ostať na potápajúcej sa lodi a zahynúť s ňou! *"A preto vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte; a ja vás prijmem a budem vaším Otcom a vy budete mojimi synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán"* (2Kor 6, 17-18)!

Áno, toto je podstatné, toto je kľúčové, toto je rozhodujúce: už teraz žiť srdcom v Nebi. Telom ešte na zemi, ale srdcom v Nebi. Telesnými očami vidieť ešte stále iba svet, ale očami srdca, mysl'ou osvietenou Duchom už vidieť Večnosť, *"nové nebo a novú zem, na ktorých prebýva spravodlivosť"* (2Pt 3, 13). Veď sme *"sa priblížili k vrchu Sion a k mestu živého Boha, k nebeskému Jeruzalemu, k myriádám anjelov, k slávnostnému zhromaždeniu a k spoločenstvu prvorodených, ktorí sú zapísaní v nebi, k Bohu, sudcovi všetkých, k duchom spravodlivých, ktorí už dosiahli dokonalosť, k Ježišovi, prostredníkovi novej zmluvy, a k pokropeniu krvou, ktorá volá hlasnejšie ako Ábelova"* (Hebr 12, 22-24)!

Srdcom už teraz opustiť svet a prest'ahovať sa srdcom do Neba a už teraz srdcom žiť v Nebi v nádeji, že telo sa raz tiež pridá. *"Lebo kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce"* (Mt 6, 21).

V Kristovi pre Otca žiť a konat' - a nič d'alšie nadto

"Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť." (Jn 15, 4-5)

"Ale v Kristovi Ježišovi ste sa teraz vy, čo ste boli kedysi d'aleko, stali skrze Kristovu krv blízkymi. ... lebo skrze neho máme obaja v jednom Duchu prístup k Otcovi." (Ef 2, 13.18)

Skutočne to musí byť len medzi nami a Bohom. Žiť a konat' v Kristovi ako deti, ako synovia a dcéry, z lásky k Otcovi, pre Otca a Otcovi, "nie aby sme sa ľuďom páčili, ale Bohu, ktorý skúma naše srdcia. A tak keďže prijímame neotrasiteľné kráľovstvo, zachovajme si milosť a pomocou nej slúžme Bohu tak, aby sme sa mu páčili, s úctou a bázňou" (1Sol 2, 4; Hebr 12, 28). Nie pre pochvalu u ľudí a dokonca ani nie preto, aby sme videli nejaké výsledky a tak mali uspokojenie, že robíme niečo zmysluplné. Nie. Zmysluplné to je, keď je tým oslávený Boh, keď sa to Bohu páči, keď je to dokonalé a sväté, keď v nás Boh má zaľúbenie, pretože v nás poznáva svoj obraz, ba viac, poznáva v nás svojho Syna, synov a dcéry v Synovi. Toto je a musí byť motív nášho života, jediný a úplný motív: "Aby bol vo všetkom oslávený Boh skrze Ježiša Krista" (1Pt 4, 11).

Len tak je možné žiť ako Kristus, ktorý sám takto žil a vyznáva tento vzťah, keď hovorí, že *"teraz je Syn človeka oslávený a v ňom je oslávený Boh. A keď je Boh oslávený v ňom, aj Boh jeho v sebe oslávi, a čoskoro ho oslávi. Slávu od ľudí neprijímam"* (Jn 13, 31-32; 5, 41). Len vtedy, keď sme takto pevne pripútaný skrže Krista a v Kristovi k Otcovi, ak v Kristovi žijeme a pre Otca žijeme tak, ako On žije pre nás a *"vlastného Syna neušetril, ale vydal ho za nás všetkých"* (Rim 8, 32) a ak viac už nezávisíme na nikom ani na ničom inom, sme konečne úplne slobodní a pripravení žiť Božím Životom.

Preto modlitba a pôst (čiže askéza) patria k sebe. V modlitbe si navykáme takto byť v Kristovi a milovať Otca, v pôste si naopak odvykáme od sveta, od akejkoľvek jeho odmeny, na ktorej by sme mohli závisieť, a hlavne od pýchy Ega, ktorá túži vidieť úspechy, počuť pochvaly a tak sa kochať sama v sebe.

Modlitba bez pôstu, ktorým sa z lásky k Bohu a z túžby patriť Bohu vedome oslobodzujeme od závislosti na svete, nie je veľmi účinná. Ved' stále ostávame otrokmi sveta! A zase pôst bez modlitby stráca zmysel a význam, pretože namiesto odmeny v podobe Boha po ňom ostáva iba prázdno a smrť. Niet divu, že svet okolo nás, keď stratil Boha, odvrhol aj pôst a za svojho boha si zvolil konzum, *"ich bohom je brucho a hanba je slávou tých, čo zmýšľajú pozemsky"* (Flp 3, 19).

Preto je tak účinná *vnútorná modlitba* (známa aj ako kontemplatívna modlitba, modlitba pokoja, modlitba prijatia - *centering prayer*) - pretože v nej všetko tichne, vrátane nášho Ega, ktorá pomaly a bez bolesti umiera prirodzenou smrťou, umŕtvené sladkosťou Boha! Preto je tak nebeská!

A zase pôst je súčasne aj formou *odpustenia* svetu (i nás od sveta), keď vzdávame svoje nároky a očakávania a nechávame svet byť v tom prostom: Ja som. Svet je. Ľudia sú. Boh je - *"nad všetkým... zvelebený naveky. Amen"*

(Rim 9, 5). Veci prosto sú, a to je všetko. Prepúšťame svet i ľudí na slobodu, prestávame si voči nim čokoľvek nárokovať a prestávame ich súdiť - veď *"kto si ty, že súdiš cudzieho"* (Rim 14, 4)? - aby sme tak súčasne aj my boli prepustení, či skôr oslobodení od sveta. *"Odteraz už nie som ani sluhom cisára, ani nijakého iného človeka na zemi, ale iba sluhom všemohúceho Boha"* (sv. Konštantín-Cyril). A sama vnútorná modlitba je ovocím aj pôstu (a pôst zase ovocím tejto modlitby), pretože keď všetko okolo nás zmizne, zhasne, ostane už len Boh jediný.

Modlitba aj pôst potom nachádzajú svoje zavŕšenie v tom treťom, v *milosrdenstve*, v dokonalej láske na spôsob Boha, v láske, ktorá vedie k dokonalosti, a v dokonalosti, ktorá sa zdieľa v láske, pretože tak sa sami stávame Bohu podobní a sme Bohu na radosť a slávu. A toto sa stáva zmyslom nášho života, žiť dokonalo v Bohu, Bohu na radosť a slávu, bez potreby akéhokoľvek ďalšieho dôvodu či odmeny. Ale to môže len ten, kto naozaj miluje Boha, pretože *"sme uverili, spoznali sme lásku, akú má Boh k nám. Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom"* (1Jn 4, 16).

Slast' Božieho Kráľovstva

Božie Kráľovstvo, to je Božia vôľa. Nie Božie príkazy. Božia vôľa. Boží zámer, uskutočnený a naplnený. *"A viem, že jeho príkaz je večný život"* (Jn 12, 50). Božie Kráľovstvo, to je, keď Svätý Boh hovorí: *"Buďte svätí, lebo ja, Pán, váš Boh, som svätý"* (Lv 19, 2)! Ja som oddelený od sveta a žijem v

Nebi, buďte takí aj vy! Ja žijem Svätý Večný Život, majte ho, žite ho aj vy! Buďte tým, čím Som Ja! Ja som Svätý, buďte aj Vy! Svätí, čiže zbožštení.

A my sme uverili - a skrze Ducha sa už tetaz presviedčame - že je to dobré. Viac, než dobré! Skvelé! Úžasné! Boh je blažený sám v sebe, lebo je svätý, svätosť žije a svätosť koná. Volá nás k tomu istému, aby sme skrze Krista mali účasť a podiel na Ňom samom. A my chceme! Chceme a túžime. Dychtíme. Klopem. Hľadáme. Učíme sa. Trénujeme. Prijímame od Otca svätosť, čiže novú povahu, novú prirodzenosť, novú situáciu a nové postavenie i novú perspektívu synov a dcér Boha a zo svetlých síl sa učíme sväto žiť a sväto konať tu, na zemi, aby sme raz mohli aj v nekonečnej Večnosti, už nie v tieňoch sveta, ale v Jase a Sláve Otca!

A znova a znova sa presviedčame, že toto je recept na život, skutočný a plný život: prijať svätosť detí Boha, sväto žiť a sväto konať po vzore Svätého Otca v Nebi, plní Svätého Ducha, čiže Božieho Svätého Večného Života! Nevýslovný a nevysloviteľný je Boh a nevýslovný a nevysloviteľný je Život, spoločenstvo s Ním - a my to už teraz môžeme žiť! A čím viac žijeme, tým viac túžime. A čím viac túžime a hľadáme a klopeme, tým viac dostávame, podľa slov Syna a Brata: "*Každý, kto prosí, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvorí*" (Mt 7, 8). A toto klopanie a hľadanie spočíva v tom, že usilovne trénujeme tento nový svätý život a nové sväté konanie, lebo ako by mohol Svätý Duch prebývať v niečom, čo nie je sväté ak ešte nie životom a skutkami, tak aspoň túžbou a hľadaním? "*Nebeský Otec [dá] Ducha Svätého tým, čo ho prosia*" (Lk 11, 13), čo po Ňom, čiže Jeho Svätosti túžia!

Len treba uveriť a vojsť. Či skôr, uveriť a *obliecť si na seba* Božie Kráľovstvo, čiže Božie synovstvo, novú a svätú identitu, ktorú nám daroval v Kristovi Otec. Ako vraví Písmo, "*že máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy, a obnovovať sa duchovne premenou zmysľania, obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti*" (Ef

4, 22-24). Toto je prvý krok. Oblieť si. Stať sa. Lebo Otec nedáva svojho Ducha hocikomu, ale svojim *deťom!* Ako by v nás mohol byť Duch Synovstva, ak sme sa sami synmi ešte byť nerozhodli? "*Kto položí ruku na pluh a obzerá sa späť, nie je súci pre Božie kráľovstvo*" (Lk 9, 62)!

Rozjímanie je cesta, ako túto novú identitu spoznávať a vnútorná modlitba spôsob, ako si na ňu pred Bohom navykať - aby sme potom, plní Ducha, mohli ísť a túto identitu žiť, sväto konať, sväto hovoriť, sväto žiť. Prosto, byť plní života. Naplno byť. Slobodní pre dokonalosť, dokonali v láske. Deti Boha uprostred synov sveta.

Chvála tanca a spevu

Ak hľadáme spôsob, ako prepuknúť, ako dostať von to, čím sme vnútri naplnení, potom spev a tanec môžu byť prvý krok, ktorým si začíname aj navonok navykať, svojim telom žiť to, čo duša už ochutnáva a je toho plná! Najprv sa postaviť. A začať sa pohybovať. Sprvu pomaly, kým si trochu navykneme. A potom viac a viac. Hlasnejšie, rýchlejšie.

A teraz nemyslím na nejakú naučenú pieseň, ani na nejaký naučený tanec, dokonca ani nejaké podujatie á la chvály a pod. Myslím na to, keď začneme sami skladať slová a tóny do vlastnej piesne, jedinečnej, stvorenej v tomto okamihu, zaspievanej len raz, práve teraz v celých dejinách Vesmíru, lebo je jedinečná. Môžeme takto spievať a tancovať aj žalm. Otčenáš. Čokoľvek. Skúsili ste už niekedy takto spievať breviár? Nie naučenými nápevmi, ale melódiou, svojou jedinečnou, ktorá práve tryská zo srdca? Skúsili ste ho už tancovať? Tancovať liturgiu hodín? Tancom, pohybom, ktorý vám vychádza zo srdca a ktorým telo vyjadruje, modlí sa, vyslovuje údmi čo ústa spievajú jazykom?

Sprvu sa asi budeme cítiť akosi rozpoltené: časť z nás bude plesať a tešiť sa z toho, že aj telo sa pridáva k duši. A časť, telo, sa bude ešte možno cítiť akosi nezvyklo, cudzo, umelo, dokonca až trápne. Ale to prejde! A potom bariéra spadne a my skutočne prepukneme a tanec a spev sa stanú životom a život spevom a tancom!

Spev a tanec sú skvelé spôsoby ako zapojiť telo do modlitby a modliť sa tak celí. Skvelí spôsob, ako sa oslobodiť od spútanosti vnútri. A je to brána k tomu, aby sme takto celí potom aj žili. A modlili sa tak. Ved' aj modlitba je ťažká a divná, ak časť z nás, naša duša je plná radosti, a naše telo sedí mŕtve, nehybné, nedotknuté, neschopné pridať sa, akoby to, čo žije duša, ani pravda nebola! A veru, kým sa k duši nepridá aj telo, ešte to stále nie je pravdivé ani skutočné!

"A Dávid tancoval z celej sily pred Pánom. Dávid bol oblečený do plátenného efódu. ... Keď sa Dávid vrátil požeňať svoju rodinu, išla Dávidovi v ústrety Šaulova dcéra Michol a povedala: "Aký slávny bol dnes kráľ Izraela, keď sa dnes obnažoval pred očami slúžok svojich sluhov, ako sa obnažuje len nejaký niktoš!" Dávid povedal Michol: "Pred Pánom, ktorý mi dal prednosť pred tvojím otcom a celým jeho rodom, keď ma ustanovil za knieža nad Pánovým ľudom, nad Izraelom, pred Pánom budem tancovať a upokorím sa ešte viac ako teraz. Tak budem nízky vo vlastných očiach, ale u slúžok, o ktorých si hovorila, u tých budem slávny."" (2Sam 6, 14.20-22)

Ak sa naučíme prepuknúť v speve a tanci a prekonať vážnosť a "dôstojnosť" starca v nás, potom je šanca, že to dokážeme aj v ostatnom svojom živote! *"Veru, hovorím vám: Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojдете do nebeského kráľovstva. Kto sa teda poníži ako toto dieťa, ten je najväčší v nebeskom kráľovstve"* (Mt 18, 3-4).

Sprvu to skúsme možno niekde, kde sme sami, kde nás nik nevidí ani nepočuje. Bude to pre nás ľahšie. Aspoň sprvu. Kým si sami na seba takto

zvykneme. Potom, keď začne náš život byť spevom a tancom sám osebe, budeme pripravení (a možno aj naše okolie) na to, aby sme tancovali už úplne voľne a slobodne, ako Dávid!

Tri podobenstvá o Kráľovstve a cene zaň

"Nebeské kráľovstvo sa podobá pokladu ukrytému v poli. Keď ho človek nájde, skryje ho a od radosti z neho ide, predá všetko, čo má, a pole kúpi."
(Mt 13, 44)

Nebeské Kráľovstvo, čiže dokonalé uskutočnenie a splnenie Božej vôle na nás - a ňou nie je nič menšie, než naše zbožštenie! - je vec tak obrovská a všetko ostatné je v porovnaní s tým tak ničotné, že žiadna cena nie je príliš vysoká a vzdať sa všetkého, čo máme, je stále ako dostať tento Dar úplne zadarmo, je to stále, *ako keby ste za jeden cent získali milióny*. A kto by sa zdráhal túto cenu zaplatiť, tak ten vôbec nepochopil, neporozumel, o čo ide! Je to človek, o ktorom krátko predtým Ježiš hovoril, že *"keď niekto počúva slovo o kráľovstve a nechápe ho, prichádza Zlý a uchytí, čo bolo zasiaté do jeho srdca. To je ten, u koho bolo zasiaté na kraji cesty"* (Mt 13, 19). A taký človek opustí Kráľovstvo kvôli starostiam o svetské veci alebo kvôli pohodliu, keď príde súženie, lebo si neuvedomuje, o čo prichádza a čo stráca!

"Nebeské kráľovstvo sa podobá aj kupcovi, ktorý hľadá vzácne perly. Keď nájde veľmi cennú perlu, ide, predá všetko, čo má, a kúpi ju." (Mt 13, 45-46)

A človek, ktorý sa rozhodne po Kráľovstve túžiť a usilovať oň - "*bojuj dobrý boj viery a zmocni sa večného života; ved' doň si povolaný a zložil si pred mnohými svedkami dobré vyznanie*" (1Tim 6, 12) - skutočne vymieňa všetko, čo doteraz mal a čím doteraz bol, za tento Dar, že sa totiž on sám stane Kráľovstvom Boha, miestom, na ktorom sa Božia vôľa a Boží zámer s človekom dokonale naplní. Vlastne by sme boli desne, smrteľne sklamaní, keby nám Boh povedal (ako nejakému človekovi zo *zástupov!*): *Pod', uzdravím ti chorobu, pomôžem s lepším zamestnaním a potom choď v pokoji a ďalej ži svoj starý nudný pozemský život pozemského človeka!* To by bola pohroma! Ved' my túžime, dychtíme práve po tom, aby sa toto všetko zmenilo! Aby sme sa mohli úplne odznova narodiť! Stať sa z pozemšťanov synmi Boha a namiesto svetského života otrokov začať žiť dobrodružstvo a život Božích synov! Nič menšie, ako "*nové stvorenie*" (Gal 6, 15), po ničom menšom ako "*sa znova narodiť*" (Jn 3, 7) nedychtíme!

"A zasa nebeské kráľovstvo sa podobá sieti, ktorú spustia do mora a ona zachytáva všetky druhy. Keď je plná, vytiahnu ju na breh, posadajú si, dobré vyberú do nádob a zlé vyhodia von." (Mt 13, 47-48)

Pretože Nebeské Kráľovstvo je stav, keď sa na človeku splnila vôľa Boha. Z pozemšťana sa stal synom Boha. Namiesto svetského života žije život Boha. Namiesto svetských skutkov koná skutky Boha a namiesto ľudských slov hovorí slová Božie a je plný Ducha Boha, ako vraví aj Písmo: "*Keď niekto hovorí, tak len ako Božie slovo; keď niekto slúži, tak len z moci, ktorú uštedruje Boh, aby bol vo všetkom oslávený Boh skrze Ježiša Krista*" (1Pt 4, 11). A takýto človek je pripravený na záverečný akord Božieho Zámeru: "*Ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení*" (Rim 8, 17). Sme pripravení na zbožštenie, na oslávenie v Bohu! Konečne sa naša túžba naplní! A to je podmienka Kráľovstva, jediná a nutná: byť ako Boh a podobný Bohu vo všetkom, myšlienkami, slovami, skutkami, konaním dobrého, myslením,

postojmi, všetkým, aby sme od *podobných* Bohu mohli byť privedení k *zbožšteným* v Bohu! A táto podmienka sa nedá nijako obísť, lebo uváž: Ak nechceš, netúžiš byť taký ako Boh, žiť tak ako Boh, konať tak, ako koná Boh - potom nechceš byť bohom! A ak ním byť nechceš, tak nebudeš! Tvoja voľba! Bol si *sieťou Kráľovstva zachytený a zhromaždený* v ňom, v Cirkvi, ale ukázal si, že v ňom byť a žiť nechceš. Tak ti bude dopriať z neho odísť preč. Nemôžeš v ňom byť, lebo odmietaš samu jeho podstatu, že sa totiž na tebe splní zámer a vôľa Boha, ktorý "*sa stal človekom, aby sa človek stal bohom.*"

Všetko je márnosť, okrem spočívania v Tebe, Jedinom!

"Márnosť, len márnosť — hovorí Kazateľ. Márnosť, len márnosť, všetko je iba márnosť. ... Videl som všetko, čo sa deje pod slnkom, — ale to všetko je márnosť a honba za vetrom!" (Kaz 1, 2.14)

Všetko je márnosť, okrem spočívania v Tebe, Jedinom! A ak je človek v Tebe, čo mu už len chýba? Je naplnený slasťou Neba a nič iného si nežiada. Ba aj samé slová mu pripadajú nadbytočné tam, kde ich môže nahradiť výrečnejšie mlčanie lásky! Tancom a melódiou dokáže vyjadriť viac, než nimi. A tak duch mlčí v láske a telo hovorí a vyznáva Milovaného.

Z tejto hĺbky dokážeme pohnúť svetom, pohnúť národmi - viac, než z povrchného hovorenia. Človek, ktorý takto v Bohu skutočne JE, dokáže

viac, než človek, ktorý iba koná. Ak vôbec koná! Lebo ako môže konať niekto, kto najprv nie je? Sám Ježiš hovorí: "*Veru, hovorím vám: Keď niekto povie tomuto vrchu: "Zdvihni sa a hod' sa do mora," a vo svojom srdci nezapochybuje, ale uverí, že sa stane, čo povedal, stane sa mu to. Preto vám hovorím: Verte, že všetko, o čo v modlitbe prosíte, ste už dostali, a budete to mať*" (Mk 11, 23-24). Ale kto môže tomuto a takto veriť? Len ten, kto vie, že je synom Boha, pretože nim naozaj je!

A kto takto synom v Bohu je - po čom ďalšom či inom by už len túžil? "*Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu*" (Mt 11, 29), vraví Ježiš, a tento človek už našiel. Nepotrebuje už nič viac, len v Bohu takto byť a zotrvať. Už navždy. A toto vnútro sa potom vyjadrí aj navonok, v každom slove, geste, pohybe, všetkom, ako vraví Peter: "*Keď niekto hovorí, tak len ako Božie slovo; keď niekto slúži, tak len z moci, ktorú uštedruje Boh, aby bol vo všetkom oslávený Boh skrze Ježiša Krista. Jemu sláva a vláda na veky vekov. Amen*" (1Pt 4, 11).

Úplne sa takto ponoriť. Nielen *ruky, nohy z brehu trochu omočiť a tvár si opláchnuť*, ale pustiť breh sveta a ponoriť sa úplne do Hlbiny Živého. Lebo keby sa vnútro neponorilo, skutky by boli divadlom a pokrytectvom. Ale ak by sa neponorilo aj telo a skutky, ako by sa mohlo vnútro samé ponoriť? Potom by to bol iba klam a únik! Vnútro musí prepuknúť navonok a vonkajšok musí vychádzať z vnútra, a oboje musí byť jedno, *jeden kus*.

Nič vonkajšie už nepotrebujeme, ani veci, ani slová - ale nechávame, aby sa v nich vnútro prejavilo navonok ako akt služby, oslavy, svedectva, ako akt života, kým sme v tele, vo svete, ako spôsob, akým sa telo pridáva a stáva jedno s duchom. Vnútro nepotrebuje slová ani gestá ani nič vonkajšie, aby spočinulo v Bohu, "*ved'... keď som pri tebe, nič pozemské ma neteší*" (Ž 73, 25), ale telo ich potrebuje, aby sa k vnútru pridalo!

Čriepky IV

Čo by mal človek začať trénovať ako prvé? Možno to, že prestane sa porovnávať a prestane súdiť a miesto toho začne prosto brať veci, aké sú, vnímať, prijímať. Prosto sme, Boh je, svet je, ľudia sú, veci sú - a nie sú tu na to, aby sme ich súdili a s výnimkou Boha sa s nimi neustále porovnávali a pretekali.

***

Katechéza nemá zmysel, ak ju nenasleduje prax. A prax sa nedostaví, ak tu nie je spoločenstvo učeníkov, v ktorom spoločne a skutočne trénujeme.

***

Sme kresťania. To znamená, že sme v každej krajine cudzincami. Keď sa pozerám na billboard Slovenskej národnej strany, ktorí znie: *Sme verní Slovensku* – tak to možno znie na prvé počutie dobre, ale na druhé už nie. Ako Kresťania nie sme verní žiadnej konkrétnej krajine, sme občanmi Neba a sme verní Nebu a teda v praxi sme verní dobru. Verní dobru! Toto je presne heslo nás, kresťanov. Nezáleží na tom či to dobro je slovenské, ukrajinské, nemecké, ruské, americké. Jednoducho, ak je niečo *dobré*, ideme za tým, usilujeme o to, bojujeme o to a sme tomu verní. A ak je niečo *zlé*, tak sa tomu postavíme a je srdečne fuk, kde a ako sa to zlo nachádza. Jednoducho, ako hovorí Pavol, *nedaj sa premôcť zlom ale dobrom premáha aj zlo*.

***

Aký je súvis medzi uvoľnenosťou a malosťou? Nie je uvoľnenosť len iné slovo pre prijatie veľkosti skutočnej malosti?

***

Svet je plný Boha, plný Jeho Svetla a Slávy. *Ako špongia nasiaknutá vodou: stačí len trochu zatlačiť a voda vytečie prúdom.*

***

Viera vedie k *apathei*, pretože sme vyrástli zo sveta.
Nádej vedie k *atharaxii*, pretože sme z neistoty prešli do sveta istoty.
Výsledkom je *hesychia*, uvoľnenosť lásky, kde láska už nie je čin, ale samotný stav bytia, na obraz Boha.

***

Tajomstvo nebeského života:

- DOKONALOSŤ je blažená, je tajomstvom šťastného života. Kto toto pochopil, stal sa slobodným od sveta a vymanil sa z jeho pút a ilúzií.
- LÁSKA, nielen láskavosť ale láska, keď pomáhame iným k rovnakej dokonalosti, ju ešte mnohokrát znásobuje.
- SPOLOČENSTVO, ktoré sa medzi takýmito ľuďmi rodí, v ktorom toto navzájom zdieľajú, ju ešte ďalej znásobuje.
- DUCH SVÄTÝ, ktorý týchto ľudí a toto spoločenstvo naplňa, robí súčasťou ich spoločenstva a života samého Boha - a to je Nebo.

***

Keď Ježiš potreboval 40 dní na púšti, o čo viac my? Ísť do ticha, do samoty, odrezat' všetko a hľadať, kopať pátrať, čakať - lebo inak sa asi nikdy neprebudíme do reality! Nikdy!

***

Vo svete sa počíta bohatstvo, sláva a moc. V Božom Kráľovstve sa počíta dokonalosť a jej zdieľanie v láske. Čo z toho si vyberieš, do čoho vinvestuješ svoj kapitál: čas, schopnosti, energiu, zdroje?

***

Mnohí kresťania sa podobajú *ľuďom, ktorí sedia v kaviarni na úpäti Tatier. Dovnútra vojde horský vodca a volá: Hej, poďte so mnou na Gerlach! A oni, že nie, že sú slabí a nechce sa im a to by nedali a tu je tak príjemne a pohodlne a Gerlach je len pre horolezcov a nie pre obyčajných ľudí – ale nemohol by im ten Gerlach radšej priniesť sem, do kaviarne? Aj týchto kresťanov Ježiš volá, aby sa vydali úzkou cestou k tesnej bráne a vošli do Kráľovstva skôr, než Hospodár vstane a zatvorí dvere, ale oni sa vyhovávajú, že sú slabí a krehkí a je to ťažké a vlastne sa im ani nechce a ani nakoniec nemôžu, lebo také niečo môžu len farári a mníšky, ale nie obyčajní veriaci – a tak sedia doma na gauči a čakajú, kedy Nebo príde k nim. A ono nepríde. Nikdy. My musíme do Neba vojsť, nie ono zostúpi k nám!*

***

Konečne nechat' seba tak

Jednoducho sa rozlúčiť. So sebou. So svojím životom. Aby to všetko mohlo ostať tam. Za nami. Ponechané. Mŕtve. Lebo cesta čaká. Anjel trúbi. Majster už stojí, palica v ruke, sandále na nohách. Je čas.

Skúsenosť hriechu, chýb, hlúposti a zlyhaní z minulosti sú, ak si ich uvedomíme a priznáme, dobrou motiváciou k tomu, aby sme sami seba vzdali a začali sa úplne nanovo učiť Božím spôsobom, Božiemu spôsobu myslenia, života, konania. Závislosti nie na ľudskej, ale Božej sile a moci. "*Nie silou a nie mocou, ale mojím duchom!* - hovorí Pán zástupov" (Zach 4, 6). Tak ako Ježiš, ktorý túto skúsenosť nemal, hoci mal podobné poznanie: že ako tesár žijúci v Nazarete svet nevykúpi a Otcovu vôľu nenaplní. Preto aj On odišiel, na púšť, kde tesár zomrel a vrátil sa Prorok, Učiteľ a Spasiteľ.

Toto je dokonalá *uvolnenosť*, dokonalá *hesychia*, keď človeka takto úplne opustí, zanechá sám seba. Ako hovorí Ježiš: "*kto stratí svoj život pre mňa...*" (Mt 10, 39) - gr. *psyché*, dušu, doslova *sámeho seba*, stratí seba. Ten nájde sám seba, svoju dušu nanovo - v Kristovi, Bohu. Už to nie je dokonca ani o tom, že *dokáže byť malý, lebo si uvedomuje svoju veľkosť v Bohu a tak*. Nie. Jednoducho už ho podobné myšlienky ani nenápadnú, pretože už on *sám seba nenapadne*, pretože už hľadá na Boha a sám seba našiel v Bohu a preto nad samým sebou už nijako nedumá. Stratil seba a našiel Boha. Stratil seba a našiel sa v Bohu.

Takýto človek sa už nijako nestará o seba, lebo Otec sa on stará - a miesto toho sa vo všetkom stará o veci Otca. Tak, ako o tejto vzájomnej starostlivosti Otca a syna hovorí Ježiš: "*Hľadajte teda najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko dostanete navyše*" (Mt 6, 33). Takýto človek "*stará sa o Pánove veci, ako sa páčiť Pánovi*" (1Kor 7, 32).

O tom je aj dokonalá *vnútorná modlitba*, kontemplácia, keď v nej už nie je nič, iba Boh. My sami sme sa pominuli, aby sme našli seba už v Bohu a aby tak *"bol Boh všetko vo všetkom"* (1 Kor 15, 28).

A začiatkom, prvým krokom, je práve púšť, kde sa to deje. V praxi ticho, obzvlášť médií a hluku sveta. A potom modlitba. Pôst od sveta, modlitba v Bohu. Aby z toho, sýtený milosťou Boha, vyrástol nový človek, o ktorom môže konečne Otec v pravde povedať: *"Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie"* (Mk 1, 11), pretože *"sa narodil z Boha"* (1Jn 5, 18).

Boh nás nevedie za ručičku ako nesamostatné deti

Ani nám nedáva príkazy ako nejaký autoritatívny riaditeľ a svojim podriadeným, ktorí ich len vykonajú. Miesto toho chce, aby sme konali na jeho mieste, využili svoje dary a schopnosti a dorástli do veľkosti synov Boha.

"Zavolať si svojich desiatich sluhov, dal im desať mín a povedal im: "Obchodujte, kým sa nevrátim!" a odcestoval." (Lk 19, 13; Mt 25, 15)

Stať sa súčasťou Božieho Kráľovstva znamená stať sa miestom, kde sa dokonale deje Božia vôľa. Nie v zmysle, že denne nám Boh dá zoznam vecí a návod, ako ich vykonať, ale v zmysle, že sa na nás uskutoční Boží zámer a plán a my sa staneme skutočne zrelými, slobodnými a schopnými deťmi

Boha, ktoré nič také nepotrebujú. V tom tá pointa je: "Kým neprišla viera, boli sme zajatci pod dozorom zákona pre tú vieru, ktorá sa mala zjaviť. A tak bol zákon naším vychovávateľom pre Krista, aby sme boli ospravedlnení z viery. Ale keď prišla viera, už nepodliehame vychovávateľovi. Ved' skrze vieru v Kristovi Ježišovi ste všetci Božími synmi. On nás urobil súcich za služobníkov Novej zmluvy, a nie litery, ale Ducha; lebo litera zabíja, kým Duch oživuje" (Gal 3, 23-26; 2Kor 3, 6).

"Synovia tohto sveta sú voči sebe navzájom predvídavejší ako synovia svetla" (Lk 16, 8), lebo robília na veciach sbrtw6, na ktorých im záleží a zapájajú do toho svoj rozum, schopnosti, sily a zdroje. Nás často veci Kráľovstva a spásy seba aj iných nezaujímajú, sú nám vzdialené a možno dokonca sami v sebe veríme, že "však nás do toho Neba hádam už len vezmú", akoby Nebi bol nejaký zberný autobus a nie miesto, o ktorom Ježiš hovorí: "Usilujte sa vojsť tesnou bránou, lebo hovorím vám: Mnohí sa budú pokúšať vojsť, a nebudú môcť. Keď hospodár vstane a zatvorí dvere a vy zostanete vonku, začnete klopať na dvere a volať: "Pane, otvor nám!" A on vám povie: "Ja neviem, odkiaľ ste!" (Lk 13, 24-25) - pretože ako výsledok tejto povery a vlastnej ľahostajnosti a lenivosti sa z nás stal presne onen "zlý a lenivý sluha" (Mt 25, 26), o ktorom Pán Kráľovstva hovorí: "Neužitočného sluhu vyhod'te von do tmy; tam bude plač a škripanie zubami, lebo hovoria, a nekonajú. Sami... nevošli, a tým, čo chceli vojsť,... zabránili" (Mt 25, 30; 23, 3; Lk 11, 52).

A, áno, toto je znak synovstva: že sa celým srdcom staráme o Božie veci. Prečo? Pretože sú to *naše* veci, veci nášho Otca, našej Rodiny, nášho Domova, je to *naša vec!* Je to naša vášeň, naša záľuba. Sme oslobodení žiť a venovať sa svojim záľubám - a toto je náš život a náš záujem a naša záľuba, pretože sme deti Boha a žijeme v Božom Dome a milujeme tým byť a takto žiť. Prosto nás to baví a preto sa tomu naplno venujeme! Tak prosté to je!

Premenenie Pána, alebo ako funguje Nebo

"O šesť dní vzal Ježiš so sebou Petra, Jakuba a jeho brata Jána a vyviedol ich na vysoký vrch do samoty. Tam sa pred nimi premenil: tvár mu zažiarila sťa slnko a odev mu zbelel ako svetlo. V tom sa im zjavil Mojžiš a Eliáš a rozprávali sa s ním. Vtedy Peter povedal Ježišovi: "Pane, dobre je nám tu. Ak chceš, urobím tu tri stánky: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi." Kým ešte hovoril, zahalil ich jasný oblak a z oblaku zaznel hlas: "Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zalúbenie; počúvajte ho." Keď to učeníci počuli, padli na tvár a veľmi sa báli. No pristúpil k nim Ježiš, dotkol sa ich a povedal im: "Vstaňte a nebojte sa!" A keď zdvihli oči, nevideli nikoho, iba Ježiša. Keď zostupovali z vrchu, Ježiš im prikázal: "Nikomu nehovorte o tomto videní, kým Syn človeka nevstane z mŕtvych." (Mt 17, 1-9)

Vzal ich so sebou na vysoký vrch a do samoty. Do samoty preto, lebo končiare vrchov nie sú miestami, ktoré patria svetu. Nie sú tam mestá, trhoviská, domy ani paláce. Ak chce človek do Neba, byť súčasťou Kráľovstva Boha musí najprv opustiť svet: *"A preto vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte; a ja vás prijmem a budem vašim Otcom a vy budete mojimi synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán"* (2Kor 6, 17-18). Symbolicky to teraz robia svojim telom, hoci ešte nie dušou, ako zakrátko uvidíme.

Ježiš sa pred nimi premenil. Lukáš k tomu dopĺňa: *"Ako sa modlil, zmenil sa vzhľad jeho tváre a jeho odev zažiaril belobou. A hľa, rozprávali sa s ním dvaja muži — boli to Mojžiš a Eliáš. Zjavili sa v sláve a hovorili o jeho odchode, ktorý sa mal uskutočniť v Jeruzaleme"* (Lk 9, 29-31). Premenenie

Pána nie je divadielko pre učeníkov. Je to výsledok modlitby. Mohli by sme si pomyslieť, že takto vyzerala Ježišova modlitba vždy - akurát tentoraz tu boli svedkovia, ktorí Ho pri tom videli. Skutočná modlitba, to znamená už teraz navštevovať Nebo - a presne toto Ježiš robí. A to, že Jeho Telo je touto návštevou tiež prežiarené, to tiež nie je až také nové. Poznáme dosť svätých a mystikov, ktorých telá sa napríklad počas modlitby pre zmenu vznášali. A našli by sme u mnohých z nich aj ono svetlo... ako keď Mojžišovi "*žiari tvár od rozhovoru, ktorý s ním [Boh] mal*" (Ex 34, 29) – napríklad sv. Katarína Ricii, Filip Néri, Anthony Margil, Frnatišek z Paoly, Henry Suso, Ignác z Loyoly, František Saleský, Karol Boromejský, Martin z Tours, Júlia Billiard a pod.

Dobre je nám tu, hovorí Peter. Byť v blízkosti Neba, už len to je dobré a príjemné.

Peter chce postaviť Ježišovi, Mojžišovi a Eliášovi stánky. Keďže "stánkom" sa nazýva v Písme aj chrám, možno je tak premožený tým, čo vidí, že má na mysli vskutku niečo podobné, ako keď Ján bude mať ešte raz podobné videnie: "*Keď som to počul a videl, padol som k nohám anjela, ktorý mi toto ukázal, a chcel som sa mu klaňať*" (Zjv 22, 8). Môže to byť dôvod, prečo Marek dodáva ospravedlňujúce: "*Lebo nevedel, čo povedať; takí boli preľaknutí*" (Mk 9, 6).

Ale možno Peter chce iba pojať Nebi do svojej pozemskej reality, do svojho pozemského života a sveta. Lebo dušou stále ešte žije vo svete a svetsky, ešte svet za sebou nenechal - čo sa ukáže aj keď Krista najprv bráni mečom, potom opustí a nakoniec zaprie. Je ako Dávid, ktorý Bohu chce postaviť Chrám. A čo Boh na to? "*Ty mi chceš postaviť dom, v ktorom mám bývať*" (2Sam 7, 5)? A pokračuje: "*Pán postaví dom tebe*" (2Sam 7, 11). Lebo o tom to je. Nie Nebo príde a zostúpi k nám, ale sme to my, kto "*máme od Boha pribytko nie rukou zhotovený, ale večný dom v nebi*" (2Kor 5, 1). Doň sa musíme vysťahovať, najprv dušou, srdcom - ale to ešte učenici neurobili!

Ale Otec Petrovu výzvu prijíma! Doteraz učenici videli odlesk Neba na tých Troch, ako píše o Kristovi Písmo, "*On je odlesk jeho slávy*" (Hebr 1, 3). Teraz ale prichádza samo Svetlo! Prichádza Otec, zjavuje sa, ako kedysi Mojžišovi na inom vrchu, v žiariacom oblaku. A učenici? Padajú na zem v strachu, ktorý Písmo opisuje ako extrémny! Sú zdrvení hrôzou, možno by aj utiekli, keby sa len odvážili zdvihnúť zo zeme a pohnúť! Prečo? Pretože Boh je čosi obrovské, nesmierne, otriasajúce, mimo všetkých meradiel, stupníc, pochopu, presahujúci schopnosť človeka poňať ho. Je to *ako nádherná hudba, lenže obrov - v sile milióna decibelov, ktorá spôsobuje krutú bolesť, trhá uši, trhá útroby, trhá telo na franforce!* Je to *ako nesmierne nádherný obraz, akurát namaľovaný svetlom o sile atómovej bomby, ktoré človeka oslepí a spáli na prach. "Ved' náš Boh je stravujúci oheň"* (Hebr 12, 29)! "*Ktože vydrží deň jeho príchodu, kto obstojí, keď sa zjaví? Ved' je on ako roztápajúci oheň a ako zelina práčov*" (Mal 3, 2)! Preto Boh hovorí Mojžišovi: "*Moju tvár nemôžeš vidieť, lebo niet človeka, ktorý by mňa videl, a ostal by nažive*" (Ex 33, 20)! A inde počujeme skúsenosť človeka z len letnej blízkosti Boha: "*Počul som a chvelo sa mi vnútro, pri hrmote triasli sa mi pery, rozklad mi vnikal do kostí a nohy sa mi chveli*" (Hab 3, 16). Podobne opisuje svoju skúsenosť blízkosti Boha Daniel: "*Pane môj, pri videní som sa zviľal od bolesti a neostalo vo mne sily. Ako by teda mohol sluha môjho pána hovoriť tu s mojím pánom? Ved' vo mne odteraz niet sily, ani dych nezostal vo mne*" (Dan 10, 16-17).

Prišlo Nebo - a miesto blaženosti vyvolalo v učeníkoch des a hrôzu! Učenici nedokážu Nebo, Boha ani zniest', nieto v Ňom žiť a dokonca z toho ešte byť šťastní a blažení! To je problém! Je možné ho vyriešiť?

Odpoveď dáva Ján: "*A my, čo sme uverili, spoznali sme lásku, akú má Boh k nám. Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom. Láska v nás je dokonalá v tom, že máme dôveru v deň súdu, lebo ako je on, tak sme aj my na tomto svete. V láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa*

strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske" (1Jn 4, 16-18). Láska. Kto Boha skutočne miluje, kto Ho miluje *"celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou silou"* (Dt 6, 5), a teda v tejto láske úplne stratil seba, tak u takého človeka láska vyženie všetok strach, pretože už neostal nik, kto by sa v ňom ešte bál, len Boh, ktorý je v ňom všetko vo všetkom. Takýto bude premenený do podoby Boha, zbožštený - *"budeme mu podobní, lebo ho budeme vidieť takého, aký je"* (1Jn 3, 2) - a všetka táto Božia nesmiernosť bude pre neho večným zdrojom blaženej radosti a pokoja. Lebo milujúci uvidí v Bohu nekonečnú Lásku.

A kto nemiluje, ale žije sebeckto a uctieva ako človek sveta moc, silu, trest? Aj on uvidí Boha, na svoj spôsob, ako ohromnú, desivú, strašlivú silu a hrozbu, konkurenciu a soka samého seba, ktorý v ňom vyvoláva neznesiteľný strach a hrôzu, pred ktorým sa musí chrániť a brániť - a ako *"pred jeho pohľadom utiekla zem i nebo a už pre ne nebolo miesta"* (Zjv 20, 11), tak uteká pred Bohom aj on. *"Vtedy začnú hovoriť vrchom: "Padnite na nás!" a kopcom: "Prikryte nás!""* (Lk 23, 30).

Je to ako hovoria otcovia: Jeden a ten istý Boh, pre tých, ktorí Ho milujú, je zdrojom nekonečnej blaženosti a radosti a pokoja a blízkosti. A pre tých, ktorí Ho nemilujú, ale milujú seba, svoje pyšné Ego a vo svojom lakomstve dychtia po sláve a moci, pre nich bude Boh neznesiteľná hrozba a budú pred Ním utekať až na samé dno, do temnoty Pekla, čo najďalej od strašného Svetla Božej Tváre! Ako vraví Ježiš: *"Súd je v tomto: Svetlo prišlo na svet, a ľudia milovali tmu viac ako svetlo, lebo ich skutky boli zlé. Veď každý, kto zle robí, nenávidí svetlo a nejde na svetlo..."* (Jn 3, 19-20).

A tak Otec prehovorí k učeníkom: *Toto je ten môj syn, ten milovaný, ktorý má naplnil potešením. Počúvajte Ho!* Je to doslovné zopakovanie toho, čo čítame o Bohu a Mojžišovi: *"Pán opäť hovoril Mojžišovi: "Hľa, ja prídem k tebe v hustom mraku, aby ľud počul, keď sa s tebou rozprávam, a aby ti veril naveky.""* (Ex 19, 9)

A potom všetko zmizne a je tam už len sám Ježiš. V tej chvíli viac netreba a viac ani nie je možné. Učeníci ešte musia prejsť dlhú cestu, kým úplne umrtnia starého človeka v sebe a vymenia sebeckto za lásku a láska im otvorí bránu Neba, ako hovorí Ján, *"že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme"* (1Jn 3, 14) a ako uisťuje Pavol, že *"ak budete žiť podľa tela, zomriete. Ale ak Duchom umrtníte skutky tela, budete žiť"* (Rim 8, 13). Kristus je tá *"cesta, pravda a život"* (Jn 14, 6), ktorú potrebujú. Nič iné, nikoho iného v tejto chvíli nepotrebujú, ale ani ešte neznesú. A tak zostupujú z vrchu dole, aby sa vydali na túto cestu, na ktorej budú premenení oni sami, znovuzrodení, ale už z Boha. Aby keď znova takto stretnú a uvidia Boha, už v nich nevyvolal hrôzu a strach, ale aby, podobní v Podobnom, našli v Bohu blaženosť Neba. Aby pred ním zdesení neutiekli preč, ale z radosťou sa úplne ponorili do Neho!

A o tom kresťanstvo je. Kristus nám zadarmo a za cenu vlastnej Krvi daroval Nebo, keď *"prišiel a zvestoval pokoj vám, čo ste boli ďaleko, a pokoj tým, čo boli blízko; lebo skrze neho máme obaja v jednom Duchu prístup k Otcovi"* (Ef 2, 17-18). Teraz už len musíme v spolupráci s Duchom zaistiť, aby sme toto Nebo *zniesli*, aby sme sa láskou stali podobní Láske, aby z nás láska vyhnala hrôzu a des z Boha a aby sa tak Boh pre nás stal Nebom a nie peklom! A tak, ako *odblesk* Neba na Synovi človeka, Eliášovi a Mojžišovi bol učeníkom príjemný, ale sám Boh, samo Nebo pre nich ešte boli neznesiteľné, aj my v tejto chvíli potrebujeme len malé *ochutnávky* Neba - v modlitbe, v Eucharistii, v spoločenstve Cirkvi, koľko kto znesieme - aby sme si naň len pomaly *navykali*, pozvoľna sa učili milovať veci nebeské, milovať Boha, a tak pozvoľna dozrievať pre Nebo.

Aký teda návod si môžeme dať? Miluj Krista, ako dokážeš. Ochutnávaj v tejto láske Nebo, koľko len zvládzeš: vo vnútornej modlitbe, v Eucharistii, v spoločenstve bratov, ale aj pri službe potrebným. Čím viac ho budeš zažívať, tým viac ho budeš milovať. Čím viac ho budeš milovať, tým viac

ho budeš zažívať - až kým nebudeš pripravený úplne a láska z teba nevyženie úplne každý a všetok strach!

Láska začína, keď už nič necítíme

Niekedy sa snažíme prežívať svoju lásku, nabudiť v sebe nejaké pocity. Ale to nie je dôležité. Pocity sú pre nás, nie pre milovaného. Jemu je jedno, či niečo cítime a prežívame, alebo nie. Pre neho láska, to sú skutky, vernosť, blízkosť, čas, ktoré mu venujeme. A presne toto aj láska je. Skutok. Nepotrebuje žiaden pocit. Nie kvôli láske, nie kvôli milovanému.

Prečo potom takto milovať, keď z toho ani len nejaký dobrý pocit nemáme? No, z lásky! Pretože sme sa milovať rozhodli. Pretože si našu lásku zaslúži - Boh kvôli sebe, a ostatní ľudia kvôli Bohu a z lásky k Bohu. Je to prosto prosté: milujeme, lebo milujeme. Z lásky milujeme.

A tak napríklad modlitba! V konečnom dôsledku nejde o to, ako ju prežívame, čo v nej cítime, a čo nám dá. Dôležité je, že je vykonaná, "dôstojne a správne" na slávu Boha. To je všetko. Modlíme sa kvôli Bohu. Aspoň tak by to u dokonalej modlitby malo byť. A vtedy aj sucho, temnota, únava, kríza sú vedľajšie a nezáleží na nich. Modlitbe samej ani láske nijako neprekážajú!

Možno aj v tom je zmysel slov: "*Keď nájde veľmi cennú perlu, ide, predá všetko, čo má, a kúpi ju*" (Mt 13, 46) - že sa zriekne každého očakávania každej odmeny, aj v podobe nejakých pocitov, a konečne si ujasní, prečo

robí to, čo robí: pretože mu na tom druhom záleží, pretože sa rozhodol mať ho rád. Robí to pre neho, nie pre zisk či vlastné uspokojenie. Aj preto všetky rady k modlitbe znejú: nehľadať zážitky, nehľadať pocity, nehľadať útechy, iba samého Boha!

Láska tak začína vtedy, keď v nej človek konečne prestane hľadať seba, a miesto toho slobodne prijme záväzok. Prijme povinnosť a začne konať povinnosť. Povinnosť lásky. Áno, povinnosť je to správne meno pre lásku. Prečo to robím? Pretože je to moja povinnosť. Tak to odo mňa moja láska žiada. Tak som sa rozhodol.

"Sami nad sebou sme už vyniesli rozsudok smrti, aby sme nedôverovali sebe, ale Bohu, ktorý kriesi mŕtvych." (2 Kor 1, 9)

Dokonalosť nie je niečo vzdialené v budúcnosti

Dokonalosť sa deje tu a teraz, ako hovorí Boh Abramovi: *"Ja som všemohúci Boh, chodievaj predom mnou a buď dokonalý"* (Gn 17, 1), alebo Mojžiš Izraelu: *"Buď dokonalý a bezúhonný pred Pánom, svojím Bohom"* (Dt 18, 13).

Dokonalosť znamená v každej chvíli urobiť, čo je správne. A ak tak konáme konzistentne, telo si navykne, prispôsobí sa a bude zdravé a silné. Duša sa prispôsobí, navykne si a stane sa čnostná. A aj myseľ si navykne, pretože objaví radosť z dokonalosti žitej v každom okamihu, v každom skutku, v každej veci, v každom slove, v každom pohybe.

Dokonalosť sama sa stáva dokonalou vtedy, keď jej už nič neprekáča a nemusí už nič prekonávať, pretože Ego s jeho žiadostivosťou a strachom zomrelo a nahradil ho nový človek, plný viery a nádeje, skutočnej viery a skutočnej nádeje, nie pocitov, ale vnútorného postoja. V tom je tajomstvo *dokonalkej vôle*: keď už nemusí nič prekonávať.

Dokonalosť tak ani nie je cieľ, ako skôr cesta a spôsob. Láska je cieľ. Láska, keď sa o tento spôsob života delíme a pomáhame iným dospieť k tej istej slobode a tej istej dokonalosti.

A aj láska je ovocím smrti Ega, keď nemáme nároky ani očakávania voči iným ľuďom a prijímame ich takých, akí sú, milujeme ich bez toho, aby sme z toho mali nejaké uspokojenie v podobe nejakej odmeny či výsledkov alebo čohokoľvek. Láska je prosto dokonalá vtedy, keď už ani ona nemusí nič prekonávať, do ničoho sa nútiť, ale prirodzene tu a teraz miluje tak a v tej miere, v akej to je práve správne a vhodné a potrebné.

Takýto človek sa za ničím nenaháňa, lebo porozumel, že cieľ jeho života, dokonalosť v láske a láska v dokonalosti, je tu a teraz, netreba ho hľadať inde ani za ním ísť. A sám Boh, samo Kráľovstvo, ba samo Nebo je prítomné tu a teraz. Nie včera, nie zajtra. Ved' Boh nie je ten, ktorý už bol alebo ktorý ešte len bude, ale Je Ten, ktorý JE. Niet sa za čím naháňať ani po čom túžiť, lebo všetko, o čo nám ide, už je, už tu, už teraz. Svet sa mihá okolo neho, ale on je stále na svojom mieste, žije ten istý život, tú istú dokonalosť, tú istú lásku.

Preto takýto človek spočíva v hlbokom pokoji. *Je ako cyklista na ceste, ktorá sa okolo neho stále mení, ale nezáleží na tom, lebo bicykel, jazda, dokonalá činnosť svalov a srdca sú stále tie isté.* Tak aj okolo nás sa mihá svet a menia podmienky, ale nezáleží na tom, čo a aké práve sú, lebo dokonalosť, láska a sám Boh, všetko toto je stále rovnaké, nič na tom sa nemení.

Z tohto hlbokého vnútorného pokoja *hesychie*, vnútorného mlčania a ticha bytia, sa rodí konanie a skutky, dám život takéhoto človeka. A viac už nepodlieha znechuteniam či podobným náladám, pretože už je za nimi.

Len treba začať - tým, že zmeníme svoj *focus*, svoje sústredenie a zameranie sa z „mat“ na „byt“, z minulosti, budúcnosti a snívania na „tu“ a „teraz“, z porovnávaní sa a hľadania miesta vo svete na dokonalosť - a to všetko v Bohu, ktorý sa stáva našim hlavným a v podstate jediným, všetko zahŕňajúcim *stredom* všetkého.

Modlitba očisťuje srdce

"Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha." (Mt 5, 8)

Ale platí to aj naopak, že totiž čím viac hľadáme na Boha vo vnútornej, kontemplatívnej modlitbe, tým viac sa naše srdce očisťuje. Jednak v ňom vyhasínajú žiadostivosť po čomkoľvek inom a strach a miesto nich nastupuje pokoj *hesychie*. A jednak vnímame čistotu a svätosť Boha a ich veľkú krásu a vznešenosť a sami túžime podobať sa Mu, naše srdce sa akoby samo prispôsobuje - alebo skôr je samou blízkosťou Boha prispôsobované - tejto kráse.

Takéto srdce sa nebojí smrti ani ničoho, pretože už dnes je v ňom všetko vo všetkom Boh. A Boh, ktorý je dnes jeho rozkošou a ktorého miluje, nebude v deň súdu iný, bude to ten istý Milý, Ženich, Spasiteľ, Kráľ. Ako hovorí Stinissen, takýto človek, keď zomiera, len prechádza z Večnosti pozemskej do Večnosti slávnej, nebeskej.

V takejto modlitbe sa učíme takto byť, navykáme si na to, byť takto v láske upriamení na Boha, plní Boha, plní pokoja od Boha. Aby sme potom mohli v tomto postoji a stave zotrvať, aj keď modlitba skončí a my budeme pokračovať vo svojom živote a prácach vo svete. Aby sa modlitba stala životom a tak nikdy neprestala, ako nabáda Apoštol: "*Bez prestania sa modlite*" (1Sol 5, 17)! Aby už nikdy neskončila hesychia, čiže čistota lásky v našom srdci, ale aby ostala už navždy. Stav, keď sa v našom živote zastavia všetky túžby a zastavia sa všetky strachy, - *ako nejaké kolesá obludného stroja kdesi v našej mysli.*

Keď sa tak stane, ostane už len *povinnosť*. Nie ako čosi nanútené zvonka, ale čosi samozrejmé a prirodzené, čosi, čo vychádza zo samej podstaty Dobra. Prosto si už len s ľahkosťou, bez vnútorného zápasu vyberáme v každej chvíli to úplne samozrejmé dobro, ktoré čaká na to, aby bolo vykonané, ako vraví aj Písmo, že "*sme jeho dielo, stvorení v Kristovi Ježišovi pre dobré skutky, ktoré pripravil Boh, aby sme ich konali*" (Ef 2, 10). Hovorí sa tomu aj *láska*, ktorá v tejto podobe zahŕňa všetko, nás, druhých, samo dobro, Boha.

Veru. Ak je v nás tento Pokoj od Boha a nič v nás vo vnútri nebojuje, žiadna žiadostivosť, žiaden strach - tak dobro je tak jasné, tak prosté, tak prirodzené! A konať ho je tak ľahké, pretože už nič neprekáža!

Svätosť je ovocím pokoja

Pokoj je ovocím svätosti, ale aj svätosť je ovocím pokoja. Lebo všetok hriech pramení z nepokoja žiadostivosti a strachu. Keď sa oni pominú v pokoji *hesychie*, vytratí sa aj túžba po hriechu. Viac netúžime ani sa prejedat', ani hýriť, ani hromadiť majetok, ani súdiť iných ľudí, ani nič podobné.

Tak sa naozaj splňa Božie slovo, že *"kto ostáva v ňom, nehreší; kto hreší, ten ho nevidel, ani nepoznal. Kto pácha hriech, je z diabla, pretože diabol hreší od počiatku. A Boží Syn sa zjavil preto, aby zmaril diablove skutky. Kto sa narodil z Boha, nepácha hriech, lebo v ňom ostáva jeho semeno; a nemôže hrešiť, pretože sa narodil z Boha. Vieme, že nik, kto sa narodil z Boha, nehreší, ale chráni ho ten, ktorý sa narodil z Boha, a Zlý sa ho nedotkne"* (1Jn 3, 6.8-9; 5, 18). Kde je tento Pokoj, tam niet žiadostivosti ani strachu. A kde je sú tieto dve, tam niet ani hriechu, pretože tam, kto človek nič nechce (ani pokoj) a z ničoho nemá strach, ostáva už len láska a nič nebráni dokonalosti.

Nie je to žiadna záhadná mágia, ani nejaká technika, ovocie sústredenia sa, byť takto v Kristovi a nehrešiť. Je to ovocie viery, uverenia, obrátenia, života a identity, ktoré sami osebe takto spočívajú v Kristovi, v Jeho Pokoji - *"a Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápacosť, uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi"* (Flp 4, 7). Právom teda hovorí Ján, že *"všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera"* (1Jn 5, 4).

A nie, nie je to ani žiaden *kvietizmus*. Ten totiž nie je pokojom *hesychie*, len slepou uličkou. Stále ma v sebe žiadostivosť po vyhnutí sa zodpovednosti a po úniku z reality a stále má v sebe strach z obojeho. Naopak, *hesychia* dokáže konať, skutočné dobro, slobodne a voľne, pretože v jej pokoji všetky prekážky tohto konania padli.

Ak nám srdce nič nevyčíta, alebo cudzinec v cudzej zemi

"Milovaní, ak nám srdce nič nevyčíta, máme dôveru k Bohu a dostaneme od neho všetko, o čo len budeme prosiť, lebo zachovávame jeho prikázania a robíme, čo sa jemu páči." (1Jn 3, 21-22)

Ak nám srdce nič nevyčíta... To je veľká vec! Nie, že si vieme obhájiť alebo zdôvodniť sami pred sebou to, čo žijeme a robíme. Nie. Ak cítime potrebu niečo také robiť, tak len preto, že nám srdce niečo vyčíta a my sa snažíme pred svojím srdcom obhájiť. Ani nie, že obhajujeme zlo a nelásku tým, že obhajujeme seba, že však sme slabí a hriešni. Ani to. A ako by sme aj mohli, keď samo Písmo hovorí, že *"všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera"* (1Jn 5, 4)? Ako by sme si mohli obhájiť, že neveríme Kristovi a ešte sme sa nenarodili z Boha?

Keď nám srdce nič nevyčíta... To je vtedy, keď uveríme. Keď sa rozhodneme úprimne, s nerozdeleným srdcom nasledovať Pána. Vo svojej podstate je to veľmi jednoduchý krok, *"aby ste sa čestne a nerušene pripúťali*

k Pánovi" (1Kor 7, 35). Vlastne ak sme obrátení, ak už nelavírujeme napravo ani naľavo, ale sme sa už rozhodli, že chceme, naozaj chceme byť súčasťou Božieho Kráľovstva svätosti čiže lásky a dokonalosti, dokonalého Dobra, kde hodnotou nie sú ani peniaze, ani uznanie ľudí, ani svetská moc, ale práve toto - tak potom toto upriamenie je už len prirodzený a logický dôsledok obrátenia!

Výsledkom je práve tento stav, keď nám srdce nič nevyčíta. Skutočne a úprimne, ako píše inde zase Pavol: *"Sami ste svedkami aj Boh, ako sväto, spravodlivo a bezúhonne sme sa správali voči vám veriacim"* (1Sol 2, 10) a pokračuje: *"Mne naozaj málo záleží na tom, či ma súdite vy alebo iný ľudský súd. Ani sám seba nesúdim, lebo nie som si ničoho vedomý"* (1Kor 4, 3-4). Keď človek po hlbokom a úprimnom skúmaní seba vo svetle Krista a Jeho slova naozaj nenájde nič, čo by musel nejako pred sebou, Bohom či cirkvou obhajovať - to je čosi úžasné. Úchvatné! *"Ospravedlnení z viery, žijeme v pokoji s Bohom skrze nášho Pána Ježiša Krista. Skrze neho máme vierou prístup k tej milosti, v ktorej zotrývame, aj sa chválime nádejou na Božiu slávu"* (Rim 5, 1-2). To je život blažených! Namiesto neustáleho pocitu viny a obhajovania sa či svojich skutkov iba číra radosť a pokoj. Namiesto neustálych pádov a porážok opak, veď *"ste silní, Božie slovo ostáva vo vás a premohli ste Zlého"* (1Jn 2, 14)!

A v tej chvíli sa zároveň stávame vo svete cudzincami. Cudzincami v cudzom svete. Svet so svojím cynizmom, zákernosťou, falšou, lakomstvom, zbabelosťou, podlosťou, zvrátenosťou, ľahostajnosťou, sebecťvom, povrchnosťou, gýčovosťou sa nám stáva odporným. Neznositelným. Až to bolí. Skutočne bolí! *"Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska"* (1Jn 2, 15) - a my sa pýtame: Ako by sme mohli? Milovať svet? Milovať opak toho, čo sme si zvolili, opak toho, čo nás naplňuje šťastím a radosťou? Naopak, *"kým sme v tomto stánku, vzdycháme pod ťarchou, lebo sa nechceme vyzliecť, ale priodiť iným, aby*

život pohltil to, čo je smrteľné. A to nás takto uspôsobil Boh, ktorý nám dal závdavok Ducha. Sme teda stále plní dôvery a vieme, že kým sme doma v tele, sme vzdialení od Pána; lebo žijeme vo viere, a nie v nazeraní. Sme však plní dôvery a radšej sa chceme vzdialiť z tela a bývať u Pána. A preto sa usilujeme páčiť sa mu, či sme doma alebo mimo domu" (2Kor 5, 4-9)! Ako by sme mohli chcieť zotrvať v tomto hroznom, tmavom vyhnanstve sveta čo len o sekundu dlhšie, než je absolútne nevyhnutné pre dielo, ktoré nám Otec vo svete zveril?

"Milovaní, prosím vás ako cudzincov a pútnikov, [ved'] sme z Boha a celý svet je v moci Zlého: Neťahajte jarmo s neveriacimi! Ved' akú účasť má spravodlivosť na nepravosti?! Alebo čo má spoločné svetlo s tmou?! Aká zhoda je medzi Kristom a Beliarom?! Aký podiel má veriaci s neveriacim?! A ako súvisí Boží chrám s modlami?! A vy ste chrám živého Boha, ako hovorí Boh: "Budem v nich prebývať a medzi nimi chodiť, budem ich Bohom a oni budú mojím ľudom. A preto vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte; a ja vás prijem a budem vašim Otcom a vy budete mojimi synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán." " (1Pt 2, 11; 1Jn 5, 19; 2Kor 6, 14-18).

Nie je to nič komplikované ani ťažké. Len jedno celkom normálne obyčajné rozhodnutie sa. Nič viac. Obyčajné rozhodnutie sa.

"Kto si?" (otázka Vorlonov, Babylon 5)

"Čo chceš?" (otázka Tieňov, Babylon 5)

"Čo odpovieš?" (otázka Ježiša Krista, tu a dnes)

Sláva, česť a nesmrteľnosť

"On dostal od Boha Otca česť a slávu, keď mu z velebnej slávy zaznel hlas: "Toto je môj Syn, môj milovaný, v ktorom mám zaľúbenie." (2 Pt 1, 17)

"A vždy, keď tie bytosti vzdali slávu, česť a vďaku Sediacemu na tróne, Žijúcemu na veky vekov, padli dvadsiati štyria starci pred Sediacim na tróne, klaňali sa Žijúcemu na veky vekov, hádzali svoje vence pred trón a volali: "Hoden si, Pane a Bože náš, prijať slávu, česť a moc!" (Zjv 4, 9-11)

"Videl som v nočnom videní a hľa, v oblakoch neba prichádzal ktosi ako Syn človeka; prišiel až k Starcovi dní, priviedli ho pred neho. A jemu bola odovzdaná vláda a kráľovstvo, takže jemu slúžili všetky národy, kmene a nárečia; jeho vláda je vláda večná, ktorá nezaniká, a jeho kráľovstvo, ktoré nezahynie." (Dan 7, 13-14)

Sláva a česť. Niečo, čo v Písme náleží Bohu, je to božská vlastnosť - spolu s trvácnosťou, s nesmrteľnosťou. Vďaka tomu lepšie chápeme, čo chcel Pavol povedať, keď píše Rimanom: *"On odplatí každému podľa jeho skutkov: večným životom tým, čo vytrvalosťou v dobrých skutkoch hľadajú slávu, česť a nesmrteľnosť"* (Rim 2, 6-7). Nejedná sa o hľadanie nejakej svetskej slávy, akú hľadal Achilles pod Trójou, či nesmrteľnosť, akú hľadal Gilgameš na okrajoch sveta, vystrašený smrťou. Ide o túto biblickú "slávu a česť". Ide o toho, kto hľadá *Božie veci* - aj keď možno o Bohu ešte nikdy nepočul, nečítal, nepozná jeho meno, pretože je pohan a nikdy k nemu evanjelium neprišlo, aby ho mohol počuť, porozumieť mu a prijať ho ako niečo, čo už dávno hľadá - a podľa Pavla takýto človek zaiste bude spasený, čiže zbožštený.

Veď spása a Nebo znamenajú byť ako Boh. A Boh "*chce, aby boli všetci ľudia spasení a poznali pravdu*" (1 Tim 2, 4), a teda, aby boli ako On, ako Boh! Ak teda niekto túto pravdu spoznal aj bez toho, aby mu ju niekto odovzdal v podobe "*učenia, ktoré ste prijali či už slovom a či naším listom*" (2 Sol 2, 15), veď "*keď pohania, ktorí nemajú zákon, od prírody robia, čo zákon požaduje, hoci taký zákon nemajú, sami sebe sú zákonom. Tým ukazujú, že majú požiadavky zákona vpísané vo svojich srdciach, čo im dosvedčuje zároveň aj ich svedomie, aj ich myšlienky, ktoré sa navzájom obviňujú alebo i bránia*" (Rim 2, 14-15); a nielen, že ju spoznal, ale vytrvalo sa o túto "*slávu, česť a nesmrteľnosť*" usiluje, miluje to, chce taký byť - tak potom aj bude! Kto naozaj túži byť ako Boh, ten z Božej milosti a skrze Krista, v ktorom Boh "*zmieril svet so sebou a nepočítal ľudom ich hriechy*" (2 Kor 5, 19), ako Boh aj bude. Zbožští sa. Spasí sa. Lebo Boh to chce a po jeho zbožštení túži.

A toto je zároveň jediné kritérium: Chceš byť ako Boh, aby si mohol byť ako Boh? Tak buď ako Boh! Ak to chceš, tak tým buď! Tak prosté! Všetko ostatné, vrátane nejakého konkrétneho vierovyznania a náboženstva, je vedľajšie: "*Súženie a úzkosť dol'ahnú na každého človeka, ktorý pácha zlo, najprv na Žida, potom na Gréka, ale sláva, česť a pokoj čakajú každého, kto koná dobro, najprv Žida, potom Gréka. Veď Boh nikomu nenad'žha. Všetci, čo hrešili bez zákona, bez zákona aj zahynú, a tí, čo hrešili pod zákonom, budú súdení podľa zákona. Lebo nie tí sú spravodliví pred Bohom, čo zákon počúvajú, ale tí, čo zákon plnia, budú ospravedlnení. A keď pohania, ktorí nemajú zákon, od prírody robia, čo zákon požaduje, hoci taký zákon nemajú, sami sebe sú zákonom. Tým ukazujú, že majú požiadavky zákona vpísané vo svojich srdciach, čo im dosvedčuje zároveň aj ich svedomie, aj ich myšlienky, ktoré sa navzájom obviňujú alebo i bránia; v deň, keď Boh bude podľa môjho evanjelia skrze Krista Ježiša súdiť, čo je skryté v ľud'och*" (Rim 2, 9-16).

Neurobíš si modlu...

"Nebudeš mať iných bohov okrem mňa! Neurobíš si modlu, ani nijakú podobu toho, čo je hore na nebi, dolu na zemi alebo vo vode pod zemou! Nebudeš sa im klaňať, ani ich uctievať!" (Ex 20, 3-5)

Čo je to modla? No, je to pokus vytvoriť si vlastného boha, ktorý by sa prispôbil a zodpovedal by našim predstavám a nášmu životu a nie naopak, ako je to u Boha skutočného.

"Lud si postráhal zlaté náušnice, čo nosili na ušiach, a doniesli ich Áronovi. On to vzal z ich rúk, roztopil to a urobil zlaté teľa. A oni vraveli: "Toto je tvoj boh, Izrael, ktorý ťa vyviedol z egyptskej krajiny!" Keď to Áron videl, postavil pred ním oltár. Potom dal Áron vyhlásiť: "Zajtra je Pánov sviatok!" (Ex 32, 3-5).

Je pritom úplne vedľajšie, či sa jedná o nejaký predmet vystrúhaný z dreva, odliaty zo zlata, alebo o jeho rafinovanejšiu podobu, ako ju pod pojmom "sheilaizmus" slovami mladej zdravotnej sestry Sheily Larsonovej opísal Robert Bellah: *"Verím v Boha. Nie som náboženský fanatik. Nepamätám si, kedy som naposledy bola v kostole. Moja viera ma nesie už dlhú cestu. Je to Sheilaizmus. Môj vlastný malý hlások. ... Len jednoducho skús mať rád sám seba a byť k sebe milý. A iste, veď vieš, starať sa jeden o druhého. Myslím, že On chce, aby sme sa starali jeden o druhého."* Publicista Don Kahle k tomu dodáva: *"Nikto okrem Sheily nevie, aký je kódex sheilaizmu. Ani Sheila sama to nevie, až kým niečo „nepocíti ako to správne“."*

wPripomína to vyjadrenie jednej učiteľky spirituality *New age* Shirley MacLainovej. Na seminári, ktorý bol zameraný na hľadanie nášho „vyššieho ja“ (Boha v nás), jej istý účastník položil otázku: „Keby ste zomreli a stáli pred Bohom a on by sa vás opýtal, prečo by vás mal nechať ísť do neba, čo

by ste odpovedali?" Odpovedala, že v žiadneho takého boha neverí. Nepovažuje sa za zodpovednú žiadnej vyššej moci. Ona sama je „*bohom svojho vlastného sveta*.“

No, žiaden kresťan ani katolík by najskôr ani na mučidlách nepriznal, že je toto aj jeho prípad. Nie, nie, on predsa verí v Boha, samozrejme, verí v Ježiša Krista, keď sa chystá na spoveď, 1. prikázanie rovno preskakuje, v tom jednom si je úplne istý!

Lenže... Položte mu tu istú otázku ako Shirley MacLainove! Spýtajte sa ho: „Keby si zomrel a stál pred Bohom a on by sa ťa opýtal, prečo by ťa mal nechať ísť do neba, čo by si odpovedal?“ Viem, viem, Nebo nie je miesto, kam sa dá vojsť či byť tam „vpustený“, otázka je formulovaná „po protestantsky“, bez veľkého porozumenia realite Neba, ale – jej význam ostáva nezmenený: Prečo si myslíš, že budeš žiť v Sláve Neba? Čím podkladáš svoju nádej? Čo by vám na to povedal?

Myslíte si, že by vzal Písmo, Katechizmus, diela svätých a povedal by: Tuto Ježiš, Syn Boha, jasne hovorí, čo musíme urobiť a splniť aby sme mohli s Ním byť v Nebi, a po ňom to učia Apoštoli a Cirkev. Zo všetkých síl sa učím takto žiť a konať, otváram sa Duchu, aby ma takto premieňal, snažím sa najlepšie ako viem pracovať s Kristom, "*vytrvalosťou v dobrých skutkoch hladať slávu, česť a nesmrteľnosť*" (porov. Rim 2, 7), trpieť s Kristom v tomto diele - a tak mám pevnú a istú nádej, že "*ak s ním trpíme, s ním budeme aj oslávení*" (porov. Rim 8, 17), pretože "*súženie prináša trpezlivosť, trpezlivosť osvedčenú čnosť a osvedčená čnosť zasa nádej*" (Rim 5, 3-4)?

Obávam sa, že nie!

Skôr vám povie: No, *ja si myslím*, že ak verím toto a toto... a robím toto a toto... a zachovávam hento a tamto... tak ma Pán Boh do Neba nejako už len

vpustí. Ved' som neurobil nič také zlé, za čo by som si Peklo zaslúžil! *Podľa mňa* som dobrý kresťan, dobrý katolík...

Kto je bohom takéhoto človeka? Nie vari on sám sebe? Nestvoril si svoje vlastné náboženstvo, ktorému verí a považuje ho za správne, lebo "to tak cíti" a "on si to tak myslí"? A ten boh, v ktorého verí - ktorý *najprv* v Písme nahovorí spústu bu-bu-bu, ale *potom* v praxi všetko hodí za hlavu a správa sa úplne inak, dokonca opačne - je to naozaj skutočný Boh? Je Boh taký? Alebo si tento človek stvoril modlu, síce nie z kameňa, zlata ani dreva, len zo svojich myšlienok, ale skutočnú modlu, ktorú uctieva, ku ktorej sa modlí a od ktorej čaká, že ho zachráni a spasí? Veruže hej, stvoril si modlu a uctieva modlu a sám v sebe a svojom živote sa snaží "*byť* „ako Boh“, ale „*bez Boha a [uprednostnený] pred Bohom, a nie podľa Boha*“." (KKC 398).

Aktuálne sú teda aj dnes a pre nás, vrátane kňazov a biskupov, slová Jána: "*Deti moje, chráňte sa modiel*" (1Jn 5, 21)! I slová Otca: "*Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie; počúvajte ho*" (Mt 17, 5)! I slová Syna k Cirkvi: "*Kto vás počúva, mňa počúva, a kto vami pohŕda, mnou pohŕda. Kto však pohŕda mnou, pohŕda tým, ktorý ma poslal. Keby... Cirkev nechcel poslúchnuť, nech ti je ako pohan a mýtnik*" (Lk 10, 16; Mt 18, 17)!

"*Lebo nik nemôže položiť iný základ okrem toho, čo je už položený, a je ním Ježiš Kristus*" (1Kor 3, 11). A On sám s celou vážnosťou svedčí: "*Ja som cesta, pravda a život. Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa*" (Jn 14, 6). Amen.

Zákon identity

Rozhodnúť sa stať sa tým. Stať sa synom. Byť svätým, čiže Božím. Stať sa tým, byť tým. Nielen veriť to. Nie rozhodnúť sa niečo robiť, nejako sa

chovať. Stať sa tým. *Vojst' dovnútra* toho, ako hovorí Ježiš. *Obliecť si to*, ako hovorí Pavol. Rozhodnúť sa byť tým, začať tým byť.

Kresťanstvo nie je o tom, čo robiť, ale kým sa stať. "*Kým neprišla viera, boli sme zajatci pod dozorom zákona pre tú vieru, ktorá sa mala zjaviť. A tak bol zákon naším vychovávateľom pre Krista, aby sme boli ospravedlnení z viery. Ale keď prišla viera, už nepodliehame vychovávateľovi. Ved' skrze vieru v Kristovi Ježišovi ste všetci Božími synmi. Lebo všetci, čo ste pokrstení v Kristovi, Krista ste si obliekli*" (Gal 3, 23-27). "*Voláme sa Božími deťmi a nimi aj sme*" (1Jn 3, 1). Nielen sa tak voláme. Nie je to len nejaká symbolika. Ak sme kresťania, naozaj nimi sme! Naozaj to sme. Tým sme. Skutočne. Naozaj. Toto sme!

Uveriť a obrátiť sa znamená prijať identitu. Prijat' úplne novú identitu! "*Nečuduj sa, že som ti povedal: Musíte sa znova narodiť. Lebo ani obriezka nie je nič, ani neobriezka, ale nové stvorenie. Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pominulo a nastalo nové*" (Jn 3, 7; Gal 6, 15; 2Kor 5, 17).

Preto kresťanstvo sa nedá praktizovať, zachovávať, dodržiavať či veriť. Kresťanom sa dá iba *byť*, skutočne, celým bytím, čo dne, v noci, doma, v zamestnaní, medzi priateľmi, v kostole, 24 hodín denne, 7 dní v týždni.

Preto sme učeníci - pretože sme tento dar prijali, stali sme sa tým - a teraz dychtíme dokonale si toto nové osvojiť, naučiť sa, čo to znamená, aké dôsledky to má, čo sa od nás ako od synov, dcér Boha a už nie pozemských ľudí očakáva!

Preto sme na zemi už len cudzinci a pútnici, fakt sa tak cítime, naozaj to tak vnímame, pretože "*naša vlasť je v nebi*" (Flp 3, 20). Stali sme sa súčasťou veľkého zástupu našich nových súrodencov, ktorí pred nami "*umierali vo viere, aj keď nedosiahli to, čo bolo prisľúbené, ale z diaľky to videli a*

pozdravovali; a vyznávali, že sú na zemi iba cudzincami a pútnikmi. A keď takto hovoria, naznačujú, že hľadajú vlasť. Ved' keby boli mali na mysli tú, z ktorej vyšli, mali dosť času vrátiť sa. Ale oni túžia po lepšej, to jest po nebeskej. Preto sa ani Boh nehanbí volať sa ich Bohom, ved' im pripravil miesto" (Hebr 11, 13-16). Krátko a stručne, sme "vykúpení zo zeme" (porov. Zjv 14 3). Nenávidíme svet s jeho podlosťou, zbabelosťou, falšou, namyslenosťou a všetkým tým, čo mu život bez Boha priniesol - a plesáme radosťou nad tým, že nás z tohto bordelu a hnojiska Kristus vykúpil, "lebo si bol zabitý a svojou krvou si Bohu vykúpil ľudí z každého kmeňa, jazyka, ľudu a národa a urobil si ich kráľovstvom a kňazmi nášmu Bohu; a budú kraľovať na zemi" (Zjv 5, 9-10).

Toto je podstata *obrátenia*. Rozhodnutie, ktoré robíme v srdci ("ak ... vo svojom srdci uveríš" (Rim 10, 9)) a ktorým prechádzame od viery v niečo, od fandanía niečomu, od koketovania s niečím, od len robenia či zachovávanía niečoho, ku skutočnej identite, k statiu sa niekým! A rozdiel medzi týmto a tamtým je obrovský! *Ako medzi amatérom či dokonca len entuziastom a hobikom na jednej strane, a profesionálom na druhej. Ako medzi členom klubu vojenskej histórie, ktorý si cez víkend oblečie uniformu a ide na nejaké podujatie, a skutočným vojacom. Ako medzi turistom, ktorý sa raz za čas vyberie do hôr na túru, a medzi vysokohorským chatárom či profesionálnym sprievodcom, ktorí v horách žijú.*

Myslím, že často je to práve strach urobiť to, nerozhodnosť, čo nás ničí. Vieme, kým máme byť, bojíme sa však tým stať, lebo sme maloverní - a tak stojíme medzi a uprostred, nie sme ani úplne ľudia sveta, ani Boží synovia a dcéry a výsledkom je, že starý život už úplne nefunguje a nový ešte ani nezačal. A tak sa nám kresťanstvo stáva bremenom, sériou pádov, frustrácií a tajnej závisťi ľuďom sveta, ktorí "všetko môžu" a užívajú si svetský život a "my nemôžeme"! *Sme ako ľudia, ktorí celý život sa snažia trénovať plávanie a dodržiavať diétu, ale nikdy sa neodvážia vojsť do vody... Alebo*

ako Izraeliti, ktorí síce Egypt opustili, ale aj na púšti stále ostali v srdci otrokmi a Egyptanmi a "hovorili: "Kto nám dá jesť mäso? Rozpamätávame sa na ryby, ktoré sme zadarmo jedávali v Egypte, na uhorky a dyne, na pór, cibuľu a cesnak."" (Nm 11, 4-5).

Bratovo Telo a Bratova Krv

Sláviť Eucharistiu...

To znamená, držať v ruke *bratovo telo* a *bratovu krv*. Cenu, ktorú môj vlastný a nevinný brat zaplatil za to, aby som sa ja, stratený a nehodný syn a jeho brat, mohol vrátiť domov, k otcovi.

Je to čosi nesmierne intímne, nesmierne hlboké, nesmierne silné a intenzívne, odohrávajúce sa v tesnej blízkosti, v tesnom kruhu Otca, Brata a seba. Čosi, čo sa odohráva len v tomto úzkom kruhu, skryté pred očami sveta, aj keby sa naskutku na obrad omše díval.

Bratovo telo. Bratova krv. A Otec. A ja, stratený a znova nájdený a privedený späť, domov - za túto cenu! Telo a krv môjho brata! Cena návratu k môjmu otcovi. Návratu domov. Môžem sa vrátiť domov, k Otcovi, k Bratovi, k Rodine. Domov! Za túto zaplatenú cenu.

A potom spoločne zasadáme za stôl. Otec, Brat, Rodina - a ja, nehodný, stratený a nájdený, mŕtvy a vzkriesený. A On, Otec a Brat, mi na znak prijatia a odpustenia a navrátenia svojich darov a samého miesta v Dome, dedičstva, podáva a hostí ma tým najvzácnejším, čo jestvuje, čo je

vyhradené iba *domácim*, iba *Rodine* a nikomu inému: *Telom Boha. Krvou Boha*. Svojim vlastným Telom. Svojou vlastnou Krvou. Vlastným Bytím, vlastným Životom. Chlebom Života. Nápojom Života. Chlebom a nápojom synov. Zmluvou otcovskou a synovskou.

Vo svete sme v cudzine. Na omši sme doma. Eucharistia je potvrdenie a súčasne oslava nášho návratu, prijatia, synovstva. Závdavok Dedičstva, ktoré "*sa uchováva pre nás v nebi*" (porov. 1 Pt 1, 4).

Nie, tadiaľto naozaj
cesta nevedie: cez
nekonečné zápasy,
diskusie, výsmech,
ponižovanie jeden
druhého,...

Nie, tadiaľto naozaj cesta nevedie: cez nekonečné zápasy, diskusie, výsmech, ponižovanie jeden druhého, ak sa nespráva podľa našich predstáv, jedno, či sú objektívne správne alebo nie. Tadiaľto prosto cesta nevedie. Ako nabáda Peter: "*Uctievať sväto Krista, Pána, vo svojich srdciach, stále pripravení obhájiť sa pred každým, kto vás vyzýva zdôvodniť nádej, ktorá je*

vo vás. *Robte to však skromne, s bázňou a s dobrým svedomím, aby sa tí, čo tupia váš dobrý život v Kristovi, zahanbili práve v tom, z čoho vás osočujú*" (1 Pt 3, 15-16). V prvom rade, nehovorí, aby sme chodili po svete a každého poučovali, presviedčali, obracali a podobne. A po druhé, hovorí, že ak už sme niekým iným k tomu vyzvaní, potom máme obhájiť samých seba - ale nie tak, aby z toho vzniklo nepriateľstvo, konflikt, urážanie a ešte väčšie zabedenie sa toho druhého v jeho názoroch, na ktoré by sme takto útočili. Naopak! Peter hovorí, že to máme urobiť tak, aby sa ten, kto takto útočí na nás, zahanbil - a to je prvý krok k tomu, aby on sám začal nad sebou uvažovať a časom dospel možno aj k obráteniu. Lebo my nemôžeme nikoho obrátiť ani zmeniť. Môžeme len vytvoriť podmienky pre to, aby sa on sám odvážil spochybniť seba a zmeniť sa, s pomocou Božej milosti, ako vraví Ježiš: "*Nik nemôže prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec*" (Jn 6, 44).

A toto platí o všetkom: o apoštoláte, ale aj o politike, o spoločenskej diskusii, o všetkom. Ježiš hovorí: "*Vy ste svetlo sveta*" (Mt 5, 14), nie hlásne trúby ryčiace každému do ucha, až je z toho otrávený. Hovorí: "*Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, čo vás prenasledujú, aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je na nebesiach*" (Mt 5, 44-45), skutočne ich milujte - pretože len tak k nim dokážeme pristupovať nie konfrontačne ako k protivníkom, dokonca nepriateľom, ale s láskou, súcitom, ústretovosťou, láskou, ktorá presne tak, ako hovorí Peter, zahanbuje a otvára druhého pravde. Preto aj Pavol hovorí: "*Nepomstite sa sami, milovaní, ale ponechajte miesto hnevu; veď je napísané: "Mne patrí pomsta, ja sa odplatím," hovorí Pán. Ale keď bude tvoj nepriateľ hladný, nakrm ho, keď je smädný, daj mu piť ... Nedaj sa premôcť zlu, ale dobrom premáhaj zlo*" (Rim 12, 19-21). A znova Ježiš: "*Nesúd'te, aby ste neboli súdení. 2 Lebo ako budete súdiť vy, tak budú súdiť aj vás, a akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám*" (Mt 7, 1-2). Lebo ak miesto lásky druhých súdime, potom sami nie sme od nich iní a samých seba odsudzujeme za to isté.

Toto je jediná cesta, ktorá reálne funguje. Napriek tomu máme stále pokušenie, stále sa vraciame k tej druhej, konfrontačnej. Internet je plný zosmiešňovania druhých, plný nelásky, plný hnevu, nenávisť, opovrhovania... K čomu to vedie? Len k stále väčšej priepasti a barikáde medzi jednotlivými stranami, keď každý sa ešte viac zabarikádováva vo svojom, aby obhájil seba a vyšiel z tejto vojny slov a postojov ako víťaz. Spoločnosť sa "polarizuje", ako sa tomu dnes hovorí. A toto nikam nevedie. Naozaj nikam.

Musíme sa rozhodnúť - a dávať si na to veľký pozor - aby sme do toho neskĺzavali znova a znova a aby sme stále dookola neopakovali vzorce správania sa, "techniky" a postupy, ktoré nikdy nefungovali. Je to *ako socializmus: nikdy a nikde nefungoval, predsa ho ľudia znova a znova skúšajú v nádeji, že raz už znova zafunguje*. Podobne aj my, akoby sme verili, že tentoraz to možno zafunguje. Alebo ak nie, aspoň sa na tom druhom vyvíšime, pomstíme sa na ňom, keď ho ponížime, vysmejeme, odsúdime.

A musíme sa rozhodnúť a potom naučiť skutočne toho druhého milovať. A prvým krokom k tomu by mohla byť *úcta*. Celkom obyčajná úcta. Úcta k druhému človekovi ako k človekovi, ak k Bohom stvorenému a chcenému a milovanému a vzácnou Krvou vykúpenému, rovnako, ako sme my sami. V tom spočíva skutočná rovnosť medzi všetkými ľuďmi, vrodená a založená na samom Stvoriteľovi a Vykupiteľovi. Naučiť sa k iným pristupovať s úctou. Z nej sa potom rodí láska.

Privilégium závisieť iba na Bohu

Lebo toto je ovocie uverenia: že sa nebojíme nemať žiadnu inú istotu, iba svojho Otca a závisieť vo všetkom už iba od Neho.

Prečo? Pretože sme si Ním absolútne istí tak, ako si bol istý Ježiš: "*Otec je so mnou*" (Jn 16, 32) a inde: "*Otče, ďakujem ti, že si ma vypočul. A ja som vedel, že ma vždy počuješ, ale hovorím to kvôli ľudu, čo tu stojí, aby uverili*" (Jn 11, 41-42). A do tretice rovno tam, v Getsemanoch: "*Myslíš, že by som nemohol poprosiť svojho Otca a on by mi hneď poslal viac ako dvanásť plukov anjelov*" (Mt 26, 53)?

A prečo by sme si mali byť takto istí Otcom? Pretože sme Jeho deti, skutočne sme Jeho deti, Jeho vlastní synovia a dcéry, zrodení z Neho skrze Ducha v Kristovi a teda sme adopciou všetkým tým, čím je Ježiš od Večnosti. Môžeme tak spoločne s Ním hovoriť: "*Ten, ktorý ma poslal, je so mnou. Nenechal ma samého, lebo ja vždy robím, čo sa páči Jemu*" (Jn 8, 29) - lebo toto je synovstvo, jeho podstata. Boh nám ponúkol byť Jeho synmi. My sme prijali a rozhodli sme sa byť Jeho synmi a žiť život synov, ktorý sa Jemu (i nám) páči a konáť skutky synov, skutky Boha, ktoré sa Jemu (i nám) páčia. Sám Otec sa nám páči a páči sa nám byť Jeho deťmi. A preto si môžeme byť úplne istí Bohom, pretože odteraz je to už náš vlastný a ten najskvelejší Otec a my Jeho deti. A vari "*Boh neobráni svojich vyvolených, čo k nemu volajú dňom i nocou, a bude k nim nevšímavý? Hovorím vám: Zaraz ich obráni.*" (Lk 18, 7-8)?

A tak môžeme a smieme závisieť už len na Bohu. To je dar. To je privilégium! Je to totiž sloboda. Kto nezávisí iba od Boha, musí závisieť od

sveta a slúžiť svetu a to je otroctvo. Kto závisí už len a jedine od Otca v Nebi, ten nezávisí od sveta a je slobodný od sveta. Preto je to dar a privilégium! Dar a privilégium slobody! A ešte viac, už sa nemusí nikdy a nikoho báť, ani Boha, ani ľudí, ani sveta, ani o nič strachovať. Môže žiť v úplnej istote a bez strachu. Ako synovia Otca "*hľadajte teda najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko dostanete navyše*" (Mt 6, 33).

A tak, ako sa zo života bez Boha a z jeho nedostatku zrodila žiadostivosť a z jeho neistoty strach; tak zase ovocím Božieho synovstva je dostatok a istota a teda sloboda *apatheie* a *atharaxie* v *hesychii* dôvery a lásky synov k Otcovi a Otca k synom.

Srdce nám búcha vzrušením, keď to začíname chápať, keď si začíname uvedomovať, že niečo také je naozaj možné, a ešte viac, keď sa odvažujeme do tohto vzťahu vstúpiť a ako kedysi Peter, *postaviť sa na vody synovstva a presvedčiť sa, že sú pevnejšie, než všetky zeme sveta.*

Veriť znamená prechádzať sa s Bohom po vodách

"A hneď rozkázal učeníkom, aby nastúpili na loďku a išli pred ním na druhý breh, kým on rozpustí zástupy. Keď rozpustil zástupy, vystúpil sám na vrch modliť sa. Zvečeralo sa a on tam bol sám. Loďka bola už mnoho stadií od zeme a zmietali ňou vlny, lebo vietor dul proti nim. Nad ránom sa, kráčajúc po mori, blížil k nim Ježiš. Keď ho učeníci videli kráčať po mori, vzrušení

vřaveli: "Mátoha!" A od strachu vykřikli. Ale Ježiš sa im hneď prihovõril: "Vzchopte sa! To som ja, nebojte sa!" Peter mu povedal: "Pane, ak si to ty, rozkáž, aby som prišiel k tebe po vode." On povedal: "Pod!" Peter vystúpil z loďky, vykročil po vode a šiel k Ježišovi. Ale keď videl silný vietor, naľakal sa. Začal sa topiť a vykřikol: "Pane, zachráň ma!" Ježiš hneď vystrel ruku, zachytil ho a povedal mu: "Maloverný, prečo si pochyboval?" A keď vstúpili do loďky, vietor utíchol. Tí, čo boli na loďke, klaňali sa mu a vřaveli: "Naozaj si Boží Syn!" (Mt 14, 22-33)

Ježiš je Boh, ktorý sa stal človekom. Keď sa dozvedel o smrti svojho príbuzného, Jána Krstiteľa, odišiel z Kafarnauma loďkou na pusté miesto. Môžeme si to domyslieť, že za tým stál aj celkom obyčajný smútok a žiaľ (ako keď napríklad zaplakal pri hrobe Lazára). Keď tam našiel zástup, ktorý tam na Neho čakal, zľutoval sa. Odložil smútok a slúžil im, učil ich, nakoniec ich nasýtil chlebmi. Ale potom učeníkov poslal preč, zástupy domov - a sám sa vrátil k pôvodnému zámeru: uchýlil sa na vrch, do samoty, aby strávil noc v modlitbe.

Ale myslím, že je za tým ešte niečo. Smrťou Jána Krstiteľa definitívne končí vek Starého Zákona. On je posledný a najväčší z prorokov. Teraz je mŕtvy. Nastáva čas Novej Zmluvy. Čas Mesiáša. Krista. Podobne, ako keď skončil čas Ježiša-tesára, Ježiš bol pokrstený a strávil štyridsať dní a nocí na púšti, aj teraz začína modlitbou v samote a na pustatine.

Zatiaľ učeníci veslujú proti vetru a búrke na jazere. Ježiš povedal: Choďte!, tak idú. Nevrátia sa, nepovedia, že dnes sa to nedá - hoci za možno šesť, sedem i viac hodín sa nedostali ďalej, ako do stredu jazera. Muselo to byť úmorné, frustrujúce. Ale Ježiš prikázal. Tak konajú. Je to obdivuhodné. A budú odmenení.

Nad ranom Ježiš ide po vode a Marek k tomu ešte u seba pridáva slová "a chcel ich obísť", resp. "chcel prejsť okolo nich". To je fráza, ktorou Písmo

opisuje zjavenia sa Boha a Jeho Slávy: Boh *prechádza okolo* Mojžiša a vyslovuje pred ním svoje Meno. Podobne Boh na Horebe *prechádza okolo* Eliáša a zjavuje sa mu a hovorí s ním. Podobne teraz Ježiš ako Syn Otca, ako Boh *prechádza okolo* učeníkov a zjavuje svoje božstvo. Jednak tým, že sa *prechádza po vodách nad hlbínami*. To je niečo, čo môže len Boh, "*On samojeden rozostiera nebesá a prechádza sa po morských hlbínach*" (Jób 9, 8). A neskôr tým, že utíši more a vietor, čo je tiež niečo, čo dokáže a súčasne koná iba Boh, ktorý "*prehovoril a vyvolal búrku úžasnú, až sa morské vlny vzdúvali; priam k nebu stúpali a vzápätí sa prepadali do hlbín; duša im hrôzou zmierala. Knísali sa a tackali ako opití; boli v koncoch so všetkou svojou múdrosťou. V súžení volali k Pánovi a on ich vyslobodil z úzkostí. Búrku premenil na vánok a morské vlny umĺkli. Tešili sa, že vlny utíchli, a priviedol ich do prístavu, za ktorým túžili*" (Ž 107, 25-30). A nakoniec vyslovuje Božie Meno, ako ho "*Boh povedal Mojžišovi: "Ja som, ktorý som!" — a dodal: "Toto povieš Izraelitom: "Ja-som" ma poslal k vám!"*" (Ex 3, 14). Teraz toto Meno vyslovuje Ježiš: *Ego Eimi, me fobeiste!* Doslova: *Ja Som. Nebojte sa!* To je presne spôsob, akým Boh oslovuje ľudí: "*Ja som Jahve [čiže: Ten, ktorý Je; meno Jahve je tvarom Božieho Mena v tretej osobe, keď ho vyslovuje niekto iný], tvoj Boh, čo ťa za pravicu držím, ktorý ti hovorím: "Neboj sa, ja ti pomáham."*" (Iz 41, 13).

Peter odpovedá: *Pane, ak si to ty...* Myslím, že význam tento vety je nie "Ježišu, ak si to ty...", ale "Bože, Jahve [čiže *Kyrie*, Pane, slovo, ktoré Židia pri čítaní Písma vyslovovali namiesto Božieho Mena JHWH], ak si to naozaj ty...!" Si to naozaj Ty, Boh? Naozaj v tom Ježišovi ty sám, Boh, si prišiel medzi nás?

Ak je tak, pokračuje Peter, *prikáž...* komu má prikázať? Petrovi? Nie. Vodám, vlnám, vetru, aby niesli aj Petra rovnako! Práve tak koná Boh: "*On riekol a stalo sa, on rozkázal a všetko bolo stvorené*" (Ž 33, 9).

Peter túži robiť čosi Božské. Nie "chodiť po vode", ale doslova, ako je to v pôvodine, "prechádzať sa po vodách". Dôraz nie je na tom, že Peter chodí po jazere, ale že chce robiť, konať čosi božské, čosi, čo môže iba Boh: *prechádzať sa po vodách*. Je to podobná impulzívna reakcia, ako keď chce na Vrchu Premenenia stavať stánky alebo pri Večeri chce, aby ho Ježiš umyl celého. Aj teraz z neho vyletí čosi - áno, čosi trúfalé! Peter, ty chceš byť ako Boh? Čo si o sebe myslíš?

A Ježiš? Ježiš odpovedá tým najlakonickejším: "Pod'!" Pretože "*Boh sa stal človekom, aby sa človek stal bohom*", pretože sám Ježiš opakuje: "*Veru, veru, hovorím vám: Aj ten, kto verí vo mňa, bude konať skutky, aké ja konám, ba bude konať ešte väčšie, lebo ja idem k Otcovi*" (Jn 14, 12) a inde: "*Majte vieru v Boha. Veru, hovorím vám: Keď niekto povie tomuto vrchu: "Zdvihni sa a hod' sa do mora," a vo svojom srdci nezapochybuje, ale uverí, že sa stane, čo povedal, stane sa mu to. Preto vám hovorím: Verte, že všetko, o čo v modlitbe prosíte, ste už dostali, a budete to mať.*" (Mk 11, 22-24). "*Všetko je možné tomu, kto verí*" (Mk 9, 23)!

Prečo je viera taká dôležitá? Prečo bez nej takmer nič nefunguje? Myslím, že viera je *vzťah* medzi človekom a Bohom. Vzťah, ktorého výsledkom je *súlada* - *podobný tomu, keď sledujeme krasokorčuliarske páry, ako svištia v dokonalom súlade, jeden skočí, druhý zachytí. Ale keď sa tento súlad poruší, tak minú jeden druhého a výsledkom je tvrdý pád*, - tak ako my a Boh! Ak veríme a konáme v súlade s Bohom, zažívame zázraky: *Boh chce uzdraviť človeka vkladáním našich rúk, my ich vložíme, človek sa uzdraví. Ale ak prestaneme veriť, vypadneme z tohto súladu. A potom Boh chce uzdraviť človeka vkladáním našich rúk, ale hups, smola, my sme ich nevložili a tak sa ani neuzdravil. Miesto toho sme skúšali niečo iné a inde a tvrdo sme spadli, lebo pre zmenu zase Boh nebol v tom, čo sme si sami robili.*

Takáto viera je *návyk*, návyk žiť s Bohom a naučiť sa závisieť iba od Neho. Človek takto neuverí, možno tak hlavou ale isto ešte nie srdcom, v sekunde!

Chce to čas. Preto vo viere musíme *rásť*, *navykať si*, ako hovorí v. 2. st. sv. Irenej, na takýto život, súlad, *tanec* s Bohom.

Peter ešte navyknutý nie je. Keď vidí vietor a vlny a vodu, ozve sa jeho vnútro, roky skúseností s vodou. Naľaká sa. A vypadne z tohto *tanca* s Bohom, pretože Boh mu prikázal *kráčať*, ale on v tej chvíli miesto toho automaticky a po ľudsky začína *plávať* - a topiť sa! A volá k Pánovi - k Ježišovi ako k Bohu! - "*Pane, zachráň ma!*", "*zachráň ma, Bože, lebo voda mi vystúpila až po krk*" (Ž 69, 2)!

Ježiš mu na to: "*Maloverný, prečo si pochyboval*" - o kom, o čom? O Bohu. Peter si nie je istý svojim Bohom. Možno sa ľaká vlastnej trúfalosti. Konáť to, čo koná len Boh? Neprestrelil to? Nepotrestá ho Boh za to? Alebo zapochyboval, či Boh naozaj má všetko tak úplne pod kontrolou, čo ak to nezvládne a Peter sa utopí? Každopádne, malosť viery sa vzťahuje na vieru v Boha.

V Ježišovom hlase cítim smútok a sklamanie. Tak mi Ježiš pripadá, ako niekto, kto volá na Petra: *Super, pod', budeme sa prechádzať po vodách spolu, konečne niekto, kto sa ku mne pridá a nebudem sám!* A teraz akoby sklamané hovorí: *Prečo si pochyboval? Mohli sme si spolu užiť spústu zábavy, a nielen teraz na mori! Taká škoda!* Lebo túžbou Boha je, aby sme Mu boli podobní, ako On, aby sme Mu boli v Jeho božstve druhovia a priatelia. Ale chápe, že viera je *návyk* a *návyk* chce čas.

A tak podáva Petrovi ruku a zachraňuje ho. A tu je čosi dôležité! Ľudia často na ilustráciu toho, že sú veriaci, hovoria: *Ved' mne Boha veľmi pomáha!* Ale dnes vidíme, že *Božia pomoc* je niečo ako "Plán B" pre maloverných, v zásade ešte neveriacich. Ježiš zachraňuje málo veriaceho Petra od utopenia, málo veriacich učeníkov od búrky ("*Pristúpili k nemu a zobudili ho slovami: 'Pane, zachráň nás, hynieme!' On im povedal: 'Čo sa bojíte, vy maloverní?!' Potom vstal, pohrozil vetru i moru a nastalo veľké ticho.*" (Mt

8, 25-26)), zachraňuje zástupy pred chorobami a hladom. Ale viera? Skutočná viera znamená *prechádzať sa s Bohom po vodách!* Konat' to, čo koná Boh a tak, ako to koná Boha. Tak, ako hovorí Ježiš: "*Chod'te do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu. ... A tých, čo uveria, budú sprevádzať tieto znamenia: v mojom mene budú vyháňať zlých duchov, budú hovoriť novými jazykmi, hady budú brať do rúk a ak niečo smrtonosné vypijú, neuškodí im; na chorých budú vkladať ruky a tí ozdravejú. Chod'te a hlásajte: "Priblížilo sa nebeské kráľovstvo." Chorých uzdravujte, mŕtvych krieste, malomocných očisťujte, zlých duchov vyhánajte. Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte"* (Mk 16, 15.17-18; Mt 10, 7-8)! Toto je onen "Plán A" Boha pre ľudí, ktorý skutočnou vierou prijímame! Maloverní sú Bohom zachraňovaní - aby dostali ďalšiu šancu, stali sa veriaci a mohli sa s Bohom vydať na vody sveta a bez strachu sa po nich s Bohom prechádzať! Viera je *prосто úplné a dokonalé zladenie sa s Bohom* – ako vraví Ježiš sám o sebe: "*Veru, veru, hovorím vám: Syn nemôže nič robiť sám od seba, len to, čo vidí robiť Otca. Čo robí Otec, to robí podobne aj Syn*" (Jn 5, 19).

Nakoniec vidíme učeníkov klaňať sa Kristovi ako Bohu - gr. slovo *proskyneo* je v NZ používame výlučne v zmysle klaňania sa niekomu ako bohu. Je to posun. Keď Ježiš utíšil búrku prvý raz, "*žasli a hovorili: "Ktože je to, že ho i vietor i more poslúchajú?"*" (Mt 8, 27). Teraz však onomu *Prechodu Pána* zjavne porozumeli. A tak čítame, že "*Tí, čo boli na lod'ke, klaňali sa mu a vraveli: "Naozaj si Boží Syn!"*" (Mt 14, 33). Ježiš v tejto časti Matúša skutočne koná ako Boh:

Na Hore vyučuje ľudí spravodlivosti (á la Desatoro a Zákon na Sinaji)

- Nasycuje hladný zástup (á la manna na púšti)
- Prechádza sa po vodách ako skutočný Boh
- Ohlasuje sa Menom Boha *Ego Eimi* (hebr. „Ehjah“) – „Ja Som“
- Utišuje búrku

- Uzdravuje všetky nemoci a neduhy – stačí, aby sa Ho dotkli (nasleduje po tejto udalosti, keď pristanú na druhom brehu v Genezarete)

A presne toto nám chce Matúš ukázať.

Netúžim. Žijem. Neusilujem. Konám.

Po ničom netúžim. Iba prosto žijem.

O nič neusilujem. Iba prosto konám.

Tu a teraz. V každej chvíli Boží Život. V každej chvíli Boží skutok. To je všetko. Nič nadto. Žiadne túžby. Žiadne plány. Žiadne očakávania. Žiadne sklamaná. Nič. Prostý život, prostý skutok, prosto tu, prosto teraz.

Na viac nemám silu. Moje plecia neunesú bremeno minulosti, budúcnosti ani možného či nemožného, neunesú bremeno sveta. A myslím, že Boh odo mňa ani nič z toho nečaká. Vie, kto som. Moje srdce prebýva v Bohu, v ktorom som Jeho synom, Jeho dieťaťom. To je základ. A potom... už len tu a teraz, jeden okamih života, jeden meter štvorcový sveta, jeden skutok diela. To je všetko. Ostatné nesie na ramenách Boh.

V sci-fi literatúre sa niekedy hovorí o *čerpaní energie vákua*. Aj tu, z tejto akoby až prázdnoty a malosti, sa náhle rodí energia, radosť, sila, ktoré nás prenikajú. Ona tu vlastne vždy bola, len teraz spadlo btemeno⁷, ktoré ju tlačilo - *ako keď z prameňa odvalíte ťažký balvan*.

A dôležité je, konať. Zahnúť aj telo. Ísť a žiť. Ísť a konať. Inak *ako zadrhnutý motor, ktorý zhasne*, zhasne aj táto energia, ak je dusená vnútri a ak sa nemôže uskutočniť v žití, v konaní. *Lebo tým kameňom, ktorý dusí prameň, môže byť aj naše vlastné telo, ohľady voči súdom okolia, beznádej.*

Byť v Bohu. Skutočne v Ňom byť, svojim srdcom. Uvoľniť sa. Neriešiť. Poddať sa dokonalosti - dokonalosť je ovocím uvoľnenosti. Konať. Žiť. Ved' len to žiadostivosti a strachu sú utrpenie i hriech, i sama smrť!

Celkom obyčajné (a dnes väčšinou už zabudnuté) priateľstvo

Dnes je spomienka sv. Kláry.

"Svätý František z Assisi a svätá Klára mali blízky vzťah, považovaný za bratský a sesterský. František bol zakladateľom františkánskeho rádu, zatiaľ čo Klára založila kláštor klarisiek. Ich vzťah bol založený na spoločnom záujme o chudobu, jednoduchosť a oddanosť Bohu. František ju inšpiroval k zasväteniu sa Bohu a Klára sa stala jeho nasledovníčkou. Oba svätci mali veľký vplyv na seba navzájom a ich spiritualita bola prepojená." (ChatGPT)

Dnes sa všetko degraduje na sex. Vidíte chlapca a dievča? Aha, "chémia", už sa spolu vyspali? Ešte nie? Na čo čakajú? Vidíte dvoch chlapcov? Aha, gejovia!

Pridajte si k tomu sociálne siete... Kultúru založenú na individualizme, na súperení, osobnom prospechu a hlavne majetku... a sme, kde sme!

Skutočné priateľstvo... Vzťah medzi dvomi (i viacerými) ľuďmi ako medzi bratmi, medzi sestrami, ako brat a sestra, bez chémie, bez sexu, bez čohokoľvek podobného, ale o to hlbší, áno, hlbší, než medzi súrodencami, skutočný priateľský zväzok - zažili sme vôbec niečo také? Zväzok, kde niet medzi vami tajomstiev, ale kde niet medzi vami ani podlosti, závidi, zrady? Čítame o nich - *Winnetou a Old Shatterhand, Harry, Ron a Hermiona, Frodo a Sam*, alebo v skutočnom svete *František a Klára* či *Klára a Anežka Česká*... - ale možno my sami sme v živote nezažili nič tak hlboké a čisté. Ani v manželstve. Ani mimo neho. Dokonca ani vo farnosti, v Cirkvi.

Ale či nie je Cirkev práve toto, spoločenstvo takéhoto priateľstva, klan takýchto bratov a sestier, bratstvo, sesterstvo, komunita takýchto vzťahov? A či práve k tomu Kristus neoslobodzuje každého, kto Mu uverí a prijme Ho, *"aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno, aby svet uveril, že si ma ty poslal. A slávu, ktorú si dal mne, ja som dal im, aby boli jedno, ako sme my jedno — ja v nich a ty vo mne. Nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa"* (Jn 17, 21-23) - kde súčasťou tejto jednoty a blízkosti je aj sám Boh? A nie je táto blízkosť prirodzeným, nechcem povedať *nutným* dôsledkom uverenia a spoločnej skúsenosti a života v Kristovi, ako čítame, že *"všetci, čo uverili, boli pospolu a všetko mali spoločné"* (Sk 2, 44)? Nie je práve toto znamenie nového veku, veku Krista - ale súčasne aj jeho podstata? Veď čo iné je Nebo?

Lenže dnes sme zabudli, čo znamená uveriť, zabudli sme, čo znamená byť Cirkev. Pretože sme zabudli Evanjelium. Nepoznáme ho. Áno, napriek kázaniu a moralizovaniu kňazov a napriek všetkým programom a knihám a médiám nám dnes najviac zo všetkého uniká samo Evanjelium. Takmer nikto ho nepozná. Takmer nikto ho nehľasa (a dokonca sa často miesto neho

hlása pod jeho menom iba jeho lacná a svetská náhradka). Takmer nikto ho nežije. A kto ho náhodou počuje a pochopí a uverí a prijme - často sa cíti ako osamelý na púšti! Obklopený ľuďmi, aj v kostole, ale sám, pretože nikto nepozná, nikto nežije to, čo on. A tak sa kresťanstvo zmenilo zo synovstva na systém a Cirkev z klanu a spoločenstva bratov a priateľov na organizáciu... ktorá aj u nás nateraz zomiera, pretože zabudla byť Cirkvou.

Čo s tým? Byť Cirkvou jedného muža, jednej ženy, jedného človeka? Možno áno. Ustanoviť akoby *bublinu*, v ktorej toto žijeme - s Bohom. V priateľstve a jednote s Bohom. A potom dovoliť iným, aby vošli, aby sa stali súčasťou tejto bubliny a ona sa stala spoločenstvom v Cirkvi. Čo iné? Alternatívou je už len zomrieť...

So takýto priateľ s Bohom, s Kristom? Si? Vo svete, ktorý uctieva *moc*, *peniaze* a *sex* si svetlom a znamením väčšieho, hlbšieho, vznešenejšieho, čistého, dokonalého: lásky? Nie sexu. Nie citov. Lásky. Bez žiadostivosti, bez strachu, čistej, oddanej, vernej a hlbkej lásky, ktorá prináša rozkoš nie telu, ale rozkoš Ducha, hlbšiu, vyššiu, večnú, nezmernú, veď je to rozkoš samého Neba!

A možno je to tak správne a dobré, začínať na púšti tým, že sa staneme priateľmi, dôvernými priateľmi, skutočnými oddanými priateľmi, ktorí nehľadajú seba, nič pre seba, ale ktorí hľadajú toho druhého, najprv s Bohom. Lebo ako hovorí On sám, "*bezo mňa nemôžete nič urobiť*" (Jn 15, 5). Áno, najprv si, po všetkej tej špiny sveta, musíme na niečo také navyknúť - a ešte predtým vôbec objaviť existenciu niečoho tak čistého a vznešeného, tak nového a tak cudzieho svetu a tomu, čo sme vo svete doteraz žili!

Boh je Priateľ. Byť Bohu priateľom. Byť s Bohom priateľom. A žiť to. Vnútri. Aj navonok. Otvorene a verejne. Bez skrývania. Prirodzene, normálne, bez stopy pretvácky, pózy či silenia.

V jednej slabike, jednom pohybe...

Čo iné je, vnútorná modlitba, než prúdiť s Bohom, byť unášaný Bohom, nieť sa s Ním a v Ňom? Preto v nej musíme byť svätí, čiže uvoľnení od všetkého, odpútaní a oddelení od všetkého, aby sme voľne a slobodne mohli takto plynúť s Bohom v Bohu.

V živote to platí rovnako. Boh je prítomný v prítomnosti. A prítomnosť, ten okamih, to je nie táto práca, toto dielo. To je ešte stále príliš veľké! Prítomnosť, to je práve tento jeden pohyb, jedno slovo, slabika, jeden krok, jeden pohľad, jeden nádych, ktoré práve konáme. Musíme byť v tom, celí v tom prítomní. To je možné znova len vtedy ak sme slobodní od všetkého, ak nás myseľ netiahne ani k budúcnosti, ani do minulosti, ani do sveta myšlienok a fantázie. A musí to byť sväté, sväté v tom druhom zmysle slova, čiže dokonalé a dobré, čisté a nepoškvrnené, aby v tom bol prítomný aj Boh a mohli sme takto prúdiť tým, čo robíme, s Ním a v Ňom.

Ak viera je vzťahom a súladom s Bohom, potom jej ovocím je práve toto prúdenie, spoločný tanec, spoločné vírenie Boha a človeka v jedinom extatickom spoločnom pohybe a dokonalom súlade, ktorý naplňa rozkošou Neba!

Takže, slobodne. Slobodný od všetkého. Vďaka tomu plne prítomný v tejto konkrétnej sekunde, jednom slove, jednom geste, jednom pohybe, jednom pohľade. A sväto, sväto a nepoškvrnene a dokonalé, aby bol aj Boh prítomný, či skôr my v Ňom, ako aj Písmo hovorí: "*ako sväto a nábožne musíte žiť vy, čo očakávate túžobne príchod Božieho dňa*" (2Pt 3, 11-12)!

Ak takto žijeme, všetko je modlitba, všetko je Nebo.

V tom je tajomstvo Františkovej chudoby: zistenie, že nič na svete vlastne nepotrebujeme, pretože sme objavili blaženú prítomnosť Milovaného v prosto okamihu bytia vo svätosti, a že sama chudoba nás oslobodzuje toto žiť stále hlbšie a intenzívnejšie. Nepotrebujeme veci, ani žiadne špeciálne miesta či situácie. Jediné, čo potrebujeme, je sväto byť - a v tomto svätom bytí sväto prúdiť s Bohom v Bohu, ktorý je prítomný.

Viera je zladenie sa s Bohom

"Ved' sme jeho dielo, stvorení v Kristovi Ježišovi pre dobré skutky, ktoré pripravil Boh, aby sme ich konali." (Ef 2, 10)

Boh pripravil skutky, skvelé a dobré, aby sme ich mohli vykonať.

Ak konáme iné skutky, konáme ich sami a Boh v nich nie je, ani Jeho Moc. Potom často zažívame neúspech a pády.

A ak nevykonáme skutky, ktoré Boh pripravil, aby sme ich konali, potom tie Božie skutky ostanú nevykonané a sú stratené.

Ale ak konáme skutky Boha, ktoré pre nás pripravil, potom ich konáme v Bohu a Božou mocou, ktorá je v nich.

Preto viera, to je súlad a zladenie sa s Bohom. Tak, ako to o sebe odhaľuje Ježiš, keď hovorí: *"Veru, veru, hovorím vám: Syn nemôže nič robiť sám od*

seba, len to, čo vidí robiť Otca. Čo robí Otec, to robí podobne aj Syn. Ved' Otec miluje Syna a ukazuje mu všetko, čo sám robí; a ukáže mu ešte väčšie skutky ako tieto, aby ste sa čudovali" (Jn 5, 19-20). "Slovo, ktoré počujete, nie je moje, ale Otcovo, toho, ktorý ma poslal" (Jn 14, 24). "A ten, ktorý ma poslal, je so mnou. Nenechal ma samého, lebo ja vždy robím, čo sa páči jemu" (Jn 8, 29).

Byť veriacim človekom znamená naučiť sa takto hľadiť na Otca, navyknúť si takto žiť s Otcom, konať s Otcom, konať Otcove skutky spolu s Ním, v súlade, v harmónii, spoločne. Nie naše skutky a čakať, že Boh sa pridá, ale Otcove skutky, pridať sa my k Nemu.

Čo znamená, najprv sa zastaviť. Ako vraví Písmo, "*vráťte sa zo svojich zlých ciest*" (2Krl' 17, 13)! Priznať si neúspech aj to, že naša cesta je slepá. Zastaviť sa a vrátiť sa. A začať odznova ale už po novom. Otcove skutky, ktoré Otec pripravil, aby sme ich konali.

"Tak dobre, Otče. Aké skutky si to pripravil, aby som ich konal?" A myslím, že keď začneme konečne počúvať, veľmi rýchlo nám Otec, ako Ježišovi, tieto skutky ukáže a privedie nás k nim. V tom asi celý problém je, že chceme, aby Boh počúval, my sami však nepočúvame. Lebo aj v Cirkvi je veľké pokušenie zmeniť sa z Božích prorokov na byrokratickú mašineria. Teraz to ale začíname konečne robiť naopak. Boh ukazuje, my sa učíme. Boh hovorí, my počúvame. Prestávame byť stratení v našich myšlienkach a predstavách a plánoch, a začíname byť skutočne prítomní, začíname hľadiť a počúvať.

To, čím si nás Boh získava, nie je sila, ale je krása

Ako ľudia sveta si sprvu všímame bohatstvo, silu, veľkosť a slávu. V prípade Boha to vedie k strachu pred Bohom, k rešpektu, k uctievaniu, ako to vidíme v SZ, kde sa Boh približuje k ľuďom a koná takrečeno na ľudský spôsob.

Ale to, čím si nás Boh nakoniec získava, je Jeho svätosť, Jeho krása, čistota a nepoškvrnenosť, dokonalosť, Jeho dokonalé dobro, sloboda a láska. Toto v nás vyvoláva lásku - a *"v láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske"* (1Jn 4, 18). A aj keby dokonca nemal moc a silu a veľkosť, i tak by sme Ho uctievali s tou láskou, ako keď *"Tomáš, nazývaný Didymus, povedal ostatným učeníkom: "Poďme aj my a umrime s ním."*" (Jn 11, 16). Radšej zomrieť s niekým tak krásnym a hodným všetkej našej lásky, všetkého nášho uznania a obdivu, než ostať žiť bez neho. *"Ale Kristus vstal z mŕtvych, prvotina zosnulých. ... Ved' ako všetci umierajú v Adamovi, tak zasa všetci ožijú v Kristovi"* (1Kor 15, 20.22). A to je obrovský bonus navyše!

Svet nás od narodenia otupuje svojou nízkosťou, primitívnosťou, orientáciou na prostú silu a zisk a postavenie a na prízemné veci, ako sú jedlo, pitie, peniaze, rozkoš. *"Pes sa k tomu vrátil, čo vyvrátil a umyté prasa váľa sa v blate zasa"* (2Pt 2, 22). Svet je možno občas ochotný rešpektovať silu Boha. Ale samého Boha? Ako by mohol? Ako by mohol vo svojej hrubosti uchopiť a oceniť niečo tak jemné, vo svojej primitívnosti niečo tak vznešené? *"Nedávajte, čo je sväté, psom a nehádzte svoje perly pred svine,*

aby ich nohami nepošliapali, neobrátili sa proti vám a neroztrhali vás" (Mt 7, 6), konštatuje aj Ježiš sám.

Preto opúšťame svet. Nedokážeme ho už v jeho malosti a hrubosti zničiť. A vieme aj, že ak by sme to neurobili, časom by nás znova stiahol späť, do svojej nízkości. A to za žiadnu cenu nechceme! Ako by mohol žiť v klietke a byť spokojný, kto už zažil rozkoš lietania? *"A preto vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte; a ja vás prijmem a budem vašim Otcom a vy budete mojimi synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán" (2Kor 6, 17-18).*

Toto je to veľké rozhodnutie, veľká voľba: *"Kto miluje svoj život, stratí ho, a kto svoj život nenávidí na tomto svete, zachráni si ho pre večný život" (Jn 12, 25). "Nik nemôže slúžiť dvom pánom; pretože buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridŕžať a druhým bude opovrhovať. Nemôžete slúžiť aj Bohu, aj mamone" (Mt 6, 24). "Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska" (1Jn 2, 15). "Cudzoložníci, neviete, že priateľstvo s týmto svetom je nepriateľstvom s Bohom?! Kto teda chce byť priateľom tohto sveta, stáva sa nepriateľom Boha! Preto odložte všetku nečistotu a akúkoľvek zlobu a v tichosti prijmite zasiate slovo, ktoré má moc spasit' vaše duše" (Jak 4, 4; 1, 21)!*

Áno. Zanechať hrubosť sveta vo všetkých jej podobách. A prijať krásu Neba, krásu Boha, Jas kde bolo šero, Svetlo, kde panovala tma - *"s očami upretými na Ježiša, pôvodcu a zavŕšiteľa viery. On namiesto radosti, ktorá sa mu núkala, vzal na seba kríž, pohrdol potupou a sedí po pravici Božieho trónu" (Hebr 12, 2). Existuje len jeden spôsob vrcholnej úcty Bohu a Jeho uctievania: Jeho napodobňovanie - kvôli Jeho Kráse, kvôli tomu, čím je sám v sebe, nie voči svetu či nám ľuďom. A preto "napodobňujte Boha ako milované deti" (Ef 5, 1) a "ako svätý je ten, ktorý vás povolal, buďte aj vy svätí vo všetkom svojom počínaní; veď je napísané: "Buďte svätí, lebo ja*

som svätý."" (1Pt 1, 15-16). Svätí. Čiže krásni. Krásni a číri a čistí, vznešení a plní svetla, ako je On sám! Učiť sa tomu.

A zase sme pri uvoľnenosti a pokoji *hesychie*, pretože ako by toto mohol človek nevykúpený, stále ešte zajatec sveta a jeho strachu a žiadostivosti? Ale v pokoji a slobode uvoľnenosti sa jasne odhaľuje každé dobro, aby sme s ním mohli splynúť.

Prečo je poníženosť kľúčom a čo to vlastne je

"Môj duch jasá v Bohu, mojom spasiteľovi, lebo zhliadol na poníženosť svojej služobnice. Hľa, od tejto chvíle blahoslaviť ma budú všetky pokolenia" (Lk 1, 47-48)

"Plesám a teším sa, že si milosrdný, lebo si zhliadol na moju poníženosť. Spoznal si tieseň mojej duše" (Ž 31, 8)

"Stať Písma, ktorú čítal, bola táto: "Viedli ho ako ovcu na zabitie a ako baránok onemie pred tým, čo ho strihá, tak ani on neotvorí ústa. Pre jeho pokoru bol súd nad ním zrušený. A kto bude rozprávať o jeho rode? Lebo jeho život sa berie zo zeme." (Sk 8, 32-33)

Poníženosť. V pôvodine toto slovo znamená nízke postavenie, bez najmenej pýchy a arogancie. To isté u žalmistu, u Márie, u Krista. Mohli

by sme povedať, absencia Ega. Úplná vyprázdnenosť - a teda pripravenosť na naplnenie, ale už Bohom, Božím Duchom, Božou slávou.

Lebo niekto by mohol povedať: Nie je Mária predsa len namyslená, keď sa takto chváli svojou poníženosťou? Ale táto poníženosť nie je, ako ju chápeme my, nejaké ponížovanie sa, tvárenie sa skromne! Nie. Takto "ponížovať" sa môže len ten, kto v sebe pýchu a Ego stále má. Ale u koho niet ani jedného, ani druhého, u toho samo slovo "ponížiť sa" stráca tento zmysel a stáva sa čímisi iným, omnoho väčším a dôležitejším: pripravenosťou pre Boha. Pre naplnenie Bohom.

Preto aj Ježiš hovorí: *"Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu"* (Mt 11, 29). V pôvodine *praus* a *tapeinios*. Jemný a takto úplne prázdny pýchy a Ega. Preto *"v ňom telesne prebýva celá plnosť božstva"* (Kol 2, 9). Preto je Mária *"milosti plná"* (Lk 1, 28). Preto sme k tomuto stavu povolání aj my, je to podmienka zbožštenia a spásy: *"Veru, hovorím vám: Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojdete do nebeského kráľovstva. Kto sa teda poníži (tapeinosei) ako toto dieťa, ten je najväčší v nebeskom kráľovstve"* (Mt 18, 3-4).

Je to desne prosté: Sme povolání byť zbožštení ako Boh. Hriech znamená, že sme si miesto toho vytvorili čosi iné: Ego, ktoré v nás zabralo všetko miesto a urobilo nás opačnými Bohu. A tak si musíme vybrať. Alebo zbožštenie podľa Boha v Bohu, alebo ostať ako sme podľa Ega v Egu. Jedno, alebo druhé. Viera je uverenie, že byť bohom v Bohu je lepšie. Obrátenie je rozhodnutie zanechať Ego, *"odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy"* (Ef 4, 22), aby mohol byť nahradený a jeho miesto zaplnené Božím synovstvom. No a duchovný, čiže kresťanský život je presne o tomto: *"On musí rásť a mňa musí ubúdať"* (Jn 3, 30).

O tom je aj podobenstvo o rozsievачovi: Prvé tri skupiny sú plné Ega a jeho túžob a plánov a diel a predstáv: *Nemáme kedy študovať a pochopiť slovo. Nemáme kedy sa mu venovať a konať podľa neho. Nechceme podstupovať kvôli nemu námahu a prenasledovanie. Máme iné predstavy. Iné ciele. Venujeme sa iným dielam. Sorry, Pane. Naozaj to nedokážeme! A prečo? "Lebo telo si žiada, čo je proti duchu, a duch, čo je proti telu. Navzájom si odporujú, aby ste nerobili to, čo chcete"* (Gal 5, 17). Telo, čiže Ego, je opakom ducha, čiže Boha, toho, čo je Božie. Kým sme plní Ega a milujeme Ego, nie sme schopní prijať Boží Dar synovstva. Až keď odložíme Ego, stáva sa srdce dobrou pôdou, schopnou do takto vzniknutej prázdnoty prijať *semeno* slova a nechať ho vyrásť do *klasu* Božieho synovstva.

O tejto poníženosti Ježiš hovorí, že *"kto sa ponízuje, bude povýšený"* (Mt 23, 12) - pretože ak to dovedieme do konca, táto poníženosť zodpovedá najvyšším úrovniam života človeka, sebaaktualizácii a transcencii, keď veľkosť, malosť, chvála, hana, nároky a očakávania k okoliu, súdenie, porovnávanie sa, všetko toto nemá zmysel, je za nami - a my, v túžbe po dokonalosti, ktorú dáva Boh, z lásky k Nemu a na Jeho slávu a radosť, bez rozpakov vyzliekame svoje Ego, vyprázdňujeme sa, aby sme mohli byť naplnení tým novým, Božím.

Čriepky V

To, čo nás vo vnútornej modlitbe upriamuje na Boha, nie je technika, ale láska.

***

Kňaz musí vedieť odpustiť svojej farnosti, že je, aká je a prijať ju, aká je - a nie, akú by si ju vo svojej ctižiadosti a pýche prial mať. A veru je to pýcha, keď sa na farnosť sťažuje, že je taká či onaká! Lebo nie je tu farnosť pre neho, aby na jej pleciach hviezdil, ale on pre farnosť, aby jej slúžil, viedol ju často ako malé dieťa a mal s ňou pokornú trpezlivosť pastiera, ako Ježiš so svojimi učeníkmi.

***

Netúžiť. Nelipnúť. Nemať strach.

Kresťan je ako plameň sviece. Najviac žiari, keď je sám v sebe nehybný a pokojný. Čím viac nepokoja, tým viac blikanie, tým menej svieti, až môže zhasnúť úplne.

***

Milovať nepriateľov? Ak si uvedomíme tú biedu, v ktorej ako otroci a zajatci sveta žijú, potom súcít preváži. Potom láska a milosrdenstvo je jediná možná odpoveď aj na ich nepriateľstvo.

***

Dokonalá istota: závisieť vo všetkom už len od Otca.

***

Nepotrebuje túžiť, po ničom, na zemi ani na Nebi, veď sme všetko už dostali. Potrebujeme to už len žiť! Žiť to, čo sme už dostali, samu spásu, samo synovstvo!

***

Po ničom netúžim. Žijem. O nič neusilujem. Konám.

***

Pri modlitbe napríklad breviára, podobne ako pri "posvätnom slove" v modlitbe prijatia, ani tu nie je v strede obsah slov, ale Boh, ku ktorému nás upriamujú a v ktorom sú vyslovované - tak, ako pri modlitbe v jazykoch, kde žiaden pre nás zrozumiteľný obsah nie je, len blízkosť a prítomnosť Ducha, ktorý sa modlí v nás. Môže sa to podobať ľuďom, ktorí spolu spievajú pesničky s často úplne od veci textom, ale nikomu to nevadí, pretože text bežná ani nevnímajú, zato sú úplne ponorení do toho, že spievajú spoločne.

***

Pán je naozaj prítomný

A v Ňom je *"Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápacosť"* (Flp 4, 7). Tu končí všetok strach, všetka neistota a úzkosť, či už sa týka nás, blízkych, ľudí, osudov sveta, všetkého. *"Ozaj, Pán je na tomto mieste a ja som o tom nevedel"* (Gn 28, 16) - ale teraz už vieme. A nielen vieme, ale zažívame, zakúšame, veď *"Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali"* (Rim 5, 5) a *"v láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach"* (1Jn 4, 18) - každý strach, od strachu pred Bohom až po akýkoľvek strach o obavy o seba či o čokoľvek. Pán Je Tu. Všetko dopadne, ako dopadnúť má. Čiže dobre, najlepšie, ako môže. Kristus vládne, veď Otec *"všetko... mu položil pod nohy. Keď mu teda všetko podriadil, nenechal nič, čo by mu nebolo podriadené. Teraz ešte nevidíme, že mu je všetko podrobené, ale vidíme, že ten, ktorý bol stvorený len o niečo menší od anjelov, Ježiš, bol ovenčený slávou a čťou, lebo pretrpel smrť, aby z Božej milosti okúsil smrť za všetkých"* (Hebr 2, 8-9).

Viac netreba slov. Už len uvoľniť, vzdať seba, pretože ju tu Pán, aby nás naplnil, aby nám dal *účasť na svojom božstve*, ako sa modlí pri každej omši každý kňaz. Veď v tom je zmysel a podstata samej Eucharistie: už teraz nás naplňovať Bohom, už teraz uskutočňovať v krste daný Dar zbožštenia. Ako môžeme byť tak slepí a toto nevidieť? Tak tupí a toto neprijímať - a tvrdohlavo ostávať plní Ega?

Ak je Pán tu, čo záleží na tom, kde a ako v čase a v priestore sa toto "tu" nachádza? A ak Pán je tu, potom čo záleží na všetkom ostatnom? A tak ostáva už len Boží Pokoj.

Odpustiť. To je všetko. Cesta, nástroj i cieľ.

"A tak si ho pán predvolal a povedal mu: "Zlý sluha, ja som ti odpustil celú dlžobu, pretože si ma prosil. Nemal si sa teda aj ty zľutovať nad svojim spolusluhom, ako som sa ja zľutoval nad tebou?" A rozhnevaný pán ho vydal mučiteľom, kým nesplatí celú dlžobu. Tak aj môj nebeský Otec urobí vám, ak neodpustíte zo srdca každý svojmu bratovi." (Mt 18, 32-35)

Odpustenie. Prijatie druhého bez nárokov, bez podmienok, bez výhrad. Aby sa mohla konečne uskutočniť Jednota, hriechom rozbitá.

Kričíme: Ale on je cudzí. On je odlišný. On má iné názory ako ja. Lezie mi na nervy. Prekonáva ma. Ublížil mi. Zdržuje ma. Nepáči sa mi. Otravuje ma.

A Boh odpovedá - to všetko aj ty voči mne a ešte omnoho viac! A pozri, ja som ti odpustil a prijal som ťa, aby si žil so mnou v mojej rodine so všetkými mojimi synmi a dcérami, so všetkými mojimi deťmi! Chceš to? Potom prijmi mňa takého aký som. Prijmi Nebo také, aké je: ako takáto Rodina všetkých. A potom choď a odpusť všetkým týmto bratom a sestrám tak, ako bolo odpustené tebe, aby si mohol spolu s nimi - *s nami!* - žiť túto Jednotu Lásky Božieho Kráľovstva!

A to je všetko. Toto je Božie Dielo spásy, toto je zámer Ježišovho Otca, "*čo si v ňom predsavzal uskutočniť v plnosti času: zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi aj čo je na zemi*" (Ef 1, 9-10). A táto jednota je ovocím práve *odpustenia*, ktoré, ak je pravé, znamená, že medzi nami už viac nie sú žiadne bariéry ani prekážky. A kde oni nie sú, ostáva už iba láska a jej dieťa, jednota. Čiže Cirkev. Čiže Nebo.

Preto bez odpustenia niet spásy. Kto neodpustí - nielen viny ale všetko, ako hovorí Písmo: "*znášajte sa navzájom a odpúšťajte si, ak by mal niekto niečo [čokoľvek!] proti druhému. Ako Pán odpustil vám, tak aj vy! Ale nad všetko toto majte lásku, ktorá je zväzkom dokonalosti*" (Kol 3, 13-14) - tak odmieta Nebo, odmieta svoje vlastné odpustenie a prijatie a sám sebe vyberá zatratenie mimo tejto jednoty: "*Lebo ak vy odpustíte ľuďom ich poklesky, aj váš nebeský Otec vám odpustí. Ale ak vy neodpustíte ľuďom, ani váš Otec neodpustí vaše hriechy*" (Mt 6, 14-15). Všimli sme si? Nielen nejaké previnenia voči nám, *hriechy*, ale *poklesky* (gr. *paraptósmá*, „čo človek urobil, keď prestúpil vôľu a zákon Boží nejakým falošným krokom alebo zlyhaním“ (Louw-Nida), „*upadnutie alebo odchýlka od pravdy a toho, čo je správne, priestupok*“ (Thayer)) - prosto akékoľvek nedokonalosti, chyby, všetko, čo nám na nich v našom sebeckve a našej pýche neseďí, aj keď to je z jeho strany naozaj skutočný *poklesok*, skutočná nedokonalosť a nielen, že nám niečo nevyhovuje alebo sa nám niečo na nich nepáči.

Svet znamená, že ľuďom neodpúšťame, preto sa od nich oddeľujeme a preto ani netvoríme medzi sebou jednotu a už vôbec nie lásky.

Božie Kráľovstvo znamená generálne odpustenie všetkým a všetko, následne žiadne prekážky ani bariéry a teda už len jediné, čo ostáva: jednota lásky. No a kresťanstvo znamená uveriť, že to druhé je lepšie a potom prejsť skutočne a v praxi od prvého k druhému. A Cirkev, jej spoločenstvo, je jednak *ovocím* tohto odpustenia, jednak *dielňou*, kde sa toto odpustenie a zjednotenie všetkých v Kristovej Láске deje.

Takže, krátko a stručne:

Najprv Boh odpustil nám a prijal nás takých, akí sme, aby sme Ním žili v Jeho Rodine Neba: "*Ved' v Kristovi Boh zmieril svet so sebou a nepočítal ľuďom ich hriechy*" (2Kor 5, 19). Áno, prijal nás aj v s celou našou hriechnosťou a nedokonalosťou a prsto „ju nepočítal“. Nevšímal si ju.

Teraz je rad na nás, aby sme sa my rovnako zmierili s Bohom a prijali Boha takého, aký je a zamilovali si Ho takého, aký Je: "*V Kristovom mene prosíme: Zmierte sa s Bohom! Toho, ktorý nepoznal hriech, za nás urobil hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou*" (2Kor 5, 20-21) a preto "*celou dušou miluj Boha*" (Sir 13, 18)!

A keď tak urobíme, zostáva len posledné: vojsť do tejto Rodiny a do tejto Spásy, vojsť do Neba. Ako? Tak, že si aj navzájom medzi sebou rovnako opustíme, rovnako sa zmierime, rovnako jeden druhého prijmem v rovnakej láske. "*Majte vytrvalú lásku jedni k druhým, lebo láska zakrýva množstvo hriechov*" (1Pt 4, 8) - pretože hriech, to sú bariéry a rozdelenie a odcudzenie sa, a práve láska a odpustenie tento hriech odstraňujú a robia nás tak schopnými Neba.

Áno, Boh nás prijíma, miluje nás aj s našimi hriechmi. Nemusím zanechať hriech preto, aby ma Boh *prijal* a *miloval*. Už nás prijíma a miluje takých, akí sme, aj v našej hriešnosti! Ale musím hriech zanechať, aby som mohol *ja prijat' Boha* a stal sa *schopný žiť Jeho Život* v Jeho Rodine. Lebo ak nie, budem síce aj naďalej Bohom prijatý a milovaný - ale z vlastného rozhodnutia zatratení, pretože to ja som neprijal a odmietol Boha, ako vraví aj Písmo: "*V ňom bol život a život bol svetlom ľudí. A svetlo vo tmách svieti, a tmy ho neprijali. Prišiel do svojho vlastného, a vlastní ho neprijali*" (Jn 1, 4-5.12).

Kanaánska žena

"*Ježiš odtiaľ odišiel a odobral sa do okolia Týru a Sidonu. Tu prišla k nemu istá kanaánska žena z tých končín a kričala: "Zmiluj sa nado mnou, Pane, syn Dávidov! Dcéru mi hrozne trápi zlý duch." Ale on jej neodpovedal ani*

slovo. Jeho učeníci pristúpili k nemu a prosili ho: "Pošli ju preč, lebo kričí za nami." Ale on odvetil: "Ja som poslaný iba k ovciam strateným z domu Izraela." No ona prišla k nemu, poklonila sa mu a povedala: "Pane, pomôž mi!" On jej odpovedal: "Nie je dobré vziať chlieb deťom a hodiť ho šteňatám." "Áno, Pane," vravela ona, "ale aj šteňatá jedia odrobinky, čo padajú zo stola ich pánov." Vtedy jej Ježiš povedal: "Žena, veľká je tvoja viera! Nech sa ti stane, ako chceš." A od tej hodiny bola jej dcéra zdravá." (Mt 15, 21-28)

Marek k tomu dodáva: "Potom vstal a odišiel odtiaľ do končín Týru a Sidonu. Vošiel do jedného domu, lebo nechcel, aby niekto o ňom vedel, ale nemohol sa utajiť." (Mk 7, 24)

Prečo Ježiš odchádza? Podľa Marka preto, že chce byť sám, bez zástupov. Ježiš je Učiteľ. Často si predstavujeme, že Ježiš prosto iba chodil po svete a hovoril ľuďom o Bohu. faktom ale je, prinajmenšom značnú časť svojho času venoval vyučovaniu učeníkov, ako čítame aj inde, napríklad: "Prechádzali Galileou. Nechcel však, aby o tom niekto vedel, lebo učil svojich učeníkov" (Mk 9, 30-31).

Čo nás okrajovo vedie aj k dôležitosti odpočinku a samoty. Neprepadnúť „aktivizmu“ a následnému vyhoreniu!

Prečo do pohanských končín Týru a Sidonu? Jednak preto, že tam ho zástupy nasledovať nebudú (v Kafarnaume a okolo Jazera už začínal byť celkom rušný nátrek, Ježiš sa o tom presvedčil, keď sa po smrti Jána Krstiteľa chcel uchýliť na druhý breh do samoty, ale jediné, čo tam našiel, boli čakajúce zástupy). Ale mohla to byť aj reakcia na udalosť tesne predtým: "Vtedy prišli k Ježišovi farizeji a zákonníci z Jeruzalema a opýtali sa ho: "Prečo tvoji učeníci prestupujú obyčaje otcov? Ved' si neumývajú ruky, keď jedia chlieb." On ... zavolať k sebe zástup a povedal im: "Počúvajte a pochopte: Človeka nepoškvrňuje to, čo vchádza do úst, ale čo vychádza z úst, to poškvrňuje

človeka." Tu pristúpili učenici a povedali mu: "Vieš, že sa farizeji pohoršili, keď počuli, čo si povedal?" On im odpovedal: "Každú rastlinu, ktorú nezasadil môj nebeský Otec, vytrhnú aj s koreňom. Nechajte ich. Sú slepými vodcami slepých. A keď slepý vedie slepého, obaja padnú do jamy." Peter mu na to povedal: "Vysvetli nám toto podobenstvo." On odvetil: "Ešte ani vy nechápate? Nerozumiete, že všetko, čo vchádza do úst, ide do brucha a vylučuje sa do stoky? Ale to, čo vychádza z úst, pochádza zo srdca a poškvrňuje človeka. Lebo zo srdca vychádzajú zlé myšlienky, vraždy, cudzoložstvá, smilstvá, krádeže, krivé svedectvá, rúhanie. Toto poškvrňuje človeka; ale jest' neumytými rukami, to človeka nepoškvrňuje." (Mt 15, 1-20). A tak sa teraz vyberá just do pohanských krajov, kde dokonca vchádza do domu nejakého miestneho človeka. Musel to byť najskôr nejaký Ježišov známy, čo neprekvapuje, Ježiš sa v tomto kraji, kde Týr a Sidon boli námorné a karavánové križovatky obchodu medzi Východom a Západom, stal známym vďaka fámam, ktoré o ňom zaiste kolovali a čítame, že "ba aj zo zajordánskych krajov a z okolia Týru a Sidonu prišlo k nemu veľké množstvo ľudí, lebo počuli, čo robí" (Mk 3, 8). Musel mať veľký dom a byť zámožný, ak mohol u seba dlhší čas hostiť Ježiša a Jeho učeníkov. Mohol to byť Žid, ale je pravdepodobnejšie, že to bol pohan. "Vošiel k hriešnemu človekovi!" (Lk 19, 7) - tak by to videli Jeho oponenti. Ježišovi to nevádi. Nemôže Ho ani nikoho iného poškvrniť nič, čo prichádza zvonka! Len to, čo vychádza zo srdca, poškvrňuje človeka. Nie to, keď býva v dome pohana, bár by to aj bol hriešnik.

Mimochodom, to nás vedie tak pomimo aj k otázke, ako vlastne bolo Ježišovo dielo financované? Ježiš razí zásadu: "Robotník si zaslúži svoju mzdu, ... jedzte, čo vám predložia" (Lk 10, 7-8). A inde čítame: "Chodil po mestách a dedinách, kázal a hlásal evanjelium o Božom kráľovstve a s ním Dvanásti a niektoré ženy, ktoré uzdravil od zlých duchov a z chorôb: Mária, zvaná Magdaléna, z ktorej vyšlo sedem zlých duchov, 3 Jana, žena Herodesovho správcu Chúzu, Zuzana a mnohé iné, ktoré im vypoľahali zo

svojich prostriedkov" (Lk 8, 1-3). Model, ktorý dodnes v Cirkvi funguje a ktorý Pavol popísal slovami, že tí, ktorí *"dostali účasť na ich duchovných dobrách, sú povinní poslúžiť im zasa v hmotných"* (Rim 15, 27). Prostá spravodlivosť. A nesie v sebe posolstvo, ktoré práve tu ešte raz zaznie: že ak za niečo nie som ochotný spravodlivo zaplatiť alebo kvôli tomu niečo nepríjemné alebo namáhavé podstúpiť, potom to v skutočnosti nechcem, určite nie vážne. Ako hovorí Ježiš: *"Počívajú slovo a hneď ho s radosťou prijímajú, ale nemajú v sebe koreňa, sú chvíľkovi. Keď potom nastane pre slovo súženie alebo prenasledovanie, hneď odpadnú"* (Mk 4, 16-17). Pre Ježiša bola táto spravodlivá výmena dobier prirodzená.

Ježiš teda sedí v dome, popíja chladené nápoje 😊, venuje sa poučovaniu učeníkov a láskavej starostlivosti hostiteľa. No a zrazu sa objaví žena, *"Grékyňa, rodom Sýrofeničanka"* (Mk 7, 26). Možno Marek myslí pod pojmom "Grékyňa" to, čo zvyčajne Pavol, čiže nežidovka. Ale možno naozaj je to žena, ktorá sa už narodila v helénskej oblasti a hovorí po grécky, čo môže byť pre ďalší vývoj príbehu dôležité.

Z toho, čo čítame (a čo Marek dopĺňa), sa zdá, že v tejto chvíli stojí na ulici pred domom a vykrikuje smerom k domu: *"Zmiluj sa nado mnou, Pane, syn Dávidov! Dcéru mi hrozne trápi zlý duch!"* V tom prípade dáva zmysel Ježišova reakcia, že *"jej neodpovedal ani slovo."* Taká reakcia v štýle: *"Pšššš! Neprezraďme sa, že tu sme, možno odíde..."* 😊 Ježiš naozaj nemá v úmysle rozbehnúť nijakú novú evanjelizačnú misiu v tomto kraji pohanov. Hoci je tam isto veľa posadnutých aj chorých a ešte viac tých, ktorí nikdy nepočuli Evanjelium, Ježiš sem neprišiel ani uzdravovať, ani kázať. Prišiel v tichu a klúde vyučovať učeníkov. Čo je dôležité aj pre nás: kázanie v kostole a apoštolát sú dôležité, ale rovnako dôležitá je aj katechéza, (pokrstový) katechumenát, seriózne a systematické vyučovanie v malých farských komunitách. A toto zanedbávame: kňazi, ktorí to nerobíme, aj farníci, ktorí necítia potrebu sa niečoho takého zúčastňovať.

Ale späť k žene. Tá to nevzdáva. Stále kričí. Na ulici sa zrejme začínajú zbíhať zástupy. Vyzerá to tak, že Ježišovo mlčanie a "zatajenie sa" nakoniec povedie k úplne opačnému výsledku! A tak učeníci naliehajú: *"Pošli ju preč, lebo kričí za nami!"* Nie je jasné, koho má poslať preč, resp. prepustiť (ako sa dá použité slovo *apolyo* tiež preložiť: oslobodiť niekoho, prepustiť niekoho na slobodu): Oslobod' jej dcéru? Prepust' jej matku s tým, že dcéra je uzdravená, ako v prípade stotníkovho sluhu? Alebo ju prosto vyhod', vyžeň? Zdá sa, že Ježiša nahovárajú, aby uzdravil na diaľku jej dcéru (už to videli u stotníka, že sa to dá) a aby odišla a oni mohli v kl'ude ďalej pokračovať vo vyučovaní a príjemnom pobyte...

V tom prípade dáva zmysel Ježišova odpoveď (ktorá by bola zbytočná, ak by učeníci prosto iba chceli, aby ju odohnal preč): *"Ja som poslaný iba k ovciam strateným z domu Izraela."* Inými slovami, ak teraz uzdravím jej dcéru, bude o tom hovoriť (je to žena 😊 a navyše, Ježiš už má skúsenosti, ako to zvyčajne dopadne, napríklad: po uzdravení malomocného, keď mu hovorí: *"Daj si pozor a nikomu nič nehovor, ale chod', ukáž sa kňazovi a prines za svoje očistenie obeť, ktorú predpísal Mojžiš - im na svedectvo."* *Lenže on, sotva odišiel, začal všade hovoriť a rozchyrovať, čo sa stalo, takže Ježiš už nemohol verejne vojsť do mesta, ale zdržiaval sa vonku na opustených miestach. No i tak prichádzali k nemu ľudia zovšadiaľ."* (Mk 1, 44-45)). Hovorí: Zhŕknu sa zástupy a ja naozaj nemôžem v tejto chvíli ostať tu, dokonca začať vandrovať po pohanskom svete (svet sa nekončí Týrom a Sidonom a všade je fúra chorých, posadnutých, neznalých Boha a Evanjelia). Je mi to ľúto! Znie nám to tvrdo? No, na Ježišovi vidieť veľmi dôležitú vec: cieľavedomú disciplínu: Ježiš vie, že "dnes, zajtra a pozajtre musím ísť ďalej, lebo nie je možné, aby prorok zahynul mimo Jeruzalema" (Lk 13, 33) - a nemôže sa preto vydať na apoštolské cesty po svete, ako neskôr Pavol a ostatní apoštoli. Jeho poslanie je v Júdei, Galilei a Jeruzaleme a bez neho samo ohlasovanie Evanjelia by bolo zbytočné. A druhá vec, Ježiš sa venuje *silným pre dobro slabých*. Vyškolenie Dvanástich umožní, aby o

rok-dva pokryli oni a ich žiaci kusisko aj pohanského sveta a časom celý svet. To je omnoho efektívnejšie riešenie, než keby Ježiš namiesto vyučovania sám osobne sa snažil čo najviac ľuďom priniesť zvesť Evanjelia! Podobne Pavol aj (hoci nielen) preto začína v každom mieste svoju misiu tam, kde je to prirodzene najľahšie a kde môže nájsť už pripravených ľudí znalých Boha a Písma: v synagóge. Čo nás znova vracia k službe kňazov a animátorov: Vyformovanie tímu spolupracovníkov, ktorí dokážu samostatne pokračovať v diele a sformovať si ďalší podobný tím (akoby *von Neumannove stroje* v rovine Cirkvi), je omnoho efektívnejšie, než keď sa snažíme robiť všetko sami.

Zaujímavé je aj to, že Ježiš (ale napríklad ani Apoštoli či Pavol) si nijako nezúfa. Nehovorí: Pozrite! Toľko ľudí! Toľko pohanov! Ako im všetkým ohlásime Evanjelium, ako ich všetkých uzdravíme, ako sa k nim dostaneme? Ved' nemáme šancu osloviť ani zlomok z nich! Čo s nimi bude? Ved' sa všetci zatratia! Nie. Ježiš aj Dvanásti aj Pavol majú jasnú dôveru, že Boh o tomto všetkom vie, počíta s tým a nikto sa nezatrátí len preto, že by sa k nemu nedostal ohlasovateľ Evanjelia - v liste Rimanom to Pavol rukolapne vysvetlí: *"Všetci, čo hrešili bez zákona, bez zákona aj zahynú, a tí, čo hrešili pod zákonom, budú súdení podľa zákona. Lebo nie tí sú spravodliví pred Bohom, čo zákon počúvajú, ale tí, čo zákon plnia, budú ospravedlnení. A keď pohania, ktorí nemajú zákon, od prírody robia, čo zákon požaduje, hoci taký zákon nemajú, sami sebe sú zákonom. Tým ukazujú, že majú požiadavky zákona vpísané vo svojich srdciach, čo im dosvedčuje zároveň aj ich svedomie, aj ich myšlienky, ktoré sa navzájom obviňujú alebo i bránia; v deň, keď Boh bude podľa môjho evanjelia skrze Krista Ježiša súdiť, čo je skryté v ľud'och"* (Rim 2, 12-16). Preto Boh *"odplatí každému podľa jeho skutkov: večným životom tým, čo vytrvalosťou v dobrých skutkoch hľadajú slávu, česť a nesmrteľnosť"* (Rim 2, 6-7) - všimli sme si? Ani slovo, ani náznak ničoho "náboženského", nijakej "viery s osobného Krista Spasiteľa" a pod.! Len prirodzené a prosté *"prestaňte robiť zlo! Učte sa robiť dobro,*

domáhajte sa práva, pomôžte utláčanému, vymôžte právo sirote, obhajujte vdovu" (Iz 1, 16-17) - podľa svojho najlepšieho svedomia! Ak je ale tak, prečo potom hlásať Evanjelium? Pretože je to skúška nás, nie nutnosť pre nich! Takto sa učíme byť ako Boh! Presne tak, ako keď Ježiš vyslal Dvanástich a potom Sedemdesiatichdvoch na apoštolskú prax: jej zmyslom nebolo, aby odovzdali Evanjelium každému človeku, ale aby oni sami touto praxou rástli vo viere a živote Božích synov a dcér. Ak sme spoznali Pravdu a nehlásame ju a neodovzdávame iným, ako by v nás mohla byť Kristova láska? A tak platia slová, že otázka nie je, či sa iní môžu spasíť, ak nehlásame Evanjelium, ale či sa my spasíme, ak Evanjelium nehlásame! Je podstatným prvkom kresťanstva venovať svoje sily dielu apoštolátu - najlepšie, ako vieme, pretože my sami sme v tomto skúšaní; a súčasne bez toho, aby sme si zúfali nad vlastnou nedostatočnosťou alebo nad tým, aký malý je náš dosah vzhľadom na širý svet.

"No ona prišla k nemu, poklonila sa mu a povedala: "Pane, pomôž mi!" Ak doteraz stála vonku na ulici, tak teraz prenikla dovnútra, do domu a až do izby, kde Ježiš a učeníci sú. Kludne možno aj násilne, prsto sa do domu doslova vlámala. A teraz sa poklonila / klaňala Kristovi. Grécke rukopisy majú jeden i druhý tvar. Ak sa poklonila, je to výraz úcty. Ak sa klaňala, potom Mu vzdáva úctu ako Bohu! Keďže Ho oslovuje ako Mesiáša, "Syna Dávidovho", toto druhé dáva zmysel. navyše, ako Grékyňa, pohanka, je omnoho otvorenejšia možnosti, že natrafila na nejakého boha či syna Boha v podobe človeka (porov. "Keď zástupy videli, čo Pavol urobil, po lykaonsky kričali: "Zostúpili k nám bohovia v ľudskej podobe." Barnabáša nazvali Jupiterom a Pavla Merkúrom, lebo on viedol reč. A kňaz Jupiterovho chrámu na predmestí priviedol k bráne býkov s vencami a chcel s ľuďmi obetovať." (Sk 14, 11-13)).

Ježiš teraz aj jej vysvetľuje, prečo sa zdráha to urobiť: "Nie je dobré vziať chlieb deťom a hodiť ho šteňatám." Ježiš má od Otca v tejto chvíli za úlohu

hlásať Evanjelium Izraelu – a toto ohlasovanie podkladá znameniami a zázrakmi, ktoré koná. Táto žena a jej dcéra nie sú jediní pohanovia, ktorí sú chorí alebo posadnutí alebo potrebujú počuť Evanjelium. Má Ježiš prerušiť svoju misiu u Židov a ísť sa teraz miesto toho venovať pohanom, ktorých zástupy by sa najskôr veľmi rýchlo okolo Neho zhŕkli? Ježiš to zjavne nepovažuje za túto chvíľu za dobrý nápad a vysvetľuje to aj žene, ktorá vyzerá rozumne a Ježiš predpokladá, že túto dilemu pochopí. A ona naozaj pochopila! Je to vskutku žena inteligentná a rozhladená. Nevyvracia Ježišove dôvody. Chápe ich, rozumie Mu.

Ani sa neurazí nad tým, že ju prirovnal k šteňatám. Deti takmer isto predstavujú Izrael, šteňatá pohanov: Vo výklade mišny k miestu: *'Prvého dňa budete mať bohoslužobné zhromaždenie'* (Ex 12,16) stojí: *'Pre vás, a nie pre cudzincov, pre vás, a nie pre psov'* (Meg. 7b). Porov. aj Ježišovo: *„Nedávajte, čo je sväté, psom...“* (Mt 7, 6). U nás slovo „šteňatá“ znie veľmi urážlivo, v skutočnosti Ježiš zmierňuje slovo „psom“ tým, že hovorí o malých „psíkoch“ (aramejčina síce zdobneniny nepozná, ale tento rozhovor mohol odznieť v gréčtine, bola to Grékyňa). V Ježišovej dobe pes nebola člen domácnosti (ako je často dnes), ale hospodárske zviera, prípadne divoké zviera, žijúce v prírode. Ale slovo „psík“ naznačuje malého psíka, ktorý na rozdiel od veľkých psov žije vo vnútri domu s rodinou, ako domáci miláčik – na rozdiel od psov, ktoré žili a nocovali vonku či žili divoko. Ale aj napriek tomuto zjemneniu veta stále znie dosť príkro. Ale žena sa nepohorší. Neodíde urazená preč - s tým, že čo je toto za proroka, keď sa správa takto bezcitne! Čo je pre nás ďalšie poučenie: Nebo, spása,... naozaj to chceme? Sme ochotní kvôli tomu priznať, že sme hriešnici, že sme vinníci, kajať sa, obrátiť sa, zmeniť život? Znesieme pre to čokoľvek, lebo to chceme? Alebo preváži naše Ego, naša pýcha a my urazení a dotknutí (veď sme predsa dobrí katolíci, horliví kňazi) odídeme preč? Ako jedna farnička, ktorá na podobné "poníženie" reagovala myknutím pliec a slovami: "Tak pôjdem do Pekla" - ak pre Vás a pre Boha nie som dosť dobrá! No, to je dôvod, prečo zatratení

zotrúvajú v Pekle, hoci by kľudne mohli do Neba, nikto ich nevyháňa, sami sa vyháňajú... Ak teda naozaj túžime po Nebi, po Spáse, potom pre to obetujeme a podstúpime čokoľvek, všetko! Ako vraví Ježiš, že *"ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom"* (Lk 14, 33).

Miesto toho žena dáva svoj dôvod: *"Áno, Pane," vravela ona, "ale aj šteňatá jedia odrobinky, čo padajú zo stola ich pánov."* " na rozdiel od divokých psov, domáci „psíkovia“ mali (a často dodnes majú) miesto pod stolom, odkiaľ im „odrobinky“ nielen padajú, ale im ich členovia rodiny priamo dávajú a krmia ich nimi. Žena akoby tým vravela: Nechcem plný stôl. Stačí mi jedna-jediná odrobinka! Pane, ja od teba nechcem, aby si opustil Izrael a rozbehol v Týre a Sidone nejaké apoštolské diela! Len prosím, s vierou v teba ako v Mesiáša a Božieho syna (kľania sa Mu!), aby si mi pomohol s jednou pre teba iste drobnou vecou: uzdrav moju dcéru. To je všetko!

A Ježiš kapituluje! *"Vtedy jej ... povedal: "Žena, veľká je tvoja viera! Nech sa ti stane, ako chceš." A od tej hodiny bola jej dcéra zdravá."* Možno aj tento rozhovor prispel k rastu ženinej viery podobne, ako keď sa Ježiš pri studni zhováral so Samaritánkou. To by ukazovalo na ďalší aspekt Ježišovho pôsobenia: Jeho cieľom je vždy rast človeka, jeho uverenie, obrátenie. Aj zázraky a znamenia sú tu nie ako niečo hlavné - aby som sa uzdravil a tak - ale len ako nástroj rastu. Tuto to možno nebol prvý plán, ale áno, žena zjavne sa vo svojej istote viery, ale aj porozumení viery (ako hovorí Tresmontant, že biblická viera je porozumenie) podrástla. Vlastne najskôr chápala Ježiša lepšie, než učeníci! Vedie s Ním dialóg a oni sa len vyorane prizerajú... 😊 . Spolu s jej klaňaním sa Kristovi ako Bohu nás to privádza k ďalšej zaujímavej myšlienke: Zatiaľ čo Ježiš neustále Židom vyčíta, že sú "maloverní", dvom ľuďom hovorí, že ich viera je veľká a nadpriemerná: pohanskému stotníkovi a tejto pohanskej žene! Myslím, že náboženstvo, aj

pravé a skutočné ako bolo židovské, sa môže stať prekážkou k Bohu, ak sa namiesto na Boha upneme naň, ak na neho nepozieráme ako na nástroj, ale ako na niečo hodnotné samo osebe, ako o sám cieľ. V tej dobe zákonníci riešili rituálne umývanie si rúk pred jedlo a kvôli tomu si nevšimli, dokonca zavrhlí Mesiáša. Dnes mnohí riešia akým smerom je kňaz obrátený pri omši, v akom jazyku sa slávi a ako sa podáva sväté prijímanie a uniká im podstata, cieľ, zmysel, sám Kristus, Boh, Jeho Cirkev - dokonca toto všetko v mene "náboženstva" zavrhujú! Často pri príprave napríklad birmovancov sa omnoho lepšie pracuje s ľuďmi, ktorí nikdy neboli nábožensky vychovávaní, než s ľuďmi, ktorí boli ako deti často takýmto spôsobom v rámci akože "náboženskej výchovy" (zde)formovaní. Niekedy je naozaj ľahšie odovzdávať Evanjelium nekresťanom, než miestnym farníkom v kostole...

Cena, ktorú Ježiš za to, že ženu nesklamal, platí, je tiež jasná: "*Keď odtiaľ Ježiš odišiel, prišiel ku Galilejskému moru, vystúpil na vrch a tam si sadol. Prichádzali k nemu celé zástupy, ktoré mali so sebou chromých, slepých, mrzákov, nemých a mnohých iných. Kládli mu ich k nohám a on ich uzdravoval. A zástupy žasli, keď videli, že nemá hovoria, mrzáci sú zdraví, chromí chodia a slepí vidia, a velebili Boha Izraela*" (Mt 15, 29-31). Čas pobytu v "letnom sídel" ďaleko od zástupov skončil. Prv, než by sa zbehli zástupy pohanov, Ježiš sa vytratil - a nechal za sebou množstvo ďalších ľudí, ktorí by tiež podobne uvítali Jeho pomoc, ale nedostali sa k nej. Čo nás vracia k už spomenutej téme Ježišovho poslania a Jeho disciplíny pri jeho napĺňaní. Vracia sa aj s učeníkmi do Galilei, kde už na Neho a na učeníkov čaká robota: zástupy. Čo čítame, je naozaj dokonalá ilustrácia onej "odrobinky" a "plného stola", dokonca všetko zakončené rozmnožením chleba a rýb a nasýtením zástupov ešte aj telesne.

Ako prežiť vo svete a byť pastierom

Búri sa vo mne myseľ, búri sa vo mne srdce, pretože svet je plný nespravodlivosti, krivdy, násilia, lži a všetkého zla. Čím viac na to hľadáme, tým neznesiteľnejšie nám to je. Najradšej by sme utiekli, ale ako by sme mohli len tak za sebou nechať ľudí, *"ktorí nevedia rozlišovať medzi pravickou a ľavicou"* (Jon 4, 11)? A ak ich tu ponechať nechceme - ako by sme ich mohli zachrániť? *"Keď im chceš vložiť uzdu a zubadlo, nepodídu k tebe"* (Ž 32, 9). A z tohto sa rodí onen pocit neznesiteľnej bezmocnosti...

Kto iný okrem Ducha sa môže dotýkať srdca? Sám Ježiš hovorí, že *"nik nemôže prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec"* (Jn 6, 44). A ako by sa to mohlo stať, ak by sme my sami neboli plní Ducha, plní Boha? A ako by sme mohli byť plní Boha, keby sme najprv neboli prázdni sveta? Ved' *"nik nemôže slúžiť dvom pánom"* (Mt 6, 24) a *"priateľstvo s týmto svetom je nepriateľstvom s Bohom"* (Jak 4, 4)!

Ježiš nemal televíziu, internet, knihy, rádio, pastoračné centrá, sympóziá, školy, nič z toho. Bol plný Ducha. Bol *Christos, Mašiach*. Evidentne to stačilo. Hovorí: *"Veru, veru, hovorím vám: Aj ten, kto verí vo mňa, bude konať skutky, aké ja konám, ba bude konať ešte väčšie, lebo ja idem k Otcovi. A urobím všetko, o čo budete prosiť v mojom mene, aby bol Otec oslávený v Synovi"* (Jn 14, 12-13). Nepotrebujeme nič vonkajšie ani ďalšie. Môže to byť príjemný a užitočný bonus, ale nič viac. Podstatné je toto: byť ako Kristus, aby sme aj konali a hovorili ako Kristus. Aby vplyvom Ducha *"radovali sa a oslavovali Pánovo slovo a uverili všetci, čo boli vopred určení pre večný život"* (Sk 13, 48).

Prestať sa miesto Boha spoliehať na vlastné svetské opory, lebo *"toto hovorí Pán: Zlorečený je muž, ktorý dôveruje v človeka a telo urobil svojou oporou, ale od Pána sa mu srdce vzdialilo"* (Jer 17, 5). Miesto toho spoločne s Pavlom rozhodnúť sa, že *"nechcem medzi vami vedieť nič iné, iba Ježiša Krista, a to ukrižovaného"* (1Kor 2, 2) a nič viac okrem toho, *"aby sa vaša viera nezakladala na ľudskej múdrosti, ale na Božej moci"* (1Kor 2, 5). Ale kto to dokáže? Len ten, kto sa úplne zriekne seba, lebo spoznal, že sám nedokáže a nezmôže nič. A tak *"sami nad sebou sme už vyniesli rozsudok smrti, aby sme nedôverovali sebe, ale Bohu, ktorý kriesi mŕtvych. Preto mám záľubu v slabostiach, v potupe, v núdzi, v prenasledovaní a v úzkostiach pre Krista; lebo keď som slabý, vtedy som silný"* (2Kor 1, 9; 12, 10).

A pochopiť, že pre svet niet nádeje ani záchrany. Ved' on je prvotina Pekla na zemi, ako Cirkev je prvotina Neba na zemi. Preto je Cirkev *Archou* a kresťanstvo *Exodom* a Kristus pravým *Mojžišom*. Neprišli sme zachrániť svet, ale *vyviesť* z neho tých, pre ktorých ako pre nás sa stal neznesiteľným, pretože iné, Iný ich priťahuje: Otec!

„Ved' vieme, že keď sa tento stánok - náš pozemský dom rozpadne, máme od Boha príbytok nie rukou zhotovený, ale večný dom v nebi. ² Lebo v tomto vzdycháme a túžime obliecť si naň svoj nebeský príbytok, ³ aby sme hoci aj vyzlečení, neostali nahí. ⁴ Ved' kým sme v tomto stánku, vzdycháme pod ťarchou, lebo sa nechceme vyzliecť, ale priodiť iným, aby život pohltil to, čo je smrteľné. ⁵ A to nás takto uspôsobil Boh, ktorý nám dal závdavok Ducha. ⁶ Sme teda stále plní dôvery a vieme, že kým sme doma v tele, sme vzdialení od Pána; ⁷ lebo žijeme vo viere, a nie v nazeraní. ⁸ Sme však plní dôvery a radšej sa chceme vzdialiť z tela a bývať u Pána.“ (2 Kor 5, 1-8)

Cesta zrnka

Som mŕtvy cudzinec v cudzej zemi, pretože už do nej nepatrím, nemôžem patriť. A cudzinec aj sám v sebe, pretože starý život skočil. Niet zmyslu v tom, kriesiť ho. Je čas nechať ho zomrieť. Rozpadnúť na prach. Vyzliecť a nechať tak. *"Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho"* (Lk 9, 24).

Je čas vrátiť sa. K tomu, čo si. Kde si. Čím si. Jeden meter štvorcový. Jedna sekunda. Tu a teraz. Jedno slovo. Jeden pohyb. Nie tam. Nie inde. Nie zajtra. Nie včera. To je všetko. Malé, drobné zrnko. Horčičné semienko. Ak *"nepadne do zeme a neodumrie, ostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu. Kto miluje svoj život, stratí ho, a kto svoj život nenávidí na tomto svete, zachráni si ho pre večný život"* (Jn 12, 24-25). *"Ale vzrast dáva Boh"* (porov. 1Kor 3, 6)! A dáva ho malému zrnku! *"Ono je síce najmenšie zo všetkých semien, ale keď vyrastie, je väčšie než ostatné byliny a je z neho strom, takže prilietajú nebeské vtáky a hniezdia na jeho konároch"* (Mt 13, 32).

A tak *"neženiem sa za veľkými vecami ani za divmi pre mňa nedosiahnuteľnými"* (Ž 131, 1). Vyzlečiem Ego. Pochovám ho. Je čas. *"Zmenším sa a ostanem zrnkom"* (porov. Galadriel, *Spoločenstvo prsteňa*). *"Už nebudeme jazdiť na koňoch a nebudeme viac hovoriť: "Naši bohovia!" dielam svojich rúk, lebo u teba nájde milosť sirota"* (Oz 14, 4).

Hľa, tvoj svet: jeden meter štvorcový, práve tu. Hľa, tvoj čas, jeden okamih, práve tento. Hľa tvoj Boh. Tvoje všetko. Všetko skončilo, všetko je preč. On Je. *"Ostaňte vo mne a ja vo vás,... lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť"* (Jn 15, 4-5).

Tu, pochovaný do zeme, zrnko, ktoré odumrelo - v nádeji na vzkriesenie Tým, Ktorý Je. Nie si titan ani Atlas schopný niesť na pleciach ťarchu sveta.

Sekunda na metri štvorcovom, to je to, čo je tvoje. Ostatné je Božie, ostatné dáva Boh. V malosti a pokore pravdy buď to svoje, aby Boh mohol pridať svoje. Buď zrnkom, aby On mohol pridať rast! Tvoja starosť, to je tento jeden meter štvorcový tu a teraz. Ostatné je Božia starosť a Božie dielo, ktoré vykoná cez teba ako chce a kedy chce. Zmenši sa a buď, kto si. Uvoľni sa, aby sa na tebe konečne zjavila dokonalosť. Dokonalosť zrnka. "*Lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti*" (2Kor 12, 9).

Neuvažuj o veľkých dielach, o zástupoch, už vôbec nie o sláve! Buď zrnkom tu a teraz, v dokonalosti zrnka - a zvyšok nechaj na Toho, ktorý dáva vzrast. A "*ten, čo dáva rozsieváčovi semeno a chlieb na jedenie, dá a rozmnoží vaše osivo a dá vzrast plodom vašej spravodlivosti*" (2Kor 9, 10).

Včerajšok je Boží. Aj zajtrajšok je Boží. Aj dnešok. Tvoj je tento meter štvorcový v tomto jednom okamihu. Tu buď. Tu buď, čím si. "*Najdôležitejším časom je vždy prítomnosť. Najvýznamnejším človekom je ten, ktorý práve stojí pred tebou. Ale najnevyhnutnejšou činnosťou je vždy láska*" (majster Ján Eckhart). To je všetko. Ostatné dáva Boh. Tak neutekaj. Niet kam. Maj čas na tento jeden krátky čas: teraz! Maj čas na toho jedného, maj čas na ten jeden skutok! Nemáš sa kam ani za čím ponáhľať. Tu sa odohráva spása sveta. Tu sa odohráva mystérium zrnka, tu je svet zrnka.

"... vyvolil si svojho sluhu Dávida, od čriedy oviec ho vyzdvihol, vzal si ho od oviec, čo majú mláďatá, aby pásol Jakuba, jeho ľud, a Izraela, jeho dedičstvo. A on ich pásol so srdcom bez úhony a viedol ich rukou skúsenou." (Ž 78, 70-72)

Vzdaj seba, aby Boh nemusel vzdať teba!

Ked' sa náboženstvo stane nepriateľom Boha

"Vtedy jej Ježiš povedal: "Žena, veľká je tvoja viera! Nech sa ti stane, ako chceš." A od tej hodiny bola jej dcéra zdravá." (Mt 15, 28)

Náboženstvo samo nie je cieľ. Je to len nástroj, "lopata". Má nás priviesť k Bohu, ku Kristovi a v tom je jeho zmysel. Služiť nášmu životu s Kristom. Problém farizejov a zákonníkov bol, že do stredu postavili náboženstvo, čiže Zákon. A tak sa stalo, že pohanka, neznalá náboženstva, je veľkej viery, zatiaľ čo synovia náboženstva sú znova a znova nájdení "maloverní".

Ale ani priviesť ku Kristovi nestačí. Osobný vzťah s Kristom je pekná vec, ale v Jóbovi čítame, že aj Satan má osobný vzťah s Bohom. Je potrebné nasledovať Krista, učiť sa od Neho, žiť Jeho v Ňom. Aj tu náboženstvo má a môže byť silným nástrojom. Ak ho použijeme. Alebo mocnou prekážkou - ak ním nahradíme učenie, nasledovanie Krista.

Potom, ako mnohí pohanovia z evanjelií, je lepšie byť človekom, ktorý nepozná náboženstvo, ale verí v Krista, než byť odmala vychovávaný ako katolíkom, lenže nesprávne, týmto farizejským spôsobom, kde v strede nie je Kristus a nasledovanie Krista, ale "dať mu všetky sviatosti" a "naučiť ho chodiť do kostola". Takto "vychovaný" človek potom často zanovito odmieta Krista, Cirkev, kresťanstvo, pretože v takejto zlej výchove pre nič z toho nie je miesta - rovnako ako nebolo miesta pre Mesiáša a pre Evanjelium o Božej milosti v zákonníckom systéme farizejského náboženstva. A toto sa nám dnes v Cirkvi stáva omnoho častejšie, než že by niekto uveril v Krista...

"Čo ma oslovujete: "Pane, Pane," keď nerobíte, čo hovorím?" (Lk 6, 46)

Ako toto zvrátiť? Nie azda tým, že začneme od seba? Aby sme boli svedkami? Prorokmi? Znamením? Svetlom a soľou? Ako inak? Nikto nemôže dať, čo sám nemá. Neexistuje zázračné riešenie, ani pre kňaza a farára! Len, byť svätým. Fakt byť svätým. Byť veriacim. Byť obráteným. Byť učeníkom. Prekročiť more, púšť i Jordán a bývať už u Pána, v Jeho Kráľovstve, v Jeho Duchu. V Ňom.

Toto je to malé zrnko, "ktoré človek vzal a zasial vo svojej záhrade. Keď vyrástlo, bol z neho strom a nebeské vtáky hniezdili na jeho konároch" (Lk 13, 19). Opravdivý život skrze Krista, s Kristom a v Kristovi, tu a teraz, na tomto metri štvorcovom, v tomto jednom okamihu, v tomto jednom skutku a slove, pred týmto konkrétnym človekom.

Mali by sme byť katolíci preto, že nás pritiahol Kristus, nie preto, že nás ktosi kedysi navykol plniť si akési "náboženské povinnosti". A do Cirkvi by ľudí mal tiež pritahovať nie futbal či zájazdy, ale Kristus!

Cíti sa Boh zaviazaný vierou tých, čo sa na Neho spoliehajú?

"Vtedy jej Ježiš povedal: "Žena, veľká je tvoja viera! Nech sa ti stane, ako chceš." A od tej hodiny bola jej dcéra zdravá." (Mt 15, 28)

Posolstvo tejto vety je: Ak niekto naozaj verí Bohu, ale skutočne Mu verí - potom Boh ho nesklame. Akoby Boh cítil akýsi záväzok voči takémuto človekovi neklamať ho. Táto žena vyznala vieru, ktorú v Krista mala - "kričala: *"Zmiluj sa nado mnou, Pane, syn Dávidov! Dcéru mi hrozne trápi zlý duch."* (Mt 15:22), a súčasne veľkou vytrvalosťou a ochotou podstúpiť čokoľvek, tak, ako iných Kristus nabádal: *"Proste a dostanete! Hľadajte a nájdete! Klopte a otvoria vám! Lebo každý, kto prosí, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvoria. Alebo je medzi vami človek, čo by podal synovi kameň, keď ho prosí o chlieb? Alebo keby pýtal rybu, čo by mu dal hada? Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá váš Otec, ktorý je na nebesiach, dobré veci tým, čo ho prosia"* (Mt 7, 7-11).

A tak jen to, ako hovorí Cantalamessa: *"V takom rozsahu, v akom sa rozhodneme, že nechceme inú bezpečnosť alebo argument, s ktorým čeliť svetu, než s Ježišom Kristom ukrižovaným, s takou mocou nám Boh príde na pomoc, dokonca aj dnes, aby sme robili, znamenia, divy a zázraky."* Podmienkou je viera - rozhodnutie závisieť iba od Boha. Bez nejakého plánu B. Lebo o tom viera je. A to platí nielen o konaní, o ohlasovaní, o potrebách, ktoré máme, ale aj o samom živote, keď si volíme, aby Kristus jediný bol našim jediným Životom, Cieľom, všetkým. Len On a všetkým On a nič iné popri Ňom.

Aj tu vidieť, že viera je *vzťah*. Obojstranný vzťah. Vierou vstupujeme do vzťahu s Bohom ako s našim bohom – po všetkých stránkach a vo všetkých rozmeroch. A boh v tomto vzťahu prijíma voči nám slobodný záväzok, že bude s nami v podobnom vzťahu a že nás v tomto vzťahu v našej dôvere nesklame.

Spiritualita hrobu, alebo keď si láska musí zatvrdiť srdce...

Konať z lásky k Bohu znamená zrieknuť sa aj samej nádeje na výsledky. Konať bez nádeje v nádeji, že Boh môže dať a dá ovocie v pravom čase - aké On chce, kedy On usúdi. Zrieknuť sa túžby vidieť hop podľa svojej predstavy a už teraz. Konať najlepšie ako vieme a to všetko len z jedného dôvodu a motívu: z lásky k Bohu a pre potešenie Boha.

"Pán, Jahve, mi pomáha, preto nebudem zahanbený. Preto som si zatvrdil tvár sťa kremeň a viem, že sa nezahanbím." (Iz 50, 7)

Možno naozaj si musíme svojim spôsobom zatvrdiť srdce pred návalom žiaľu a bolesti, keď kričíme: *"Pane, kto uveril tomu, čo sme hlásali"* (Rim 10, 16)? *"Ako ovce sa ženú do priepasti a smrť je ich pastierom. Padajú strmhlav do hrobu, ich zjav sa pominie: podsvetie im bude príbytkom"* (Ž 49, 15)! Láska nie je to isté ako cit a aby mohla milovať, musí sa niekedy, tu, oddeliť od citov, zatvrdiť, stať sa "tvrdou láskou", aby ju nezahubila bolesť a žiaľ.

Znamená to zrieknuť sa túžby po každej viditeľnej nádeji a *"proti nádeji"* (Rim 4, 18) vložiť nádej do Boha, ktorý *"má moc aj z mŕtvych vzkriesiť"* (Hebr 11, 19). Konať, hlásať, učiť, slúžiť bez nádeje s nádejou na nádej v Bohu - pre nich. *"Jedno ti ešte chýba. Chod', predaj všetko, čo máš..."* (Mk 10, 21) - aj svoju nádej. Túžbu vidieť výsledky, ovocie, dokonca nejaký iný zmysel toho, čo robíš, okrem toho jedného, ktorým je v tejto temnote sám

Boh. "*Jeden rozsiewa a druhý žne*" (Jn 4, 37). Rozsievaj a nehľadaj snopy tam, kde je ešte len pôda plná kameňa.

Stratiť seba. Pochovať. Už nedokážem nič. Ani len prežiť, precítiť modlitbu, text liturgie. Aj to tak má byť. Aby už v ničom nebolo nič naše, iba Božie. Aby tak všetko mohlo závisieť iba na Bohu a byť dielom iba Božej Moci. Miesto túžby ostáva prostá viera. Miesto pocitov a ohňa prostá sústredenosť, prítomnosť človeka, ktorý už nič viac nemá, lebo všetko skončilo, je mŕtvy. A jedinou nádejou v tejto službe je, nemať žiadnu nádej. Iba slúžiť. Nič viac. Slúžiť, konat' hlásať, v nádeji bez nádeje. V nádeji, ktorá už žiadnu nádej nepotrebuje.

"V prvý deň týždňa zavčas ráno prišli k hrobu a priniesli voňavé oleje, čo si pripravili." (Lk 24, 1)

Presne takto. Už len láska. Láska žiadnu nádej nepotrebuje. Prichádza, bár aj k hrobu, aby milovala, aby poslúžila. Tí, ktorí sa upínali k nádeji - "*a my sme dúfali, že on vykúpi Izrael. Ale dnes je už tretí deň, ako sa to všetko stalo*" (Lk 24, 21) - padli. Tie, ktoré nemali nádej, iba lásku, ostali stáť.

Je čas sedieť s Kristom za stolom. Je čas klaňať sa Mu a slúžiť mu v hrobe. V temnote a bez viditeľnej nádeje, pretože je noc a svitanie neprichádza.

Spiritualita hrobu. Spiritualita temne, tvrdej, oddanej a vernej lásky.

Opísali sme celý kruh a sme znova na začiatku?

"Ale pošlem svojich dvoch svedkov, a oblečení do vrecoviny budú prorokovať tisícdvestošesťdesiat dní." ... Oni majú moc zatvoriť nebo, aby nepršalo v dňoch, keď budú prorokovať, a majú moc premeniť vody na krv a biť zem všetkými ranami, kedykoľvek budú chcieť." (Zjv 11, 3.6)

Možno sme naozaj opísali celý kruh...

Na počiatku neexistovalo ešte spoločenstvo Cirkvi, ktoré v neskorších časoch tak mocne priťahovalo ľudí k Bohu, lebo v ňom videli ako v zrkadle Boží Život Neba. A tak jediné, čo bolo, boli znamenia a zázraky - ako čítame, že *"zástupy pozorne a jednomyselne sledovali, čo Filip hovorí, pretože počuli i videli, že robí znamenia. Lebo z mnohých posadnutých vychádzali s veľkým krikom nečistí duchovia a mnohí ochrnutí a chromí ozdraveli"* (Sk 8, 6-7).

Teraz sa možno vraciame späť. Veď už pomaly niet spoločenstva, niet nikoho, kto by takto dnes žil. Aspoň tu, u nás... Sme misionármi vo svete, ktorý, aspoň tu, už kresťanský nie je a nie je ani panenský a pripravený na Slovo. Skôr naopak. Nevieme, nemáme ani ukázať krásu Božieho Života žitého v Cirkvi. Nie je kde. Nie je na kom. Nie je ako. A tak sme ako Filip, ako apoštoli na samom počiatku. Tak, ako predpovedá Zjavenie, návrat do doby znamení toho, čo môže byť, pretože to už síce bolo, ale už nie je a tak miesto skutočnosti musia znovu nastúpiť znamená, miesto spoločenstva Kráľovstva uprostred sveta osamotení proroci.

Nemáme sa o čo oprieť. Nezostalo nič. Iba Boh. Ako na samom počiatku. Tak nazývali kňazov, ktorí hlásali slovo: proroci. Čas pastierov skončil, čas prorokov sa vrátil.

Spiritualita hrobu je spiritualita rozsievачa

Spiritualita hrobu - alebo *žien pri hrobe Kristovom* - je siať, s nádejou na ovocie, ale nie na to, že ho my budeme zbierať. Bez nádeje na čokoľvek, čo by sme my z toho mohli mať, zrieknuť sa túžby po zbere, radosti žatia, len siať. *Na púšti s Mojžišom, ktorý sa namáhal, ale ovocie zberal Jozue.*

Tak to robili ženy, keď v nedeľu ráno išli k Hrobu. Nemali nádej na zmŕtvychvstanie. Išli poslúžiť už len telu, mŕtvemu, v Hrobe. Iste, stále mali vieru v Boha a nádej, že Boh koná a bude konať, len pre seba už žiadnu nemali. V Kristovi už nevideli žiadnu nádej, žiaden prísľub, žiadnu odmenu, nič. A predsa išli. Z prostej lásky bez akýchkoľvek osobných ambícií. Učeníci mali túžby a ambície a Križ ich zlomil, práve v nich. Ženy žiadne ambície nemali. Netúžili po prvých miestach ani po kráľovstvách. Iba milovali, skromne, v pozadí, bez túžby po niečom pre seba. A na tejto láske ani Križ, ani Hrob nič nezmenili.

"Nie nás, Pane, nie nás, ale svoje meno osláv pre svoje milosrdenstvo a pre svoju vernosť" (Ž 115, 1). Lebo *"ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom"* (Lk 14, 33). Raz bude aj ovocie. Nieкто ho pozbiera. A možno sa ukáže až v sláve Večnosti. Ktovie? Aj Kristus zasieval, učeníci žali. Kráčať s Ním znamená zrieknuť sa aj tohoto: na

vlastné oči vidieť výsledky, užiť si niečo z radosti toho, kto žne ovocie svojej práce. Siat', polievať', okopávať' a nečakať', že niečo aj zožneme. To je *spiritualita Božieho Hrobu*.

A tak ostáva iba Kristus a láska k Nemu. On ako jediný dôvod. Pre Neho a kvôli Nemu. Bez túžby, obrazne povedané, *'ahať' nasilu mrkvu zo zeme*, aby sme už konečne videli nejaké výsledky. Prosto iba v pokoji siať'. Bez túžby obrátiť' toho druhého, bez snahy uzdraviť' ho, lebo jedno aj druhé je dielom Boha, On sa dotýka srdc, on uzdravuje dušu ubolenú a zronenú. Nie my. On. Preto sme *rozsievači*. Bez túžby a snahy sami nasilu niekoho meniť', obracať', niekam tlačiť'. Možno neexistuje v celom cykle farmára *menej násilná* vec, ako je rozsievanie. Prosté rozsievanie zrna. Žiadne rytie, kopanie, sekanie, trhanie, nič. Len rozhadzovanie semena. V kľude, v pokoji, v nádeji bez nádeje. Bez očakávaní i smútku. Sme k tomuto povolaniu? "*Ja som sadil, Apollo polievať', ale vzrast dal Boh...*" (1Kor 3, 6). Pokojne, pomaly, voľne rozhadzujeme semeno a nestaráme sa o viac, lebo vzrast dáva Boh, to je Jeho dielo.

Hovoril Ježiš práve preto v podobenstvách? Pretože podobenstvo je účinný spôsob, ako siať'. Kde nájde dobrú, zvedavú pôdu, srdce otvorené, tam prinesie úrodu. A kde nie, nie. Ale to uvidí až žnec. Nie rozsievač.

"Kto má uši, nech počúva! Nik nemôže prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec, ktorý ma poslal. A... všetkých bude učiť sám Boh." (Mt 11, 15; Jn 6, 44-45)

Aj ako pastieri konat' s pokojom a uvoľnenosťou, slobodou rozsievača. Sme rozsievači, nie ženci, aspoň nie vždy a nie všade. Za seba s pokojom a bez očakávaní rozsievame. A ak nám Boh dá uvidieť aj nejaké ovocie, je to už len bonus navyše. Ale sami so seba sme rozsievači a toto je to, čo robíme: s kľudom a pokojom znova a znova sejeme Slovo.

Už pri svojej práci nepozeralíme na ľudí, či sa v nich niečo uchytilo alebo nie, a nie sme zronení, ak nevidíme výsledky. Jediné, na čo hľadáme, je Kristus. Sme akoby v *bubline* s Ním, odohráva sa to iba medzi Ním a nami a jediné, čo sledujeme, je, "*aby som dokončil svoj beh a službu, ktorú som dostal od Pána Ježiša: svedčiť o evanjeliu Božej milosti*" (Sk 20, 24). Nie obrátil masy. Nie videl výsledky. Len splnil, k čomu má On povolal: *zasievať Slovo*. Svedčiť. Nie presviedčať. Svedčiť. Tak, ako to vystihla malá svätá Bernadetta Soubirous.

Kto seje, nežne. Zriekame sa žatvy, aby sme mohli siať. Žatva zberá, čo už zasiate je. Ale je to rozsievanie, ktoré dobýva nové grunty a pripravuje nové žatvy!

Uč sa byť dobrým rozsievačom. Nie "ťahačom" mrkvy zo zeme! Hľadaj a využi každú príležitosť siať. Nie presviedčať. Nie poučovať. Nie tlačiť ani ťahať. Iba prosto siať. Všade. Vždy. "*Hlásaj slovo, naliehaj vhod i nevhod*" (2Tim 4, 2). Iba v pokoji siať - a nepodľahnúť pokušeniu ísť za to, ísť nad to. Je to to isté, ako v modlitbe, ako všade: konať, a nič za to nečakať, vlastne vôbec nič nečakať, všetko konať len z prostej lásky. Toto je škola lásky.

Dokonalá sloboda a prirodzené dobro ako jej ovocie

Keď sa zbavíš žiadostivosti a ľpenia (lakomstva) a takisto strachu a ohľadov, ostane len čisté dobro, ktoré sa spod masky Ega vylúpne ako zrelý plod.

Takáto sloboda je ale možná iba vtedy, ak sa človek rozhodne vo viere závisieť iba na Bohu a v láske túto istotu s Bohom skutočne žije. Iba láska vie takto dôverovať, myslím. Dôvera miluje, láska dôveruje.

Musí tomu teda predchádzať rozhodnutie prekročiť onú čiaru, hranicu medzi svetom a Bohom, rozhodnutie stať sa *Božím vo svete*, namiesto doterajšieho *svetským pred Bohom*. Prijat' Božie synovstvo je veľká a nesmierne radikálna vec. Vskutku nové narodenie, nové stvorenie, nový človek. A vo svete sa takýto človek stáva prorokom.

Je to svet bubliny, kde sa všetko odohráva iba medzi mnou a Bohom. Svet času, kde je na všetko čas, lebo niet za čím ani pred čím utekať. Svet pokoja, lebo kto už nič zo sveta nečaká, nie je z ničoho vo svete sklamaný.

Ty si Peter!

"Keď potom Ježiš prišiel do okolia Cézarey Filipovej, pýtal sa svojich učeníkov: "Za koho pokladajú ľudia Syna človeka?" Oni vraveli: "Jedni za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša a iní za Jeremiáša alebo za jedného z prorokov." "A za koho ma pokladáte vy?", opýtal sa ich. Odpovedal Šimon Peter: "Ty si Mesiáš, Syn živého Boha." Ježiš mu povedal: "Blahoslavený si, Šimon, syn Jonášov, lebo ti to nezjavilo telo a krv, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach. A ja ti hovorím: Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu. Tebe dám kľúče od nebeského kráľovstva: čo zviažeš na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané v nebi." Potom prikázal učeníkom, aby nikomu nehovorili, že on je Mesiáš." (Mt 16, 13-20)

Uväznenie a následná smrť Jána Krstiteľa bol zlom aj v Ježišovom pôsobení. Vieme, že už predtým mal prvých učeníkov, učil ich, dokonca učil aj ľudí mimo tejto skupiny, zástupy: *"Potom prišiel Ježiš so svojimi učeníkmi do judejskej krajiny. Tam s nimi pobudol a krstil. Ale aj Ján krstil v Enone, blízko Salima, lebo tam bolo veľa vody. Ľudia tam prichádzali a dávali sa krstiť. Ján vtedy ešte nebol vo väzení"* (Jn 3, 22-24). Ale to hlavné Ježišovo pôsobenie začína až Jánovým uväznením. Ním akoby symbolicky a definitívne skončila doba Starej Zmluvy a začína sa doba Krista, Mesiášska doba, doba Evanjelia. Preto ostatní evanjelisti toto prvé obdobie v podstate ignorujú a začínajú rovno konštatovaním: *"Keď sa Ježiš dopočul, že Jána uväznili, odobral sa do Galiley. Opustil Nazaret a prišiel bývať do pobrežného mesta Kafarnaum, v končinách Zabulon a Neftali, aby sa splnilo, čo povedal prorok Izaiáš: "Krajina Zabulon a krajina Neftali, na ceste k moru, za Jordánom, Galilea pohanov! Ľud bývajúci v temnotách uvidel veľké svetlo. Svetlo zažiarilo tým, čo sedeli v temnom kraji smrti." Od tej chvíle začal Ježiš hlásať: "Robte pokánie, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo."* (Mt 4, 12-17)

V tomto pôsobení vidíme istú postupnosť:

- Po smrti Jána Krstiteľa Ježiš zjavuje seba v Teofánii na Jazere, keď prechádza povedľa učeníkov, prechádza sa ako Boh po vodách a vyslovuje pred nimi Božie Meno "Ja Som!" - tak, ako kedysi v prípade Mojžiša. Veď to, čím boli Mojžiš, Áron, Nádab, Abiu, Mária, Jozue a ďalší v dobe Exodu, tým budú teraz Peter a ostatní Apoštoli v časoch Nového Exodu zo sveta do Božieho Kráľovstva.
- Potom vidíme Krista plného moci, ľudí, ktorí sa dotknú čo len Jeho odevu, ozdravejú, démoni sú vyhánaní a posadnutí oslobodzovaní, zástupy nasýtené chlebom a mäsom ako kedysi tie za Mojžiša na púšti.

Celý tento čas Ježiš ohlasuje Evanjelium o Kráľovstve: "*Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajajte sa a verte evanjeliu*" (Mk 1, 14-15). Zatiaľ ho iba ohlasuje. Ešte nenastalo, ešte neprišlo. Ešte len vyzýva, aby sa pokáním naň pripravili.

To všetko sa ale v dnešnej epizóde mení!

Ježiš už dávno pred týmito udalosťami vybral Petra pre dôležitú funkciu v tomto Jeho Kráľovstve: "*[Ondrej] vyhľadal svojho brata Šimona a povedal mu: "Našli sme Mesiáša," čo v preklade znamená Kristus. A priviedol ho k Ježišovi. Ježiš sa naňho zahľadel a povedal: "Ty si Šimon, syn Jánov, ale budeš sa volať Kéfas," čo v preklade znamená Peter*" (Jn 1, 41-42). Ale vtedy to hovoril ešte len v budúcom čase, ako niečo, čo sa raz stane, ale ešte ten čas nenastal.

Teraz ale Ježiš dostáva znamenie od Otca, že čas nastal: "*Odpovedal Šimon Peter: "Ty si Mesiáš, Syn živého Boha."* Ježiš mu povedal: "*Blahoslavený si, Šimon, syn Jonášov, lebo ti to nezjavilo telo a krv, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach.*" Otec si vyberá Petra, aby cez neho prorokoval a zjavoval tajomstvá - a tak potvrdzuje Ježišovu vôľbu a súčasne ukazuje, že čas je tu. A Ježiš plesá v radosti, pretože (ako vždy) Jeho vôľa je v dokonalom súzvuku s vôľou Otca, ale aj preto, že prišiel čas pre ďalšiu dôležitú vec: prejsť od *ohlasovania* blížiaceho sa Kráľovstva k jeho *ustanoveniu* na zemi!

"*Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev*" (Mt 16, 18). V pôvodine tieto dôležité slová znejú: *su ei petros kai epi taute te petra oikodomeso mu ten ekklesian*. Peter, Petra – v preklade skala, bralo. Takto to chápali kresťania prvých 1500 rokov trvania kresťanstva.

Poznámka:

Približne posledných 500 rokov - od čias, keď Martin Luther rozbehol tzv. „Reformáciu“ a časť západného kresťanstva sa odtrhla od Cirkvi a odmietla aj úrad Petra (pápeža) - je u nekatolíckej časti kresťanstva snaha interpretovať tieto slová, akoby Ježiš hovoril o dvoch rôznych veciach. Odvolávajú sa na to, že:

- Peter (Petros) – je mužského rodu (logicky, Šimon je muž)

- Petra je naopak rodu ženského: tá skala.

A tak sa niektorí snažia tvrdiť, že Ježiš hovorí niečo takého: „*Šimon, ty si len malý kamienok, malá skalka, ale ja, Ježiš, som skutočná Skala, na ktorej vybudujem svoju Cirkev!*“ Opierajú sa pritom o klasickú homérovskú gréčtinu, kde slovo petros môže znamenať skalú, ale aj kameň, hoci isto nie kamienok, to sa po grécky povie lithos (porov. „lithostrotos“)

Samotná táto interpretácia nedáva veľký zmysel ani gramaticky (porov. „a na tejto skale“, nie „ale na inej skale“); ale ani významovo: celá reč smeruje k Šimonovi, Ježiš ho vyhlasuje za šťastného a súčasne mu potvrdzuje zmenu mena zo Šimona na Petra – v Písme meno = identita človeka a keď Boh niekomu mení meno, znamená to, že mu mení údel, osud, zveruje nové postavenie, funkciu.

Hlavne ale, z tvaru Petrovho mena „Kéfas“ (porov. „*budeš sa volať Kéfas, čo v preklade znamená Peter*“) vieme s istotou, že táto Ježišova reč bola (logicky) prednesená nie v gréčtine, ale v rodnom jazyku Krista a Apoštolov, v aramejčine (možno dokonca hebrejčine). V aramejčine / hebrejčine slovo KEF je podstatné meno mužského rodu a značí skalú, bralo, prípadne skalnú dutinu: „*Iba do výmoľov sa mohli uchýliť a do dier zeme, do skalných jaskýň [wa_kefim, dosl. „do skál“]*“ (Job 30, 6) ; „*Pred krikom jazdcov a lukostrelcov celé mesto uteká, vnikli do húštin, vyliezli na bralá [ubak_kefim]*“ (Jer 4, 29)

Žiadna úprava tvaru ako pri gréckom slove petra teda nie je nutná. Takže Ježišova veta znela presne takto:

„*A ja ti hovorím, ty si KĚF a na tomto KĚF postavím svoju Cirkev...*“ Ježiš jednoznačne celý čas hovorí o Šimonovi a jeho novom postavení a úrade, čo za chvíľu potvrdia aj ďalšie Ježišove slová!

Ježiš začína stavať - slovo *postavím*, gr. *oikodomeo*, znamená postaviť dom, ale slovo "oikos" označuje viac než stavbu *domácnosť*. Ježiš ide ustanoviť svoju kráľovskú domácnosť, do ktorej odnepamäti patrí nielen kráľ a jeho rodina, ale aj úradníci, sluhovia, dokonca vojaci osobnej gardy (huskarli, ako sa im bude hovoriť v stredovekom Anglicku, v Tolkienovom Pánovi Prsteňov kráľov *éored*, jazdci z Théodenovej vlastnej domácnosti). Toto všetko tvorí "kráľov dom", jeho domácnosť. A práve tú teraz Ježiš ustanovuje. Je to stavba nie z kameňa, ale z ľudí a dokonca Vteleného Boha samotného, ako vraví Písmo: "*Ste postavení na základe apoštolov a prorokov; hlavným uholným kameňom je sám Kristus Ježiš. V ňom celá stavba pevne pospájaná rastie v svätý chrám v Pánovi, v ňom ste aj vy vbudovaní do Božieho príbytku v Duchu*" (Ef 2, 20-22).

Pre nás je dobré si znovu pripomenúť, že Cirkev, *ekklesia*, nie je organizácia, inštitúcia, už vôbec nie nejaká budova (pre niektorých ľudí napríklad farnosť, to sú kostol, budova fary, trávnik naokolo). Cirkev, to je domácnosť Boha, ktorej členmi sme povolani byť: "*už nie ste cudzinci ani prišielci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny*" (Ef 2, 19) - *oikeoi tu Theu*, domáci Boha, členovia domácnosti Boha. Byť členom Cirkvi znamená byť súčasťou *domácnosti*, byť v Cirkvi doma - a súčasne, že spoločenstvo Cirkvi, farnosť, naozaj ako domácnosť a rodina a klan žije, že je skutočným domovom pre všetkých jej členov (a nielen farským úradom) a jej členovia sú v nej skutočne jej domáci, sú v nej doma, cítia sa v nej doma

(a nielen navštevujú bohoslužby a inak si žijú každý sám). Rodí sa z toho úžasného zistenia a uverenia, že sme naozaj boli *adoptovaní* Bohom, ba viac, *narodili sme sa z Boha* a sme si teda navzájom *pokrvní* a zdieľame navzájom jeden a ten istý nádherný osud a dar: byť domácimi samého Boha, členmi domácnosti samého Boha, do ktorého Rodiny odteraz spoločne patríme! *Je to, ako keď sa deti, roztratené po svete, konečne zídu a objímajú sa navzájom, lebo v sebe spoznali svojich súrodencov!* Toto nás definitívne vydeľuje zo sveta a súčasne vytvára mocné puto medzi nami navzájom: že sme jedna rodina, patríme do jednej domácnosti, dokonca samého Boha, že sme spojení Krvou samého Boha, zrodení z Boha, naplnení jedným Duchom a už navždy ostaneme spolu! Svet, Vesmír, Zem, Slnko a hviezdy sa rozpadnú na atómy a molekuly a nakoniec aj tie zaniknú, ale my už ostane navždy a spolu! Tak, ako píše Pavol: "*Ved' my všetci, či Židia alebo Gréci, či otroci alebo slobodní, boli sme v jednom Duchu pokrstení v jedno telo. A všetci sme boli napojení jedným Duchom*" (1 Kor 12, 13).

Ako každý kráľ, aj Ježiš teraz ustanovuje hlavného správcu kráľovského domu, domácnosti kráľa: "*Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu. Tebe dám kľúče od nebeského kráľovstva: čo zviažeš na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané v nebi.*" Používa pritom starobylú formulu ustanovenia správcu kráľovho domu: "*Toto hovorí Pán, Jahve zástupov: "Chodže k tomu úradníkovi, k Sobnovi, správcovi [kráľovského] domu: ... Zavolám svojho služobníka Eliakima, syna Helkiáša, a oblečiem ho do tvojho rúcha, opášem ho tvojím pásom a dám mu do rúk tvoju moc. I bude otcom obyvateľom Jeruzalema a Júdovmu domu. Dám mu na plece kľúč Dávidovho domu, keď otvorí, nikto nezavrie, a keď zavrie, nikto neotvorí."*" (Iz 22, 15-22). Kráľ vládne a je to jeho, kráľova, domácnosť, - ale spravuje ju ním ustanovený správca, ktorého slovo má váhu slova kráľa - koná v mene kráľa, prikazuje v mene kráľa a čo prikáže, za tým stojí autorita samotného kráľa (v seriáli

Hra o tróny si pamätáte funkciu "ruky" ("hand"), správcu, ktorý v takto vládol v mene kráľa ako najvyšší úradník kráľovstva).

Vtedy dávno mu Ježiš predpovedal: "Budeš sa volať Peter". Teraz ten čas nastal! Hovorí mu so všetkou slávnosťou: "Šimon, syn Jánov: Ty si Peter!"

Toto je druhá dôležitá vec: Ako vraví Pavol: "*Jedno je telo [čiže Cirkev, Kristovo telo] a jeden Duch, ako ste aj povolani v jednej nádeji svojho povolania. Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst. Jeden je Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, preniká všetkých a je vo všetkých*" (Ef 4, 4-6). Len jedna je Domácnosť Boha! Je daná. Nikto nemôže ustanoviť inú. Môžeme byť do nej len pozvaní a pridať sa, alebo sa nepridať. Nič iné neexistuje. A kde táto domácnosť je? "*Ubi Petrus, ibi Ecclesia*", kde je Peter, tam je Cirkev, tam je Božia domácnosť, tam je Božie Kráľovstvo na zemi. Tak prosť to je! Chápete? Nemusíte sa dohadovať a dopátravať, kde vlastne je ten Boží ľud a kde a ako Krista nasledovať! Nie. Nemusíte žiť v žiadnej neistote! Ako hovorí starobylé príslovie. "*Ubi Petrus ibi ecclesia, et ibi ecclesia vita eterna*" (sv. Ambróz, 4. st.), *kde je Peter, tam je Cirkev, a kde je Cirkev, tam je Večný Život*. Boh s nami nehrá schovávačku ani nám nedáva hádanky. Zariadil veci tak jasne a viditeľne a konkrétne, že viac to už ani nejde!

Koľkí ľudia dnes riešia, či má pravdu pápež alebo nejaký biskup LeFebvre, alebo biskup Schneider alebo nejaký duchovný otec z Poľska, Trnavy či odkiaľ či nejaký iný pastro alebo "repormátor"! Koľkí dokonca ostentatívne hovoria: "My pápeža nepočúvame!" A Ježiš? Ježiš hovorí: TOTO je moja domácnosť a TOTO je jej správca a čo on schváli, za tým stojím Ja sám, čo on zavrhne, aj za tým stojím Ja sám. Bodka. Pridáte sa, ale nepridáte? "*Kto nie je so mnou, je proti mne, a kto nezhrmažďuje so mnou, rozhadzuje. Preto vám hovorím: Ľuďom sa odpustí každý hriech i rúhanie, ale rúhanie proti Duchu sa neodpustí*" (Mt 12, 30-31) - veď ako by mohol byť niekto

prijatý do Domácnosti, proti ktorej sa rozhodol postaviť a odmietol ju? To naozaj nejde! Tak ako? "*Aj vy chcete odísť*" (Jn 6, 67)? Môžete. Nikto vás nedrží. "*Ale kto vytrvá do konca, bude spasený*" (Mt 10, 22)!

Dôležité je pokračovať v tomto texte ešte kúsok ďalej zaň: "*Od tej chvíle začal Ježiš svojim učeníkom vyjavovať, že musí ísť do Jeruzalema a mnoho trpieť od starších, veľkňazov a zákonníkov, že ho zabijú, ale tretieho dňa vstane z mŕtvych. Peter si ho vzal nabok a začal mu dohovárať: "Nech ti je milostivý Boh, Pane! To sa ti nesmie stať!" On sa obrátil a povedal Petrovi: "Chod' mi z cesty, satan! Na pohoršenie si mi, lebo nemáš zmysel pre Božie veci, len pre ľudské!"*" (Mt 16, 21-23). Úrad Petra a osoba Petra sú dve rôzne veci. Peter je nedokonalý človek a takým (ako každý iný) bude až do konca (porov. "*keď prišiel Kéfas do Antiochie, zoči-voči som sa postavil proti nemu, lebo si zaslúžil pokarhanie*" (Gal 2, 11) alebo legenda *Quo vadis?*). Podobne ako všetci ostatní apoštoli. Ale jeho úrad (podobne ako apoštolov) je garantovaný samým Kristom: "*Kto vás počúva, mňa počúva, a kto vami pohŕda, mnou pohŕda. Kto však pohŕda mnou, pohŕda tým, ktorý ma poslal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta*" (Lk 10, 16; Mt 28, 20). Je jedno, aký pápež je, dokonalý, nedokonalý, múdry, menej múdry, taký alebo onaký. To, čo nasledujeme, nie je osoba, ale úrad, daný a garantovaný Kristom. Nenasledujeme pápeža, lebo je najmúdrejší, najsvätejší a najšikovnejší na svete, ale pretože je *Kristov*. To je všetko. Tak prosté to je. Môžeme mať oprávnené výhrady voči osobe a konaniu a správaniu sa pápeža (od samého Ježiša práve v tomto texte, cez sv. Pavla, sv. Katarínu Sienskú až po dnešok), ale nič to nemení na fakte jeho úradu, ktorý je nástrojom jednoty: Kde je Peter, tam je Božia Domácnosť. Jedna, jediná. Kto je s ním, je vnútri. Kto je bez neho, je von. Bodka. *Môžeme si to prirovnať k sprievodcovi, ktorého nám Pán poslal na ceste do Neba. Môžeme mať výhrady, môže sa nám páčiť či nepáčiť, ale jeho poslal Pán a on má kľúč. Všetci, ktorí kráčajú s ním, s ním vojdú. Kto ho (a s ním putujúci ľud) opustí, ostane doslova zatratený, stratený, ponechaný.* Možno nikto lepšie nevyjadril tento rozdiel medzi *osobou* a *úradom*, ktorý zastáva, ako

Ján tu, na tomto extrémnom príklade: *"Ale jeden z nich, Kajfáš, ktorý bol veľkňazom toho roka, im povedal: "Vy neviete nič. Neuvedomujete si, že je pre vás lepšie, ak zomrie jeden človek za ľud, a nezahynie celý národ." Toto však nepovedal sám od seba, ale ako veľkňaz toho roka prorokoval, že Ježiš má zomrieť za národ, a nielen za národ, ale aj preto, aby zhromaždil vedno rozptýlené Božie deti"* (Jn 11, 49-52). Aký Kajfáš bol, taký Kajfáš bol - ale bol veľkňaz a ako taký správne (hoci ani netušil) prorokoval Božie slová.

Dalo by sa povedať, že pravdivosť, ortodoxia v podaní Krista ani tak nespočíva v nejakých teologických definíciách, ale v hmatateľnej príslušnosti ku Kristovi, k Jeho Rodine, Domácnosti, pričom samotné jednotlivosti sú vedľajšie - *asi ako v pozemskej rodine, kde na tom, či niekto má radšej mäso a iný mrkvu, niekto sa oblieka tak a iný onak, až tak nezáleží a nemá zmysel sa kvôli tomu sporiť a hádať, ak rodina sama žije v láske a jednote a spoločne.* Tak, ako hovorí Ježiš: *"Ved' kto nie je proti nám, je za nás"* (Mk 9, 40)! Je to ortodoxia *spoločenstva*, ortodoxia *lásky*.

Nakoniec Ježiš *"prikázal učeníkom, aby nikomu nehovorili, že on je Mesiáš"* (Mt 16, 20). Prečo? Pretože čas "náboru" a povolávania ľudí do tejto Domácnosti Kráľa ešte nenastal. Ešte sa len kladú jej základy, ustanovujú funkcie, služby a úlohy. *Je to ako stavba hotela, ktorý sa ešte len vybavuje, kolauduje, zariaďuje, ale ešte nie je hotový, aby mohol prijať hostí.* Aj tu, ešte je treba mnoho urobiť. Kristova obeta a smrť, Eucharistia, Dar Ducha,... to všetko ešte len príde. Až potom bude Domácnosť Cirkvi pripravená prijať svojich členov! Potom nastane čas na plné ústa a "zo striech" ohlasovať Pomazaného, Mesiáša, Krista: *"Vy viete, čo sa počnúc od Galiley po krste, ktorý hlásal Ján, dialo po celej Judei; ako Boh pomazal Ježiša z Nazareta Duchom Svätým a mocou a on chodil, dobre robil a uzdravoval všetkých posadnutých diablom, lebo bol s ním Boh. A my sme svedkami všetkého, čo urobil v judejskej krajine i v Jeruzaleme. Ale zavesili ho na drevo a zabili. Boh ho tretieho dňa vzkriesil a dal mu, aby sa zjavil - nie všetkému ľudu, ale*

svedkom, ktorých Boh vopred určil, nám, čo sme s ním po jeho zmŕtvychvstaní jedli a pili. A prikázal nám, aby sme ľudu hlásali a dosvedčovali, že to jeho Boh ustanovil za sudcu živých i mŕtvych. Jemu vydávajú všetci proroci svedectvo, že pre jeho meno dosiahne odpustenie hriechov každý, kto v neho verí." (Sk 10, 37-43)! Amen!

Čo nás v Cirkvi spája?

Fakt Vykúpenia!

"Cudzoložníci, neviete, že priateľstvo s týmto svetom je nepriateľstvom s Bohom?! Kto teda chce byť priateľom tohto sveta, stáva sa nepriateľom Boha. Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska." (Jak 4, 4; 1Jn 2, 15)

To sú tí, o ktorých Ježiš hovorí, že ich pritiahol Otec, pretože nenávidia svet s jeho nízkosťou a z celého srdca kdesi akosi *"hl'adajú slávu, česť a nesmrteľnosť"* (Rim 2, 7).

Keď objavia Kráľovstvo, celým srdcom po ňom zatúžia! A keď ich Kristus pozve, aby prišli a *vykúpi ich* zo sveta, sú plní radosti, ako ten syn, ktorý *"bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa"* (Lk 15, 24)! Ako by mohli neplesať, nespievať, neradovať sa? A ako by mohli aj medzi sebou necítiť hlboké puto a spriaznenosť tých, ktorí práve takto o vlas *"unikli porušeniu, ktoré je vo svete pre žiadostivosť"* a stali sa miesto skazy a zániku *"účastnými na Božej prirodzenosti"* (2Pt 1, 4)? A tak sa spoločne objímajú a tešia sa spoločne z tohto obrovského šťastia, ktoré ich postretlo, z toho obrovského Daru, ktorého sa im dostalo, ako ľudia práve zachránení, ktorým sa náhle smrť zmenila na život, smútok na radosť, temnota na svetlo, veď sám Otec

"nás vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna, v ktorom máme vykúpenie, [a] odpustenie hriechov" (Kol 1, 13-14)!

Tí, ktorí ešte nie sú takto priťahovaní Otcom, ktorí ešte nesmädia po kráse a sláve čirej svätosti, ktorí ešte stále milujú svet - tí to nežijú, necítia a ani nedokážu. Ako by aj mohli? Ved' pre nich je dokonca to, že raz tento svet opustia, dôvodom smútku! Nechcú z neho preč, ešte stále ho milujú. Ešte stále v nich nie je Otcova láska. Doma sa cítia vo svete, nie v Božej domácnosti na zemi, v Cirkvi. Blízki sú si s ľuďmi sveta, nie so svätými v Božej Domácnosti, Cirkvi. A v Cirkvi preto ani nežijú, je im cudzia. Najviac ju ak, tak "navštevujú" - ako poistku, ako formu nejakého *dôchodkového poistenia*, aby, keď tento život na zemi, ktorý milujú, vo svete, ktorý milujú, skončí, tak ich teda Pán Boh už len prijal na nejaké to miesto, ktoré je predsa len aspoň o trochu lepšie než to Peklo... teda ak vôbec... Lebo tí chytrejší pochopili, že Nebo, to je Cirkev a Evanjelium a svätosť a Kristus v stave večnosti rovnako, ako Peklo nie je nič iné, než zavŕšenie tohto sveta a svetského života v tej istej Večnosti. A oni predsa milujú svet, nie Nebo!

Myslím, že bez tohto uvedomenia si, bez tohto zážitku Vykúpenia zo sveta a Spasenia od sveta nie je možné ani spoločenstvo Cirkvi, žiadne skutočné bratstvo v Domácnosti Boha, ktorá je presne týmto: *spoločenstvom, rodinou vykúpených!*

"Ved' viete, že zo svojho márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch, boli ste vykúpení nie porušiteľným striebrom alebo zlatom, ale drahou krvou Krista, bezúhonného a nepoškrveného Baránka." (1Pt 1, 18-19)

"A počul som hlas z neba; bol ako hukot veľkých vôd a rachot mocného hromobitia. Hlas, ktorý som počul, znel, ako keď citaristi hrajú na svojich citarách. A spievali čosi ako novú pieseň pred trónom, pred štyrmi bytosťami a pred starcami. A tú pieseň sa nemohol nik naučiť, iba tých stoštyridsaťštyritisíc vykúpených zo zeme. To sú tí, čo sa nepoškrvnili so

ženami, lebo sú panici. Tí nasledujú Baránka, kamkoľvek ide. Oni sú vykúpení z ľudí ako prvotiny Bohu a Baránkovi." (Zjv 14, 2-4)

A nadto všetko, sme predsa rodina! Pokrvní, ktorí sa "*nenarodili ani z krvi, ani z vôle tela, ani z vôle muža, ale z Boha*" (Jn 1, 13), skutočne pokrvní v Krvi Boha, Krista, sýtení a živení Jeho vlastným Telom! Ku komu by sme mohli cítiť väčšiu blízkosť? Ved' Vesmír a svet sa pominú, všetko zanikne a rozpadne sa, ale my už budeme navždy spolu, navždy Rodina, navždy súrodenci v samom Bohu, Otcovi!

Tu, na zemi, to ešte chvíľu vydržíme. Už len chvíľu. Cena za to, že môžeme prispieť k záchrane aspoň niektorých z tých, čo sú okolo nás. A potom pôjdeme domov. A aj utrpenie pobytu uprostred sveta, aj poslanie a úsilie zachrániť čo najviac ľudí, aj radosť z už blízkeho odchodu Domov, kde už budeme spolu naveky, toto všetko nás zblížuje a robí z nás vskutku jeden ľud!

A tak spolu v radosi žijeme toto vykúpenie - pretože ono spočíva presne v tomto: "*že zo svojho márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch, boli ste vykúpení. Neťahajte jarmo s neveriacimi! Ved' akú účasť má spravodlivosť na nepravosti?! Alebo čo má spoločné svetlo s tmou?! Aká zhoda je medzi Kristom a Beliarom?! Aký podiel má veriaci s neveriacim?! A ako súvisí Boží chrám s modlami?! A vy ste chrám živého Boha, ako hovorí Boh: "Budem v nich prebývať a medzi nimi chodiť, budem ich Bohom a oni budú mojím ľudom. A preto vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte; a ja vás prijmem a budem vaším Otcom a vy budete mojimi synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán"* (1Pt 1, 18; 2Kor 6, 14-18)! Už prosto nechceme žiť svetsky vo svete. Preto sme sa zhromaždilo v Božej domácnosti, Cirkvi, farnosti, aby sme v nej mohli už teraz čo najviac žiť ten nový život, ktorý milujeme - a nim je svätosť!

A potom je tu práca. Aj ta ich medzi sebou spája. Ako hovorí Ježiš, Kráľovstvo je ako vinica, ako talent, ako mína - a odmenu Života dostanú tí, ktorí v tejto Vinici pracujú - pretože je ich. Sú domáci, nie hostia na návšteve. Je to ich vec, ich práca, ich zodpovednosť, ale aj ich túžba a láska, veď pracujú na svojom, na večnom Dome, v ktorom budú bývať naveky!

Vykúpenie. A následne pokrvenstvo. Život. Práca. Všetko toto nás spája a robí Rodinou a dokazuje, že sme už prešli zo smrti do Života.

Aby niekto mohol byť kresťanom, musí sa úplne oddeliť od sveta

Ako by niekto mohol byť kresťanom, ak by sa úplne neoddelil od sveta? Nie od ľudí, ale od sveta. Tak, ako píše Ján bezmála jedným dychom, najprv: *"Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska"* (1Jn 2, 15), a hneď nato: *"My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti"* (1Jn 3, 14) a Pavol k tomu dodáva: *"Kým teda máme čas, robme dobre všetkým, ale najmä členom rodiny veriacich"* (Gal 6, 10).

Krátko a stručne, svet iný nebude. Preto sme ho opustili, nemilujeme ho, netúžime po ničom, čo ponúka, odmietame život, ktorý žije, postoje, ktoré zástava - *celkom rovnako, ako ľudia nenávideli a odmietali gulagy či koncentračné tábory, do ktorých ich deportovali.* Svet iný nebude, pretože je dielom človeka a nie Boha, je svetom vytvoreným bez Boha - a bez

zakotvenia v presahujúcej Realite Boha iný byť nedokáže. Keby toto zmenil, prestal by byť svetom a stal by sa Cirkvou (a presne toto my sami robíme - prestávame byť svetom, aby sme mohli byť Cirkvou, Božou Domácnosťou).

Súčasne ale milujeme ľudí, ktorí sú v tomto svete uväznení. Opustiť svet neznamená opustiť jeho obeť, ľudí, ktorí v ňom otročia. Preto sa im snažíme pomáhať, ako len vieme - v prvom rade tým, že im sprostredkujeme vyslobodenie v Kristovi, najprv pre dušu a časom aj pre telo, ale aj tým, že sa popri tom usilujeme aj pre telo urobiť, čo sa dá, angažovaním sa vo svete - ale už nie za svet, len za tých, ktorí v ňom stále trpia, *celkom rovnako, ako by to voči spoluväzňom konal súcitný a dobrý človek v onom tábore či gulagu.*

Snaha zachrániť svet je márna. Nebude iný. Nikdy nevznikne raj na zemi. Žiadna utópia nikdy nenastane. Je zbytočné a márne snažiť sa o niečo podobné. Možno trochu zmierniť jeho krutosť, zjemniť jeho nízkosť. Navonok obrúsiť, obaliť drsné vnútro. Ale viac nie. Vnútro ostane, aké je. Preto to ani Boh nerobí, miesto toho *"videl som nové nebo a novú zem, lebo prvé nebo a prvá zem sa pomínuli a ani mora už niet. ... A ten, čo sedel na tróne, povedal: "Hľa, všetko robím nové.""* (Zjv 21, 1.5). Miesto toho my sami *"podľa jeho prísľubu očakávame nové nebo a novú zem, na ktorých prebýva spravodlivosť"* (2Pt 3, 13). Preto opúšťame svet, aby sme sa vydali na cestu do toho nového - a voláme každého, kto cíti to, čo my a túži po tom, po čom túžime my, aby sa pridal k nám!

Preto opustenie sveta je zásadná podmienka, ba viac, je to súčasť samej podstaty toho, čo nazývame kresťanstvom. Bez toho kresťanstvo proste neexistuje. Alebo *"neviete, že priateľstvo s týmto svetom je nepriateľstvom s Bohom?! Kto teda chce byť priateľom tohto sveta, stáva sa nepriateľom Boha"* (Jak 4, 4)! *"Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom"* (Lk 14, 33), vraví so všetkou vážnosťou Ježiš.

Rozkoš, majetok, zábava, sláva, moc,... - netúžime po ničom z toho. Jednak preto, že odmietame cenu, za akú svet tieto veci ponúka. A jednak preto... no, že je to proste nudné a otravné! Čím viac "s odhalenou tvárou hľadáme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz" (2Kor 3, 18), tým nudnejší a primitívnejší nám svet pripadá. Inšie už žijeme, na inakšie si navykáme!

Uverit' znamená odpútať sa a začať žiť

Viera je presťahovanie sa do novej reality.

Je to odpútanie sa od sveta, pretože sme sa stali súčasťou iného sveta, toho Božieho. *Je to podobné človeku z chudobného slumu, ktorý dostal skvelo platené zamestnanie v meste: večer sa vracia do slumu a do svojej chatrče, lebo chvíľu ešte potrvá, kým príde prvá výplata a kým si zariadi nové bývanie v meste a nové oblečenie a auto a všetky tie veci. Ale je to už len otázka času. Dnes, zajtra ešte spi v chatrči a v slume, ale už sem nepatrí. Už to viac nie je jeho svet. Jeho svet je už tam, v meste.*

Spolu so svetom sme za sebou nechali aj jeho strachy a žiadostivosti i beznádej ľudí, ktorí sú v ňom uväznení. Sme slobodní. Slobodní k čomu? No predsa k onej "práci a životu v meste", čiže k Božiemu synovstvu. A čo znamená Božie synovstvo? Dokonalosť. Život, ktorý je dokonalosťou a dokonalosť, ktorá je životom. Plnosť bytia. Rozkoš rastu. A prítomnosť Ducha, Božieho Ducha, Božieho Života a Božej Lásky, ktoré sa do nás

vylievajú a sú závdavkom Dedičstva! Ale takto žiť môže naozaj iba ten, kto uveril, kto sa konečne odpútal od sveta a kto je takto slobodný!

Takže... ako novo narodení synovia a dcéry Boha... "*odložte teda všetku zlobu a každú lešť, pokrytectvo, závišť a každé ohováranie a ako novonarodené deti túžte po nefalšovanom duchovnom mlieku, aby ste od neho rástli na spásu*" (1Pt 2, 1-2). Odložme každé porovnávanie sa... každé súdenie... každé obavy z verejnej mienky... každú beznádej a skleslosť... každý strach... každé lipnutie na čomkoľvek svetskom... každú žiadostivosť po čomkoľvek svetskom... každé lakomstvo... každý hnev... všetky nároky a očakávania voči iným, voči svetu, i všetky sklamaná, ktoré nám prinášajú... všetku lož, pretváрку, divadlo... všetko prispôsobovanie sa iným, aby sme si získali ich uznanie, prijatie, schválenie... všetko plané snívanie a fantazírovanie... planú záhaľku... Ved' "*hľa, teraz je milostivý čas, teraz je deň spásy! Využívajte čas*" (2Kor 6, 2; Ef 5, 16)! Ved' žiť znamená konať, jednať, rásť!

Alebo inak, krátko a stručne: prosto bud'me, prosto žime, prosto jednajme to a tak, čím sme: synovia, dcéry Boha, slobodu a slávu detí Boha! Pime plnými dúškami duchovné mlieko, Božské Mlieko, samu Krv a Telo Boha, samú Vodu Ducha a Chlieb Slová! Modliť sa telom, modliť sa tancom, modliť sa žitím, modliť sa konaním! Žiť, jasat', plesat', žiarit' pred tvárou Boha a očami sveta! Prosto byť a žiarit'! Bez ostychu, bez toho, aby sme sa, ako otroci sveta, za to pred svetom dokonca hanbili! To už bolo, to je preč! Sme slobodní! Kristus nás vykúpil a oslobodil!

Ved' je to tak jednoduché! Boh pre nás stvoril nový svet a pozval nás doň. A my telom síce ešte chvíľu v *sume sveta* pobudneme, ale už nie srdcom. Srdce už žije s Bohom v Nebi! Naše telo je ešte chvíľu ľudské, ale myseľ, plná Ducha, je už božská, synov a dcér Otca!

"Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus. Ale život, ktorý teraz žijem v tele, žijem vo viere v Božieho Syna, ktorý ma miluje a vydal seba samého za mňa."
(Gal 2, 20)

A tak láska vyhnala každý strach. Na Boha už hľadáme nie ako na pána a sudcu, ale ako na Otca a Brata, ako na Toho, ktorého Domácnosti sme sa stali pevnou súčasťou! Lebo ako vraví náš najstarší Brat a Boh: *"Veru, veru, hovorím vám: Kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nepôjde na súd, ale prešiel zo smrti do života"* (Jn 5, 24).

Nič nie je vylúčené, nič nie je vydelené, všetko je vykúpené, očistené, posvätné a premenené. Preto hovorí, že takýto človek, syn či dcéra Boha, *"každý... dostane stonásobne viac a bude dedičom večného života"* (Mt 19, 29)!

Tak sa odpútaj! Odpútaj sa, aby si mohol žiť, aby si mohol byť! Aby tvoja činnosť bola kontempláciou, pretože v samej svojej podstate je kontemplácia činná, pretože sa plne a slobodne poddáva Bohu, Životu Boha, konaniu Boha - a teda znamená byť, žiť a konať všetko to, čo takto prijíma! A vtedy, keď je všetko takto žité a konané, dosahuje aj ona svoju dokonalosť a plnosť, práve vtedy! Prestať konať znamená prestať žiť. A ako by sa mohla modliť mŕtvola, spútaná svetom a jeho strachom, beznádejou a obavami?

"Pán sa k nemu obrátil a povedal: "Chod' s touto svojou silou... !"" (Sdc 6, 14)

Sloboda a sláva Božích detí, o tom to je

"Ved' stvorenie túžobne očakáva, že sa zjavia Boží synovia. Lebo stvorenie bolo podrobené márnosti — nie z vlastnej vôle, ale z vôle toho, ktorý ho podrobil a dal mu nádej, že aj samo stvorenie bude vyslobodené z otroctva skazy, aby malo účasť na slobode a sláve Božích detí." (Rim 8, 19-21)

Sloboda - od všetkého. A sláva dokonalosti a svätosti (čiže plnosti Života), ku ktorej sloboda otvára dvere. Toto sú znaky Vykúpenia! Toto znamená žiť vykúpený život. Sloboda a sláva. Sloboda a skvelosť. Sloboda a dokonalosť. Sloboda ako odpustenie všetkého a všetkým, sloboda od všetkého, voči všetkému a od všetkých. Ona je prvá. Z jej vyrastá dokonalosť.

"Židom, ktorí mu uverili, Ježiš povedal: "Ak ostanete v mojom slove, budete naozaj mojimi učeníkmi, poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí. ... Veru, veru, hovorím vám: Každý, kto pácha hriech, je otrok. ... Až keď vás Syn vyslobodí, budete naozaj slobodní."" (Jn 8, 31-32.34.36)

Nie preto, že pácha hriech, je človek otrok - ale preto, že je otrok, pácha hriech. Bez slobody inak nemôže, hriech, to je život a správanie sa otrokov.

Poznanie pravdy oslobodzuje. Pravda o Bohu, o vykúpení, o povolání, o Božom synovstve, o Večnom Živote. Toto všetko nás robí slobodnými od sveta. Závislími iba na Bohu, ktorý oslobodzuje. Preto *"nik, kto sa narodil z Boha, nehreší, ale chráni ho ten, ktorý sa narodil z Boha, a Zlý sa ho nedotkne. Vieme, že sme z Boha a celý svet je v moci Zlého. A vieme, že prišiel Boží Syn a dal nám schopnosť poznať toho Pravého. A my sme v tom Pravom, v jeho Synovi Ježišovi Kristovi. On je ten Pravý, Boh a večný život"*

(1Jn 5, 18-20). Hriech už viac nedáva zmysel. Už nie sme otroci. Už nie sme otroci. Vstali sme z mŕtvych. Žijeme!

A tak sloboda nám otvára dvere k opaku hriechu, a tým je sláva svätosti, sláva dokonalosti, sláva krásy a dobra. Sláva samého Života.

Ortodoxia lásky, alebo aké jednoduché to je, vojst' do Neba!

Je to tak prosté, Boh to pre nás urobil tak jednoduché, až to môže niekoho pohoršiť - ako kedysi Námána, o ktorom čítame: *"Elizeus poslal k nemu posla s odkazom: "Chod' a okúp sa sedem ráz v Jordáne, potom ti telo ozdravie a budeš zasa čistý!" Námán sa rozhneval a odišiel so slovami: "Nazdával som sa, že naisto vyjde ku mne a bude vzývať meno Pána, svojho Boha, rukou sa dotkne miesta a odstráni malomocenstvo. Nie sú rieky Damasku Abana a Farfar lepšie ako všetky rieky Izraela?! Nemôžem sa v nich okúpať a očistiť sa?" Obrátil sa a rozhnevaný odchádzal"* (2Krl' 5, 10-12).

Lebo veď povážte, čo Ježiš hovorí a koná:

"A ja ti hovorím: Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu." (Mt 16, 18)

Ježiš práve zakladá, *oikodomeso*, svoju Cirkev, svoj *Oikos*, svoju Domácnosť, čiže Nebo - kde? Na zemi! Tu, na zemi! Naše Nebo začína na zemi, ako čítame: "*Videl som, ako z neba od Boha zostupuje sväté mesto, nový Jeruzalem, vystrojené ako nevesta, ozdobená pre svojho ženícha. A počul som mohutný hlas od trónu hovoriť: "Hľa, Boží stánok je medzi ľuďmi! A bude medzi nimi prebývať; oni budú jeho ľuďom a sám Boh — ich Boh — bude s nimi."*" (Zjv 21, 2-3). A presne toto sa teraz začína. Od Boha zostupuje Nebeský Jeruzalem, Boží Dom, Božia Domácnosť, aby v nej Boh prebýval medzi ľuďmi ("*Nenechám vás ako siroty, prídem k vám. Ešte chvíľku a svet ma už neuvidí, ale vy ma uvidíte, lebo ja žijem a aj vy budete žiť*" (Jn 14, 18-19)), aby im už teraz zotrel slzy z očí ("*On nás potešuje v každom našom súžení, aby sme mohli aj my potešovať tých, čo sú v akomkoľvek súžení, tou útechou, ktorou Boh potešuje nás*" (2Kor 1, 4), "*váš smútok sa premení na radosť*" (Jn 16, 20)).

Kde je teda Nebo? Tu! Volá sa Cirkev! Chceš doň vojsť? Nič ľahšie! Tu je farnosť! Tvoja nová domácnosť! Vojdi do nej a začni v nej žiť!

Ale ako v nej môžem žiť? Čo mám robiť, kto mi povie, ako v nej slúžiť Kristovi, ako On sám hovorí, že "*ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje! A kde som ja, tam bude aj môj služobník. Kto bude mne slúžiť, toho poctí Otec*" (Jn 12, 26)? A Ježiš odpovedá:

"*Ty si Peter... Tebe dám kľúče od nebeského kráľovstva: čo zviažeš na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané v nebi*" (Mt 16, 18-19)

Hľa, tu je môj správca. On hovorí v mojom Mene s mojou autoritou. Jeho počúvajte. On vám presne povie, ako mi môžete dnes a tu slúžiť. Robte, čo vám povie - a budete moji služobníci, členovia mojej Domácnosti a sám môj Otec vás poctí, ak sa v tejto službe osvedčíte!

Hľa tak jednoduché to je! Počúvaj, čo ti Ježiš cez svojho správcu, Petra, hovorí a konaj to v Božej Domácnosti, spolu s ostatnými jej členmi v Cirkvi, vo farnosti!

Pre niekoho to bude pohoršenie, ako pre *Námana* vtedy. Povie, *ja po nejakom bratříčkovaní sa vo farnosti netúžim. Ja si žijem svoje a sám. Ani pápež ma nezaujíma. Ani netuším, čo hovorí. Ja som si sám sebe pápežom, ja si žijem, ako som sám usúdil, podľa seba, ako som sa sám naučil, sám si navykol, ako sám považujem, že takto má žiť správny katolík. Nech sa Boh prispôsobí mne! A ak Mu nie som dosť dobrý, tak ja sa Mu pchať do [píp] nebudem...*

O týchto ľuďoch Ježiš hovorí: "*Ked' hospodár vstane a zatvorí dvere a vy zostanete vonku, začnete klopať na dvere a volať: "Pane, otvor nám!" A on vám povie: "Ja neviem, odkiaľ ste!" Vtedy začnete hovoriť: "Jedli sme s tebou a pili, na našich uliciach si učil." Ale on vám povie: "Ja neviem, odkiaľ ste; odíďte odo mňa všetci, čo pášete nepravosť!"*" (Lk 13 25-27). Nikdy som vás vo svojej domácnosti nevidel! Nikdy ste môjho správcu nepočúvali. Nikdy ste ma nenasledovali, nikdy ste mi neslúžili, nikdy ste so mnou a mojou Rodinou nepracovali. Nepoznám vás!

Preto vraví, že "*blahoslavený je, kto sa na mne nepohorší*" (Lk 7, 23). Pre tých, ktorí sa na Kristovi nepohoršia, je toto skutočný *dar z Neba!* Naozaj je to tak ľahké? Nebo na zemi? Stačí prísť a stať sa súčasťou Božej Domácnosti tu, v mojej farnosti? Naozaj stačí počuť, čo hovorí pápež, Boží Správca Jeho Domácnosti a podľa toho ako jej súčasť a člen slúžiť Kristovi podľa Jeho vôle? Naozaj je to všetko tak ľahké, tak jasné, tak viditeľné, tak prosté? Žiadne *tajomné veštbý*, žiadne *dohady*, žiadna *neistota* ako u pohanských kultov? Stačí pracovať podľa slov Správca, Petra - a potom už len s pokojnou istotou očakávať onen večer života, ako vraví Ježiš: "*Ked' sa zvečerilo, povedal pán vinice svojmu správcovi: "Zavolaj robotníkov a vyplať im mzdu, počnúc poslednými až po prvých!"*" (Mt 20, 8)?

A pre týchto sa stáva táto jednoduchosť Božou mocou ma spásu, ako vraví aj Pavol, *"že tu niet veľa múdrych podľa tela ani veľa mocných, ani veľa urodzených; ale čo je svetu bláznivé, to si vyvolil Boh, aby zahanbil múdrych, a čo je svetu slabé, vyvolil si Boh, aby zahanbil silných"* (1Kor 1, 26-27).

Počúvaj, čo hovorí Kristus cez svojho správcu, Petra, a konaj to a ži v Jeho Domácnosti, vo farnosti v Cirkvi, a budeš žiť.

Tak. To je všetko. Tak prosté, jednoduché, zrozumiteľné a konkrétne to je. Nič jednoduchšie! Je to totiž založené na láske - a láska nie je nič tajomné ani mysteriózne, nie je to nijaký obrad ani rituál, láska jednoducho znamená slúžiť milovanému a počúvať ho, aby sme mu slúžili tak, ako to on chce. Nie je na to treba žiadne zvláštne nadanie, nijaké mimoriadne vedomosti, nič podobné. Počúvať a slúžiť, nie z donútenia, ale z lásky. V spoločenstve takto milujúcich, ktorých prijímame za svoju rodinu, lebo ich tiež milujeme, ved' sú nám blížni, naša rodina, naša, Božia, Domácnosť!

A zase sme na začiatku a pri samom koreni všetkého:

"Ježiš mu vravel: "Čo je napísané v Zákone? Ako tam čítaš?" On odpovedal: "Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, zo všetkých svojich síl a z celej svojej mysle a svojho bližneho ako seba samého!" Povedal mu: "Správne si odpovedal. Toto rob a budeš žiť!"" (Lk 10, 26-28)

Hľa skutočná ortodoxia lásky, kde pravovernosť nespočíva v poučkách, ale v láske, službe a jednote v Božej Domácnosti s jej ustanoveným správcom! Je to detsky jednoduché - a vlastne naozaj iba dieťa do dokáže, ako hovorí Ježiš: *"Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojdete do nebeského kráľovstva"* (Mt 18, 3). Koľkokrát sme lúštili, čo to znamená, *byť ako dieťa* - a pritom to znamená jednoducho presne toto: *byť ako dieťa* v Božej

Rodine! Dieťa v rodine *žije, poslúcha* rodičov a *pracuje* na domácich prácach. Božie dieťa takisto žije v Rodine Boha, *poslúcha* Správcu, Petra, ktorého na mieste otca ustanovil Otec a spoločne s ostatnými *pracuje* na veciach Rodiny. To je všetko! Detsky jednoduché!

Živá Cirkev, alebo prečo v lete nenosíme zimník

Cirkev je Boží podnik, ktorý má svoj fixný cieľ a tým je spása všetkých v Kristovi, zbožštenie každého človeka a jeho privedenie k dokonalosti. A tento cieľ sa nikdy a nijako nemení.

Čo sa mení, sú vonkajšie spôsoby a formy a metódy. Aj v tom sa Cirkev podobá čomukoľvek inému: *firme, ktorá reaguje na situáciu alebo na potreby trhu, stav technológií, výsledky výskumov. Porovnajte firmu Ford pred 100 rokmi a teraz, jej autá pred 100 rokov a teraz - a nájdete obrovský rozdiel a súčasne žiaden nenájdete: stále je to to firma vyrábajúca autá pre ľudí. Alebo si zoberte rodinu. Tiež sa mení. Raz deťom kupuje hračky, inokedy knihy, neskôr možno auto. Raz je spokojná s tým, že sa hrajú, neskôr ich za to isté karhá, lebo od nich chce, aby sa učili alebo pracovali. V zime ich napomína, aby sa teplo obliekli, v lete ich nabáda k opaku. A predsa sa na nej nič nemení, veď stále je to rovnaké spoločenstvo lásky rodičov a detí, ktoré všetkých členov vedie a vychováva k stále väčšej dokonalosti.*

Keby Cirkev nekonala podobne, bola by skostnatená a mŕtva. Je znakom toho, že je normálna a živá, ak sa na jednej strane rovnakým spôsobom mení,

a na druhej strane ostáva stále rovnaká, sledujúca rovnaký cieľ. Čo bolo primerané a fungovalo kedysi, dnes už primerané nie je.

Sú ľudia, ktorí uľpiajú na týchto formách a sporia sa o formu liturgie či spôsob svätého prijímania. *Podobajú sa rodičom, ktorí by v lete chceli deti obliekať do zimníkov, lebo ved' keď to bolo dobré vtedy, tak to treba zachovať aj dnes! Kto to kedy videl, chodiť len tak v prostom tričku namiesto dôstojného a riadne poprešivaného a kožušinou ozdobeného kabáta?*

Tým istým ľudom ale spravidla uniká podstata: že kresťan, to je *učenik misionár na ceste k zbožšteniu v synodálnom spoločenstve Božej Domácnosti, Božej Rodiny*. A tak sa podobajú rodičom, ktorí na jednej strane nútia deti v lete nosiť ťažké kabáty a zimné topánky, lebo ved' v minulosti, v zime, sa to nosilo a bolo to dobré a je to úctyhodná tradícia zimníkov, čiapok a šálov, ale na druhej strane ich netrápi, že deti nechodia do školy, nevedia ani čítať a písať, nič nerobia, sú špinavé a zanedbané...

A platí to aj na mikroúrovni farnosti.

Na jednej strane to, čo zachovať musíme, je sama podstata, že sme skonkrétne *communia* Cirkvi, v ktorom sa ako *učeníci* učíme dokonalej jednote v láske, čiže svätosti, a ako *misionári* pracujeme na poslaní spásy všetkých ľudí, obzvlášť tých okolo nás. Ak na toto zabudneme, prestávame byť kresťanmi a náš spolok prestáva byť farnosťou a Cirkvou.

Na druhej strane ale musíme spôsob, akým toto dosahujeme, prispôbovať podmienkam a situáciám. Čo bolo dobré a fungovalo dokonca ešte pred desiatimi rokmi (a nie pred stovkami rokov), už nemusí byť účinné a fungovať dnes. Svet sa mení. Ľudia sa menia. *Generácia X* a *generácia Alfa* sú tak odlišné, že tí druhí môžu tým prvým pripadať ako mimozemšťania a naopak. Ak by sme neboli takto pružní, stali by sme sa nefunkčnou mŕtvolou,

kostlivcom a zistili by sme, že nedokážeme naplniť ani zmysel svojej existencie ako farnosti a Cirkvi.

Nástrojom tohto všetkého je práve *synodalita*, keď pozorne počúvame jeden druhého ale aj svet a ľudí okolo seba. Keď spoločne rozlišujeme, spoločne hľadáme a nachádzame spôsoby, formy a cesty, kadiaľ a ako ísť, obrazne povedané, *kedy je čas na zimník a čiapku a kedy na plavky a kúpacie koleso*. Aby sme potom ako Božia Rodina spoločne takto žili, spoločne takto kráčali a spoločne takto pracovali v Pánovej Vinici, na Pánovej Roli, ktorou je svet.

Svätosť, to je dokonalá uvoľnenosť

Svätosť, to je dokonalá uvoľnenosť.

Keď žiadostivosť už nemá zmysel, lebo všetko už máme.

Keď sebeckvo viac nemá zmysel, lebo už nič pre seba nepotrebujeme.

Keď strach a ustarostenosť strácajú zmysel, lebo sme v Božej istote a bezpečí.

Pôst, keď na jedle už nezáleží.

Prostota, keď na majetku už nezáleží.

Vôľa, keď prekážky i beznádej pominuli a nič už neprekáža.

Prítomnosť, keď túžba byť inde či inak pominula, niet jej.

Keď prosto sme, Boh je, veci prosto sú a nijako sa nás nedotýkajú.

Keď konáme svoje dielo, poslanie bez toho, aby sme túžili po nejakej konkrétnej podobe jeho naplnenia, po nejakej konkrétnej podobe alebo konkrétnom čase jeho naplnenia.

Prosto sme a nič už nebráni. Prosto milujeme, pretože láska je podstatou bytia a nič jej už nebráni. Bez úsilia plynie ako rieka, keď odstránite hrádzu.

Toto je Boží pokoj. Ten Boží Pokoj: "*Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva. Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrahuje*" (Jn 14, 27). Takto žije a koná Boh, keď všetko, čo žije a koná, je výsledkom nie Jeho úsilia, ale ovocím pokoja, v ktorom Mu nič nebráni a neprekáža byť tým, ktorý je tým, čím je.

Učeník misionár, alebo o podstate kresťanskej praxe a božskej archeológii

Kristus prišiel na zem ustanoviť Kráľovstvo, čiže vzťahy a spôsob života, v "*ktorých prebýva spravodlivosť*" (2Pt 3, 13). Tento stav a toto spoločenstvo sa volá Cirkev, "*ľud zhromaždený jednotou Otca a Syna a Ducha Svätého*" (Gaudium et spes 4).

Jej cieľom a zmyslom je premeniť ľudí na synov a dcéry Boha. Z Božej strany sa to deje sviatosťami, z našej učeníctvom. Podstatou učeníctva je navykanie si na nový stav synov a dcér Boha, na novú situáciu, keď sme členmi Domácnosti Boha a na novú perspektívu, keď pozemský život je len malý (hoci dôležitý) úvod do skutočného života bohov v Bohu, vo Večnosti.

Výsledkom tohto navykania si je *hesychia*, uvoľnenosť a sloboda od sveta a hriechu, ktorá nás robí nielen schopnými dokonalého dobra a lásky, ale spôsobuje, že je to pre nás prirodzené a normálne.

Toto dobro a táto láska v sebe zahŕňajú aj poslanie ísť ku všetkým ľuďom a deliť sa s nimi o tento Dar. Preto sme misionármi. Pretože nie je možné žiť Život Boha, ktorým je Láska a Dobro - a byť ľahostajný voči ľuďom naokolo, ktorí stále žijú mizériu sveta, plnú bolesti, utrpenia, zla a beznádeje, mať a poznať na toto všetko liek a nemať v sebe spaľujúcu túžbu zachrániť ak nie všetkých, tak aspoň čo najviac. Preto pápež Pavol VI. hovorí, že *"kto prijal evanjelium, stáva sa nakoniec aj sám jeho ohlasovateľom. V tom spočíva dôkaz pravdivosti evanjelizácie. Je to akýsi skúšobný kameň. Nie je totiž možné, aby niekto prijal Božie slovo a uveril v Božie kráľovstvo a nestal by sa jeho svedkom a hlásateľom"* (Evangelií nuntiandi 24).

Kto nie je misionár, nie je ani učeník, pretože dáva najavo, že postoj, život a konanie Boha, ktorý *"pre nás ľudí a pre našu spásu zostúpil z nebies. A mocou Ducha Svätého vzal si telo z Márie Panny a stal sa človekom. Za nás bol aj ukrižovaný za vlády Poncia Piláta, bol umučený a pochovaný"* (Nicejské vyznanie viery), sú nám cudzie, neučíme sa im, nenasledujeme ich a nežijeme ich.

Kvôli učeníctvu sme misionári, lebo túžime deliť sa s tým, čomu sa učíme, čo zakúšame, na čo si stále viac navykáme v Božom Kráľovstve, v Cirkvi, Božej Domácnosti. A aj kvôli misii sme učeníci, lebo túžime stále viac a lepšie a čistejšie odovzdávať umenie Božieho Života a skutočnosť Vykúpenia všetkým ľuďom naokolo.

Čo teda bude v jadre nášho kresťanského života?

1) Učenie sa - od štúdia cez rozjímanie až po vnútornú modlitbu, kde v prvom poznávame, v druhom prijímame a v treťom zažívame a hľadáme na to, čo nám Pán dáva.

2) Tréning v malej komunite, keď sa učíme prijímať a milovať jeden druhého a spoločne žiť jeden s druhým, aby sme si navykli na seba a na spoločenstvo lásky, lebo túžime byť Božou Domácnosťou a Rodinou a žiť takto spoločne navždy, naveky! Prosto sa máme radi, milujeme jeden druhého a logicky túžime byť spolu, túžime tráviť spolu čas, koľko sa len dá, lebo nám je spolu dobre. A ak ešte úplne nie? Potom prichádza to ďalšie:

3) Zdieľanie sa - napríklad cez *revíziu života*, kde si pomáhame navzájom hodnotiť svoj život obzvlášť zlyhania a chyby a nediatky, aby sme vo svetle Evanjelia a novej situácie, v ktorej už ako deti Boha žijeme, odhalili, kde ešte sa skrýva nejaké Ego, žiadostivosť, strach a pomáhali si navzájom odstrániť ich, aby sme si "*poslušnosťou pravde... očistili duše, aby ste mali bratskú lásku bez pokrytectva*" (1Pt 1, 22). Veď v novej situácii, v ktorej už ako deti Boha v Jeho Domácnosti žijeme, niet miesta ani dôvodu pre žiadostivosť po čomkoľvek pozemskom, pre strach z čohokoľvek na Nebi či na zemi, niet tu miesta pre pýchu, lakomstvo, závisť ani nepriateľstvo ani nič podobné. A ak to v nás ešte pretrváva, pomáhame si objaviť kde a ako a prečo, aby sme vierou mohli vymiesť tieto zbytky starého človeka a sveta z nás, ako hovorí Písmo, že "*všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera*" (1Jn 5, 4).

4) Misia, keď spoločne pracujeme na tom, aby sa "*spasiteľné úmysly Božie čím ďalej tým viac uskutočňovali všade na svete na všetkých ľuďoch všetkých čias*" (Lumen gentium 33).

Preto aj stretnutia, na ktorých sa vo farnosti v malých spoločenstvách schádzame, majú popri spoločnej modlitbe tieto tri hlavné body:

- *vyučovanie* Evanjeliu,
- *vzájomná pomoc*, podpora a riešenie problémov pomocou zdieľania sa a revízie života, a nakoniec
- *misia*, pretože spoločenstvo je nástrojom aj misie, aj nášho zdokonaľovania sa v umení konať ju.

A spoločný život, spoločné konanie je potom praxou, tréningom a súčasne aj cieľom, kde toto všetko uvádzame do praxe. Ved' o toto nám ako učeníkom ide: o svätosť, čiže *dokonalosť v láske!* Chápeme? Zmyslom a cieľom nášho života je *zamilovať si* týchto ľudí, bratov a sestry, Božiu Domácnosť - a odstrániť a prekonať všetko, čo to akokoľvek obmedzuje alebo tomu bráni! Inak by sme sa sami spasit' nemohli! Ostali by sme týmito prekážkami vydelení z Neba!

O toto nám preto ide: celým srdcom si ich zamilovať a obľúbiť. Nielen kvôli sebe (pretože toto je podstata a život Boha i Jeho detí: dokonalá láska!), ale aj kvôli nim, pretože sme ich vo viere a skrze Ducha uvideli a spoznali takých, akí sú - ako to trefne opisuje Richard Bach vo svojej *Čajke*: "*Zrazu ich na okamih všetkých videl takých, akí sú v skutočnosti a to, čo videl, si nielen obľúbil, ale dokonca zamiloval*" - pretože akokoľvek navonok môžu pre hriech vyzerat' hlúpi a otravní a zlí a podlí a malicherní a sebeckí, vnútri sú tým, čím sú: nádherné obrazy Boha určené na večnú Slávu, na zbožštenie sa v Bohu!

A aké vzrušenie, aké dobrodružstvo, aká radosť a uspokojenie, keď ako nejakí *archeológovia* Boha postupne u seba aj u nich odstraňujeme tieto nánosy a špinu hriechu a odkrývame túto krásu - a do *ateliéru* Cirkvi nám pribúdajú stále nové a nové navonok špinavé a škaredé, ale vo vnútri krásne ľudské "exponáty"!

Túžba po mučeníctve? Vlastne čosi veľmi logické!

"Pre ľudí, ako bol Ján [Krstiteľ], to nebolo ťažké, skôr ľahké a žiaduce znášať časné muky za pravdu, lebo vedeli, že odmenou za ne bude večná radosť. Žiadali si smrť, ktorá ich aj tak z prirodzenej nevyhnutnosti neodvratne čakala, aby ňou vyznali Kristovo meno a získali palmu večného života" (sv. Béda Ctihodný). Inými slovami, aj tak zomrieme - a náš život sa ešte len potom začne (alebo aj nezačne, príde na to) - a tak keď už zomrieť, tak aspoň nech to stojí za to, nech to je na slávu Boha a nielen tak "o ničom" v posteli! Vlastne je to veľmi logický a veľmi pragmatický postoj!

Samozrejme, je to možné len u ľudí, ktorí žijú istotu svojej spásy. Je možné takúto istotou žiť? Zjavne hej, ako nám ukazuje Pavol, keď píše: *"Už mám pripravený veniec spravodlivosti, ktorý mi v onen deň dá Pán, spravodlivý sudca; a nielen mne, ale aj všetkým, čo milujú jeho príchod" (2 Tim 4,8). Práve láska k Bohu, vyjadrená aj láskou a túžbou byť ako On, žiť ako On, konať ako On, lebo to prosto tak milujeme, je to, čo rozhoduje. Nie Boh, ktorý by nás pre nejaké maličkosti či nedokonalosti zavrhol - veď "Božie dary a povolanie sú neodvolateľné" (Rim 11,29). Preto "v láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske. My milujeme, pretože on prvý miloval nás" (1 Jn 4,18-19). A tak ak naozaj Boha milujeme a v láske nasledujeme, nie je tu miesto na žiadne pochybnosti o tom, či nás Boh prijme alebo nie. A potom mučeníctvo je skvelá príležitosť a veľmi logická voľba, dokonca túžba, ako vidíme u sv. Ignáca Antiochijského.*

Možno prvý *klerikalizmus* v dejinách bol ten, ktorý z Apoštolov urobil akúsi pre nás už nedosažiteľnú kastu dokonalých nadľudí, ktorí mohli takúto istotu žiť - a nám, obyčajným ľuďom, ostáva už len oplakávať svoje hriechy, vzdychať, plakať a spoliehať sa na Božie zmilovanie. Obávam sa, že často nám to tak zaznieva aj v textoch liturgie, zvlášť potom vo východnej spiritualite. A tak sa Boh z Otca a Vykupiteľa zmenil späť na strašného sudcu, strach vyhnal lásku a... namiesto radosti z odchodu zo sveta, dokonca radosti z obetovania svojho života na česť a slávu toho, ktorý nás už vykúpil a už nám daroval miesto v Nebi, zažívame skôr úzkosť a hrôzu. Pavol píše, že *"vieme, že keď sa tento stánok - náš pozemský dom rozpadne, máme od Boha príbytok nie rukou zhotovený, ale večný dom v nebi. Lebo v tomto vzdycháme a túžime obliecť si naň svoj nebeský príbytok, aby sme hoci aj vyzlečení, neostali nahi"* (2 Kor 5,1-3) - ale nie je to dnes aj medzi kresťanmi tak, že naopak, istejšie sa cítia tu, na zemi, nie sú si istí príbytkom v Nebi a radšej by čo najdlhšie ostali a žili na zemi a boja sa Božieho súdu a odsúdenia?

"Pozitívne pokrytectvo"

Mám pocit, akoby sa nám v Cirkvi rozmohlo niečo na spôsob svetského "pozitívneho myslenia" v zmysle "pozitívneho pokrytectva". Keď namiesto výzvy na pokánie sa snažíme ľuďom lichotiť, hovoriť, akí sú skvelí a myslíme si, že preto budú (začnú) "chodiť do kostola"...

Alebo sa možno len snažíme "vidieť veci pozitívne" a myslíme si, že tým sebe aj iným dodáme odvahu a chuť byť kresťanmi. Lenže pokrytectvo neoslobodzuje, oslobodzuje pravda. Lenže ak nevieme nazvať veci pravým menom, otvorene a jasne to vysloviť a pomenovať (a aj sami prijať a žiť), ako by v nás mohla táto oslobodzujúca pravda byť?

Ak prídete k lekárovi, k učiteľovi, k trénerovi, nepotrebuje aby vám hovoril, akí skveli ste a aký je z vás nadšený! Potrebujete, aby vám povedal, v čom ste na tom zle a čo musíte zmeniť! K čomu je dobrá Cirkev, ktorá toto nekoná a miesto toho sa snaží páčiť ľuďom a bojí sa, aby náhodou niekoho neurazila či nebodaj neodradila? Keď biskupi po birmovkách chvália formalizmus, keď kazatelia otupujú slová Krista, ostré a radikálne - k čomu je to dobré? Možno len k ospravedlneniu toho, že sami biskupi a kazatelia, ako v onom vtipe, dospeli k záveru, že však ten Ježiš "to až tak nemyslel"...: nepotrebujeme pokánie, nepotrebujeme obrátenie, berme veci pozitívne, ved' je vlastne všetko v poriadku...

Viac než na ohlasovanie slová "svetu navzdory" sa spoliehame na "diplomatický prístup" vrátane "diplomatickej pretvárdky", na ľudské a svetské spôsoby. Robíme z Cirkvi niečo ako mimovládku, jednu z mnohých, ktorá na trhu ponúka nejakú charitu / "ezoteriku" a takouto "reklamou" bojuje o klientov a zalieča sa im... možno dokonca až trochu *ako nejaký šmejd, ktorému nejde o dobro zákazníka, ale svoj osobný prospech.*

Keď diplomacia preváži nad ohlasovaním Evanjelia, lichotenie nad výzvou k pokániu, "pozitívne sebaoprotvrádzovanie" nad evanjeliom a jeho jasnou a radikálnou rečou, na počutie ľúbivé a rovnako plané moralizovanie nad zatiahnutím na Hlbinu, uhýbanie nad priamosťou - čo sa potom divíme, keď Cirkev upadá? Ved' prestáva byť Cirkvou! Byť prorokom - tak v ranej Cirkvi volali ohlasovateľov Evanjelia - je základná úloha ako jednotlivých katolíkov, tak Cirkvi samej.

"Ako môžete veriť vy, ktorí sa navzájom oslavujete, a nehľadáte slávu, ktorí dáva len Boh?!" (Jn 5, 44)

Prosto, "pozitívne pokrytectvo". Pozitívne (čo ale neznamená dobré) v tom zmysle, že sa snaží vidieť veci pozitívne, z tej lepšej stránky; a pokrytectvo,

pretože tým vymieňa pravdu Krista a Evanjelia ako aj pravdu o tom, ako na tom sme, za pohodlie takéhoto ružového pohľadu, ružovej lži.

"Syn človeka, prorokuj proti pastierom Izraela; prorokuj a povedz im, pastierom: Toto hovorí Pán, Jahve: Beda pastierom Izraela, ktorí pásli seba! Či nie stádo pásavajú pastieri? Mlieko ste pojedli, vlnou ste sa obliekli, vykrmené ste pozabijali, no ovce ste nepásli. Slabé ste neposilňovali, choré ste neliečili, ranené ste neobviazali, rozpráchnuté ste nezavrátili, ani stratené ste nehľadali, ale násilím a hrôzou ste panovali nad nimi. A rozpráchnú sa, pretože nebolo pastiera, stali sa pokrmom rozličnej poľnej zveri, áno, rozpráchnú sa. Moje ovce blúdili po všetkých vrchoch a po všetkých vyvýšených kopcoch; rozohnané sú moje ovce po celom povrchu zeme a niet toho, kto by ich hľadal, niet toho, kto by šiel za nimi." (Ez 34, 2-6)

A tak namiesto jasnej reči o dobre a zle a o pozvaní k jasnému katolíckemu postoju – aj keď to môže byť „tvrdá reč“ a aj keď to môže byť pozvanie k mučeníctvu viery, sa napríklad od pápeža v príhovore k stretnutiu ruskej katolíckej mládeže dočkáme v podstate nič nehovoriacich fráz o „budovaní mostov“ a podobne a nakoniec to pápež zaklincuje populistickým dodatkom „z vlastnej hlavy“, v ktorom povie slová ako vystrihnuté z ruskej fašistickej propagandy: *„Nezabudnite na svoje dedičstvo. Ste dedičmi veľkej Rusi: veľkej Rusi svätých, kráľov, veľkej Rusi Petra Veľkého, Kataríny II., tej veľkej, kultúrnej ruskej ríše, tej veľkej kultúry, tej veľkej ľudskosti. Nikdy sa nevzdávajte tohto dedičstva. Ste dedičmi veľkej Matky Rusi, choďte vpred! A ďakujem. Ďakujem za váš spôsob bytia, za váš spôsob ruského bytia“* – a pohorší svet (i katolíkov na trpiacej Ukrajine) nie tým pohoršením, ktoré nesie slovo Evanjelia a ktorému sa vyhnúť nedá, ale pohoršením plynúcim práve z takéhoto plytkého populizmu, zo strachu jasne stáť na strane dobra aj tam, kde to nenesie potlesk.

Preješ, alebo preinvestuješ?

"Od tej chvíle začal Ježiš svojim učeníkom vyjavovať, že musí ísť do Jeruzalema a mnoho trpieť od starších, veľkňazov a zákonníkov, že ho zabijú, ale tretieho dňa vstane z mŕtvych. Peter si ho vzal nabok a začal mu dohovárať: "Nech ti je milostivý Boh, Pane! To sa ti nesmie stať!" On sa obrátil a povedal Petrovi: "Chod' mi z cesty, satan! Na pohoršenie si mi, lebo nemáš zmysel pre Božie veci, len pre ľudské!" Potom Ježiš povedal svojim učeníkom: "Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma. Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho. Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?! Alebo za čo vymení človek svoju dušu?! Lebo Syn človeka príde v sláve svojho Otca so svojimi anjelmi a vtedy odplatí každému podľa jeho skutkov." (Mt 16, 21-27)

Len pred chvíľou boli učenici svedkami toho, ako Ježiš prešiel od slov o Kráľovstve k činom. Obzvlášť Šimon, čerstvo ustanovený do postavenia správcu Kráľovského Domu Mesiáša, samého Božieho Kráľovstva, musí byť v eufórii - a ukazuje sa, že naozaj je.

Ježiš hovorí, že ešte nie je čas zverejniť, že On je Mesiáš. Kráľovstvo ešte nie je úplne ustanovené. Začína učeníkom vysvetľovať, čo je ešte potrebné urobiť a aká bude cena za jeho ustanovenie: *"musí ísť do Jeruzalema a mnoho trpieť od starších, veľkňazov a zákonníkov, že ho zabijú, ale tretieho dňa vstane z mŕtvych."* Hovorí o riadnom súde, odsúdení a poprave - nie nejakom lynči ukameňovaním, ale o riadnej poprave: na kríži, ako to Rimania, ktorí si vyhradili právo na hrdelné tresty, robia.

Mimočodom, je zaujímavé, že Ježiš to na pohľad učeníkom príliš neul'ahčuje. Nepovie im: "No tak, nepanikárte! Nič to nebude. O tri dni ožijem. Fakt! Pre všetkých to bude dôkaz, že som Mesiáš a toto je spôsob, akým zvíťazím! Takže, žiadnu paniku! Nebojte sa!" O dôvodoch môžeme špekulovať. Ale zjavne vedel, čo robí, lebo všetko sa odohralo presne tak, ako sa odohrať malo a sami učenici cez svoj pád i šok a radosť Veľkonočného rána dozreli a dospeli presne tam, kam mali. Ale toto je zatiaľ v tejto chvíli ešte len budúcnosť...

Vieme si teda predstaviť Petrovo zdesenie! Len pred chvíľou ho Ježiš menoval na druhé miesto vo svojom slávnom Kráľovstve - a teraz zrazu hovorí, že má byť popravený, ukrižovaný? Čo to má znamenať? A čo bude s Jeho Kráľovstvom - keď bude mŕtvy (výraz "vstane z mŕtvych!" zjavne nechápu, pretože ešte o niečo neskôr, po Ježišovom Premenení, o nich čítame, že "*jeden druhého sa vypytovali, čo znamená "vstať z mŕtvych"*" (Mk 9, 10))? A hlavne - čo bude s Petrom? S jeho úradom? Práve sa tešil na dlhé, bohaté a slávne roky v pohodlí a sláve Kráľovstva - a všetko toto sa má zrazu rozplynúť? Zbláznil a vari Ježiš?

Berie si teda Ježiša nabok, aby s Ním tieto "dôležité štátne záležitosti" prebral. To, ako mu narástlo sebavedomie, odhaľuje jednak to, ako Ježišovi dohovára (ako múdry radca a hodnostár neskúsenému mladému kráľovi), jednak to, že si ho berie nabok, od ostatných. On už predsa nie je ako oni. On už je niečo viac. On už je hodnostár, prvý po Kráľovi! A sú veci, ktoré so svojim kráľom musí prosto prebrať súkromne, ako Správca a Kráľ. A možno k tomu prispel aj fakt, že spomedzi všetkých Peter a Ježiš sú si najbližší. Ostatní sú možno Galilejčania (nie všetci), dokonca susedia (nie všetci), ale Ježiš u Šimonovcov býva! Je Petrovým podnájomníkom (dalo by sa povedať), žije v jeho dome a tak si Peter dovoľuje dôvernosť, ktorá najskôr nebola prvá.

Ježiš sa ale obráti - smerom k učeníkom, ktorí stoja opodiaľ a prizerajú sa, čo sa deje - a veľmi verejne Petra pokarhá: "*Chod' mi z cesty, satan! Na pohoršenie si mi, lebo nemáš zmysel pre Božie veci, len pre ľudské!*" Možno aj preto, aby mu dal najavo, že žiadne vydeľovanie sa, hodnosti a stupne v Jeho Kráľovstve neexistuje, "*vy všetci ste bratia*" (Mt 23, 8), nie si, Peter, viac ako oni a ani oni nie sú menej, ako ty! Žiadne tajnosti, žiadne intrigy, žiadne vydeľovanie sa!

Nazýva ho satanom, po hebrejsky tým, ktorý odporuje, odporcom, nepriateľom. Neznamená to, že ho vyhlasuje za diabla. Len hovorí, že týmto postojom sa Peter stáva z Jeho druha a spoločníka Jeho nepriateľom. Je mu na pohoršenie - vieme že slovo *skandalon* znamená prekážku, osídlo, pascu, niečo, určené na pád a záhubu pre toho, na koho je nastrojené. Zimomriavky nás prejdú, keď si uvedomíme jedno: Keď sa Ježiš na púšti 40 dní postil a "nakoniec vyhladol", Satan, ten skutočný, Diabol, mu ponúka jedlo, slávu a nakoniec moc. Ježiš jedno, druhé aj tretie pokojne a bez nejakého vnútorného zápasu odmietne ako bezpredmetné. Ale v Getsemanoch... Ježiš je človek. Nemiluje bolesť ani utrpenie. Vízia nielen smrti na kríži (maličkosť) ale ešte viac pretrpenia všetkej bolesti, zla a hriechu sveta, Ho nenapĺňa potešením, naopak, čítame, že sa potil krvou od smrteľnej úzkosti a po prvý raz prosil Otca o niečo pre seba: "*Otče môj, ak je možné, nech ma minie tento kalich. No nie ako ja chcem, ale ako ty*" (Mt 26, 39). Dokonca prosí troch najbližších: "*Moja duša je smutná až na smrť. Ostaňte tu a bdejte so mnou*" (Mt 26, 38)! A teraz Peter... Vo chvíli, keď sa Ježiš vyberá na túto cestu do Jeruzalema v ústrety Obeti, ktorá postaví Základ Kráľovstva, Peter namiesto toho, aby stál pri Ňom, aby Ho posilnil a povzbudil - ho pokúša a zvádza tým jediným pokušením, ktoré sa, ako vidíme, malo moc Ježiša dotknúť: *Neurob to! Nenechaj sa zabiť! Vyhni sa tomu! Vyhni sa utrpeniu, vyhni sa obeti! Ži! V pokoji a v hojnosti!* A čo je na tom najhoršie - Ježiš si naozaj môže túto voľbu vybrať, stačí jedno gesto, jedno slovo, ako sám povie: "*Myslíš, že by som nemohol poprosiť svojho Otca a on by mi hneď*

*poslal viac ako dvanásť plukov anjelov [aby ma zachránili pred smrťou na kríži]" (Mt 26, 53)? A inde o sebe a svojom živote hovorí: "Nik mi ho neberie, ja ho dávam sám od seba. Mám moc dať ho a mám moc zasa si ho vziať" (Jn 10, 18) - a môže sa rovnako slobodne rozhodnúť *nedat' ho*. A presne na toto Ho Peter navádza! Pokúša! Láka a zvádza! Divíme sa Ježišovej prudkej, impulzívnej reakcii? Vo chvíli, keď ako človek možno zbiera všetku silu svojej lásky a dolieha na neho toto skutočné *posledné pokušenie*, Peter príde a doslova Mu podrážá nohy! A z Ježiša vyletí ono prudké: "Mlč! Zmizni! Prac sa mi z cesty, satan!"*

Samozrejme, Peter to nerobí náročky. Dôvodom tejto jeho hlúposti je to, že *"nemá zmysel pre Božie veci, len pre ľudské!"* Existuje totiž zásadný rozdiel medzi Božím Kráľovstvom a kráľovstvami sveta. O nejaký čas (po ďalších pokuse Jakuba a Jána a ich matky o "palácové intrigy") im to vysvetlí takto: *"Viete, že vládcovia národov panujú nad nimi a mocnári im dávajú cítiť svoju moc. Medzi vami to tak nebude. Ale kto sa medzi vami bude chcieť stať veľkým, bude vašim služobníkom. A kto bude chcieť byť medzi vami prvý, bude vašim sluhom. Ako ani Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a položiť svoj život ako výkupné za mnohých"* (Mt 20, 25-28). Svetské kráľovstvá sú postavené na moci a sebeckve. Platí tam zásada "rozdeľuj a panuj". Božie Kráľovstvo je postavené na obetavej láske jedných k druhým, ktorá buduje jednotu vo svete neslýchanú, ako o nej neskôr Ježiš povie: *"Nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa"* (Jn 17, 23). Svetské kráľovstvá sú o tom, že vládca hľadá postavenie, moc, bohatstvo, aj na úkor iných a bráni sa pred konkurentmi. Tak dnes svetskí ľudia vnímajú politiku. A takto to chápali aj apoštoli a Peter a presne v zmysle tejto logiky (a inú nepozná a ani si nevie predstaviť) hodnotí Ježišove slová. *Božie Kráľovstvo* je postavené na vzájomnej láske, kde si navzájom ľudia slúžia a aj život dávajú jeden za druhého (1Jn 3,16). Takto dnes chápe politiku Cirkiev a kresťania. A takto to vníma aj Ježiš. Pre Neho Kráľovstvo, to nie je stav, keď si vládca silou

podmaní poddaných a prosperuje z toho, ale stav, keď vládca láskou vykúpi, získa a povýši všetkých obyvateľov Kráľovstva - aj za cenu vlastnej obety! Toto je Božia logika!

A tak im Ježiš dáva ponuku, surovú a priamu: Chcete ísť za mnou? Dobre! Tak potom "zaprite seba" - gr. slovo *aparneomai* znamená dištancovať sa od niečoho, nepriznať sa k niečomu, poprieť s tým akýkoľvek vzťah. Ježiš im hovorí: Vykašlite sa na seba, na svoje pozemské a svetské túžby a predstavy a ambície! Úplne toto všetko zahodte preč! "*Nemôžete slúžiť aj Bohu, aj mamone*" (Mt 6, 24)! "*Neviete, že priateľstvo s týmto svetom je nepriateľstvom s Bohom?! Kto teda chce byť priateľom tohto sveta, stáva sa nepriateľom Boha*" (Jak 4, 4)? "*Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom*" (Lk 14, 33) - lebo moja cesta vedie tam, kde sa nič z toho nenaplní a naopak, kde všetko toto sa stráca, obetuje, spotrebúva, sám život sa stáva *spotrebným materiálom* určeným na zničenie kvôli niečomu väčšiemu! Miesto toho "vezmite kríž a poďte so mnou" do Jeruzalema, pretože presne a práve tam sa idem dať nechať ukrižovať - a toto je cesta do Kráľovstva pre Mňa i pre vás! Tak ako, idete? Budete ma nasledovať?

A potom pridáva vysvetlenie: "*Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho. Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?! Alebo za čo vymení človek svoju dušu?! Lebo Syn človeka príde v sláve svojho Otca so svojimi anjelmi a vtedy odplatí každému podľa jeho skutkov.*" Dôležitá pripomienka: tam, kde čítame slová "život" a "duša" Ježiš používa to isté slovo "psyché", duša, ktoré môže znamenať život, ale častejšie znamená prosto človeka ako takého, jeho osobnosť, vnútorné Ja. Nehovorí o dvoch rôznych veciach, ale o jednej a tej istej veci: o *človeku*. Ježiš teda vysvetľuje:

- Kto by chcel samého seba zachrániť na tomto svete a uchrániť si tak svoje pozemské túžby a ambície a pozemský život a pozemské

bohatstvo, sám seba stratí, pretože sa nikdy nestane súčasťou Večného Nebeského Kráľovstva. Takýto človek príde o všetko, všetko prehrá, všetko stratí: stratí sám seba.

- Kto naopak stratí a obetuje svoj pozemský život, pozemské bytie, postavenie, majetok, samého seba v tejto pozemskej porušiteľnosti (v tvare *subjunktívu aoristu aktíva* vyjadruje toto slovo aktívnu túžbu tak urobiť – je to teda nielen nejaké *pasívne prídanie o niečo, stratenie niečoho*, ale aktívna túžba takto to *zničiť, spotrebovať, využiť a zodrať ako nástroj* na získanie niečoho omnoho vzácnejšieho a väčšieho - "*nebeské kráľovstvo sa podobá pokladu ukrytému v poli. Keď ho človek nájde, skryje ho a od radosti z neho ide, predá všetko, čo má, a pole kúpi*" (Mt 13, 44)) - ten sám seba nájde, ale už zbožšteného, v Sláve Kráľovstva, do ktorého dorástol a osvedčil sa ako ten, kto doň právom patrí. Nájde - gr. *heurisko*, nájsť niečo ako výsledok snahy, vytrvalého úsilia a hľadania. tento človek cieľavedome podriadil a obetoval všetko službe Kráľovstvu a preto teraz bude mať účasť aj na jeho Sláve, porov.: "*Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti. Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení*" (Rim 8, 16-17); "*Vy ste vytrvali so mnou v mojich skúškach a ja vám dávam kráľovstvo, ako ho môj Otec dal mne*" (Lk 22, 28-29).

A teraz prichádza tá zásadná otázka, takrečeno investičná: "*Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?! Alebo za čo vymení človek svoju dušu?!*" Uškodil, gr. *zemiou* – utrpieť škodu, prísť o niečo, čo sme predtým vlastnili, spôsobiť zranenie. Dalo by sa to teda preložiť aj slovnou hračkou: „... *Ved' čo osoží človekovi, keby celý svet získal a seba by-pritom stratil?*“ V tomto význame dáva zmysel aj nasledovná Ježišova veta: "*Za čo človek vymení svoju dušu (čiže sám*

seba)?" Čo vo svete je tak vzácne a cenné, aby ste kvôli tomu stratili samých seba? A aký význam má čokoľvek na tomto svete získať, ak cenou za to ste vy sami?

A tak tu máme, povedzme si to, "investičný paradox":

Náš život - to je náš kapitál, onen talent (aj to môže byť jedna z interpretácií), ktorý sme od Boha dostali. Čo s ním? *Investovať*, alebo *prejsť*?

- Svetskí ľudia sú doma, tu, v tomto svete, v tomto živote. Nemajú na čo čakať. Ich svet je tu, ich život plynie teraz. Ich stratégia je: *prejsť*! *Carpe diem!* Žijeme len raz! Jedzme, pime, lebo zajtra možno pomrieme! Je to platná voľba? Isteže je. Ježiš ju plne akceptuje a lakonicky konštatuje: "*Veru, hovorím vám: Už dostali svoju odmenu*" (Mt 6, 2). To nie je vyhrážka. Len konštatovanie: rozhodli sa svoj život prejsť, tak ho prejedli. Vybrali si svoju odmenu už tu a teraz, kúpili si za svoj *talent*, kapitál, pozemský majetok, jedlo a pitie, slávu a moc.
- Boží ľudia sú doma vo Večnosti, v Dome Otca, v Jeho Domácnosti, v Jeho Kráľovstve - ktoré sa práve teraz stavia, buduje. Toto je Dom, v ktorom chcú raz žiť, naveky. Preto svoj kapitál *investujú* do tohto svojho nového domu, svojej novej Vlasti. *Sú ako podnikateľ, ktorý rozbieha biznis, nechodí na dovolenky, nekupuje nové veci, jazdí na starom aute, pracuje 16 hodín denne sedem dní v týždni a každé euro vynakladá na toto svoje dielo, lebo vie, že sa mu to vráti miliónnásobne.* Ježiš hovorí úplne rovnako: "*Každý, kto pre moje meno opustí domy alebo bratov a sestry, alebo otca a matku, alebo deti, alebo polia, dostane stonásobne viac a bude dedičom večného života*" (Mt 19, 29). Títo ľudia sa rozhodli *odložiť svoje uspokojenie na neskôr* (to je, mimochodom, definícia *disciplíny*), aby si potom mohli s veľkým ziskom vybrať ovocie svojej terajšej investície.

Ježiš zakončuje: "*Lebo Syn človeka príde v sláve svojho Otca so svojimi anjelmi a vtedy odplatí každému podľa jeho skutkov*". Nie "keď", ale "lebo"! Toto "lebo" je dôvod, prečo sa oplatí investovať! Syn človeka zomrie na kríži - ale vráti sa. Už nie v slabosti a obete, ale v Sláve - gr. *doxa*, slovo s veľmi širokým významom: žiara, jas, zázračná moc, chvála, česť, veľkosť, nebo, hrdosť. Ježiš, "*prvorodený medzi mnohými bratmi*" (Rim 8, 29, ako prvý sa vráti s týmto ziskom, ktorý si získal svojou obetou: "*Uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži. Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno, ktoré je nad každé iné meno*" (Flp 2, 8-9).

A potom nastane čas, aby spolu s Ním boli oslávení aj všetci tí, ktorí sa rozhodli nasledovať Ho a rozhodli sa prijať za svoje Jeho Kráľovstvo a spoločne s Ním sa namáhať a obetovať pri kladení jeho základov, ako hovorí Pavol, "*že utrpenia tohoto času nie sú hodny porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť*" (Rim 8, 18). Ježiš každému potom dá presne to, čo si ten-ktorý človek zvolil - podľa jeho skutkov: gr. *praxis* – konať niečo, zastávať nejakú funkciu, s dôrazom na sústavnosť. Konanie, spôsob správania sa a konania. Napríklad kniha *Skutkov apoštolov* sa po grécky povie *Praxis ton apostolon*. Slovom *praxeis* sa označovali životopisy, „činy“ veľkých ľudí. V zásade by sa toto slovo dalo charakterizovať ako bežné všedné skutky bežného všedného života, spôsob života a konania. Tí, ktorí sa rozhodli svoj život prejesť, už majú svoju odmenu a tým to skončilo, ako v podobenstve hovorí Abrahám boháčovi: "*Synu, spomeň si, že si dostal všetko dobré za svojho života*" (Lk 16, 25). Naopak, tí, ktorí investovali spoločne s Kristom, pretože si za svoj domov a cieľ a zmysel života vybrali Cirkev, Božie Kráľovstvo a Božiu Domácnosť a v službe tomuto Dielu spolu s Kristom vynaložili samých seba, svoje životy, doslova sa *zodrali* v tejto službe (a teda sa vedome a dobrovoľne riekli svetskej pozemskej odmeny a prospechu), si teraz vyberajú svoj Večný Zisk: "*Teraz nastala spása, moc a kráľovstvo nášho Boha a vláda jeho Pomazaného, lebo bol zvrhnutý žalobca našich bratov, ktorý na nich dňom*

i nocou žaloval pred naším Bohom. Ale oni nad ním zvíťazili pre Baránkovu krv a pre slovo svojho svedectva; a nemilovali svoj život až na smrť. Hľa, Boží stánok je medzi ľuďmi! A bude medzi nimi prebývať; oni budú jeho ľuďom a sám Boh - ich Boh - bude s nimi. Zotrie im z očí každú slzu a už nebude smrti ani žiaľu; ani náreku, ani bolesti viac nebude, lebo prvé sa pomínulo." A ten, čo sedel na tróne, povedal: "Hľa, všetko robím nové." A hovoril: "Piš: Tieto slová sú verné a pravdivé." A povedal mi: "Stalo sa! Ja som Alfa a Omega, Počiatok i Koniec. Smädnému dám zadarmo z prameňa živej vody. Kto zvíťazí, zdedí toto; a ja budem jeho Bohom a on bude mojim synom" (Zjv 12, 10-11; 21, 3-7).

Je to teda vec voľby: Kde je tvoj život: teraz, alebo potom? Kde si doma, tu alebo tam? Ako využiješ svoj čas a svoj život? Preješ ho tu, na zemi, spotrebuješ ho, aby si získal pozemské veci a statky a ostatné veci tohto sveta - za cenu toho, že ožerieš Nebo a Večnosť s Bohom? Alebo sa rozhodneš investovať, pripojiš sa ku Kristovi, vynaložíš svoj čas, život, schopnosti, samého seba na Dielo Božieho Kráľovstva, lebo ono je tvojim životom, tvojim domovom, tvojou vlasťou, pokladom, vášňou, záľubou - za cenu toho, že vo svete možno budeš malý a posledný, pretože nebudeš mať kedy a nebudeš mať ani dôvod a túžbu usilovať o svetské veci, o peniaze, postavenie, uznanie, pohodlie a zábavu sveta? Čo si vyberieš?

A tak, ako v prípade peňazí - čo preješ, nemôžeš investovať, čo investuješ, nemôžeš prejesť - ani tu neexistuje stredná cesta, žiaden kompromis. Len jedno môže človek skutočne milovať, vybrať si to, nadovšetko. A je to nakoniec paradox: Kto si lakomo zachraňuje svoj „kapitál“ tým, že ho neinvestuje, všetok nakoniec stratí. A kto ho odvážne stráca investovaním (pri ktorom v prvej chvíli žiaden zisk ani návratnosť nevidieť), ho nakoniec zachraňuje a uchováva mnohonásobne zveľadený naveky. "To je ten, kto počúva slovo a chápe ho a ono prináša úrodu: jedno stonásobnú, druhé šesťdesiatnásobnú a iné tridsaťnásobnú" (Mt 13, 23).

Aby si sa spasil, stačí ti chciet'.

Tak to hovorí sv. Ján Zlatoústý. Pretože na Božej strane už viac žiadna neistota ani pochybnosť nie je:

"Veď v Kristovi Boh zmieril svet so sebou a nepočítal ľuďom ich hriechy. A nám odovzdal slovo zmierenia. Sme teda Kristovými vyslancami a akoby Boh napomínal skrze nás. V Kristovom mene prosíme: Zmierte sa s Bohom!" (2 Kor 5, 19-20)

"Toto je dobré a milé pred Bohom, naším Spasiteľom, ktorý chce, aby boli všetci ľudia spasení a poznali pravdu." (1 Tim 2, 3-4)

"Viete predsa, že sme každého z vás, ako otec svoje deti, prosili, povzbudzovali a zaprisahávali, aby ste žili, ako sa patrí vzhľadom na Boha, ktorý vás volá do svojho kráľovstva a slávy: "Poďte ku mne všetci...!"" (1 Sol 2, 11-12; Mt 11, 28)

Z Božej strany teda neexistuje žiadne "ale". Žiadna neistota, žiadna pochybnosť. Len absolútna istota spásy pre všetkých, získaná bez akejkoľvek našej spolupráce či zásluh Kristom.

Zvyšok je naša voľba: Chcem byť spasený, alebo nie? Chcem žiť v Božom Kráľovstve, alebo vo svete? Chcem byť svätý, alebo sa mi viacej páči hriech? Verím, že svätosť je lepšia, ako hriech? Alebo nie? Ak chcem, budem svätý a prestanem hrešiť - veď aký zmysel má robiť niečo, čo nenávidím? Preto *"nik, kto sa narodil z Boha, nehreší, ale chráni ho ten, ktorý sa narodil z Boha, a Zlý sa ho nedotkne"* (1 Jn 5, 18). A ak milujem

hriech, páči sa mi hriech, kľudne hreším a nijako ma to netrápi a po svätosti netúžim - tak potom som sa sám rozhodol, že spasený z hriechu, vykúpený zo sveta byť nechcem a ani Nebo, ktoré je *spoločenstvom svätých*, nechcem.

Inými slovami, nijakovsky sa nemôže stať, že by človek, ktorý skutočne chce byť svätý a túži po svätom nebeskom živote, bol Bohom odmietnutý a zatratený. Takýto človek zaiste spasený bude, s absolútnou istotou a nemá sa čoho báť, veď miluje Nebo a miluje svätosť a miluje Boha a Boží život a "*v láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske*" (1 Jn 4, 18).

A kto nemiluje svätosť ani Boha ani Nebo, bude ponechaný bez Boha a bez Neba. Ale prečo by mu to zase malo vadieť alebo prečo by sa mal toho obávať? Veď si to sám vyvolil a chce to tak! Robí to Bohu napriek a sám od seba! Je to len a jedine jeho voľba, jeho túžba! A ak sa mu to nepáči a predsa len si chce vyvoliť svätosť a opustiť hriech, zanechať svet a presťahovať sa do Kráľovstva, no tam mu, ako hovorí Ján, "stačí chcieť". Stačí sa mu rozhodnúť a vojsť do Neba! To je všetko!

Hesychia - oná uvoľnenosť, ktorá nás robí schopnými svätosti a v ktorej svätosť je normálna a prirodzená - je ovocím zanechania sveta. Rozhodnutia, že my ideme žiť v Kráľovstve, my sa sťahujeme tam a preto opúšťame svet. Tak, ako hovorí Ján: "*Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska*" (1 Jn 2, 15). Ak sme sa rozhodli opustiť svet a viac doň nepatriť - ako by nám mohlo ešte na čomkoľvek svetskom záležať, po čomkoľvek svetskom túžiť alebo sa o čokoľvek svetské báť a strachovať? To nedáva zmysel! Ak sme sa rozhodli pre Nebo, tak sme sa rozhodli opustiť svet a potom toto všetko už je za nami. Ak to za nami ešte nie je, potom sme ešte neopustili svet. A potom s Nebom možno koketujeme, ale ešte sme sa preň nerozhodli. Ešte stále milujeme svet, ešte stále chceme svet viac, ako Nebo, ešte stále je nám hriech drahší, než svätosť - aj za cenu

toho, že "priateľstvo s týmto svetom je nepriateľstvom s Bohom. Kto teda chce byť priateľom tohto sveta, stáva sa nepriateľom Boha" (Jak 4, 4).

Prečo Božie deti trénujú v skrytosti

Človek definitívne odumiera Egu, keď sa stane dokonale autotelickým: Prečo slúžim? Prečo svedčím? Prečo milujem? Nie kvôli ľuďom a nie kvôli výsledkom, to už vôbec nie. Kvôli ničomu vonkajšiemu. V tej najprostejšej tichosti a skrytosti a jednoduchosti to robím preto lebo ja taký som a Bohu sa to páči. A to je všetko. To je tajomstvo Ježišovej požiadavky robiť veci v skrytosti. Prsto taký som, robím to, lebo taký som, najlepšie ako viem - a to je všetko. Či to niekto vidí alebo nie, ocení alebo pohaní, či za sebou nejaké výsledky vidím alebo nie - to všetko je vedľajšie.

Ego potrebuje potvrdenie samého seba. V podobe výsledkov a uznania. Ale Božie synovstvo nič z toho viac nepotrebuje, pretože má jediné, úplné a večné potvrdenie od Otca. Ego potrebuje mať pocit, že niekam napreduje, či skôr niečo nadobúda, získava, zväčša sa viac orientuje na veci a majetok, než na vlastný rast. Ale Božie synovstvo už ani toto viac nepotrebuje. Má všetko, je všetkým, jediné, v čom rastie, je stále plnšie uchopenie a žitie a realizovanie toho, čím už je a čím už naveky ostane.

Preto keď toto sme, tak už kvôli sebe nič vonkajšie nepotrebujeme. Nepotrebujeme vidieť výsledky, nepotrebujeme uznanie a ocenenie okolia, nepotrebujeme stúpať po nejakom rebríčku, byť známi, slávni, mať postavenie ani moc. Prsto konáme a sme čím sme a vzrastáme v tomto

jedinom a poslednom: stále plnšie, vedomejšie a hlbšie byť tým, čím už sme. *Sme ako športovec, ktorý osamote trénuje a nepotrebuje na to žiadnych fanúšikov ani tribúny ani nič podobné, vlastne by ho iba rušili v jeho tréningu. Takže dokonca aj keď musí trénovať niekde na verejnom mieste, dá si do uší slúchadlá a úplne sa "ukryje" pred okolím, ako je to len možné.*

A toto je podstata: stať sa. Nielen robiť správať sa nejako, ale stať sa, byť tým. Sprvu si myslíme, že ak si rozumom uvedomíme, kto a čo sme, že už tým začíname byť. Ale potom zistujeme, že to tak nie je. Že často sa iba snažíme nejako "správať ako" synovia a dcéry Boha. Ešte tým úplne nie sme. Ešte to len robíme predstierame, hráme.

To, čím sme, je to, čo žijeme, robíme, myslíme, keď sme sami. V skrytosti. Keď sa nikto neďáva. Tam sa musíme deťmi Boha, Božími mužmi a ženami stať.

A ak sa nimi staneme takto sami v sebe v tejto skrytosti, tak v istom zmysle v tejto skrytosti ostávame aj medzi ľuďmi - ak je už pre nás prirodzené tak na nich a na svet hľadieť, zamýšľať takým spôsobom o veciach, o živote, o svete a ak je to naozaj to, čím sme spôsob, akým veci vidíme a chápeme stále a všade rovnako, nezávisle na všetkom vonkajšom, bez ohľadu na to, či sme s ľuďmi alebo sami. Prosto už deťmi Boha sme, naozaj sme. Stalo sa to našou prirodzenosťou. Keď už nie je rozdiel medzi tým, ako sa správame sami, v súkromí a navonok a pred ľuďmi, keď už pred nimi nehráme divadlo, keď už sme vždy všade, vo všetkom prirodzene synmi a dcérami Boha a na ten spôsob žijeme, konáme, myslíme, vnímame, hodnotíme veci, vtedy je to to, o čo nám ide. Stať sa tým, čím nás Otec už urobil, keď sa nám stal Otcom.

A potom naozaj dokážeme už žiť v skrytosti, bez potreby čohokoľvek vonkajšieho, pretože sme už za vecami, ako sú vonkajší úspech či neúspech, pochvala či pohana, ovácie či prehliadanie... Všetko toto je už za nami. Dokonca aj uprostred davov ostávame stále v tejto skrytosti, ktorá sa stala

naším spôsobom bytia a žitia. Ale najprv sa musíme naučiť sami osebe a sami v sebe tým byť, Božími synmi a dcérami byť, v skrytosti tým skutočne vnútri byť. Objaviť, čo to znamená, byť synom, dcérou Boha - a potom sa s tým stotožniť. Skrytosť je našim fitnesscentrom - a verejnosť už len štadiónom, kde okolo sú nejakí ľudia, ale na tom už nezáleží, pretože stále sme a len pokračujeme v tom, čím sme sa v skrytosti stali a čím v skrytosti sme. Čím naozaj sme. Čím sme sami v sebe, nezávisle na čomkoľvek vonkajšom.

"Vy viete, čo sa počnúc od Galiley po krste, ktorý hlásal Ján, dialo po celej Judei; ako Boh pomazal Ježiša z Nazareta Duchom Svätým a mocou a on chodil, dobre robil a uzdravoval všetkých posadnutých diablom, lebo bol s ním Boh." (Sk 10, 37-38)

Lebo ak by sme niečím boli pred ľuďmi a potom by sme tým neboli osamote, v skrytosti, potom tým stále ešte skutočne nie sme. A stále iba hráme divadlo. A potom nás, samozrejme, reakcia publika a výsledky tejto našej hry, pretože je n hra, ktorú práve kvôli tomuto hráme.

Ak loď, ak balón nepresekne aj posledné lano, ktoré ho púta k zemi, nevypláva, nevzlietne.

Ak my rovnako úplne nezomrieme úplne všetkému, ani my nevojdeme do Života. Ved' len *"kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu.... Ak sme zomreli s Kristom, veríme, že s ním budeme aj žiť"* (Rim 6, 7-8). Stačí jedno lano, ktoré nás ešte k svetu púta - a ani my nevyplávame, nevzlietneme k Nebu!

Keď už jediným motívom a zmyslom je, že sme synmi Otca a tak len žijeme a konáme to, čím sme.

Nie sme ustarostení, čo presne budeme konať, veľké či malé, pretože Otec pripravil skutky, ktoré máme vykonať a v pravom čase nás k nim privedie.

Nestaráme sa ani o ovocie a výsledky, lebo ako u Ježiša, všetko, čo Otec cez nás privedie, bude privedené a On dá vzrast - všetkým vopred určeným pre Večný Život.

Nestaráme sa už vôbec o reakciu a súdy sveta ani o nič svetské, ved' sme zo sveta vyrástli a stačí nám tá trocha pre telo, to je všetko.

A tak nie sme ustarostení o nič. Všetko sme vo viere zverili Otcovi. Sadíme a polievame, lebo tým sme, synmi Otca, záhradníkmi vo Vinici. Vzrast a ovocie nechávame na Neho, i roľu, na ktorú nás postavil. Po ničom netúžime, všetko v dôvere a s láskou odovzdávame do rúk Otca. Bez túžby konáme, bez túžby milujeme, už nie kvôli čomukoľvek vonkajšiemu, ale preto, že toto sme. Sme a preto konáme. Nič viac v tom už nie je. Veď aj sama túžba, na pohľad zbožná a dobrá vykonať pre Boha niečo mimoriadne alebo vidieť nejaké výsledky a ovocie toho, čo v službe Kráľovstva robíme, je z Ega, zo sebeckta a pýchy, je od Zlého.

Náš život sa tak už naozaj a konečne odohráva len medzi nami a Otcom - *rovnaako ako plavba lode je len medzi ňou, morom a vetrom*. Namiesto žiadostivosti a strachu nastupuje bezhraničná viera, v ktorej úplne všetko zverujeme do otcovej vôle, moci a prozreteľnosti. A láska, v ktorej proste sme tým, čo milujeme, v láske k tomu, ktorého milujeme: synovia Otca. To je všetko. Konečne sme svet opustili, *posledné laná presekli*.

A pretože každé očakávanie vytvárajú nároky a prinášajú sklamanie a znechutenie (ak sa nenaplnia) a sebecké uspokojenie a pýchu (ak sa naplnia), táto sloboda, úplná sloboda od všetkých a od všetkého je jediným základom pre naozaj dokonalú a trvalú lásku. Tak miluje Boh, zo seba a kvôli sebe. Preto je Jeho Láska večná a nemenná.

Čriepky VI

Nemám nádej. Iba lásku. Nič viac.

***

Hlásať bez presviedčania, bez očakávaní.

Hovoriť bez rečenia a prednášania.
Siať cez podobenstvá, nie poučky.
Hovoriť priamo, bez okolokov.

***

Súčasný pápež ide k veci, ale nie do hĺbky. Vyznieva potom často ako moralizátor, nie učiteľ.

***

Celé je to naozaj otázka *byť*, alebo *mať*. Alebo ma okúzli majetok a zábava sveta a rád s nimi prijmem aj nízkosť a zlobu sveta a stanem sa jeho súčasťou, alebo túžim po "sláve, cti a nesmrteľnosti" a vôbec, po dokonalom dobre a dokonalej kráse - a potom mi svet nemá čo ponúknuť, ba je pre mňa neznesiteľný.

***

Môj súkromný pocit z pápeža: (nepochybne úprimne) povrchný a populistický. Čo nič nemení na tom, že ako vždy, aj teraz ho Duch používa ako autentického pastiera Cirkvi.

***

Slovníček a vysvetlivky

telo – ak nie je uvedené alebo zjavné inak, používam ho v jeho biblickom zmysle slova: nie na označenie toho, čo je hmatateľné a hmotné, ale na označenie toho, čo je stvorené, smrteľné, závislé, krehké a následkom hriechu dokonca porušené, zranené, slabé a smerujúce k smrti. Synonymami sú *vonkajší človek, starý človek, telesný človek,...*

duch – ak nie je uvedené alebo zjavné inak, používam ho v jeho biblickom zmysle slova: nie na označenie toho, čo je nehmatateľné, neviditeľné a nehmotné, ale na označenie toho, čo je božské, večné, nestvorené, plné Boha a slávy, zbožštené, dokonalé, nesmrteľné. v prvom rade Boh je Duch. Odvodene potom aj zbožšťovaný človek sa stáva božským, čiže duchovným. Synonymami v prípade človek sú *vnútorný človek, nový človek, nové stvorenie, duchovný človek,...*

Ego – označujem ním práve tohto vonkajšieho človeka, ktorého sme si stvorili sami zo svojich myšlienok a ilúzií vo svete bez Boha, ktorý je ovocím hriechu. Jeho opakom je vnútorný človeka, naše pravé Ja, stvorené Bohom a od Boha, avšak hlboko pochované a takmer umŕtvené pod nánosom hriechu v nás, obalené ako nejaká múmia nespočetnými „vrstvami“ vonkajšieho človeka. Kristus prišiel oživiť a vzkriesiť nášho vnútorného človeka, naše pravé Ja a oslobodiť ho od hriechu, vonkajšieho človeka, čiže Ega.

Filautia – doslova znamená *milovať seba*. Postoj, ktorým starovekí cirkevní otcovia opisovali povahu hriechu: sebastrednosť, čiže inak aj pýcha. Postoj, kedy dávame do stredu seba a všetko sa točí okolo našich záujmov, toho, čo sa nám páči, čo chceme,... Vráťane náboženstva, keď sa aj modlíme za svoje

záujmy a chceme, aby Boh slúžil našim túžbam a záujmom a plnil naše priania.

svet – je používané v tom význame, ktorý mu dáva Písmo. Označuje zvyčajne ľudskú spoločnosť, ovládanú hriechom, ktorej vládcom je Diabol, „boh tohto sveta“ – možno ešte prípadne jej neblahé vplyvy a efekty na stvorený svet.

zem – označuje stvorenú objektívnu hmotnú realitu, hmotný svet, v ktorom žijeme, stvorenstvo, ktorá je na rozdiel od sveta *dobrá*, stvorená a chcená Bohom, aj keď viac či menej trpiaca a zasiahnutá zlom a hriechom človeka.

prúdiť, prúdenie – autorom pojmu je Mihály Csíkszentmihályi, univerzitný profesor psychológie maďarského pôvodu žijúci v Chicagu, člen Americkej a Maďarskej akadémie vied. Prúdenie – angl. *flow* – je podľa neho taký stav, keď sa človek úplne ponorí do tej činnosti, ktorú robí. Jeho vlastná definícia tohto stavu znie: „*Prúdenie je základom dokonalého zážitku, čiže jav, keď sa pri činnosti tak uvoľníme a rozviažeme, že všetko ostatné popri tom stráca význam, zážitok si naplno užijeme a v aktivite, ktorú robíme, chceme za každú cenu pokračovať výlučne iba pre samotnú aktivitu.*“

dumanie – týmto termínom označujem to, čo sa v angličtine povie *overthinking*. Priveľa myslenia. Nie v zmysle, že sme géniovia a neustále nad niečím veľmi užitočne uvažujeme. *Overthinking* je, keď nad všetkým priveľa špekulujete, neustále sa tým dookola zaoberáte, až natoľko, že vás to oberá o silu, zasieva do vás strach, obavy, neistotu, až vás to nakoniec pritlačí k zemi ako bremeno nad vaše sily – miesto toho, aby ste jednoducho išli a proste urobili to, o čom vám rozum hovorí, že to urobiť treba a že sa to urobiť dá. Alebo slovami internetovaj definície: „...*keď priveľa uvažujete namiesto toho, aby ste išli a urobili čo treba. Je to spôsob myslenia, ktorý*

zbytočne plytvá vašim časom a energiou a bráni vám konať a napredovať vo vašom živote.“

apatheia – termín, používaný stoikmi i v kresťanstve. Možno ho nepoužívam v úplne ortodoxnom zmysle slova, ale pre mňa je apatheia toto: Keď človek žije v Kristovi a nachádza v Ňom také naplnenie svojho života, že už mu nič viac nechýba, po ničom inom netúži ani nedychtí, je naplnený a spokojný a motívom jeho konania a života už nie je *smäd* a *nedostatok* ako predtým, ale *radosť* a *rozkoš* z toho, že môže žiť tú plnosť života, ktorou ho Boh naplnil, ako vraví aj Písmo: *"Ježiš im povedal: Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť"* (Jn 6,35) a *"Všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista."* (Flp 3,8)

atharaxia – V starogréckej filozofii je ataraxia (grécky: z „a-“, negácia a tarachē „narušenie, problémy“) jasný stav silnej vyrovnanosti charakterizovaný neustálou slobodou od úzkosti a starostí. V Hovoroch používaná v kresťanskom zmysle slobody od strachu, ustarostenosti a obáv, založenej na dôvere v Boha ako v nášho Otca. Bezstarostnosť. *„Duša získala nevášnivost' (apatheia), ak je bez vášni nielen k veciam, ale ak je i bez nepokoja (ataraxos) - aj voči spomienkam“* (Evagrius Ponticus, 4. st.).

hesychia – *„Hesychie (hesychía) - pokoj srdce, stav, v němž mysl není znepokojována ničím vnitřním ani vnějším. Je to osvobození srdce od špatných myšlenek, od vášni a od působení okolního světa. Je to stav přebývání u Boha a v Bohu. Hesychie je jediným způsobem, jak může člověk dosáhnout zbožštění. Hesychie těla je prostředkem k tomu, aby člověk dosáhl hesychie mysli.“* (Michal Dvořáček) V Hovoroch je vyjadrovaná aj pojmom *uvoľnenosť*.

agresia – z latinského *aggressionem* (nominatív *aggressio*) „ísť do, útok“, podstatné meno konania z kmeňa minulého prídavia *aggredi* „priblížiť sa; pokúsiť sa; napadnúť“, od ad „k“ + *gradi* (minulé prídavia *gressus*) „vykročiť“, z *gradus* „krok“, v prenesenom význame „krok k niečomu, priblíženie“ (z koreňa *ghredh- „chodiť, ísť“). V Hovoroch používaná presne v tomto zmysle: *ísť v ústrety*, *neutekať*, *nevyhýbať sa*, *aktívne pristupovať*.

oikos – Pojem používaný obzvlášť v systéme farských evanjelizačných buniek. Označuje sa ním naše najbližšie okolie, tých 10 – 12 ľudí spomedzi *rodiny*, *susedov*, *kolegov* a *priateľov*, ktorí sú nám najbližší a s ktorými zvyčajne aj trávime najviac času.

srdce – na rozdiel od našej kultúry, kde srdce vnímame ako synonymum a sídlo citov, pre Bibliu a kresťanstvo je srdce stredom ľudského bytia, jeho najhlbším ja, samým bytostným stredom, miestom, kde skutočne a najplnšie sme, odkiaľ vychádza všetko ostatné naše konanie. Vnímať niečo srdcom v kresťanstve neznamena pociťovať niečo ani sa toho „dotýkať“ citovo, ale bytostne.

Farské evanjelizačné bunky (FEB) – Jeden zo spôsobov, ako štrukturovať farnosť do podoby spoločenstva spoločenstiev. Autorom koncepcie je taliansky kňaz Piergiorgio Perini. V súčasnosti je tento spôsob pastorácie oficiálne uznaný a odporúčaný Cirkvou a má svoje stredisko v rámci Pontifikálnej rady pre laikov. Podstatou sú malé skupinky farníkov, ktoré sa raz týždenne schádzajú, sú zo strany kňaza formované, podieľajú sa na živote farnosti a sústredujú sa na jej hlavné poslanie, ktorým je apoštolát hlavne svojho okolia (oikosu) a uvádzanie ľudí do života s Bohom.

skutky – V Písme takto prekladáme dva pojmy: *praxis*, to sú bežné všedné skutky, to čo robíme a konáme bežne, keď sa nevenujeme mimoriadnym veciam, ako je napríklad účasť na bohoslužbách a podobne, jednoducho

bežný všedný život; *ergata* sú potom naše *diela*, v zásade to, na čom pracujeme, o čo usilujeme, do čoho investujeme svoje peniaze, čas a sily, to, na čom nám záleží. Významovo by sme sem mohli priradiť ešte *lógiá*, slová, to, o čom sa bežne a radi zhovárame, lebo je to náš život, žijeme tým, záleží nám na tom, dokonca to milujeme: „*Ludia sa budú v deň súdu zodpovedať z každého daromného slova, ktoré vyslovia. Lebo podľa svojich slov budeš ospravedlnený a podľa svojich slov budeš odsúdený.*“ (Mt 12,36-37)

MTD – Moralisticko-terapeutický deizmus. „*V roku 2005 sociológovia Christian Smith a Melinda Lundquist Dentonová skúmali náboženský a duchovný život amerických tínedžerov pochádzajúcich zo širokej škály prostredí. Zistili, že vo väčšine prípadov sa tínedžeri pridržali nejasného pseudonáboženstva, ktoré označili ako moralisticko-terapeutický deizmus (MTD). MTD má päť základných princípov: - Existuje Boh, ktorý stvoril a riadi svet a dozerá na život človeka na Zemi. - Boh chce, aby ľudia boli navzájom k sebe dobrí, milí a féroví, tak ako to učí Biblia a väčšina svetových náboženstiev. - Ústredným cieľom života je byť šťastný a mať zo seba dobrý pocit. - Boh nemusí byť v živote človeka zvlášť prítomný, okrem prípadov, keď je potrebný pre vyriešenie nejakého problému. - Dobrí ľudia po smrti idú do neba. Zistili, že takéto krédo je obzvlášť prevládajúce medzi tínedžermi patriacimi ku katolicizmu a hlavnej línii protestantizmu.*“ (Rod Dreher, *Benediktova voľba*)

komunita – pojem, ktorým označujeme stav vzájomných vzťahov medzi ľuďmi (a teda nie nejakú konkrétnu skupinu ľudí). Rôzni psychológovia ho definujú takto: „*Je to stav bytia, hlbokej jednoty s druhými, stav otvorenosti, v ktorom osoby rezonujú navzájom napriek ich rozdielnostiam.*“ (Francis Varela) „*Komunita je skupina dvoch alebo viacerých ľudí, ktorí sú bez ohľadu na ich pôvod, minulosť, ideológiu, vek, rasu, pohlavie, sexualitu alebo politickú príslušnosť schopní akceptovať, transcendovať a oslavovať ich rozdielnosti, odlišnosti čo ich uschopňuje komunikovať efektívne a*

otvorene, spolupracovať na dosiahnutí cieľov, ktoré boli vytýčené pre spoločné dobro.“ (Júlia Haramová); „Ako dôsledok mnohí členovia skupiny budujúcej komunitu prežívajú pocit svojej jedinečnosti a hlbokej spoločnej jednoty, ktorý veľmi zriedkavo alebo vôbec necítili v iných skupinách. ... Komunita je spôsob ako byť spolu, zachovajúc si individuálnu autenticitu aj interpersonálnu harmóniu tak, aby ľudia boli schopní využívať kolektívnu energiu mnohonásobne väčšiu ako je jednoduchý súčet ich individuálnych energií.“ (M. Scott Peck) Ide teda o „stav“, vzťahy, vyznačujúce sa: na jednej strane slobodou a samostatnosťou jednotlivcov bez toho, aby to narušovalo ich vzájomnú jednotu; a súčasne hlbokou jednotou, ktorú spoločne vytvárajú bez toho, aby kvôli tomu strácali svoju slobodu, samostatnosť a jedinečnosť. Cirkev vo svojej podstate je a má byť dokonalou komunitou po vzore Dokonalej Komunity, Trojice.

pseudokomunita-chaos-prázdnota-komunita: Štyri etapy na ceste k stavu komunity, ako ich popisuje M. Scott Peck (porov. knihu *V jiném rytmu*): Predstierané spoločenstvo (pseudokomunita); zmätok (chaos) vzájomný boj a zápas jej členov o dominanciu; zmierenie, vyprázdnenie (prázdnota) a nakoniec prijatie, spoločenstvo (skutočná komunita). „Fenomén komunity - spoločenstva umožňuje vytvoriť a zažiť nehierarchické, veľmi hlboké medziľudské väzby, ťažko realizovateľné v súčasnom sociálnom prostredí.“ (wikipedia)

spiritualita konania – taký môj koncept, ktorý hovorí, že budovať Božie Kráľovstvo – a teda zjednocovať ľudí okolo Krista – sa dá len tak, že spolu žijeme. Spolu žiť ale znamená spoločne niečo konať. Dnes, keď v podstate zanikol spoločný život a spoločná práca na dedine a každý žije inde a pracuje inde, je potrebné zvoliť si inú vhodnú činnosť, často sú to šport alebo záľuby – a tú potom robiť takým spôsobom, aby viedla k priateľstvu, k spoločnému životu, ku Kristovi a ku Kráľovstvu. Jezuiti, Saleziáni, ale

mimoriadne úspešne napríklad Skautské hnutie, môžu byť príkladmi presne takejto *spirituality konania*.

Ikigai – „V japončine znamená ikigai „dôvod existencie“ a je to „dôvod ráno vstať“. Je to vaša cesta k sebarealizácii, ktorá je pre všetkých vo všetkých ohľadoch jedinečná. Ikigai každej osoby je iný, založený na rôznych presvedčeniach a hodnotách a často sa skladá zo štyroch základných faktorov: Čo milujete? V čom ste dobrí? Čo svet potrebuje? Za čo môžete dostať zaplatené? Nájdenie priesečníka medzi týmito vecami vám môže pomôcť žiť šťastným, zmysluplným a naplňujúcim životom.“ (Oliver Olejník a goalcast.com)

Rebríček dominancie: „Hierarchia dominancie, hoci sa môže zdať, že ide o kultúrny či spoločenský fenomén, funguje už takmer 500 miliónov rokov. Bojovali sme o postavenie skôr, než sme mali kožu, ruky, pľúca či kosti. Len málo vecí je prirodzenejších než kultúra. Hierarchie dominancie sú staršie než stromy. Časť mozgu, ktorá sleduje naše postavenie v hierarchii dominancie, je preto výnimočne stará a dôležitá. Predstavuje hlavný riadiaci systém regulujúci naše vnímanie, hodnoty, pocity, myšlienky a činy. Hlboko v našom vnútri, v samom základe nášho mozgu, pod myšlienkami a pocitmi, funguje neskutočne staré počítadlo. Presne monitoruje naše postavenie v spoločnosti - pre potreby tejto diskusie na škále od jednej do desať. Ak ste číslo jeden, čo predstavuje najvyššie možné postavenie, ste neuveriteľne úspešní. Ak sa, naopak, nachádzate na spodnej, desiatej priečke, bez ohľadu na to, či ste muž alebo žena, nemáte kde bývať (alebo nejde o žiadne lukratívne miesto). Ak práve nehladujete, konzumujete otravné jedlo. Ste v biednom fyzickom a psychickom stave. Prapôvodná časť vášho mozgu, ktorá sa zameriava na hodnotenie dominancie, si všíma, ako s vami ostatní zaobchádzajú. Na základe toho určí vašu hodnotu a priradí vám nejaké postavenie.“ (Jordan Peterson, 12 pravidiel pre život)

Etapy duchovného rastu podľa M. Scotta Pecka:

PRVÉ štádium nazýva chaoticko-asociálnym. Do tejto etapy sme sa narodili. Vyznačuje sa tým, že jediným hybným motorom nášho konania je naše vlastné chcenie. Poznáte to: *malé dieťa niečo chce a v tomto smere koná bezohľadne a sebecky. Kričí, plače, mláti rukami a nohami a je mu úplne jedno, či práve ruší rodinnú oslavu, alebo budí rodičov uprostred noci... dieťa ešte nedokáže brať nejaké ohľady na iných. Rozhodujúce pre neho je to, čo práve chce, jeho okamžitá nálada, okamžitý nápad...* Táto fáza je chaotická preto, lebo v nej chýbajú normy konania a správania a samotný život postráda nejaký „pevný a záchytný bod“ v podobe istoty: „toto je správne a toto nie je správne“. Je takisto asociálna, lebo znemožňuje (pochopiteľne) vytváranie spoločenstva s ostatnými ľuďmi. Neznamená to, že by ľudia v tejto fáze nevedeli byť disciplinovaní, alebo cieľavedomí – ale len vtedy, ak idú za niečím, čo práve oni sami chcú, alebo za čím práve zatúžili. Podľa odhadov asi 20% ľudí má smolu a z tejto fázy sa nevymotajú ani do dospelosti. Ostatní – spravidlaešte ako deti – „postupujú“ ďalej...

DRUHÉ štádium je formálno-inštitucionálne. Základnou potrebou človeka je totiž potreba pocitu istoty a bezpečia. *Predstavte si len, že by vás nejaký stroj času „uniesol“ do nejakého roku 5284, do sveta, v ktorom nič nepoznáte, neviete, ako veci slúžia a čo na čo funguje, čo je nebezpečné a čo nie, ako sa správať, kam ísť, čo robiť, kde nepoznáte nijakého človeka, nemáte domov, nikam nepatríte, nikomu nerozumiete...* to je situácia zrelá na zbláznenie sa. Potrebujeme žiť v istote: v istote vzťahov, v istote spoločenstva, ku ktorému patríme, v istote ohľadom našich skutkov a toho, či sú dobré, alebo zlé, či nám prospievajú, alebo ubližujú... Pre ľudí v tejto fáze vývoja je dôležitá vonkajšia príslušnosť k nejakej inštitúcii, či organizácii a dodržiavanie vonkajších pravidiel. Preto sa táto fáza nazýva formálna a inštitucionálna. Hodnoty nadovšetko cenené sú: istota, stálosť, poriadok, zákon... ak jestvuje predstava Boha, je to spravidla predstava Boha, ktorý udržiava poriadok, Boha – Sudcu, ochrancu spravodlivosti, odplatiteľa.... Dost' veľa ľudí aj v dospelom veku ostáva stále v tejto rovine,

poskytujúcej pocit istoty a bezpečia, plynúcehoz nemenných pravidiel, vážených inštitúcií... Príkladom môže byť človek, ktorého duchovný život spočíva v tom, že si načas „odbavuje“ svoje modlitby, plní dôsledne svoje „náboženské povinnosti“, náleží k tej správnej cirkvi, dodržiava presne definované pravidlá... a desí sa čo i len náznak myslienky, ktorá by toto všetko mohla spochybníť, alebo narušiť! Niekedy ale ani strach „nezabráni“ tomu, aby človek vstúpil do nasledujúcej fázy vývoja...

TRETIE štádium je štádium skepticko-individuálne. V tejto etape začína (spravidla ešte stále) mladý človek úplne zákonite pochybovať o hodnotách, ktoré doteraz vyznával – a to veľmi úspešne. Vieme už totiž, že jeho „vierovyznanie“ spočívalo do veľkej miery naozaj iba vo vonkajšej príslušnosti „niekam“ a na dodržiavaní nejakých vonkajších pravidiel. Pri kritickom skúmaní tohto stavu nie je problém dospieť k záveru, že zvyk „odrecitovať nejakú akože modlitbu“ sám o sebe predsa nemôže mať nejaký duchovný dopad a pod. Človek odmieta tieto formálne a inštitucionálne prvky ako neautentické a prežitá a často pohŕda tými, ktorí sa nimi ešte stále riadia. To je skeptická stránka tejto etapy. Individuálne je preto, že človeka neuspokojuje „príslušnosť niekam“ na úrovni inštitúcie, organizácie, či cirkvi a hľadá miesto, kde by jeho vzťah mohol byť do hĺbky osobný. Toto obdobie je ale zároveň aj veľkým obdobím hľadania – hľadania skutočných hodnôt, niečoho, čo je reálne, autentické, hlboké. Človek ich bude schopný hľadať všade: od okultizmu cez drogy, vzťahy v pouličnom gangu, vedu, zábavu až k peniazom a majetku. Práve toto hľadanie môže urobiť z tejto fázy nebezpečnú a bolestivú etapu života – pokiaľ sa mladý človek nedočká opravdivej pomoci!

Posledné, ŠTVRTÉ štádium, nazýva Scott Peck mysticko-spoločenským. Je to etapa, kedy sa rodí osobný vzťah medzi človekom a Bohom ako medzi osobou a osobou. Kedy človek začína znova objavovať cirkev (ktorú v tretej etape odvrhol) – ale už nie ako inštitúciu. Tak, ako sa zákonníctvo druhej

etapy zmenilo na osobný vzťah k živému Bohu, tak aj chápanie cirkvi sa mení z inštitúcie na spoločenstvo, komunitu s hlboko osobnými vzťahmi. V tejto fáze sa obnovuje záujem o náboženstvo – už nie v zmysle formálnej príslušnosti niekam, ale v zmysle dobrodružnej a vzrušujúcej cesty k svojmu vlastnému zduchovneniu.

Benediktova voľba Roda Drehera – „*Pre náboženských konzervatívco* by bolo lepšie „budovať prosperujúce subkultúry“ ako sa snažiť o obsadenie mocenských pozícií. [...] „*Je dôležité vyhnúť sa panikáreniu, ale ľudia si skutočne musia uvedomiť závažnosť hrozieb, ktorým kresťania čelia, a skutočnú, hlbokú náročnosť politického prostredia,*“ hovorí Kinzer. „*Musia sa vnútorne stotožniť s tým, čo v realite znamená byť v postavení minority, a je skutočne zásadné začať tak uvažovať.*““ Krátko a stručne, byť kresťanom v dnešnom svete znamená vytvárať malé, čo najviac sa podporujúce a čo najsebestačnejšie enklávy civilizácie, kresťanstva, duchovna a skutočnej vzdelanosti uprostred sveta, ktorý znova upadá do barbarstva – tak, ako top pred tisíc rokmi urobil sv. Benedikt a benediktínska rehoľa a tak na Západe zachránila civilizáciu.

Eros – „*Aby sme sa vyhli nedorozumeniu, musíme správne definovať, čo rozumiem pod slovom eros. Dovolil by som si definovať eros, ako lásku k človeku vyjadrenú ľudským (zmyslovo vnímateľným) spôsobom. Eros sa vzťahuje k sexualite, ale nekryje sa s ňou. Eros dokáže sexualitu preniknúť, humanizovať a v konečnom dôsledku prevýšiť. Je to energetický potenciál, ktorý nespôsobuje len pohlavnú príťažlivosť, ale vzťahuje (vedie) človeka ku komunikácii, ku svetu, ku prírode, k povolaniu a sociálnemu cíteniu, k umeniu. Bez takto chápaného erosu by neexistovalo ani náboženstvo, ktoré by bolo schopné dotknúť sa ľudského srdca a pohnúť ním.*“ (Bernardín Šmíd, OFM)

exámen – Modlitba spytovania svedomia nazývaná tiež Modlitba exámen je veľmi cennou súčasťou duchovného dedičstva, ktoré nám zanechal sv. Ignác

Loyolský. Podľa Ignáca je spytovanie svedomia predovšetkým spätným pohľadom na pomáhajúcu a obšťastňujúcu lásku, ktorou sa Boh každý deň dotýka nášho srdca. Tento pohľad síce nevyklučuje hodnotenie nášho vonkajšieho správania, ale prevyšuje ho.

Malá cesta – „*Chcem hľadať spôsob, ako prísť do neba po malej, úplne novej ceste. Chcem hľadať spôsob, ako prísť do neba po malej, úplne novej ceste. Žijeme v storočí vynálezov; dnes už netreba namáhavo stúpať po schodoch. Bohatým schody výhodne nahradí výťah. Aj ja by som chcela vynájsť výťah, ktorý by ma vyniesol až k Ježišovi, lebo som príliš malá, aby som vystupovala po namáhavom schodišti dokonalosti. Preto som hľadala vo svätých knihách nejakú zmienku o vytúženom výťahu. A natrafila som na slová, ktoré vyšli z úst večnej Múdrosti: Kto je malý, nech príde ku mne (Prísľ 9,4). A tak som prišla, tušiac, že som našla, čo som hľadala. A pretože som chcela vedieť, môj Bože, čo si počneš s takým malým človečikom, ktorý odpovie na tvoje zavolanie, pokračovala som v pátraní, a hľa, čo som našla: "Ako keď matka teší dieťa, tak ja budem tešiť vás. Na rukách vás budem nosiť a na kolenách kolísať." (Iz 66, 13,12) Výťah, ktorý ma vynesie až do neba, to sú tvoje ruky, Ježišu. Na to nepotrebujem byť väčšou. Naopak, musím zostať malou, ba stať sa ešte menšou... Naša malá cesta je cesta duchovného detstva, cesta dôvery a úplnej oddanosti... Treba urobiť všetko, čo je v našich silách: dávať bez počítania, stále sa zriekať seba, slovom, dokazovať lásku všetkými malými skutkami, ktorých sme schopní. Ale pretože toto všetko je len maličkosť, je nevyhnutné - keď sme dali všetko, o čom sme si mysleli, že musíme dať - aby sme si priznali, že sme "neužitoční sluhovia" /Lk 17,10/, a predsa dúfali, že Boh nám z milosti dá všetko, po čom túžime. Toto je nádej malých duší, ktoré "bežia" po ceste detstva. Hovorím "bežia", a nie "oddychujú" na nej. Aby sme mohli kráčať po "malej ceste", musíme byť pokorní, chudobní v duchu a jednoduchí.“ (sv. Terézia z Lisieux)*

Svätosť – V Písme sa vyskytuje v dvoch rôznych významoch. Prvý je *oddelenosť* od sveta. Táto podoba svätosti je predpoklad a počiatok kresťanského života a v tomto zmysle sú kresťania nazývaní *svätými*. Druhý je dokonalosť ako je dokonalý Boh. Táto druhá podoba svätosti je cieľom kresťanského života, preto o nej Písmo hovorí, že o ňu máme usilovať, lebo bez nej nik neuvidí Pána.